

TARTU RIIGLIK ÜLIKOOL

EDUARD VÄÄRI

ALGUPÄRASED TULETUSSEPPKESID
LIIVI KEELDES

10.02.07 - noome-ugri keeled

V E I T O K I R I

filoloogiadoktori teadusliku kraadi taotlemiseks

1974

Kõrgema Attestatsiooni Komisjoni otsusega 21. jaanuarist 1974. a. kinnitatud
materiale Eduard Eduard P. Väärile filoloogia doktorikraadi
saamiseks kaitsta 18. aprillil 1975.

Teaduslik konsultant: filoloogiadoktor
professor P. ALVRE

Tartu 1974

SISUKORD

	lk.
ESSONA	7
SISSEJUHATUS	14
I. NOOMENISUFLESID	30
1. <u>-B</u> ~ <u>-bi</u>	31
2. <u>-B</u> ~ <u>-bδZ</u>	32
3. <u>-d1</u> ~ <u>-dδ</u>	36
4. <u>-G</u> ~ <u>-gδZ</u>	39
5. <u>-δZ</u> ~ <u>-i</u>	41
6. <u>-i</u>	43
7. <u>-ik</u>	51
8. <u>-it</u>	52
9. <u>-k</u> ~ <u>-(k)kδZ</u>	54
10. <u>-ki</u> ~ <u>-kki</u>	56
11. <u>-ks</u>	59
12. <u>-l</u>	67
13. <u>-li</u>	68
14. <u>-liG</u>	74
15. <u>-likki</u> ~ <u>-likki</u>	75
16. <u>-limi</u>	77
17. <u>-m</u>	80
18. <u>-mi</u>	86
19. <u>-mD</u>	87
20. <u>-Z</u>	88
21. <u>-zi</u> ~ <u>-zδ</u>	91

22. -t(~ -d)	92
23. -uZ ~ -šZ	93

II. VERBISUFIKSID

1. -b-	102
2. -g-	103
3. - lkš	104
4. -l-	108
5. -nd-	112
6. -ž-	113
7. - tt ~ -t-	115
a. Vokaal + - tt	115
b. -n + t-	119
c. -g(š) + t-	121
d. -x + t-(d-)	128
e. -l + t-(d-)	131
f. -m + t-	135
g. -p + t-	136
h. -k + t-	138
i. -v + t-	140

III. MUUTUMATUTE SÖNADN SUFIKSID

1. -in	146
2. -kid ~ -kist (-gid ~ -gist)	149
3. -lš, -l, -ld	150
4. -ld	157
5. -lž ~ -lž	158
6. -n, -nd	159

7. <u>-n</u> ~ <u>-nô</u> (<u>-n</u> ~ <u>-nô</u>)	160
8. <u>-niZ</u> ~ <u>-nôZ</u>	161
9. <u>-z</u> ~ <u>-ž</u>	162
10. <u>-z</u> ~ <u>-žô</u>	162
11. <u>-stiZ</u> ~ <u>-st</u>	163

IV. AIGUPÄRASTE SUFIKSITEGA SÕNADE TARVITAMINE.. 171

A. Noomenisufiksid	173
1. <u>-B</u> ~ <u>-bi</u>	173
2. <u>-B</u> ~ <u>-bôZ</u>	173
3. <u>-ai</u> ~ <u>-ôô</u>	175
4. <u>-G</u> ~ <u>-gôZ</u>	177
5. <u>-ôZ</u> ~ <u>-i</u>	178
6. <u>-i</u>	179
7. <u>-ik</u>	189
8. <u>-it</u>	189
9. <u>-k</u> ~ <u>-(k)kôZ</u>	190
10. <u>-ki</u> ~ <u>-kôki</u>	190
11. <u>-ks</u>	193
12. <u>-l</u>	196
13. <u>-li</u>	197
14. <u>-liG</u>	203
15. <u>-likki</u> ~ <u>-likki</u>	203
16. <u>-limi</u>	204
17. <u>-m</u>	205
18. <u>-mi</u>	207
19. <u>-nd</u>	208

20.	- <u>z</u>	210
21.	- <u>zi</u> ~ - <u>zä</u>	211
22.	- <u>t</u> (~ - <u>u</u>)	211
23.	- <u>uz</u> ~ - <u>zä</u>	213
B. V e r b i s u f i k s i d		214
1.	- <u>b</u>	214
2.	- <u>g</u>	214
3.	- <u>iks</u>	215
4.	- <u>l</u>	216
5.	- <u>nd</u>	221
6.	- <u>z</u>	222
7.	- <u>tt</u> ~ - <u>t</u>	223
a.	Vokaal + - <u>tt</u>	223
b.	- <u>g</u> + <u>t</u>	225
c.	- <u>g</u> (<u>ä</u>) + <u>t</u>	226
d.	- <u>t</u> + <u>t</u> (<u>ä</u>)	228
e.	- <u>l</u> + <u>t</u> (<u>ä</u>)	229
f.	- <u>m</u> + <u>t</u>	230
g.	- <u>n</u> + <u>t</u>	231
h.	- <u>k</u> + <u>t</u>	232
C. M u u t u m a t u t e s ö n a d e		
s u f i k s i d		234
1.	- <u>in</u>	234
2.	- <u>id</u> ~ - <u>kist</u> (- <u>gid</u> ~ - <u>gist</u>)	238
3.	- <u>ä</u> , - <u>l</u> , - <u>id</u>	239
4.	- <u>id</u>	252

5.	<u>-liZ</u> ~ <u>-lêZ</u>	253
6.	<u>-n</u> , <u>-nD</u>	253
7.	<u>-n</u> ~ <u>-nê</u> (- <u>n</u> ~ <u>-nê</u>)	256
8.	<u>-niZ</u> ~ <u>-nêZ</u>	258
9.	<u>-Z</u> ~ <u>-Zê</u>	259
10.	<u>-Z</u> ~ <u>-Zê</u>	265
11.	<u>-stiZ</u> ~ <u>-st</u>	267
KOKKUVÕTE		276
KASUTATUD KIRJANDUS JA ALLIKAD KOOS LÜHENDITEGA		292
LÜHENDID		308
LISA nr.1. Sõnaloetelu		lk. 1-586
LISA nr.2. Tekstid		lk.1-237

E E S S Ö N A

Käesolev uurimus "Algupärased tuletussufiksid liivi keeles" käsitleb liivi keele derivatsiooni seni vähe uuritud ala: liivi keele tuletussufiksiste olemust, esinemust varasemaist allikaist kaasaja kõnekeeleni, liidete kujunemist, esinemistendentse, liidetega tuletatud sõnu ja liidete esinemissagedust tänapäeva keeletarvitus-
ses.

Uurimuse eesmärgiks on anda võimalikult ammendav käsitus algupäraste tuletussufiksiste esinemusest, rakendamisest, etümoloogiast ja arenemistendentsidest keelekontakti käigus assimileeruvast liivi keelest.

Töös esitatakse andmed algupäraste tuletusliidete kasutamisest genuiinsetes sõnatüvedes ja laenudes ning fikseeritakse varasemate kirjapanekute ja kaasaja kõnekeele ainekliku põhjal üldised arenemistendentsid liivi keele sufiksatsioonis.

Liidete ja nende esinemuse kohta esitatakse näited kirjeldavalt, mistõttu esiplaanile nihkubki kirjeldav meetod nagu väga paljudes läänemeresoome keeli käsitlevais seniseis uurimuis. Kirjeldava käsitluse tingib eripalgeline ainek. Rõõbiti kirjeldamisega rakendatakse keelenähtuste võrdlemist erinevais läänemeresoome keelis ning jälgitakse sufiksiste ajaloolist kujunemist, mille

juurde kuulub vajaduse korral varasemate vormide rekonstrueerimine. Informatsiooni saamiseks tuletusliidete rakendamise sagedusest tänapäeva liivi keeles kasutatakse lihtsat statistilist arvutust.

Uurimuse ainekik pärineb väga erinevaist allikaist. On läbi töötatud kirjalikud allikad alates Henriku "Liivimaa kroonikast" kuni liivi kirjakeele viimaste teosteni ja kõige viimase aja uurimusteni. Liited on välja märgitud ka paljudest käsikirjalistest allikatest: Leningradis asuvatest Sjögreni ja Wiedemanni materjalidest, Helsingis leiduvatest E.N.Setälä rikkalikest kirjapanekuist, ENSV TA Fr.R.Kreutzwaldi nimelises Kirjandusmuuseumis leiduvatest fondidest, ENSV TA Keele ja Kirjanduse Instituudi kogudest ja käsikirjalistest teostest. Kasutatud on ka O.Looritsa käsikirjalist pärandit, mille hulgas leidub "Liivi rahva usundi" viimase osa käsikiri, P.Linnuse etnograafilist ainekikku, P.Ariste ekspeditsioonide materjale jm. Kahe aastakümne jooksul on uurimuse autor kogunud ka isiklikult mitmekesist ainekikku kõikidest liivi kildadest. Uurimuses kasutatakse küsitlemisel saadud näitematerjali ja helilindistatud tekste. Läänemeresoome tausta kirjeldamisel kasutatakse teoreetilisi uurimusi, etümoloogilisi ja seletavaid sõnaraamatuid, käsikirjalisi sedelkartoteeke ja mitmesuguseid kogusid. Viimastest väärivad märkimist ENSV TA Keele ja Kirjanduse Instituudi kogud, Helsingi Ülikooli soome murrete ja karjala kee-

le sõnaraamatu kogud, NSVL TA Karjala-Sooma Filiaali vep-
sa ja karjala keele sõnavarakogud.

Uurimus koosneb eessõnast, sissejuhatusest, neljast
peatükist, kokkuvõttest, kasutatud kirjanduse ja lühendi-
te loetelust. Töö juurde kuulab kaks lisa.

Sissejuhatuses esitatakse andmeid sufiksita esinema-
se ja käsitlemise kohta varasemais allikais. Ajalooline
ülevaade võimaldab saada informatsiooni sellest, mida on
seni tehtud liivi keele tuletusliidete uurimisel.

Esimeses peatükis käsitletakse käändsõnaliiteid. Esi-
tatakse kõik liited, nende etümoloogia, käändsõnaliidetega
tuletatud sõnad ning nende kuulumine aktiivsesse või pas-
siivsesse sõnavaras. Etümologiseeritakse ka sõnatüved
ning selgitatakse üldised tendentsid käändsõnaliidetega
sõnavaras.

Teises peatükis jälgitakse pöördõnaliiteid. Esita-
takse kõik sufiks, nende etümoloogia, pöördõnaliidete-
ga tuletatud sõnad ning nende osa nii kaasaja sõnavaras
kui ka varasemais allikais. Sõnatüved etümologiseeritakse
ning esitatakse üldised tendentsid pöördõnaliidetega tu-
letatud sõnades.

Kolmandas peatükis vaadeldakse muutumatu sõnade
liiteid. Esitatakse kõik sufiks, nende etümoloogia,
muutumatu sõnade liidetega tuletatud sõnad ning nende
osa nii igapäevases sõnavaras kui ka varasemais allikais.
Etümologiseeritakse sõnatüved ning esitatakse üldised
tendentsid määrsõnades ja üksikutes teistes muutumatus
sõnades.

Neljandas peatükis esitatakse lindistatud tekstide põhjal statistilised andmed liidete tarvitamisest ning selgitatakse erinevused käsitlemisel saadud andmete ja lindistatud tekstide vahel.

Kokkuvõttes leiduvad tähtsamad järeldused ning saavutatud tulemused.

Lisas nr.1 esitatakse analüüsitavaate sõnade näitematerjal nummerdatult ning töös viidatakse sulgudes leiduva numbriga vastavale sõnale.

Lisas nr.2 on uurimuse autori poolt lindistatud ning hiljem translitereeritud tekstid aastast 1961-1965. Nende tekstide najal selgitatakse käsitletavate liidete kasutamist tänapäeva liivi keeles.

Näitematerjali esitamisel esimeses lisas tuleb arvestada mõningaid käesolevale tööle omaseid põhimõtteid. Kõigepealt jäetakse tõlkimata Bjögreni-Wiedemanni sõnaraamatu (LDW) saksakeelne osa, kusjuures jäetakse välja ebaoölulisi selgitusi, eriti saksakeelseid lühendeid, mis asendatakse tuntud lühenditega (näit. sõnaraamatus lühend L., uurimuses on see asendatud lühendiga lvSal). E.N.Setälä materjalide puhul jäetakse tõlge vastavasse keelde (saksa, soome vm.), mille puhul lühend KA on selle järel. Kui E.N.Setälä materjalides puudub tõlge, on see uurimuse autorilt ning lühend KA eestikeelse tõlke ees. Eesti- ja soomekeelsed sõnad jäetakse allikaviljeta, kui need on võetud teatmeteoseist "Õigekeelsuse sõnaraamat" (ÖS) ja "Nyky-suomen sanakirja" (NS). Iga sõna

puhul esitatakse täpsed allikad, mille põhjal on tüvesid etümologiseeritud. Osa tüvesid jääb lõplikult etümologiseerimata. Kõikjal tõmmatakse näidetele joon alla, tehnilistel põhjustel ka näidetevahelistele lühenditele (peamiselt Sjögreni-Wiedemanni teoste materjali puhul). Alati ei arvestata ka lähteteoste kirjavahemärke, samuti ei esitata liivikeelsete näidete kõiki tõlkeid. Märksõnade puhul esitatakse võimalikult üksnes need variandid, mis on olulised sufiksi koostise seisukohalt või kajastavad põhimurakute erinevusi. Märksõnade tõlked sisaldavad põhi- ja kõige olulisemaid tähendusi, kõrval- ja piltlikke tähendusi võib leida kontekstinäidetest. Eriti oluline piltlik tähendus tähistatakse märksõna tõlkes tärnikesega. Esitatud näitematerjal tõlgitakse võimalikult täpselt, sealjuures säilitatakse eesti keele korrektsus. Tõlkimisel rakendatakse sünonüüme, mis märksõna tõlkes võivad puududa. Usutekstide tõlgetes ei taotleta vastavust kanoniseeritud eesti usutekstidega. Sõnade etümoloogiate esitamisel kasutatakse viiteid, kusjuures mõnikord esitatakse lisaks viitele lisamaterjali või etümologiseeritakse tüve mitmes kohas. Näidete kirjaviis säilitatakse. Kahtluste korral viidatakse vastakalle allikalle, lisatakse näiteid sugulaskeeltest ning esitatakse usutavaks peetav etümoloogia.

Lühendite loetelus esitatakse keelte, murrete ja murrakute lühendid. Üldtuntud ning lingvistilises kirjanduses tarvitatavaid lühendeid ei esitata.

Lühendid luuakse pealkirjadest (SKES, OS, LW, NS), kee-

lõrühnaade, keelte, murrete ja murdekute kohta tarvitatakse traditsioonilisi lühendeid.

Uurimuse aineestik on kogutud ning osa tööki valminud õppetöö kõrval TÜ soome-ugri keelte kateedris. Põhiosas valmis aga uurimise doktoranturi ajal. Aega nõudis töö viimistlemine ja lühendamise. Kii teema valikul kui ka materjali lühendamisel ja sõnade etimologiseerimisel on kasulikku nõu andnud TÜ soome-ugri keelte kateedri juhataja prof. P. Ariste. Töö valmimisel osutas abi ametlik konsultant TÜ soome-ugri keelte kateedri professor P. Alvre. Käsikirjaliste materjalide kasutamise eest võlgnen tänu prof. P. Aristele, Riikliku Etimograafiamuuseumi teaduslikule sekretärile J. Idnussale, NSVL Teaduste Akadeemia Karjala Filiaali vanemale teaduslikule töötajale M. Zaitsevale, ENSV TA Keele ja Kirjanduse Instituudi töötajale E. Adlerile ja S. Nigolile, ENSV TA Pr. R. Kreutzwaldi nim. Kirjandusmuuseumi töötajale, Soome Kirjanduse Seltai kolleegidele ja paljudele teistele.

Palju tänu võlgnen aga liivi keelejuhtidele, kes kahe aastakümne vältel on pakkunud väärtuslikku ainestikku. Paljusid pole praegu enam elavate hulgas, mitmed on aga abiks olnud kuni kättesoleva töö lõpliku valmimiseni. Eluivaimad keelejuhid on olnud Hermine Ziberg Mustanummelt, Emma Hausmann, Lina Andersin, Lida Eridrikson, Vladimir Veid, Melani Veid ja Emil Stalt K^uolikast, Katriin Ziberg, Kärli Berthold, Jän Ziberg ja Natal Kristin.

Vaidelt, Pētōr Dišler ja Jelana Zandberg Pitrōgilt, Oid-
rik Vālgamā ja Katrin Krasson Koštrōgilt, Eduard Lepste
ja Berta Indriksen Iralt, Kārli Damberg, Pētōr Drein-
kopf, Olga Breinkopf, Oskar Gerbach, Vilma Silanagla,
Anne Ansenau ja Kārli Spruoig Sīkrōgist, Pētōr Lepst ja
Eliz Lepst Irast, Dāvid Švānenberg, Pētōr Belt, Mari
Belt, Pētōr Kāpberg ja Pētōr Erman Pizast, Mari Leit,
Ella Murniets, Alvin Apšins lāžist jpt. Ka linnades ela-
vad Hilda Grīva, Pētōr Damberg ja Poulin Klavin on kor-
duvalt aidanud kogutud andmeid tāpsustada vōi kontrolli-
da, mille eest vōlgnen neilegi tānu.

S I S S E J U H A T U S

Kõik soome-ugri keeled on tüübilt aglutinatiivsed, kuigi neis on väiksemas ulatuses ka fleksiooni ja analüütilisust. Sufiksatsioon kui aglutinatiivsusse kuuluv nähtus iseloomustab soome-ugri keeli kaugest minevikust tänapäevani. Aegade jooksul toimunud muutustest hoolimata on paljud tuletuselemendid püsinnud tänapäevani.¹

Ka läänemeresoome keeltes on sufikaid uute sõnade moodustamise põhilised vahendid. Algupäraseis liiteis leiduvad soome-ugrilised elemendid m, n, k, i, l, s, t, r, mis on segunades andnud eri keeltes oma sufiksrite süsteemi. Hilisemad mõjud väljastpoolt on lisandanud uusi elemente, mis on samuti lülitunud sufiksrite süsteemi. Nii on iga läänemeresoome keeles oma sufiksatsioon, mille mehhanismi uurimine annab uut informatsiooni.

1

A. Ahlqvist, Suomen Kielen Rakennus, I, Helsinki 1877, lk.6-86; J. Szinyei, Finnisch-ugrische Sprachwissenschaft, Berlin-Leipzig 1922, lk.55-156; T. Lehtisalo, Über die primären uralischen ableitungssuffixe. - Suomalais-ugrilaisen Seuran Toimituksia, LXXII, Helsinki 1936, lk.1-3; T. E. Uotila, Derivationssuffixe. - Finnisch-ugrische Forschungen, XXI, Helsinki 1933, lk.73-94; L. Hakulinen, Suomen kielen rakenne ja kehitys, Helsinki 1968, lk.102-245.

Liivi keel on teiste läänemeresoome keelte hulgas erinevas asendis, sest ta on aastasadu olnud balti keele-
rühma kuuluva läti keele mõjusfääris. Nagu väidavad uuri-
jad, pole tänapäeval Kuramaal elavate liivlaste etnoge-
nees kuigi selge ning on põhjust arvata, et läti keele
mõju on just siin olnud eriti tugev.² Objektiivsetel põh-
justel on käesoleva töö uurimismaterjaliks esmajoones Ku-
ramaal elavate liivlaste keel. Kuigi esitatakse ainek-
ku ka Liivimaa liivlaste keelest, piirdub see siiski pel-
galt Sjögreni kirjapanekutega, kuivõrd hilisemad autorid
pole sellest murdest enam midagi üles kirjutanud. On töö-
nõoline, et Sjögreni kogutud materjalis leidub palju ees-
tikeelseid sõnu ning koos nendega ka eesti keele sufik-
seid. Liivimaa liivlaste keele ainekku saab seetõttu
kasutada eeskätt võrdleva ja ajaloolise tausta kujundami-
sel, põhjalikumate üleskirjutuste puudumine ei võimalda
selle murde sufiksatsiooni süstemaatilist analüüsimist.

Aastasadu kestnud läti keele mõju ilmneb ka deri-
vatsioonis: on levinud laenuiliseks klassifitseeritav
prefiksatsioon, mis on osaliselt üle võtnud sufiksatsioo-
ni ülesanded.³ Sellest nihkest hoolimata on sufiksid põ-
hilisteks elementideks uute sõnade moodustamisel.

² E. Tõnisson, Muistsed liivlased ja Kuramaa liivlased. -
Keel ja Kirjandus, 8, 1970, lk. 461-466.

³ F. de Sivers, Die lettischen Präfixe des livischen
Verbs, Nancy 1971, lk. 18-20.

Liivi keele foneetikas on toimunud sise- ja lõpuksa ning muude arengute näol suuri muutusi. Sellest tingitult on liivikeelsed sõnad lühenenud ning sufikseid sulanenud või sulanemas tiivesse. Kõik see on hästi jälgitav liivi keele vokalismi baasil.⁴ Morfoloogilises struktuuris toimunud arengud on omakorda kaasa toonud käändelõppude ja pöördetunnuste muutumist hilissufikseiks. Lisaks neile leidub liivi keeles ka laansufikseid. Kõik need kokku moodustavadki tänapäeva liivi keele sufiksrite süsteemi.

Varasemais kirjalikes allikais leidub suhteliselt vähe andmeid sufiksitega sõnadest. Midagi ei paku ajaramatud "Повесть временных лет" ega Henriku "Liivimaa kroonika", sest neis leidub pelgalt üksikuid sõnu, isiku- ja kohanimesid ning nende endi ja Liivimaa nimetus.⁵ Henriku kroonikasse kuuluvad ladinapärase sufiksitega nimed Lyvonia, Dabrelus, Kyrianus, Lovanus, Viewaldus. Ka Liivimaa riikrokoonika, P.G.Dunge Ürikuteraamat ja B.Russowi kroonika esitavad üksnes nimesid ning mõningaid sõnu.⁶ XVII saj koostatud Th.Hjärne kroonika sisaldab mõned liivikeelsed sõnad (Juck 'liiv', Sembd 'piim', Pilge 'mii',

⁴ L.Posti, GLL, lk.1-138; L.Kettunen, HLF, lk.23-37; L.Kettunen, SLP, lk.127-152.

⁵ А.И. Попов, Названия народов СССР, Ленинград 1973, lk.77.

⁶ H.Vähäri, Liivi keele uurimise ajalooost, - Maakkeele Seltsi Aastaraamat, V, 1959, lk.190-193.

Nehmen 'lehm' jt.), mille hulgas pole aga ühtki sufiksist sisaldavat.⁷ Liivi keele seisukohalt ei paku nimetamisväärsed materjali P.Einhorni ja O.Hernelini tööd. Alles A.L.Schlözeri uurimus Kuramaa ja Liivimaa järelajäännud liivlastest (a.1770) sisaldab nii Kuramaalt kui ka Salastist pärinevat väärtuslikku keelelist ainekku. Mitmetes sõnades on täheldatav ka sufiks: Ibbis (vrd. ibbi ~ ebbi \angle^+ hepoinen), kodon (vrd. k^uonnä \angle^+ kotona), Kohdai (vrd. k^uodai \angle^+ kotojek), rebbe (vrd. rⁱebbi \angle^+ reppoinen), liebi (vrd. liebi \angle^+ lihapainen), mütlub (vrd. mitluf \angle^+ mettelepi), pütiki (vrd. pitki \angle^+ pitkäinen) jt.⁸ Liivi keelenäiteid sisaldavad A.W.Hupeli väljaanded,⁹ kuigi võrreldes A.L.Schlözeri näidetega on neis vähe uut. Lõpetega

⁷ O.E.Napiersky, Thomas Hiärn's Ehist-, Lyf- und Lettlaendische Geschichte. - Monumenta Livoniae Antiquae, I, Riga-Dorpat-Leipzig 1835, lk.13-14.

⁸ A.L.Schlözer, Gesammelte Nachrichten von den Ueberresten der Liven in Livland und Kurland. - M.Johann Joseph Haigold's Beylagen zum Neuveränderten Russland, II, Riga-Leipzig 1777, lk.354-355, 374-375 jt.

⁹ A.W.Hupel, Topographische Nachrichten von Lief- und Ehstland, II, Riga 1778, lk.183-187; Neue Nordische Miscellaneen, I-II, Riga 1792, lk.19-20; III-IV, Riga 1793, lk.19-21; Die gegenwärtige Verfassung der Riga'schen und der Revalschen Statthaltenschaft zur Ergänzung der topographischen Nachrichten, Riga 1789, lk.203-204.

on sõna Uebbi (vrd. Übbi ~ ibbi /⁺ heppoinen), otseselt ei avaldu sufiks tüves Wuit (vrd. part. vuitta, nom. vuidu).

Varasemaid allikaid korrates lisavad üksikuid uusi fakte liivlastest ja liivi keelest L.J.Bürger teoses "Versuch über die Alterthümer Lieflands und seiner Völker besonders der Letten" (1778) ja L.A.Gebhart koos A.L.Schlözeriga kirjutatud uurimuses "Geschichte von Littauen, Kurland und Mefland" (1785).

Ainulaadseks teoseks on P.S.Pallase võrdlev sõnaraamat, milles liivi keel küll otseselt puudub, kuid näiteid leidub märksõna "Кривинго-Ливонски" all, näit Бечна-Керане (vrd. kⁱevad /⁺ kevät).¹⁰

Haruldaseks ning omapäraseks allikaks on G.Bergmanni Meie Isa palve tõlgete kogu, milles leidub ka liivikeelne tekst.¹¹ Palves leidub nd-liiteline Iffand (/⁺ isäntä). Tähelepanu väärivad liidete seisukohalt ka kohakäändeis olevad maal, pohl, meddal, ommal, Ülnikal, sisall, sest käändelõpud kujunesid hiljem sufiksseiks.

Mitmed liivlasi käsitlevad autorid (K.T.Snell, G.Merkel, P.Keyserling, B.Derschau, U.Schlippenbach, E.Zljabovski, W.Ditmar) pole oma teoseis esitanud peaaegu üldse keelelist ainekikku. Väljaandes "Wöchentliche Unter-

¹⁰ /P.S.Pallas/, Linguarum totius orbis vocabularia comparativa, Augustissimae cura collecta, I, Petropoli 1787, lk.289.

¹¹ G.von Bergmann, Das Gebeth des Herrn oder Vaterunser-sammlung in hundert zwey und funfzig Sprachen, Ruken 1789, lk.5.

suchungen" leidub aga üksikute näidete hulgas liiteline sõna pisike 'pisike, väike'.¹²

Märkimisväärne uurimus "Ueber die Grund- und Ursprache der Ehsten" pärineb H.von Jannault. Peatükis "Die Sprache der Liven" leidub ka liidetega sõnu nii Salatsi kui ka Kuramaa liivi murdest.¹³ Sellised on ibbi~libbi 'hobune', Rebbi 'rabane', I/and 'isand', Jnnuke 'jänes', Waisk 'vasikas', Kaddak 'kadakas', iddug 'öhtu', taplume 'tapleme', ratstab 'ratsutab' jt., mis pärinevad eri murretest. Varasemate allikatega võrreldes on Jannau töös näiteid rikkalikumalt ning need on süstematiseeritud.

1839.a. käis eesti keelemees ning koolitegelane D.H.Jürgenson Uue-Salatsis uurimas liivi keelt. Tema teadete järgi olevat varemini, s.o. 1760.a. paiku nii Vana- kui ka Uue-Salatsis kõneldud liivi keelt. Jürgensoni andmeil oli tema reisi ajal Uue-Salatsis üknes 17 liivlast, kellelt ta kogus nähtavasti rikkalikult materjali, mis pole aga säilinud. Avaldatud lühikoses artiklis keelenäited puuduvad.¹⁴

¹² Wöchentliche Untersuchungen für Liebhaber deutscher Lektüre in Russland, 1805, nr.28.

¹³ H.von Jannau, Ueber die Grund- und Ursprache der Ehsten. - Beiträge zur genauern Kenntniß der ehstnischen Sprache, ^{XX}Pernau 1828, lk.153-191.

¹⁴ D.H.Jürgenson, Ueber die Entstehung der beiden Haupt-dialecte der Esthnischen Sprache. - Verhandlungen der gelehrten Esthnischen Gesellschaft zu Dorpat, I, Dorpat-Leipzig 1846, lk.19-25.

Liivikeelset materjali leidub F.Kruse teosels, millest tähtsain on "Ur-Geschichte des Esthnischen Volksstammes". Selles esitatakse võrdlevalt Meie Isa palve saksa ja liivi keeles ning lõunaesti, põhjaesti ja kreevini murdes. Liivikeelses tekstis leiduvad liitelised teggis 'taas', peäl 'peal', iggawe/t 'igavesti'. Arvsõnade võrdluses leiduvad liitelised arvsõnad kadex ~ kadax 'kahaksa', Uddex ~ ihdex 'ühiksa', sõnavõrdluses ibbe 'hobune', jeemand 'emand', neizt 'tillarlaps', ri/eh-tang 'inimene', kattuks 'katus', wai/ohk 'vasikas', pag-gand 'kiiresti', rikant 'kõnelda' jt. Mõningaid liitelisi sõnu leidub ka tekstivõrdluses: paint 'karjane', juhrst 'juurest'.¹⁵

Ebakriitilisi andmeid leidub J.L.Parroti ja V.Klchelbeckeri kirjutistes, üldtuntud fakte kordavad A.Hueck, K.L.Blum, T.Kallmeyer, P.Koeppen, W.Hillner, K.Schlözer jt.¹⁶

Süsteemaatiline ning teaduslik liivi keeleainestiku kogumine algas möödunud sajandi keskpaiku, kui A.J.Sjögren käis 1846.a. Salatsis ja Kuremaal ning 1852.a. Kura-

¹⁵ F.Kruse, Ur-Geschichte des Esthnischen Volksstammes und der Kaiserlich Russischen Ostseeprovinzen Liv-, Esth- und Curland, Moskau 1846, lk.162-163, 212-233; vt. ka Necrolivonica oder Alterthümer Liv-, Esth- und Curlands, Dorpat 1842; Bemerkungen über die Ostsee-Gouvernements, Leipzig 1842.

¹⁶ R.Vähri, Liivi keele uurimise ajalooost. - Emakeele Seltsi Aastaraamat, V, 1959, lk.200-202.

maal liivi keelt uurimas. Sjögreni surma tõttu 1855.a. jäi aga kogunistöö pooleli ning Peterburi Teaduste Akadeemia andis 1856.a. Sjögreni liivi materjalid üle F.J. Wiedemannile, kes võttis 1858.a. ette uurimisreisil Kuramaale, et kontrollida ja täiendada ainekogu. Uurijal ei jätkunud aega pöörduda Salatsisse sealt kogutud materjali täiendamiseks. Kogu ainekogu avaldas Wiedemann 1861.a. liivi keele grammatika ja liivi-saksa ning saksa-liivi sõnaraamatu näol. Esimeses leidub ulatuslik suffiksaatsiooni käsitus peatükis "Wortbildung".¹⁷ Paljude näidetega esitatakse noomenilited -ki; -gos ~ -kos (-gâz ~ -kâz); -nika (-nika); -ig, -lig, -ik, -og, -ok, -ug (-ig, -lig, -ik, -og, -ak, -ug); -nos (-mâz); -it, -t (-it, -t); -il, -ar, -oks, -uks, -ks, -doks, -düks, -toks, -tüks (-aks, -uks, -ks, -daks, -düks, -taks, -tüks); -gon (-gân); -ib (-ib); -us, -os, -s (-us, -as, -z); -omi, -imi, -om (-âmi, -imi, -âm); -mi, -ji, -i, -tob, -dob (-tâb, -dâb); -on (-ân); -i, -li, -limi, -liki (-likki); -s, -os, -z, -zo, -zi, -so, -si (-s, -âz, -z, -z, -zi, -sâ, -si); -b (-B); -tom, -tem, -timi (-tâm, -tem, -timi); verbilited -t (-t); -ant, -and (-ant, -and); -ast, -at; -int, -int (-int, -int); -l, -kâ, -ikâ; -z, -â, -s, -â; adverbilited -in; -l, -lâ

¹⁷ F.J. Wiedemann, Joh. Andreas Sjögren's Livische Grammatik nebst Sprachproben. - Joh. Andreas Sjögren's Gesammelte Schriften, II₁, St. Petersburg 1861, lk. 23-45.

(lvSal -lāi, -liti); -ist (lvSal -est), -is (lvSal -iāi, -iā), -stis (-stiz); -lis (-liz); -ūkst, -okst (-kst), -ikst, millega antakse esimene süstemaatiline ülevaade liivi keele sufikseist. Autor märkab ka erandlikult kujunenud sõnu, näit. rištābs, rištābos, unštābis, adālabāts, iākis (iākiskin), milles on segunenud eri liited. Lisaks sufiksile otsesele käsitlelusele leidub suurel hulgal liitelisi sõnu Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus.¹⁸

Liitelisi sõnu leidub arvukalt ka varasemais kirja-keele mälestusmärkides,¹⁹ milles on selgesti täheldatav F.J.Wiedemanni mõju. Hinnatav on sõnatuletuslik tegevus uute mõistete edasiantõmisel.

Väärtuslikuks allikaks on E.N.Setälä käsikirjalised kogud. Liitelisi sõnu leidub 1888.a. kogutud sedeleil ning neist koostatud kolmeosalises käsikirjas "Liivin sanasto". Väärtuslikku lisa pakuvad ka häälikulookatken-did. Materjalist selgub, et Setälä on küsitlenud Sjögreni-

¹⁸ F.J.Wiedemann, Joh. Andreas Sjögren's Livisch-deutsches und deutsch-livisches Wörterbuch. - Joh. Andreas Sjögren's Gesammelte Schriften, II-III: St. Petersburg 1861.

¹⁹ Das Evangelium Matthäi in den östlichen Dialect des Livischen zum ersten Male Übersetzt von dem Liven N. P o l l m a n n, London 1863; Das Evangelium Matthäi in den westlichen Dialect des Livischen Übersetzt von dem Liven J. P r i n z und dessen Söhnen P. P r i n z und J. P r i n z, London 1863; Püwa Matteus Ewangelium libbišohki, Põterburgs 1880.

ni-Wiedemanni sõnaraamatu järgi, kuid fikseeritud ulatuslikult ka selliseid liidetega sõnu, mis varasemais allikais puuduvad. Üksikjuhtudel avaldub soome keele mõju, mistõttu on fikseeritud sõnu, mis liivi keeles puuduvad. Rikkalikust ainekust on Setälä kasutanud suhteliselt väikest osa oma häälikuloos ja kirjutistes.²⁰ Liidetega sõnu leidub arvukalt Setälä kogutud tekstides, mis jõudsid V.Kyrölä toimetusel trüki alles 1953.a.²¹

Uus etapp algas liivi keele uurimises 1920.a., kui loodi Emakeele Selts. Folklorist O.Loorits kogus mitmekesist ainekku, mis sisaldab ka lingvistiliselt hinnatavat.²² Looritsa uurimuste lähtematerjal on liivikeelne ning sisaldab seetõttu liidetega sõnu rohkem kui avaldatud teosed. Teatud lisa pakub ka käsikirjaline "Liivi

²⁰ E.N.Setälä, Yhteissuomalainen Äännehistoria, Helsinki 1899; A liv nép és nyelve. - Nyelvtudományi Közlemények, XXI, Budapest 1887-1890, lk.241-264.

²¹ E.N.Setälä, Näytteitä liivin kielestä, Helsinki 1953.

²² O.Loorits, Liivi rahva usund, I-III, Tartu 1926-1928; Der norddeutsche Klabaufmann im Ostbaltikum. - Sitzungsberichte der Gelehrten Estnischen Gesellschaft, 1929, lk.76-125; Die Geburt und der Tod in der livischen Volksüberlieferung. - Õpetatud Eesti Seltsi Toimetused, XXVI, Tartu 1932; Volkslieder der Liven. - Õpetatud Eesti Seltsi Toimetused, XXVIII, Tartu 1936, jt.

rahva usundi" IV osa, mis on koos muude looritsa käsikirjaliste materjalidega olnud käesoleva töö kirjutajale kättesaadav.

Kahetähe aasta vältel uuris pidevalt liivi keelt L.Kettunen. Väärtuslikuks allikaks liivikeelsete näidete leidmisel on tekstid, mille foneetiline transkriptsioon sai eeskujuks hilisemale teosele.²³ Üksikuid liitelisi sõnu etümologiseerib Kettunen ka oma lühiaartikleis.²⁴ Kaasaegseimaks ning põhjalikemaks allikaks osutub aga Kettuse sõnaraamat,²⁵ samuti selle ümbertöötatud ning eraldi avaldatud sissejuhatus.²⁶

Igati kontrollitud materjali esitab liivi keele häälikuloos L.Posti, selgitades sufiksrite häälikulist muutumist ja kujunemist.²⁷

²³ L.Kettunen, Untersuchung über die livische sprache, Tartu 1925.

²⁴ L.Kettunen, Liivin tiede 'jälki' = suom. tehdas? - Virittäjä, 1929, lk.23-25; Liivin sanojen selityksiä. - Virittäjä, 1934, lk.223-227; Eräistä liivin kielen merkintäkysymyksistä. - Virittäjä, 1936, lk.487-494.

²⁵ L.Kettunen, Livisches wörterbuch mit grammatischer einleitung, Helsinki 1938.

²⁶ L.Kettunen, Hauptzüge der livischen laut- und formengeschichte, Helsinki 1947.

²⁷ L.Posti, Grundzüge der livischen lautgeschichte, Helsinki 1942.

Väärtuslikud on J. Mägiste lähimurimused, milles etimoloogiseeritakse liivi sõnatüvesid ja selgitatakse häälikulisi arenguid.²⁸ Lisamaterjali pakuvad Mägiste hilisemad väljaanded,²⁹ mille mitmekesised tekstid sisaldavad palju liitelisi sõnu.

Besti, liivi ja läti sõnavaraliste suhete käsitlemisel esitab K. Aben oma väitekirjas ja kirjutises lätilaenuliste sufiksitena sõnu.³⁰

Üksikuid liidetega sõnu leidub ka P. Ariste kirjutistes liivi keele ja liivlaste etnogeneesi kohta.³¹

²⁸ J. Mägiste, Eräitä liiviläisiä possessiivisufiksien jäänöksiä. - Virittäjä, 1928, lk. 285-287; Liivi sõnaseletusi. - Eesti Keel, 1931, X, lk. 129-138; Satavuotias liivinkielinen kalain luettelu. - Virittäjä, 1961, lk. 323-325.

²⁹ J. Mägiste, Resorna till liverna. En kort översikt över mina studieresor till Östersjöfinnarna i Sverige under åren 1947-1950. - Meddelanden från seminarierna för slaviska språk, jämförande språkforskning och finsk-ugriska språk vid Lunds Universitet, I, Lund 1951, lk. 3; Liiviläisiä tekstejä, Helsinki 1964, jt.

³⁰ K. Aben, Eesti ja liivi laenuid läti sõnavaras (kultuuri-looline uurimus), Tartu 1947, II+205+1 lk.; Eesti ja liivi laene läti sõnavaras. - Maakeele Seltsi Aastaraamat, IV, 1958, Tallinn 1959, lk. 256-262.

³¹ Н. А. Аристе, К вопросу о развитии ливского языка. - Труды языковедения АН СССР, IV, Москва 1954, lk. 254-307; Ливы и ливский язык. - Известия АН Эстонской ССР, VII, Tallinn 1958, lk. 36-46; Ливы и ливский язык. - Известия АН Латвийской ССР, XI, Рига 1958, lk. 31-50; P. Ariste, Liivi keele pälvatavussõnade olemusest. - Maakeele Seltsi Aastaraamat, IV, 1958, Tallinn 1959, lk. 256-262.

Ainestikku pakuvad ka kirjakeelsed teosed, milles peale teatmeteoseis fikseeritud liiteliste sõnade leidub ka uustuletisi.³²

Liivikeelset materjali on kogunud ja läbi töötanud F.de Sivers. Kuigi teadlane on peatähelpanu suunanud prefiksile, leidub näiteid ka sufiksiliistest sõnadest.³³

³² Eämi Līvõd lugdõbrõntõz, Tartu 1921; Toi līvõd lugdõbrõntõz, Tartu 1922; Kolmõz līvõd lugdõbrõntõz, Tartu 1923; Nellõz līvõd lugdõbrõntõz, Tartu 1924; Vidõz līvõd lugdõbrõntõz, Tartu 1926; K.Stalte, Līvõ lōlõd, Tallinna 1924; Üē testament, Helsinki 1937; Līvlist vaimli loulrāntõz, Helsinki 1939; Rāndalist Äjgarāntõz 1933.Äjgastõz; Līvõd Rāndalist Äjgarāntõz 1934.Äjgastõz, jt.

³³ F.de Sivers, Une distinction grammaticale sauvee par l'emprunt. Une preposition lettone au service du système casuel live. - La Linguistique, I, 1967, lk.81-96; Le coup de glotte en letton et en live. - Celi, XII, 1965, lk.51-56; Lettisches und Niederdeutsches im livischen Komparativ. - Celi, XIII, 1967, lk.31-42; Le dativ en live. - Donum Balticum, lk.495-500; Die lettischen Präfixe des livischen Verbs. Wörterzeichnis, Paris 1971; Die lettischen Präfixe des livischen Verbs, Nancy 1971.

Kaasaja uurijaist on liivi keele ainekukku esitanud ja läbi töötanud veel S. Suhonen, kellelt on ilmunud mitmeid kirjutisi ning valminud piken uurimus.³⁴

Paljude aastate jooksul on nii liivi tekste kui ka liitelisi sõnu kogunud käesoleva töö autor. Suurem osa materjalist on avaldamata, ilmunud on vaid mõningaid tekstinaid ja lühiaurimusi, milles leidub sufiksilisi sõnu või ülevaateid sufikseist.³⁵ Veel leidub Tartu Riikliku

³⁴ S. Suhonen, Liivin kielen nuoret lättiläiset lainasannat, Helsinki 1970, 260 lk. (masinkirjas); Salatsin liivin konsonanttiyhtymistä. - Fennougrica. Suomalais-ugrilaisen Seuran Toimituksia, 145, Helsinki 1968, lk.206-215; Zur Mouillierung der späten lettischen Lehnwörter im Livischen. - Donum Balticum, Uppsala 1970, lk.507-514; Liivin kielen fonologian pääpiirteet, Helsinki 1966, 160 lk. (masinkirjas); Die jungen lettischen Lehnwörter im Livischen. - Suomalais-ugrilaisen Seuran Toimituksia, 154, Helsinki 1973.

³⁵ E. Vaari, Die neueren Lehnwörter im Livischen. - Congressus secundus internationalis fennougristarum Helsinki 23.-28.VIII 1965, Pars I, Helsinki 1968, lk.584-588; Rahvajutte, vanasõnu ja kombeid Vaide külast. - Enakeele Seltsi Aastaraamat, XII, Tallinn 1966, lk.217-226; Liivi. - Lähisukukielten lukemisto. Kirjallisuuden Seuran Toimituksia, 287, Helsinki 1967, lk.225-239; Über den Wechsel intervokaler Klusile im Livischen. - Ural-Altaische Jahrbücher, Band 40, Heft 3-4, Wiesbaden 1968, lk.174-180; Э. Ваари, Суффиксы имен в ливском языке. - Вопросы финно-угорского языкознания, Москва 1966, lk.138-154; Продуктивные суффиксы в ливском языке. - Вопросы финно-угорского / järg lk. 28/

/viite 35 järg/

языкознания, III, Академия Наук СССР и Ужгородский университет, Москва 1956, lk.122-129; Ливский язык. - Языки народов СССР, III, Финно-угорские языки, Москва 1966, lk.138-154; О ливской топонимике. - Вопросы финно-угроведения, V, Йошкар-Ола, 1970, lk.4-8; Механизм суффиксации в ливском языке. - Вопросы советского финно-угроведения. Языкознание. Институт языкознания АН СССР. Научно-исследовательский институт языка, литературы, истории и экономики при Совете Министров Мордовской АССР, Саранск 1972, lk.137; Латинские элементы в деривации ливского языка. - Балтийские языки и их взаимосвязи со славянскими, финно-угорскими и германскими языками. Тезисы докладов научной конференции, посвященной 100-летию со дня рождения акад. Я.Энциелина, Рига 1973, lk.51-52; Механизм первоначальных суффиксов в ливском языке. - Вопросы советского финно-угроведения. Институт языкознания АН СССР. Институт языка, литературы и истории Карельского филиала АН СССР, Петрозаводск 1974, lk.13-19; Liivlased ja liivi keel. - Saaremaaast Sajaanideni ja kaugemalegi, Tallinn 1970, lk.74-88; Liivi kirjakeel ja kirjandus. - Tõid eesti filoloogialalt, III, Tartu 1970, lk.293-295; Die Liven und die livische Sprache in den Jahren 1920-1970. - Finnisch-ugrische Forschungen, XXXIX, lk.189-198; Frekventatiivse ning retsiprookse 2-liitega verbid ja algupärase liidetega adverbid liivi keeles. - Tartu Riikliku Ülikooli Toimetised, 323, Tõid eesti filoloogialalt, IV, Tartu 1974, lk.35-108; Liivi keele sufiksate uurimine. - Tartu Riikliku Ülikooli Toimetised, 323, Tõid eesti filoloogialalt, IV, Tartu 1974, lk.109-117.

Ülikooli soome-ugri keelte kateedris kursus- ja diplomitöid, mis sisaldavad algupärasest ainekukku, sealhulgas ka sõnavara. Suhteliselt vähe on liivi ainekukku ENSV TA Keele ja Kirjanduse Instituudi soome-ugri keelte sektoris.

Käesoleva töö autori isiklikus valduses on aastate jooksul eri liivi küladest saadud kuuldelised ja helilindistatud tekstid, samuti küsitlusmaterjal liidetest. Kõigest sellest kasutatakse osa käesolevas töös.

Kuigi esimesed kirjapanekud pärinevad liivi keelest juba XII sajandi lõpust, on need juhuslikud ning ebatäpsed. Alles Sjögreni ja Wiedemanni kogumistööga pandi alus sufiksrite käsitlemisele ning Sjögreni-Wiedemanni grammatikas leidubki esimesena hinnatav ülevaade liivi keele sufiksatsioonist. Hilisemad allikad pakuvad vääruslikku keelelist ainekukku ka sufiksrite kohta, kuid otsest teaduslikku käsitlest pole olemas. Osaliselt korvavad selle puudumist läänemeresoome keeli tervikuna hõlmavad teosed, mida kasutatakse ka käesoleva uurimuse järgnevas osades.

I. NOOMENISUFIKSID

Läänemeresoome keeltes moodustavad kõige ulatuslikuma ning mitmekesisema rühma noomenisufiksid, mille põhi-
elementid on kõikides sugulaskeeltes ühised ning ulatuvad
soome-ugri keelte ühtsuse ajastusse. Sajandite vältel
toimunud muutused on vanadest elementidest kujundanud
uusi sufikseid nii häälikuliste arengute kui osiste lii-
tumise ja põimumise tõttu. Osa tuletussufikseid pärineb
morfoloogilistest elementidest, sest tuletusliited, lõ-
pu- ja tunnused võivad läänemeresoome keeltes põimuda ja
omandada uusi ülesandeid.

Liivi keele algupäraste noomenisufiksiste süsteemis
on palju ühist lähimate sugulaskeeltega, kuid leidub ka
eriarenguid ning üknes liivi keeles sufiksiks kujunenud
elemente. Noomenisufiksitega tuletatakse kõige rohkem
substantiive ja adjektive, vähemal määral pronomeneid
ja numeraale. Mitmed sufiksid võimaldavad tuletada nii
substantiive kui adjektive.

Noomenisufiksiste süsteemis toimub pidevalt muutusi,
mistõttu osa sufikseid on ammu muutunud mitteproduktiiv-
seks, osa sufikseid on aga võimaldanud kõige viimase
ajani tuletada sõnu. Mitmed sufiksid on omandanud või
omandamas teiste liidete funktsioone. Iseloomulikult

assimileeruvale keelele on laensufiksid tungimas keelde ning üle võtmas algupäraste liidete funktsioone.

1. -B ~ -b i

Läivi keeles leidub 7 B ~ bi-sufiksilist sõna: ad-
jektiivid igaB ~ igabi 'igavene, igav' (1), imaB ~ imabi
'magus, mage' (2), kõrabi 'kirju, kirev' (3), liebi 'li-
hav' (4), tⁱerab ~ tⁱerabi 'terav, terane' (5), tigib ~
tugib 'tugev' (6) ja substantiiv vorab ~ vorabõZ 'orav'
(7). Adjektiivides on üldisem sufiks -bi, vokaali kao
tõttu võib esineda ka variant -B. Substantiivis vorab ~
vorabõZ võib liituda sekundaarne -Z, mis pärineb läti
keelest ning leidub üksnes substantiivides. Vaadeldavale
rühmale on lähedased puunimetused alab ~ alabõZ 'halapaju'
ja tarab ~ tarabõZ 'sarapuu', milles aga -B ~ -bõZ pärineb
iseseisvatest sõnadest pai (\angle^* paju) ja pü (\angle^* pü)³⁶ (vrd.
e murdeis kuslap 'kuslapuu', lodjap 'lodjapuu', pihlap
'pihlapuu', sarap 'sarapuu' jt.). Et aga on tegemist va-
rasemate liitsõnadega, jäetakse need käesolevast loen-
dist välja ning piirduetakse esilestatud 7 sõnaga, mis
kõik on tuletatud genuiinsetest tüvedest. Sjögreni-Wie-
demanni sõnaraamatus leidub 6 sõna, puudub eesti sõna
tugev eeskujul tuletatud tigib ~ tugib.

³⁶ L. Kettunen, LW, lk. 6-7, 410.

Sufiks -B ~ -bi pärineb varasemast kujust -⁺pa ~ -⁺pä ~ -⁺pa ~ -⁺pä ning sellega on tuletatud nii adjektiive kui substantiive.³⁷ Sõnas imab ~ imabi on sufiks -B ~ -bi sekundaarne on asendanud varasema l-elemendi.³⁸

2. -B ~ -b 2

Idivi keeles on preesensi partitsiibi tunnus -B, mis isikulises tegumoes liitub tilvele (andab 'andev', laulab 'laulev'), umbisikulises tegumoes vastavale tunnusele (lugdab 'loetav', viskab 'visatav'). Tihti on partitsiibi funktsioon asendunud või asendumas adjektiivsusega ning -B ~ -b 2 muutunud adjektiiv- või substantiiviliiteks. Kokku on registreeritud 99 sellist sõna: adjektiivid aigatab ~ aigab 'möödetav, möödu-' (8), aittab 'ajamis-' (9), artab 'viskamis-, viskav' (12), eitab 'heitmis-, heitev' (14), eittaitab 'heits-, heidetav' (15), ädrab 'õitse-, õitsev' (16), gilgab 'ujumis-, ujutav' (17), glõibgab 'päästmis-, pääste-' (18), imeb 'imev, imeja' (20), imab 'imi-, imev' (21), hirmab 'hirmutamis-, hirmutav' (22), istab 'iste-, istumis-, istuv' (23), jelab 'elav, vilgas' (24), jeltab 'elamis-, elu; töötamis-' (25), jouttab 'jahvatamis-, jahvatav' (27), joodab 'joo- gi-, joodav' (28), jookstatab ~ jookstab 'jookamis-, jook-

³⁷ E.N. Setälä, AE, lk. 77; L. Hakulinen, SKRK, lk. 134; T. Lehtisalo, FUA, lk. 242.

³⁸ L. Kettunen, LM, lk. 72.

sutav' (29), kapitõB 'pildumis-, virutamis-' (31), käl-
battõB ~ kilbattõB 'kõlblik, kõlbav' (33), kiebõ ~ kiebi
 'keev, kuum' (34), kittõB 'kiltte-, kütmis-, küttev' (36),
kittõB 'ütlemis-, ütlev' (37), klekõtõB 'sulgemis-, su-
 letav' (38), kuudõB 'kaevamis-, kaevav' (39), kriiktõB
 'kriiksumis-, kriiksv' (40), kultõB 'kuuldav' (41),
kuoldõB 'surma-, suremis-, surev' (42), kustõB 'kuse-,
 kusev' (43), kutõtõB 'kutsumis-, kutsutav' (44), kuttõB
 'kudumis-, kootav' (45), lobdõB 'vihitlemis-, viheldav'
 (49), liktõB 'liigutav' (50), liktõB 'lükutav' (51), lip-
sõB 'lõpeli-, lõpsev' (52), loodõB 'loomis-, loodav' (53),
l^uoibdõB 'koorimis-, kooritav' (54), magõtõB 'magamis-,
 magatav' (56), magdõB 'magamis-' (57), matõB 'matmis-,
 mattev' (58), nõuvdõB 'pühke-, pühkav' (60), nustõB
 'tõstmis-, tõstev' (61), oksõntõB 'oksendamis-, oksen-
 dav' (62), õptõB 'õppimis-, õpetav' (63), paiktõB 'pai-
 kamis-, paigatav' (64), palõB 'palav, kuum' (65), pandõB
 'panemis-, pandav' (66), pidõB 'pidamis-, pidav' (67),
pidõtõB 'peetav, jõukas' (68), pittõB 'pidamis-, peetav'
 (70), poitõB 'rehepeksmis-' (71), pügdõB 'poomis-, poo-
 dav' (72), pügdõB 'pühumis-, pühutav' (73), putõB 'pudo-
 nemis-, langemis-' (74), rõbdõB 'lõõmis-, lõõdav' (75),
ratõtõB 'ratsa-, ratsutatav' (76), saddõltõB 'lange-,
 langev' (77), salandõB 'varastamis-, varastav' (78), sie-
dõB 'sõõgi-, sõõdav' (79), sistõB 'suskamis-, pistetav'
 (81), sittõB 'sita-, sittumis-, sittav' (82), s^uoimdõB

'sõimu-, sõimata' (84), täptaB 'tapa-, tapetav' (85), tiettaB ~ t¹euttaB 'teatav, tuttav' (86), tükttaB 'meeldiv, kena' (87), tõuvdtaB 'tahumis-, tahutav' (88), täurtaB 'kusemis-, kusetav' (89), tuibta ~ tuibi 'tulev, esolev' (90), tunttaB 'tuttav, tuntav' (91), ümblä^{tt}taB 'õmbius-, õmblev' (92), uoldtaB 'voolimis-, voolitav' (93), uskttaB ~ usttaB 'usutav, usaldatav' (94), veidtaB 'püüdmis-, püütav' (98), v¹etttaB 'vedamis-, veetav' (100), viattaB 'viskamis-, visatav' (101), voittaB 'hooldus-, hooldav' (104), h^um^uoisttaB 'mõistamatu, arusaamatu' (106); substantiivid ajabtaZ 'plaste, torge' (10), akätttaB ~ akttaB 'käepide' (11), aättaB 'jalus' (13), iätttaB 'lõikur, lõikamis-' (19), j^uudtaB 'luisk, kõvasi' (26), kalmätttaB 'saadetav, saadik' (30), kasttaB 'kaste, soust' (32), klerdtaB 'keera-ja' (35), käbinttaB 'nagi, rõivanagi' (46), kämptaB 'nagi, rõivanagi' (47), lasttaB 'pöör, kõiepöör' (48), luotsttaB 'paine, painutamis-' (55), murttaB 'murdaja' (59), p¹ekstaB 'peksja, löuguti' (69), elätttaB 'vähk, vähktõbi' (80), sitttaB 'side' (83), usttaB 'sõber' (95), ütttaB 'kurn' (96), valttaB 'lehter' (97), veitttaB 'võie, määre' (99), vidtaB 'voor, koorem' (102), voidätttaB 'hooldaja, hoolekandja' (103), h^ulistäpttaB 'hingepöödaja' (105).

Helnevas loetelus on 76 adjektiivil ja 23 substantiivi, kuid alati pole piir eriti selge. Näiteks võivad substantiivid iätttaB ja murttaB esineda kontekstis ka adjektiividenä. Täiesti fikseeritav pole ka adjektiivil ja

preesensi partitsiibi piir. Poneetiliste liitsõnade ja kindlate ühendite kujunemine koos mõningate tähendusnihetega võimaldab sedastada adjektiivide: artab. an, glõibdab. lõja, küttab. sena, kriktab. teš, kutstab. sena, lipsab. niem, magdab. k^uoda, pügdab. senad, ratstab. ebbi, a^uoindab. nia, unblättab. mašin jt. Substantiivid on seose partitsiibiga peaaegu kaotanud ning omandanud uued tähendused, niisama on sõnad jelab, kiepb ~ kiebi, palab, tuib ~ tuibi seose partitsiibiga minetanud ning muutunud täisväärtuslikeks adjektiivideks.

Kõik B-~bôZ-liitelised sõnad on tuletatud verbidest. Neist on 90 algupärase tüvega, 9 laenuid. Balti tüvi sisaldub sõnas kaimattab, läti tüvi sõnades glõibdab, kapiatab, käbitab, kämbtab, luotstab, tiktab, äp. istatab.

Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus on esitatud pelgalt 19 B-~bôZ-liitelist sõna, kuigi samatüvelisi verbe on teoses märksa rohkem. Tänapäeval kuulub keeletarvitusse või on arusaadavad 79 sõna. Täiesti tundmatuks on muutunud akättab ~ aktab, eiüttaltab, šarab, indab, irntab, jeudab, kuatab, lastab, liktab, magättab, palab, puttab, salandab, sieättab, sieatab, uatab, üttab, vidab, voidättab, äp. istatab.

Sufiks -B ~ -bôZ pärineb preesensi partitsiibi varasemast tunnusest ⁺-pa ~ ⁺-pä ~ ⁺-ja ~ ⁺-jä, mis vastavalt liivi keele häälikuseadustele andis -b- (sõna lõpus -B).³⁹

³⁹ L. Posti, GLL, lk.173; L. Kettunen, SMLP, lk.163.

Harva esinev -Z on sekundaarne ning tarvitatav üksnes mõ-
nedes substantiivides.

3. -d₁ ~ -d₂

Vähesel arvul on tuletatud d₁- ~ d₂-sufiksilisi sõnu,
mille hulgas on adjektiive ja substantiive. Registreeri-
tud 26 sõnast on adjektiivid eid₂ 'sõnakumulelik, kumule-
kas, virk' (107), jand₂ ~ jandi 'jame' (109), kankt₂ ~
kankti 'kange, jäik' (110), kard₂ 'kare' (111), kibdi
'kibe, valus' (112), k¹erd₂ ~ kierda 'väle, kärmas, virk'
(113), k^uerd₂ 'kõrge; kõrk' (114), lõgd₂ 'lage' (115),
libdi 'libe' (117), liebd₂ 'mahe, pehme, laebe' (118),
magdi ~ magd₂ 'magus' (121), piemd₂ ~ piemdi 'pehme' (122),
pimd₂ 'pime' (123), räbd₂ ~ räbdi 'peenike, sale' (124),
sagd₂ 'tihe, sage' (126), sängdi ~ sängd₂ 'tihe, paks'
(127), s¹eld₂ 'selge' (128), sikt 'sitke' (129), sõgd₂
'pime, sõge' (130), välda 'valge' (132); substantiivid
ebd₂ ~ ibdi 'hõbe' (108), libd₂ 'libe, leeline' (116),
läbdi 'labidas' (119), mægd₂ ~ mægd₁ 'linnas' (120), rægd₂
'rahe' (125), uid ~ uid₂ 'häbi, teotus, häbe' (131).

Kõik 26 d₁- ~ d₂-liitelist sõna on tuletatud gemiin-
setest tüvedest ning kuuluvad ka tänapäeval keeletarvi-
tusse. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus on esitatud neist
25, puudub pelgalt räbd₂ ~ räbdi.

Traditsiooniliselt nimetatakse käsitletavaid noome-
neid gä- ~ ga-adjektiivideks, sest läänemeresoome keel-

tes on märgitud sufiksiga moodustatud peamiselt adjektiivide.⁴⁰ Klassikaliste arvamuste järgi pärineb d-element liivi, eesti, vadja ja karjala keeles varasemast ⁺edä ~ ⁺eda - (⁺edä ~ ⁺eda)-sufiksist, mis ulatub läänemeresoome ühtsuse ajastusse.⁴¹ Probleemisse põhjalikum süvenemine ning keelelise ainekogu järelkogumine viisid L.Kettuse seisukohale, et sufiksi varasemaks kujuks tuleb taastada ⁺-etä ~ ⁺-eta.⁴² Kõsimust käsitleb lähemalt P.Ariste, kelle seisukohtade järgi on läänemeresoome aluskeeles olnud käändsõnu tuletav sufiks ⁺-eta ~ ⁺-etä,

⁴⁰ E.N.Setälä, TH, lk.67.

⁴¹ L.Kettunen, Viron kielen äännehistorian pääpiirteest, SKST, 156, lk.40; Vatjan kielen äännehistoria, Helsinki 1915, lk.62-63; E.N.Setälä, TH, lk.67, 102; L.Posti, GIL, lk.202-203; A.Kask, Eesti keele ajalooline grammatika. Näblikulugu, Tartu 1967, lk.72, jt.

⁴² L.Kettunen, Astevaihtelusta länsisuomalaisissa kielissä. - Virittäjä, XXIII, Helsinki 1919, lk.48; Eräitä erimielisyyksiä tieteenne kysymyksissä. - Virittäjä, XXIX, Helsinki 1925, lk.66; Estin kielen äännehistoria, II tr., Helsinki 1929, lk.77-78; Vatjan kielen äännehistoria, II tr., Helsinki 1930, lk.69; Onko vepsässä ollut astevaihtelua? - Virittäjä, XXII, Helsinki 1938, lk.373-375; Gab es Stufenwechsel im Urfinnischen? - NyK, I, Budapest 1936, lk.177.

mis on soome-ugri algupära. Selle sufiksi jäljed leiduvad tänapäeva vepsa (hohed 'höbe', rusked 'punane', gen. rusk-tan 'punase', part. rusk-tad 'punast' jne.) ja karjala keele lüüdi murdes (kibed 'haige', part. kibedad 'haiget', korged 'kõrge', pl. nom. korgedad, kork-tad 'kõrget' jne.). P.Ariste järgi pärinevad vepsa ja karjala keele lüüdi murde q-lised vormid varasemast sufiksist $^{*}\text{-etä} \sim ^{*}\text{-etä}$. Autor tunnustab ühtlasi sufiksilises astmevahelduses ilmenud eōa-~ eōä-liidet.⁴³

Liivi keeles leidub sufiksiks küll q-element, kuid see võib olla kujunenud nii $^{*}\text{-eōa} \sim ^{*}\text{-eōä}$ - kui ka $^{*}\text{-etä} \sim ^{*}\text{-etä}$ -liitest, sest nii $^{*}\text{-e}$ kui ka $^{*}\text{-t}$ on liivi keele häälikuseaduste järgi andnud q (helitus naabruses ka p). Traditsioonilistes häälikulugudes rekonstrueeritakse $^{*}\text{-eōa} \sim ^{*}\text{-eōä}$, mis on tinglikult võetud ka käesolevasse tööasse.

Loendis esitatud sõnade hulgas leidub substantiiv lābdī, mis pole algselt olnud $^{*}\text{-eōa}$ -liiteline, mida kinnitab palataliseeritud q. Varasemaks kujuks saab taastada $^{*}\text{-lapiōa}$, milles $^{*}\text{-q}$ -liitele eelnev i on põhjustanud järgneva q palataliseerumise. Täiustilistes $^{*}\text{-eōa} \sim ^{*}\text{-eōä}$ -liitelistes sõnades i-element puudus ning q pole palataliseeritud.

⁴³ P.Ariste, Ühest eesti keele astmevahelduse küsimusest. - Eesti NSV Teaduste Akadeemia Toimetised, III₄, 1954, lk.529-536.

4. -G ~ -g ä Z

Substantiivide tuletamisel on tarvitatud G- ~ gäZ-sufiksit, mis helitu klusilli järel esineb kujul -käZ. Kokku on registreeritud 37 sõna: arägäZ 'harakas' (133), ändag 'anne, annetus' (134), ädäg ~ idäg 'õhtu' (135), gädäg ~ kadäg 'kadakas' (136), idüg ~ idgäZ 'idu' (137), irdäg 'harjumus, tava' (138), jetüg 'jätk' (139), kajäg ~ kajägäZ 'kajakas' (140), kästüg 'kaste' (141), kuägäZ ~ kuigäZ 'kude' (142), länag ~ līnag 'lõuna' (143), līedäg 'leede; lee' (144), luodäg 'olend' (145), metkägäZ ~ mitkägäZ 'mõte' (146), moistäg ~ m^uoistäg 'taip, mõistmine' (147), paistäg 'helk, sära, paiste' (148), paistig 'paise, paistetud' (149), paläg 'palakas, linn' (150), pälounag 'õhtuode' (151), pezäg ~ pīzäg 'puru, pind' (152), pīdüg 'pidavus, komme' (153), p¹edäg 'pedakas, mänd' (154), p¹erZ 'perse' (155), pīläg 'pihlakas' (156), riemgäZ 'paju, remmelgas' (157), sīedäg 'sööve, paise, vähk' (158), sīemgäZ 'seeme' (159), sädgäZ 'säde' (160), tuögäZ 'tohikas' (161), tüöttäg ~ tüoittäg 'toit' (162), uomäg 'hommik' (163), ündig 'ike' (164), ündig 'hirm, kartus' (165), veidag ~ üidug 'või' (166), vīndig 'võit' (167), vīrdig 'õllevirre' (168), vodagist 'ode' (169). Eelnevas loetelus leidub sõna p¹erZ (persek), mille nominatiivist on g-element kulu- nud, teistes käänetes aga säilinud (illat. p¹erzgä, iness. p¹erzgäs, elat. p¹erzgäst jne.). Etimoloogiliselt kuulub

esinevasse rühma p¹etk 'pett, võipiim', mille varasemaks tüveks on taastatud *petteye-.⁴⁴ Substantiiv vdagist esineb üksnes mitmuses nagu vastavad teisedki toitu ja söögi- aega märkivad ēdagist ja lēnagist. Viimaste ainsuslikud vormid märgivad pöovaaega üldises tähenduses, sõnal vdagist selline ainsuslik vorm pundub. G-~gəZ-sufiksiliste sõnade hulka ei tule arvata G-lõpulisi laensõnu, nagu karəG 'lipp' (/ lt karuogs), nabəG 'suur puur' (/ germ na- bagər), pōttəG 'kantsik' (/ lt pātega, vrd. vn natōra).

Esitatud 37 sõnast kuulub keeletarvitusse 29, tundmatuks on muutunud irdəG, jetəG, luodəG, moistəG ~ m^uois- təG, pəistəG, pidəG, siedəG, ündiG. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus leidub 35 sõna, puuduvad irdəG ja ündiG.

Tuletamisel on 33 juhul lähtutud algupärasest tüvest. Balti tüvi leidub sõnares arəgəZ ja siemgəZ, saksa tüvi sõnas vindiG ja läti tüvi sõnas pālcunaG.

Käsitletava G-~gəZ-sufiksiga tuletatud sõnad jagunevad kahte suuremasse rühma: 1) varasemad k-sufiksilised noomenid lauG ~ idəZ, irdəG, jetəG, kəstəG, kudəZ ~ kuigəZ, lēnəG ~ linəG, liedəG, luodəG, pəistəG, pidəG, p¹erZ ning mõned nende analoogial kujunenud G-liitelised sõnad; 2) varasemad *ʎa-~ʎä-sufiksilised ēdəG ~ idəG, gadəG ~ kadəG, kajəG ~ kajəgəZ, pələG, p¹edəG, ning mõned nende analoogial tuletatud sõnad. Esimeses rühmas pärineb G-sufiks nendest käänetest, milles k-lemendile

⁴⁴ L.Posti, GLL, lk.196.

järgnes vokaal, näit. sing. gen. ⁺kasteen, ⁺metteen. Algne sõnalõpuline ⁺k (⁺kastek, ⁺mettek jt.) kadus ning tänapäeval esinev g-sufiks on seega üldistanud teistest käänetest. Teises rühmas on g häälikuseaduslik, sest g-elemendile järgnes vokaal (⁺ehtaga-, ⁺kajaga-, ⁺katava, ⁺petäga). Sufiksi kujunemist nii liivi kui ka teistes läänemeresoome keeltes on selgitanud E.N.Setälä.⁴⁵ Soome-ugrilist tausta esitab T.Lehtisalo.⁴⁶

5. -äZ ~ -i

Sufiksi -äZ ~ -i varal tuletatakse järgarve, mida on registreeritud 15: ikämäZ 'esimene' (170), idämäZ ~ idikami 'ühendas' (171), kakämäZ 'taine' (172), kindäZ ~ kinmi 'kümnes' (173), ködäksmäZ 'kaheksas' (174), k^uolmäZ ~ k^uolmi 'kolmas' (175), küdäZ ~ küdi 'kunes' (176), mitämäZ ~ mitmi 'mitmes' (177), nelliäZ ~ nelli 'neljas' (178), sädäZ ~ säddi 'sajas' (179), seisämäZ ~ seismi 'seitmes' (180), setmäZ 'setmes' (181), -p^uoistänäZ 'teistkümmes' (182), tuontäZ 'tuhandes' (183), vidäZ ~ vidi 'vies' (184). Teoreetiliselt võiks tuletada veel milj^uonäZ 'miljones', kuid küsitlemisel pole seda fikseeritud. Sjögreni-Wiedemanni sõnareamatust leidub 14

⁴⁵ E.N.Setälä, ZH, lk.213-214.

⁴⁶ T.Lehtisalo, PUA, lk.333-339.

järgarvsõna, puudub üksnes setmõZ. Inessisvalt ei saa tarvitada sõna -t^uoistõnõZ (vrd. e -teistkümmes).

Esitatud 15 järgarvsõnast on 13 algupärase tüvega, tuontõZ balti, saddõZ indoeuroopa tüvega. Sõnade idõksmõZ ja kõdõksmõZ ks-elementi on seostatud indoeuroopa deksm-tüvega. Usutavasti on nende sõnade kõik elemendid siiski soome-ugrilist päritolu.⁴⁷

Sufiks -õZ pärineb varasemast läänemeresoomelisest kujust ⁺-nti > ⁺-nsi.⁴⁸ Sõnades ikõmõZ, idõksmõZ, kakõmõZ, kõdõksmõZ, mitõsmõZ, setõmõZ leidub õZ-sufiksi eel m-element (vrd. e murdeis üheksandama, kaheksandama, mitمندama, setمندama), mis on üldistunud varasemate ⁺n-(<⁺m-)-lõpuliste numeraalide genitiivist (⁺kahteksaman, ⁺ühteksämän). Sõna ikõmõZ on tekkinud reeglipärase t^uoi (<⁺toinen) kõrvale õZ-sufiksiliste järgarvsõnade analoogial. Idamurrakus on valdavalt levinud reeglipärased õZ-sufiksilised järgarvsõnad, i-liitelised variandid kuuluvad läänemurrakusse ning on tekkinud samasufiksiliste adjektiivide eeskujul: ⁺punainen > punni, ⁺sininen > sinni jts. analoogial levis i-sufiks ka järgarvsõnadesse idõksmi, kimmi, k^uolmi, küdi, mitami, nelli, saddi, seismi, vidi, kuigi neis polnud varemini liidet ⁺-inen.

⁴⁷ Y.H.Toivonen, SKES, I, lk.138.

⁴⁸ E.N.Setälä, AH, lk.57, 128; W.Thomson, BFB, lk.403.

6. -i

Kärmiselt produktiivne on liide -i, millega tuletati nii adjektive kui ka substantive. Ka mõnedes pronomi- nites ja numeraalides leidub i-sufiks. On iseloomulik, et vaadeldav liide seostub mitmete teiste sufiksitega. Käsit- letava rühma i-sufiksilised adjektiivid on egani 'agana- ne' (185), aigi ~ naigi 'äärne, rannas asuv, kaldal olev' (186), aigi 'aegne' (187), ainagi 'ainus, ainuke' (188), aini 'heinane, heinarikas' (189), aistari 'vinnaline' (190), alabi 'pajune, halapajune' (191), alli 'alune' (192), alli 'haljas, roheline' (193), alwili ~ almi 'alu- mine, allpoolne' (194), ammi ~ hmmi 'ainus, ainuke' (195), brüni 'pruun' (196), aimanti 'teemandine' (197), düni 'm- dane, porine' (198), dürbali 'turbane' (199), eesi ~ jeddi 'esi-, eespoolne, eesruum' (200), elli 'pörgulik, kuhu- tav' (202), endi 'endine' (203), entsi 'oma, isiklik' (204), eli 'hääline, hääles' (205), ebdi ~ ibdi 'hübedane' (207), elgi ~ igi 'õige' (208), elmi 'süüeline, hõlmaline' (209), girbani 'kortsuline, kibraline' (210), glözi 'klaasine' (211), glummi 'limane, libe' (212), granti 'kruusane' (213), gäbali 'ebaküps, pooltoores' (214), iggi 'higine; igavene' (215), ildi 'kõrge, ülem' (216), illi 'ülemine' (217), irdi 'harjunud, harjumuspärane' (218), izzi 'isane' (219), itti 'samasugune, ühetaoline' (220), jalgi ~ jalgli 'kõrgejalgne, kiirejalgne, karmas'

(221), leiji 'jäne' (222), lemi 'emane' (223), lengi
 'vaimne, hingeline' (224), letsti 'endine, eelmine' (225),
leugi 'liivane' (226), leugi 'karvane, jõhvane' (227),
leuvvi 'jahune' (228), lelgi 'kindel' (229), lemal 'ju-
 malik' (230), kabali 'tükiline' (231), kadagi ~ gadagi
 'kadakane' (232), kalji 'kahjulik' (233), kažži ~ kažži
 'märg' (234), I kardi 'plekine, plekist' (236), II kardi
 'lõhnane, lõhnav' (237), kardi 'kare, range' (238), karri
 'karvane' (239), katki 'katkine' (240), kesti 'kestaline'
 (241), kežži 'käeline' (242), kevadi ~ k¹evadi 'kevadine'
 (243), keli 'keelne' (244), kezari 'keiserlik' (245),
kerdi 'korane' (246), karri 'raudrohune' (247), kežži ~
kižži 'tuge, vihanne, kuri' (248), keuri ~ kiuri 'köver'
 (249), keuvvi ~ kiuvvi 'kasane, kõivane' (250), k¹eu²di
 'köieline, nõõriline' (251), kilgi 'külgmine, küljeline'
 (252), kiuvvi 'kivine' (253), kuapari 'teraline, puruli-
 ne' (254), kolli 'katkine' (255), korri 'soine, kohe'
 (256), kougi 'kaug' (257), kori 'karvane' (258), kotti
 'kahesugune' (259), kammi 'kärnane' (260), koippi 'kär-
 nane, lõõveline' (261), kutski 'kelalik' (262), kuldi
 'kuldane' (264), kuodi 'otsane, avameelne' (265), kužži ~
ku¹ži 'kusine, kusane' (266), kumi 'kuum' (267), kuzi
 'kuusane, kuusine' (268), II karmi 'karm, vali' (270),
karari 'lokkis, kähär' (271), labhi 'labane' (272), langi
 'lõngane' (274), lengi 'ligane, porine' (276), leibi
 'leivane' (277), lei¹ji 'lihane' (278), leižg¹ili 'läheda-
 ne' (279), lemi 'soe, lämme' (280), ledi 'lehine, lehe-

ne' (281), leuži 'kärnane' (282), lönagi~linagi 'lõuna-
ne, lõuna-' (283), liddi 'tingune' (284), liedigi 'leete-
ne, märe' (285), liemi 'mahlane, koorane' (286), lⁱeppi
'lepane' (287), lietti 'vihmane' (288), lilli 'külmune,
mähane' (289), limmi 'limane' (290), linni 'linane' (291),
limi 'liimine' (292), luini 'luine, luune' (294), lummi
'lumine' (295), lūji 'luune, luine' (296), lämmi 'nätske,
mudane' (297), madali 'madal' (298), maitsini~martsini
'naelane' (299), meži~mežži 'mesine' (300), mēli 'meel-
ne' (301), meitti~muitti 'teistsugune' (302), meltsi
'roheline' (303), mōli 'värviline' (306), muddi 'mereal-
rune' (307), muini 'endine, mullune' (308), mulli 'mullu-
ne' (309), mummi 'marjane' (310), murgi 'jame, vastik'
(311), murri 'murelik' (312), mūppi 'homme' (313), mārgi
'mädane; laisk' (315), mätali 'mätlik' (316), nanni 'ni-
nane' (317), nerri 'karm, ebasõbralik; tombuline' (318),
nīni 'niinene' (319), noigi 'ebapuhas, limane' (320),
noški~nougi 'nõgine' (321), nōgi 'nahkne' (322), obbi
'hiline' (324), oukki 'auklik' (325), ouvvī 'pinnane'
(326), ovätti 'allikane, lättene' (327), ōbi~abi 'haa-
vane' (328), ōgi~āgi 'hall' (329), ōrni 'materjaline,
riidene' (330), pāijji 'pajune' (331), paikki 'paigane'
(332), painali 'vakane' (333), pakandi 'äkkvihane, äki-
line' (334), papieri 'paberine' (335), paški 'rõpane,
pasane' (336), pērrī~pⁱerrī 'viimane, päramine' (338),
I pēli 'pealne, pealik' (339), II pēli 'mastine' (340),
peppi 'kiuline' (341), pezagi~pizagi 'purune, määrdunud'

(342), päzi 'pöösane, pöössaline' (343), pⁱedägi 'pedakane, männine' (344), pi^enti ~ pi^entä 'peen' (345), pikki 'pigi-
ne' (346), pilli 'pilvine; ühmane' (347), pinni 'vinnili-
ne' (348), piⁿski 'hatune, kräsune; kaval' (349), pi^lägi
'pihlakane' (351), pi^rgali 'pinnuline' (352), pi^ski 'vai-
guline, rābuline' (353), pl^oddi 'mudane' (354), po^rri
'porine' (356), po^mi ~ pa^mi 'pahempidine, pahu-' (357),
puⁿi 'valelik, kaval' (358), puⁿki 'tatine' (360), puⁿni
'mügarane, kühalik' (361), puⁿni 'punane' (362), puⁿtäi
'punnine, pruntis' (363), pu^oli 'poolne' (364), pärⁿi ~
perⁿi 'pärnane, pärna-' (366), pä^rvvi 'päevane' (367),
pü^vvi 'pühane, püha' (368), rab^bi 'rabane, raba-' (369),
ra^zzi 'raavane' (370), re^uvvi 'rohune, heinane' (372),
rie^vali 'saamahimuline, rõõvellik' (373), ri^ggi 'rukki-
ne' (374), ro^ppi 'ropp, rāpane' (375), rou^di 'raudne'
(376), ro^ji 'rahane, rahakas' (377), rö^vi 'soine, rooste-
ne' (378), ru^mali 'ebapühas, rāpane, inetu' (379), ru^ogi
'roogne, pilliroogne' (380), rū^bali 'jahtunud, leige'
(382), rū^pi 'mudane, sōpane' (383), sā^lli 'salaajane'
(384), sar^ri 'sarvine, sarviline' (385), sō^mi 'piimane'
(386), sō^rgi 'nakatav' (387), se^uvvi ~ si^uvvi 'suvine'
(388), si^dami 'keskmise, kesk-' (389), si^ezäri 'kirbuli-
ne' (390), si^gzi 'sügiseene' (391), si^lli 'sillane' (392),
si^lmi 'silme, silmane' (393), siⁿi 'sünni-' (394),
siⁿi 'sinine' (396), si^zzi 'suvine, suviste-' (397),
sitti 'sitane' (398), sō^ggi 'lumesegune' (399), sō^uvvi

'suitsune' (400), sõnali 'samblane' (401), õpitäli 'pidalitõvane' (402), stundi 'igatunnine' (403), stuoppi 'aineline' (404), sumari 'tükiline, teraline' (407), suoji 'soine' (408), suoli 'soolane' (409), suonri 'soomuseline' (410), sürmi 'tanguline, teraline' (411), svikki 'vaigune' (412), särni ~ serni 'saarene, saare-' (413), sävi 'savine' (414), zoppi 'seebine' (415), zõvili 'väävline' (416), zirmi ~ zermi 'hall' (417), zidi 'siidine, siid-' (418), zini 'hulgaline' (419), zirksti 'kruusane, rähkjas' (420), zäppi 'sapine, sapi-' (421), taggi 'tagumine, taga-' (422), tarabi 'sarapuune, sarapu-' (424), tazzi 'tasane' (425), teppi 'rõpene, must' (426), terri 'teraline' (427), terri ~ tirri 'tõrvane' (428), timmi 'tinane' (429), tossi 'sombune' (430), touvi 'taevane; tormine' (431), trinni 'toimne' (435), tulli 'tuline, palav' (433), tuoni 'toonane' (435), tügi 'tuhane' (436), tüli 'tauline' (437), türgi 'suleline, sulgne' (438), tämmi ~ taami 'tammine' (440), tämpi 'tänane' (442), üddi 'udune' (443), üidi 'hääbiväärne, hääbitu' (444), üicki 'uhke' (445), ulli 'pahupidine, kummaline' (446), üll'i 'väline, välispidine' (447), umali 'humalane' (448), umbi ~ uimbi 'umbne; ebaselge' (449), umti 'eriline, isekraalik' (451), unni 'unine' (452), uogi 'ohteline, okkaline' (453), uondi 'honne' (454), uomigi 'hommikune' (455), vaggi 'vagane, tasane' (457), valmi 'valmis' (458), varri 'varaline, tagavaraline' (459), vaski 'vaskne' (460),

vasti 'vastane, vastane' (461), vaggi ~ vaggi 'tugev, vä-
gev' (462), veizi 'vesine' (463), velli 'vennalik' (464),
verri 'verine' (465), vēlāgi 'kulunud, õhuke' (466), vel-
li ~ villi 'nõiduslik' (467), villi 'villane' (468), villi
'vilune, vilu' (469), virtsi 'vürtsine' (470), vimi 'vi-
mane' (471), vimi 'vihmane' (472), viri 'kollane' (473),
vođri 'odrane, odra-' (474), volgi 'ölene, ölg-' (475),
vozzi 'lihane, liha-' (476), I vōji 'vahane' (477), II vō-
ji 'vahane' (478), vāndi 'köver, viltane' (479), vāngi
'vānge' (480), ānti 'igasugune, kõiksugune' (481), āndist
'üleilne' (482); substantiivid ebbi ~ ibbi 'hobune'
(206), kānni ~ kānni 'villipea' (235), kukki 'putakas' (263),
I kārmi 'kärbes' (269), lambi 'lambake' (273), lapki 'soo-
laugastega heinamaa' (275), louđi 'lauake' (293), pastari
'viimane laps' (337), pitki 'pikne' (350), poigi 'pojake'
(355), pukki 'pukk, sokk' (359), putki 'lilleke' (365),
rebbi 'rebane' (371), rūni 'ruhmulane' (381), sukki 'su-
kake' (405), sulli 'teener' (406), tallist 'toestik, tel-
lingud' (423), uoni 'tall' (456); pronoomenid minni
'minu, minu oma' (304), mingi 'mingi, keegi' (305), māđdi
'meie, meie oma' (314), nānti 'nende, nende oma' (323),
sinni 'sinu, sinu oma' (396), tāđdi 'teie, teie oma'
(439), tāmmi 'tema, tema oma' (441), ummi 'oma, omane'
(453); numeraalid eizmi ~ ežmi 'esimene' (201), t^uoi
'teine' (434).

Loetletud 298 sõnast on tänapäeval arusaadavad ja kontekstis kasutatavad 259. Tähenduselt käsitamatuks on muutunud dimanti, elli, endi, izzi, jetati, jeugi, jumali, kaijji, kēzeri, kōri, II kārmi, labbi, lambi, langi, lemmi, lōndi, lūji, murri, nānti, ovatti, paikki, pastari, poigi, porri, pukki, pūvvi, sinni, soggi, spitali, standi, stuoppi, zēppi, ukki, ulli, umali, untti, vaggi, velli, vīmi (39 sõna). Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus on esitatud 223 sõna, puuduvad aigi, aistari, dimanti, dūrbali, ēli, ēbdi~ibdi, gīrbani, glummi, jeugi, julgi, kabali, kadagi~gadagi, kanni~kanni, kesti, keidi, kēri, kⁱēudi, krutski, labbi, lambi, lemmi, leuži, lietti, lilli, limmi, lūmmi, madali, meiži~mežži, mōli, murri, mātali, ōbbi, ouuvi, ōrni, pālvāli, pāpleri, pāstari, pezagi~pizagi, piēnti~piēnti, pilagi, plōddi, porri, puini, puūni, puntši, pārni~perni, rābbi, riigi, roppi, rōji, rōvi, rumali, rūni, rābali, salli, sērgi, siezari, silmi, sižži, soggi, sōmali, sukki, zīmi, zvirksti, tarabi, tossi, trinni, ukki, vaggi, valmi, vēlagi, velli~villi, virtsi, I vōji, vāngi (kokku 75 sõna).

Tuletamisel on 215 juhul lähtutud genaiinsest tüvest. Laenatud tüvi leidub sõnades sarri, sūoli, tallist (indo-euroopa tüved); agani, aigi, ainagi, kuldi, lambi, langi, leibi, limmi, linni, lūmmi, pukki, rieveli, riigi, rōudi, rōji, tinni, umali (germaani tüved); brūni, glōzi, limi, pikki, piinni, stūndi, stuoppi, zēppi, zēvili, ziādi,

teppi (alamsaksa tüved); aini, aistari, aili, I kardi, kärr, kärdi, kõri, kärani, õuvvi, touvi, villi, võdri, I võji (balti tüved); velli ~ villi (slaavi tüvi); granti, kézari, mõli, pünni, puntai, sukki, virtai (saksa tüved); düni, elli, glummi, krammi, kroippi, lanki, liadi, liet-ti, maitsini ~ martsini, mügi, õrni, papieri, pästari, pinski, rõvi, sõrgi, spitali, svikki, ziimi ~ zeimi, zimi, zvirketi, trinni (läti tüved); julgi, II kärmi, lõudi, porri, roppi, rüni, ukki (eesti tüved); krutaki (vene tüvi); dimanti (prantsuse tüvi). Hiliste läti keelest laenatud tüvede hulgas on selliseid (papieri, spitali, svikki jt.), mis pole läti algupära, kuid on liivi keelde tulnud läti keele kaudu.

I-sufiksiga on tuletatud adjektive (pünni, sinni jts.) ja algselt deminutiivse varjundiga substantiive (ebbi ~ ibbi, pitki, sulli jts.). Sufiksi varasemad elemendid ulatuvad kaugematesse sugulaskeeltesse, läänemeresoome keelte ainekstik viitab afrikaadilisele elemendile. Seda arvestades on rekonstrueeritud ⁺-inen: ⁺-ise ~ ⁺-itse.⁴⁹ Liivi keeles pole afrikaadist mingeid jälgi, mistõttu sufiksil varasemaks kujuks saab taastada ⁺-inen: ⁺-isen (⁺-inen: ⁺-isen). Reeglipäraste häälikumutuste järel kujunes liide -i.

Adjektive tuletava liitena on -i toimunud viimase ajani ning teoreetiliselt võiks tänapäevalgi tuletada

⁴⁹ Y.H.Toivonen, Zur geschichte der finnisch-ugrischen inlautenden affrikaten. - FUF, XIX, lk.38-54.

uusi adjektiive. Vaadeldavate sõnade hulgas on laenuilise tüvega adjektiive (brüni, düni, glözi, granti, julgi, li-mi, murgi, õrni, papiari, rieveli, svikki, umali jts.), milles -i on omandanud omadussõna tähistava funktsiooni.

Substantiividest märgivad elusolendit ebbi ~ ibbi, kukki, kürni, lambi, poigi, pukki, rebbi, rüni, sulli, uoni, millest osa on tänapäevalgi selgesti märgatava deminutiivse varjundiga. Esemeid, taimi ja loodusahtusi märkivad känni ~ känni, loudi, pitki, putki ja sutki on kõik deminutiivid. Substantiivide moodustamisel on i-sufiks lakanud ammu tolmimast.

Numeraalides eizmi ~ ežmi (Z¹ ensimäinen) ja t^uoi (Z¹ toinen) on sufiks algupärane, pronoomenites minni, mäddi, sinni jt. aga sekundaarne ning liitunud adjektiivide analoogial.

7. -i k

Pelgalt kolmel juhul on tuletamisel rakendatud ik-liidet: kërik 'ringvoolus' (483), sörrik 'sarvpeaga nuga, sarvik' (484), tämik 'iherus, meriforell' (485). Kõik on substantiivid, millest üksnes kërik kuulub tuntud sõnavarasse, sörrik ja tämik on aga muutunud arhaismideks. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus on esitatud tämik. Kõik kolm sõna on tuletatud genuiinsetest tüvedest.

Sufiksi varasemaks kujuks saab taastada *-ikko ning liide on algselt väljendanud kohta või esinemud deverbaa-

lides. Läänemeresoome ik-liite eelkäijaks võis olla ka $+ \text{-kka} + \text{-i} > + \text{-kkai} > + \text{-kko} > + \text{-kko}$, millel oli nii possessiivne kui ka deminutiivne tähendus.⁵⁰ Et liivi keeles on vaid üksikuid ik-liitelisi sõnu, ei saa otsustada, missugune oli liite tähendus ning kas sufiksit ulatuslikumalt üldse rakendati. Sõnale sõrik on ilmestamiseks liidetud -i ning saanud sõriki. On võimalik, et ka esitatud sõnades pärineb liide eesti keelest nagu sõnades joodik 'joodik, joomar' (/ e joodik), nuorik 'noorik' (/ e noorik), süöttik 'söödik' (/ e söödik), tulik 'tuulik, tunnelipp' (/ e tulik). Mitmeid sõnu on laenatud ka vene keelest: borvik ~ boravik 'puravik' (/ vn бoрaвик), dentšik 'tentsik' (/ vn дeнтшик), käntsik 'kantsik, koerapilt' (/ vn кaнцык), konik 'kopikas' (/ vn кoнeйкa), žulik 'kelm, sulgi' (/ vn жyлик); läti keelest pärinevad lipoik 'pööris; karvade pöör' (/ lt lipākis) ja soredik 'jutlus' (/ lt soredikis / asks.). Neid aga ei saa vaadelda ik-sufiksilliste sõnadena, sest tuletamisprotsessi pole liivi keeles toimunud.

8. -i t

Suhteliselt vähe tarvitataavaid abstraktseid substantiive on tuletatud it-sufiksiga: alantliit 'alandlikkus'

⁵⁰ J. Szinnyei, Magyar nyelvhasznaltas, Budapest 1915, lk. 101102; M. Rapola, Kantasuomalaiset pääpainotto-main tavujen i-loppuiset diftongit, - Suomi, IV:17, Helsinki 1919-1920, lk. 59; L. Hakulinen, SKRK, lk. 161.

(486), ādit 'kitsus' (487), jāmdit 'jāmedus' (488), jen-
nit 'hulk, paljus' (489), k^uordit 'kõrgus' (490), laigit
'laius' (491), louglit 'pehmus, tasasus' (492), madalit
'madalus, alandlikkus' (493), pitkit 'pikkus' (494),
sängdit 'tihedus, paksus' (495), smaggit 'raskus' (496),
sūrit 'suurus' (497), tⁱerrit 'tervis' (498), tevvit ~
tivvit 'sügavus' (499), vānnit 'vanus, vanadus' (500),
veittit 'vähesus' (501), ūldāt 'kõrgus, majesteet' (502).

Registreeritud 17 sõnast on tänapäeval keeletarvitu-
ses 11, tundmatuks muutunud alāntlit, ādit, louglit, ma-
dalit, veittit, ūldāt. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus
on esitatud 15 sõna, puuduvad alāntlit ja smaggit. Belne-
vast järeldub, et abstraktseid mõisteid väljendavate it-
liiteliste sõnade tähendused on tuhmumas.

Sufiks -it on 16 juhul liidetud genuiinsele tüvele,
kusjuures mitmed neist sisaldavad veel mõne teise liite,
näit. jāmdā + -it > jāmdit, k^uordā + -it > k^uordit,
sāngdā + -it > sāngdit; alāntli + -it > alāntlit, loug-
li + -it > louglit, madali + -it > madalit. Läti tüvi si-
saldub sõnas smaggit.

Liide -it kujunes liivi keeles selliselt, et uz-su-
fiksilliste noomenite partitiivilõpp üldistus tuletuslii-
teks. Tähenduselt kattuvad uz- ja it-liitega tuletatud
sõnad ka tänapäeval (vrd. näit. k^uorduZ ja k^uordit). Par-
titiivilõpu kujunemist sufiksiks aitavad selgitada vasta-
vad soomekeelsed vormid: laajuus, part. laajuutta (vrd.

lv laigit), suurus, part. suuruutta (vrd. lv sūrit), terveys, part. terveyttä (vrd. lv t¹errit), vanuus, part. vanhuutta (vrd. lv vannit). Sjögreni-Wiedemann kirjapanekutest ilmneb, et it-liide on kujunenud ammu. Seoses liivi keele assimileerumisprotsessiga väheneb abstraktseid mõisteid väljendavate sõnade hulk,

9. -k ~ -(k)k ä Z

Mitmesuguse tähenduse ja erineva päritoluga substantiive leidub k- ~ (k)kZ-liiteliste sõnade rühmas: epkZ 'kult' (503), jonakkZ 'põisike' (504), jürak 'juurikas, puujuurikas' (505), kältsak 'kronu, naru, kalts' (506), kõpkZ 'helve' (507), liikZ 'kõrreke; tutt, salk' (508), luskZ 'luute' (509), nõskZ 'maasikas' (510), miškZ 'mustikas' (511), nõrak 'jõepeat' (512), nõrtsak ~ nartsakZ 'nartsakas' (513), palakZ 'palmik' (514), polakkZ 'poiss, poisike' (515), salak ~ salakkZ 'tint, meritint' (516), šöskZ 'õmblusniit' (517).

Esitatud k- ~ (k)kZ-liiteliste sõnadega seostuvad mõned muundunud liidetega substantiivid: puolgZ 'pohl' (vrd. e murdes poolakas, sm puolukka), tuigZ 'tohi' (vrd. e tohikas, sm tuohikas), uugZ 'ohe, ohakas' (vrd. e ohakas, sm ohdaka), kutska 'kutsikas' (vrd. e kutsikas). Mitmetes laensõnades on viimane konsonant edasi arenenud liitetavaliseks, näit. kazakkZ (vrd. vn

kazak), pīrak 'pirukas' (vrd. vn impor), sõpkaz 'saabas' (vrd. vn canor), teistes sõnades aga moodustab laen kindla terviku, näit. lipskaz 'linahela, hõre juuksesalk' (vrd. lt lipškis), palak ~ palakkaz 'jääk, ülejääk' (vrd. lt paliaks), pinakaz 'tutt, kalts' (vrd. lt pinaka), pontskaz ~ pantakaz 'räbal, kalts' (vrd. lt panckas). Tervikuna on laenatud untsakkaz 'logard' eestikeelsest untsantsakas.

Kokku on k-~ (k)kaz-liitelisi substantiive 15, millest keeletarvitusse kuulub 11. Tundmatus on muutunud jonakkaz, jūrak, luškaz. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus leidub 9 loetletud sõna, puuduvad jonakkaz, lipkaz, luškaz, nōrak, polakkaz, hōškaz.

12 juhul on sufiks liitunud algupärasele tüvele, läti tüvi leidub sõnas jonakkaz (teatud analoogia on olemas sõnaga polakkaz), germaani tüvi sõnas luškaz, poola rahvanimetus sõnas polakkaz.

Erinevalt sugulaskeeltest, milles saab käsitletava liitega tuletada nii adjektiive kui substantiive, on liivi keeles üksnes k-~ (k)kaz-liitelised substantiivid, mis märgivad isikut, looma või eset. Liite varasemaks kujuks on ⁵¹ *-kka ~ *-kkä + s, milles mõlemad elemendid ulatuvad läänemeresoome keeltest kaugemale. Mõnedes sõnades (kōpkaz, luškaz, palakkaz) on sufiks liitunud analoogia

⁵¹ L. Hakulinen, SKRK, I, lk.130.

teel. Üksikjuhtudel (jürak, nörak) puudub g-element ning liide võib lähtuda kujust ⁺-kke (⁺narvakke > nörak).⁵²

10. -k i ~ -k k i

Arvukamalt on tuletatud sõnu deminutiivsufikali -ki ~ -kki varal. Variant -ki esineb konsonandi järel, -kki aga vokaali järel. ki ~ kki-liitelised substantiivid on abnikki 'habemik; habemeline, habemega' (518), babariikki ~ bobariikki 'pabul, pisiese v. -olend' (519), brädliikki ~ breilki 'kilu' (520), brütiki 'pruudike' (521), emriikki 'ämblük' (522), eliki 'hääleke' (523), izandki 'härake, isandake' (524), irki 'hiireke' (525), jalki 'jalake' (526), jolkki 'jööke' (527), jooimki ~ jooipki 'joovikas' (528), kabriikki ~ pabriikki 'taevasikk, tikutaja' (529), kanki 'kanake, tibu' (530), kaški 'kassike' (531), käiki 'kajakake' (532), keiški 'kääke' (533), kemriikki 'kem-
merg, käimla' (534), keldariikki 'kellukas' (535), kniipki 'nööbike, haagike' (536), kripäki 'pirruke' (537), kumalikki 'kummel' (538), kutalikki 'satikas' (539), kutäki 'kutsuke, koerake' (540), laintki 'laineke' (541), lätiki 'leheke' (542), linki 'linnuke' (543), lintki 'lindike' (544), lükki 'luuke' (545), läpäski 'lapseke, lapsuke' (546), mentriikki 'kivilest, kivi-kammeljas' (548), miekki 'meheke' (549), migrikki 'mutt' (550), naiski

⁵² L.Kettunen, Narva nime algupära. - Eesti Kirjandus, XIV, 1920, lk.195-197; LW, lk.253.

'naisake, naisuke' (551), naistäki 'tädruke' (552), nig-
likki 'mesilane' (553), nuorki 'nooruke, noormees' (554),
nurmki 'nurmuke, põlluke' (555), õnki 'tilake, nokake'
(556), paikki 'paigake, kohake' (558), pilki 'pülikene,
põldpüü' (559), pink 'penike, koerake' (560), poiski
'poisike' (562), pükki 'puuke' (563), päukki ~ päyki 'päi-
ke' (564), päkki 'peake, viljapea' (565), rauskist 'ini-
mesekesed, rahvakused' (566), rindki 'reake' (567), riä-
kist 'ristsed' (568), sabrikki 'saarnas' (570), sedlikki
'sedelike, silt' (571), sedlikki 'kikkapuu' (572), sidas-
ki 'südameke' (573), silmki 'silmake' (574), siprikki
'sipelgas' (575), sõrikki ~ särikki 'sarvik, sarvedega
lehm' (576), süolki 'vihmauss' (577), süonki 'võrgukivi-
ke' (578), s^uornaki 'sõrmuke' (579), sükki 'suuke' (580),
süzarki 'õeke, sõsarake' (581), tonki 'tunnikene' (582),
tšiükki 'tibuke, kanake' (583), tuikki 'tuvike' (584),
tuiki 'tuleke' (585), tuoiniki 'toomingas' (586), tutški ~
totški 'uhmer' (587), tülki 'tunleke' (588), ulikki
'aulits, tänav' (589), unk 'uneke' (590), uonki ~ uonikki
'tall' (581), vaiški ~ väški 'vasikas' (592), veiški 'vee-
ke' (593), veiški 'noake, väitseke' (594), velki 'vanna-
ke' (595), virki 'trip, joon, riba' (596), vorki 'ori-
kas' (597); adjektiivid lülki 'lühike' (547), õtäki
'ahtake, kitsake' (557), piški 'pisike, väike' (561),
rõški ~ räški 'raasuke, natuke' (561), väkki 'väike' (598).
Sõna rõški ~ räški on enamasti tarvitusel adverbina, mis-

tõttu seostamine adjektiividega on tinglik. Enamik substantiive on deminutiivid, erandiks on brädliiki ~ breiliiki, emriiki, juolmki ~ juolpki, mentriiki, mieriiki, riiskist, sabriiki, sipriiki, tuolmki, tutäki ~ totäki, ulikki, vorki, millel nähtav deminutiivne varjund puudub.

Neist osa on laenuid, teised aga algupäraseid tüved, millele on liitunud †-kka ~ †-kkä või †-kkainen ~ †-kkäinen.

Keeletarvitusse kuulub 57 sõna, tundmatuks on muutunud brütiki, izändki, käiki, lükski, naigki, nuräki, õhki, paiki, päukki ~ päyki, rauskist, rindki, sedliiki, sidadäki, siläki, sõriiki ~ säriiki, suonki, süzärki, tuiki, tulki, tülki, uliki, unki, veiäki, voiäki. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus leidub 58 sõna, puuduvad bariiki ~ bobariiki, äiki, izändki, irki, käiki, kniepki, kripäki, laintki, läpäki, õhki, rindki, riiskist, roški ~ räški, sabriiki, sedliiki, sõriiki ~ säriiki, suonki, tonki, täiukki, tutäki ~ totäki, tülki, unki, veiäki. Viimastest leidub izändki Sjögreni-Wiedemanni grammatikas.

Esitatud 81 sõnast on algupärase tüvega 55, laenuid 26. Germaani tüvi on sõnades kabriiki ~ pabriiki, konki, nieliiki, rindki, alemsaksa tüvi sõnades brädliiki ~ breiliiki, brütiki, kniepki, kutäliiki, lintki, tuiki, saksa tüvi sõnades kemriiki, õhki, sedliiki, tonki, balti tüvi sõnades õtäki, süzärki, uonki ~ uonikki, läti tüvi sõnades kripäki, kumäliiki, mentriiki, sedliiki, täiukki,

tuväki ~ totäki, slaavi tüvi sõnas riskist ja vene tüvi sõnades babärikki ~ bobärikki, ulikki.

Deminutiivsufiks -ki ~ -kki pärineb varasemast liitest *-kka ~ *-kkä, millele on liitunud *-inen ~ *-inan. Nii kujunes läänemeresoomeline liitsufiks *-kkainen ~ *-kkäinen.⁵³ Idivi keeles on toimunud reeglipärased muutused *-kka ~ *-kkä > -k ja *-inen ~ *-inan > -i ning kujunes deminutiivsufiks -ki ~ -kki.

11. -ks

Kärmiselt produktiivne on olnud sufiks -ks, millega on tuletatud substantiive. Need märgivad isikuid, olendeid ja esemeid. ks-liitelised sõnad on älitäks 'libu' (599), akättäks 'alustus, hakatus' (600), altäks 'hallitus' (601), andäks ~ ändäks 'andmine, and' (602), antäks 'anne, talent' (603), apättäks 'hapatid, tainas' (604), artäks 'rehkendus, arvutamistulemus' (605), blöäks 'loha' (606), dzäländäks 'astel, nõel' (607), šbrikä 'ämblük' (608), šdräks 'šitseng, šitseag' (609), šttäks 'rõivas-tus' (610), gvättäks ~ ivättäks 'voolus, vool; hoovus' (611), šlāks 'rida' (612), šlmandäks 'tülliripuu' (613),

⁵³ J. Budenz. Az ugor nyelvek összehasonlító alaktana, Budapest 1884-1889, lk. 263-265; J. Szinyei, Finnisch-ugrische Sprachwissenschaft, Berlin-Leipzig 1922, lk. 83-84; T. Lehtisalo, FUA, lk. 363-364; L. Hakulinen, SKRK, lk. 141-142.

ärdaks 'riivitu' (614), gerättaks 'mängutuulik; narr' (615), golättaks 'veevulin' (616), gubandaks 'hunnik' (617), ibuka 'juus' (618), iedaks 'ülejäak' (619), iet-taks 'lõige, sälk' (620), indaks 'õmblus' (621), inälät-taks 'õmblus' (622), irdaks 'harjumus, tava' (623), irm-taks 'hirmutis' (624), irtaks 'harjumus, tava' (625), itlätaks 'jutt, ütlemine' (626), idaks 'ühiksa' (627), ilbaks 'ilves' (628), ilpättaks 'hilpharakas' (629), ir-gendaks 'algus' (630), irmandaks ~ irmättaks 'hirmutis, hõnehirmutis' (631), jamstaks 'hammustus' (632), japuka ~ jäpuka 'praevarras' (633), jengadaks 'hingamine, hinge-
tõmme' (634), jouttaks 'jahvatis' (635), jölaks ~ jäluks 'reejalas' (636), jutlaks 'jutlus' (637), jurmättaks 'joobumus, uimasus' (638), kaibandaks 'kaebus' (639), kaimendaks 'saatja, hauda saatja' (640), karättaks 'võl-
las' (641), kazandaks 'kasvandik, kasulaps; põlvkond' (642), kätstaks 'kadedus' (643), katuks 'katus' (644), kändaks 'kannus' (645), kärtaks 'kartus' (646), kerikä 'keris' (647), kärättaks 'kirjutis, kirjutus' (648), kierdaks 'patukahetsus, pööramine' (649), kieraks 'kää-
nak, pööre' (650), kiättaks 'keedus' (651), kilandaks ~ käländaks 'köla; pugu' (652), kizandaks 'kõksimus' (653), kivandaks 'kivim' (654), kluvzandaks 'klusatus' (655), kilbättaks 'kõlblikkus' (656), kildaks 'pant' (657), kin-daks 'kõnias, lävi' (658), kittaks 'ütlus, jutustus, kõ-
nekäländ' (659), koudaks 'sarvetorge, kaavis' (660), kõ-daks ~ küdaks 'kahaksa' (661), kötstaks 'kadedus, viha'

(662), kõvandaks 'songermu' (663), kriuvkandaks 'kriiskamine, juubeldus' (664), krõudaks 'kuhjumine; harkutõke' (665), krõvandaks 'jäämägi; kuhjumine' (666), kubandaks 'seltskond, ühisus' (667), kuntaks 'mürisünnitlo; heidik' (668), kuorandaks 'õppetükk' (669), käduke 'käis' (670), käpar-taks 'abi' (671), kärikä 'jõekäär' (672), laiskandaks 'laisklus, laiskus' (673), lakattaks 'lake' (674), laktaks 'kaas, kate' (675), lamattaks 'lõks, pillnis' (676), lendaks 'piimapütt' (677), l¹enandaks 'leping' (678), lik-taks 'ettekääne' (679), lipuke 'kimp, salk, tups' (680), lopandaks 'lõpp, ots' (681), lõkkandaks 'jäälohk' (682), lõlattaks 'laulatus; abielu' (683), lõrkattaks 'loriseja, lontrus' (684), lugandaks 'õppetükk, lugemispala; palva' (685), ludaks 'loend; summa' (686), luodaks 'olend' (687), luottaks 'lootus' (688), lõbandaks 'puhkehetk, puhkeaeg' (689), lõmattaks 'lõmmatus, õhupuudus' (690), megandaks 'kõmin, mürin' (691), merdikä ~ merdaks 'mälestus' (692), metuke ~ mituke 'mõtus' (693), mielakaks 'ettevaatlik, mõistlik' (694), muõttaks 'teadmine, mõistus' (695), mutaks 'murre, murdekoht' (696), mändraks 'mänd, pööris' (697), mädaltaks 'mälestus' (698), nabuke 'purjenõör' (699), naggartaks 'naer, pilge' (700), näldaks 'sõbralikkus, lahus' (701), nielaks 'neelung; sööm' (702), nildaks 'jutustus' (703), näktaks 'näide' (704), okanaks 'oksendus, okse' (705), opattaks 'õpetus' (706), õrikä ~ ärikä 'harjas, tülgas' (707), paindaks 'paine'

(708), paländaks 'tuvi' (709), palätaks 'palistus; palmik' (710), pändaks 'kääsk; määrus, seadus' (711), peldaks 'teenistus' (712), perändaks 'tuleriit' (713), piendraks 'raja, peenar' (714), pⁱerändaks 'pärandus' (715), pⁱetaks 'pettus' (716), pindaks 'pimedus' (717), pindaks 'piin, kimbatus' (718), pindaks 'punutis; puulõhis' (719), plärättaks 'mänguveski' (720), popartaks 'kaltsakas' (721), poddaks 'valu' (722), polteks 'ahe, ahted' (723), põkkan-daks 'preks, naks' (724), põlandaks ~ päländaks 'paive' (725), püolaks 'pine, kanepinõör' (726), püöstaks 'puhas-tatu, langenu' (727), püostikst ~ püstakst 'päramised' (728), püttaks 'tükike, raasuke' (729), püttaks 'pundus' (730), pästaks 'päästmine' (731), räbdaks 'lõök, hoop' (732), rëkkandaks 'arvutus' (733), reudlaks 'rõhatus' (734), rindlikst 'ringutused' (735), rindaks ~ rinduks 'võrguots, võrgukott' (736), rištaks 'külhveldis' (737), roiptaks 'kokkurisutud jääk' (738), räkkandaks 'nutt, helin' (739), rükkandaks 'rääkimine, kõne' (740), sildaks 'jalanarts' (741), sⁱegättaks 'segatis' (742), I siettaks 'sõök' (743), II siettaks 'paise; vähktõbi' (744), sin-daks 'väärsünnitis; järeltulija' (745), sindaks 'sünn; toimetulija' (746), södaks 'vastuvõetu; osavõtt; saak' (747), sõttaks 'saade, saadetis' (748), spriedaks ~ spriedaks 'otsus' (749), sugandaks 'teke' (750), s^uoi-mandaks 'sõimusõna' (751), suormaks ~ suormuks 'sõrmus' (752), s^uörnaks 'piir, äär' (753), sältaks 'kihistatus,

lade' (754), sädamaks 'kokkulepe, sobimus' (755), taban-
daks 'mõistatus' (756), taigandaks ~ tiegandaks 'taigen'
 (757), tapartaks 'tunnistaja' (758), taruks 'aed, rõht-
aed; aialatt (759), tazandaks 'mõistukõne' (760), tär-
biks 'vajadus' (761), tèittaks 'tõotus' (762), täraks
 'tõrvase, pirrupuu' (763), tⁱenandaks 'tõnu' (764),
tütstaks 'jutustus' (765), tuluks 'tuleraud' (766),
tuoiittaks 'toit' (767), tuuks 'saad, väike heinahunnik'
 (768), tutukst 'kütised' (769), täpandaks 'ristnurk'
 (770), tämikstaks 'and, kingitus' (771), ulandaks 'ulgu-
mine, ulg' (772) umblä ttaks ~ umbältaks 'õmblus' (773),
ummistaks 'omand, vara' (774), undaks 'unustus' (775),
uoltaks 'mure, hoolitsus' (776), uzandakst ~ ulastakst
 'järelpulmad, pruudi lahkumissööming' (777), ügandaks ~
egandaks 'müra, kära, müha' (778), ulastaks 'rumalus,
lollus' (779), üttaks 'praadimine, praad' (780), vält-
taks 'kaalumine' (781), vajandaks 'mülgas, laugas' (782),
vandaks 'sõim, vanne' (783), vantlätaks 'näitus' (784),
varandaks 'varandus; kogu, rikkus' (785), variks 'vares'
 (786), varuks 'vabaparras' (787), vastättaks 'vastus'
 (788), vastuks 'vastus, vastane' (789), vambaks 'vammus'
 (790), värändaks 'saladus' (791), vediks 'veis' (792),
verdaks 'rahu' (793), verstaks 'külmavärin, värin' (794),
veidaks 'võie, salv' (795), verandaks 'kobin, vilkumine,
virvendus' (796), vettaks 'võetu' (797), vēlastaks ~ vī-
lastaks 'nähtus, ilmut' (798), vⁱentlækst 'härmaniidid,
härmatis' (799), vⁱerandaks 'varjupaik' (800), vⁱerdaks

'kaitse' (801), v¹artaks 'pesuvesi' (802), v¹aruka 'rahul-
olematus' (803), vilkataks 'libahunt' (804), viitaks 'vii-
vitus, takistus, peatus' (805), viidaks 'õllevirre' (806),
voikkandaks 'halin' (807), voruks 'oras' (808), võdaks~
võdaz 'lumehang' (809), võikstaks~väikstaks 'valitsus,
võim' (810), võnastaks~vänastaks 'vanne' (811), väärtaks
'vähermu' (812), äpartaks 'kahju, äpardus' (813), äptaks
'abi; abivahend' (814), häättaks 'ohmatis' (815), harmattaks
'härm, härmatis' (816). Kokku on registreeritud 218 ks-su-
fiksiliist sõna. Neist on 215 substantiivi, 2 numeraali
(idaks, kõdaks~kädaks) ja 1 adjektiiv (mielaks).

Produktiivse ks-sufiksiga moodustatud sõnu leidub
erinevais, suhteliselt ka varasemais allikais. Neist on
paljud muutunud tundmatuks. Tänapäeval on tuntud ja tund-
matute sõnade suhe 134:84. Tundmatuks on muutunud: antaks,
artaks, blõdaks, õdraks, ettaks, õlmandaks, õrdaks, guban-
daks, iedaks, iettaks, indaks, imžl¹ttaks, irtaks, itlät-
taks, jouttaks, jutlaks, jurmattaks, kaibandaks, kaiman-
daks, kätstaks, kärtaks, kierdaks, kieraks, kiettaks, ki-
zandaks, kivandaks, kiuvzandaks, kilbattaks, kõtstaks,
kubandaks, kumtaks, kuorandaks, käpartaks, laktaks, l¹e-
pandaks, lihtaks, lugdaks, luodaks, müöstaks, näldaks,
näktaks, paindaks, p¹erandaks, pindaks, plärattaks, po-
partaks, põddaks, polteks, püöstaks, puttaks, pästaks,
roiptakst, rükkantaks, sindaks, sindaks, sõdaks, spried-
daks~spriedaks, s¹egattaks, s^uornaks, sältaks, südmaks,

tärbikš, tutukst, tämikštaks, ummistaks, uoltaks, üttaks,
vaittaks, varandaks, vastättaks, vastuks, vāmbaks, vāran-
daks, vediks, verdaks, veidaks, vettaks, vēlastaks~vī-
lastaks, vⁱentlakst, vⁱerandaks, vⁱerdaks, vⁱeruks, vir-
dakst, āmatšaks. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus leidu-
vate ning sealt puuduvate sõnade suhe on vastavalt 163:55.
Puuduvad ailtaks, blōdaks, dzālandaks, ēlmandaks, ērdaks,
gubandaks, imžlāttaks, jūrmattaks, kāibandaks, kāiman-
daks, kerikš, kierdaks, kilbatšaks, kōvandaks, kriuvkan-
daks, krōvandaks, kārikš, lāiskandaks, lipuks, lōkkan-
daks, lugandaks, lābandaks, lūmattaks, megandaks, niel-
kaks, mioštaks, mādalšaks, nāktaks, oksnaks, paindaks,
pīndaks, plārēttaks, popartaks, pōkkandaks, puolaks, rind-
likst, rēkkandaks, siduks, sⁱegāttaks, sīndaks, sōttaks,
tāpandaks, ūgendaks~ēgandaks, ūlestaks, vaiandaks, vant-
lāttaks, vastättaks, vāmbaks, verdaks, verandaks, vōdaks~
vōdāz, vōnastaks~vānastaks, vāgartaks, āmattaks, āmat-
taks. Selgub, et tundmatuks muutunud sõnu on märksa roh-
kem kui Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus esitamata sõnu.
Selle põhjuseks on muudes allikais leiduvate sõnade ja
hilisemate tehissõnade tähenduse käsitlematuks muutumine.

Sufiks -ks on 177 juhul liitunud algupärasele tüve-
le, 41 juhul laennale, mis jagunevad järgmiselt: germaani
6 (ibuks, kiuvzēndaks, kildaks, taigandaks~tiegandaks,
tārbiks, vōlikštaks~vālikštaks), alamsaksa 2 (pīndaks,
vāmbaks), saksa 1 (plārēttaks), balti 11 (aitaks, jams-
taks, kāimandaks, māndraks, nabuks, nīždaks, ōrikš~
ārikš, palandaks, taruks, tāraks, āmattaks), läti 16

(blõdaks, džäländaks, gubändaks, karättaks, krõudaks, krõ-
vandaks, pældaks, pündaks, popärtaks, püüštaks, rõkkan-
daks, roiptakst, sprieždaks ~ spriedaks, tapärtaks, tupuks,
vilkattaks), eesti 5 (jutlaks, kerikä, varändaks, vaštät-
taks, ämattaks).

Sufiks -ks on vana, ulatudes läänemeresoome keeltest volga keelteni. Sufiks on väljendanud diminutiivsust ning sellest võib leida jälgi tänapäeva läänemeresoome keeltes.⁵⁴ Liivi keeles on toimunud ks-sufiksi üldistumine z-sufiksi arvel ning liide on tunginud ka laensõnadesse.⁵⁵ Sellised on džäländaks (/ lt dzeluonis), paländaks (/ lt balandis), tupuks (/ lt tupa), vilkattaks (/ lt vilkacis) jt., samuti isikunimi andraks 'Andreas, Andres'. Teistest ks-liitelistest sõnadest moodustavad eraldi rühma numeraalid kõdaks ~ kädaks ja idaks, milles liide on kujunenud iseseisvast soome-ugrilisest sõnast. On osutatud ka indoeuroopa dek-tüvele, kuid laenamist ei ole suudetud tõestada.⁵⁶ Adjektiiv nielkaks on tekkinud komitatilvilõpu liitumisest tüvele.

⁵⁴ L.Hakulinen, SKRK, lk.127-129.

⁵⁵ E.N.Setälä, AH, lk.167.

⁵⁶ Y.H.Toivonen, SKES, I, lk.138.

12. -l

Kõningaid substantiive ja adjektiive on tuletatud l-liitega. 13 registreeritud sõnast on substantiivid bõmbal 'pung' (817), bümbal 'mugul, mügar, külm' (818), õirbal 'murumätas, turvas' (819), jedäl 'lõuna' (820), jumäl 'jumal' (821), kindäl ~ kindil 'pisar' (822), mätäl 'mätas' (825), pürgal 'pind' (826), sõmal 'sammal' (828), adjektiivid koval 'kaval, tark' (823), madäl 'madal' (824), rumäl 'inetu; räpane' (827), v¹eddäl 'vedel' (829). Lisaks eelnevaile leiub l-element veel samatüübilistes sõnades kabäl 'tükk', kindäl 'külmal' ja umäl 'humal'. Etümoloogiat jälgides aga selgub, et l-element pärineb lähtekeelest: kabäl (vrd. lt gabals), kindäl (vrd. muinasarts kyndil), umäl (vrd. muinasarts humle). Seega ei kuulu need l-sufiksilliste sõnade rühma. Arvukalt leiub l- ~ l-lõpulisi läti laensõnu, näit. bobil 'peletis, hirmutis' (/ lt bubulis), barakkäl 'muusiga' (/ lt baruoklis), kapil 'õõneskirves' (/ lt kaplis) jt., milles liide ja tüvi on laenatud ühise tarvikuks. Analoogia teel on samasse rühma sattunud alamsaksa liitsõnast brannewin kujunenud brändil 'viin'.

Esitatud 13 sõnast kuulub keeletarvitusse 12, tundmatuks on muutunud bõmbal. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus leiub samuti 12 sõna ning sealtki puudub bõmbal.

Loetletud 13 sõnast on 12 algupärase tüvega, üksnes adjektiiv koval on tuletatud germaani tüvest.

Nagu L.Hakulinen selgitab, jagunevad l-sufiksilised sõnad ka soome keeles substantiivideks ja adjektiivideks, mis väljendavad kohta, vähendust või omadust. Samalaadseid on l-sufiksilised sõnad ka liivi keeles: jedal märgib kohta, bõmbal ja bümbal annavad edasi vähendust, madal, rumal, v⁴eddal aga omadust. Oletatakse, et nii substantiive kui ka adjektiive tuletav ühine l-sufiks läheb tagasi samale deminutiivtuletisele.⁵⁷

13. -l i

Produktiivne on olnud sufiks -li, millega on tuletatud 165 substantiivi ja adjektiivi. Substantiivid on abli 'abiline' (830), estli 'eestlane' (841), itli 'ühingu liige' (857), kilali 'külaline' (867), kinkängali 'kümnekingaline' (869), krumali 'sant, vigane' (875), kubli 'osavõtja' (876), k^uozali 'kosilane, isamees' (879), kurali 'kuralane, Kuramaa elanik' (880), letli 'lätlane' (887), liivli 'liivlane' (889), lõtli ~ lätli 'kirikuline' (891), metsali ~ mitsali 'metslane, metsik' (894), mündali 'muulane, võõras' (900), noorili 'nooruk' (904), nägali 'nägija' (906), patli 'patune' (915), päikali 'teenar'

⁵⁷ L.Hakulinen, SKRK, lk.110; H.Ojansuu, Sananselityksiä. - Virittäjä, XXVIII, 1924, lk.17.

(916), pinli 'soomlane' (921), rägli~rägili 'rõõvloom; metsik' (926), rändali 'randlane, liivlane' (930), ruetäli 'rootalane' (939), rünili 'ruhmulane' (940), sakali 'sakslane' (943), sämli 'saarlane, saaremaalane' (944), sili 'siidlane' (951), sõrli~särli 'saarlane; eestlane' (953), sugli 'sugulane, -sugune' (954), suomli 'soomlane' (956), tieli 'tööline' (962), vangli 'vang' (977) - kokku 31 sõna. Nende hulgas on patli ja sili tarvitatavad ka adjektiividena. Sõna sugli on nii substantiiv kui pronomen. Adjektiivid on aigali 'aegne, ajaline' (831), aigastli 'aastane' (832), almili 'alumine' (833), arml 'armuline' (834), azali 'asjalik, kasulik' (835), argali 'arglik, kartlik' (836), bleikli 'plekine, plekist' (837), drüml 'hirmuäratav, kole' (838), egli~egzili 'eilne' (839), entäli 'omane, oma' (840), ezgürdli 'järgmine' (842), gürbali 'kortsuline, kibraline' (843), gödali 'vigane' (844), guodli 'austamisväärne, austav' (845), gürbali 'kurblik, sobimatu' (846), gübali 'valminata, mittekiips, toores' (847), igali 'elatanud, vana, eakas' (848), iläli 'loomulik, harilik' (849), imili~imli 'imetlusväärne, imesteldav' (850), imuli 'himuline' (851), izali 'isane' (852), ilmali 'ilmalik, ilmaline' (853), jelämili 'loomalik, elajalik' (855), jemäli 'emane' (856), jengli 'vaimline, vaimne' (857), jäli 'eilne' (858), kadli 'kade' (859), kalali 'kalasse puutuv, kala- ne' (860), kardli 'lõhnav, lehkav' (861), kartli 'kart-

lik' (862), kazli 'viljakas' (863), käzarli 'keiserlik' (864), kärdali~kirdali 'kordne; korralik' (865), kⁱevad-
li 'kevadine' (866), kilgali 'külmine, kõrval asetsev' (868), kommali~kombali~kombili 'kaval, kurikaval' (870), kõdli 'kahekeelne, kahepaikne' (871), kõrali 'karvaline, värviline' (872), kõvali 'puskiv' (873), krestli 'kristlik' (874), k^uõdli 'kodune' (877), kuorali~kuorli 'kõrvaline, kõrval asetsev' (878), kurli 'kurt' (881), käpä-
li 'käpaline' (882), laigeli 'lane, lapik' (883), lapseli 'lapselik' (884), lätтали 'vaene, vilets' (885), lejal 'lihalik' (886), lⁱepeli 'leplik' (888), lougli 'aeglane' (890), luotsimli~luotsilimi 'liigendiline, painduv' (892), marli 'marutõveline; laiguline' (893), mierli~mierlimi 'rahulik' (895), moili 'tegev; mõjuv' (896), moistli 'mõistlik' (897), mõli 'maane; maine' (898), mül-
dali 'muldne, mullane' (899), nanali 'ninane, ninaline' (901), neuli~neuvli 'kaval, nõukas' (902), nimli 'nime-
line' (903), nürkali 'nurkjas' (905), nälgali 'näljane, ihne' (907), obeli 'hiline' (908), õuli~õuvli 'auline, aulik; kuulus' (909), ovätli 'allikane' (910), õgli~äg-
li 'hallikas' (911), õrali~õrali 'harv; haruldane' (912), päinali 'vakane' (913), palgli 'näoline, palgeline' (914), -peidli '-pidine' (917), pēzli 'põõsane, põõsaslik' (918), pⁱeräli 'põhjal asetsev' (919), pⁱezäli 'pesali-
ne' (920), pikāli 'pikaldane, aeglane' (922), pivali 'plüha' (923), pīndali 'kihiline, pinnuline' (924), puorma-

li 'vormiline' (925), nüli 'puune, puine' (926), pündali
'punnaline' (927), pävali 'päevane' (928), paidli '-kord-
ne, -aegne' (931), rekli 'koostöölaline' (932), roovli
'rohune, heinane' (933), riemli 'röömus' (934), riätli
'kristlik' (935), riistingli 'inimlik' (936), riigili ~ rig-
li 'riialik, riialane' (937), rujali 'haige, haiglane'
(938), rübali 'jahtunud, jahe' (941), sõndali 'ilpsev'
(946), sidali 'julge, vapper' (947), sidamli 'südamlik'
(948), silli 'süllane' (949), sizali 'sisemine' (950),
silmali 'silmaline, silmne' (952), s^uõimli 'sõlmiline'
(955), sürli 'uhke, suureline' (957), šudali 'karm, vali'
(958), tärbali ~ tärbali 'kõlblik, tarviline' (959), töbli
'töbine, haige' (960), tⁱegli 'väljanägev' (961), tⁱerli
'tarvislik' (963), tⁱeudli 'teaduslik' (964), tigli 'vä-
givaldane, kuri' (965), tijali 'vilets, vaene' (966),
t^uõdli 'tõeline, tõemeelne' (967), tärbili ~ tärbli 'tar-
vilik, kõlbulik' (970), täudli 'täielik' (971), ulgali
'häbelik, kartlik' (972), uskli 'usklik' (973), ustabli
'sõbralik' (974), välli 'vaheline, vahel asetsev' (975),
vajagli 'vajalik' (976), varali 'varane, varajane' (978),
vaštali ~ vaštli 'samasugune, võrdne' (979), vaštli 'vas-
tik, ebameeldiv' (980), väldali 'jonnakas, isameelne,
põikpäine' (981), veali 'vägivaldane, võimukas' (982),
välgali ~ vilgali 'süüdlane, võlglane' (983), vigali 'vi-
gane, süüdi olev' (984), viijali 'riikakas' (985), vilali
'rikas' (986), vitätli 'röömus' (988), võili ~ välli 'lah-

ja' (989), võjali 'kaebav, hoolitsev, vilets' (990), võt-
li 'katkine, haavatud' (991), värtli ~ vertli 'vääriline,
väärtuslik' (992), ädagali 'kartlik' (993), ädali 'lähema-
tu, rutakas' (994) - kokku 129 sõna. Naist on rīgili ~
rīgli nii adjektiiv kui substantiiv, entšali nii adjek-
tiiv kui pronomeni. li-sufiksist sõnade hulgas on pro-
nomenid selli ~ selli 'selline' (945), tuoli 'toosugune,
teistsugune' (968), vitli '-viisiline, -taoline' (987),
ja numeraalid sadali 'sajas' (942), tuontli 'tuhandes'
(969).

Sufiks -li on kõige tavalisem adjektiivides, nume-
raalidesse ja pronomenitesse on ta kandunud analoogia
teel. Osas substantiivides on -li vana algupära.

Registreeritud 165 li-sufiksilisest sõnast on täna-
päeval tuntud 106, tundmatud 59. Need on arali, bleikli,
drüml, entšali, ezgürdli, guedli, ilali, imuli, izali,
itli, jelamili, jemali, jeli, kalali, kardli, kõzarli,
k¹evadli, kilgali, kommali ~ kombali ~ kombili, krestli,
krümali, k^uodli, laosli, lättali, l¹epli, luotšimili ~ luot-
šilimi, mierli ~ mierlini, mündali, miorili, nägli, ovätli,
-peidli, p¹erali, pinli, reidli, rekli, reuvli, rieali,
rištali, rištängli, rīgali ~ riäli, rünili, räbali, sada-
li, saksali, sämi, sändali, sidali, šudali, t¹erli, t¹oud-
li, tigli, tuontli, tärbili ~ tärbli, ustabli, vegli, vi-
lali, vitäli, võtli. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus
leidub 133 sõna, puuduvad entšali, estli, izali, itli, je-

mali, k¹evadli, kinkängali, kubli, k²õdli, kurali, käpa-
li, l¹õpli, lõvli, marli, moili, mündali, nanali, paina-
li, p¹eralli, pindali, ricali, räbali, sadali, sakali, sõn-
dali, suomali, t¹egli, tieli, t¹eüäli, tuoli, tuontli, vas-
tali ~ vaetli (32 sõna). Neist mitmed, näit. ontsli, inali,
jemali, kubli, kurali, lõvli, nanali, ricali, tieli on
mustuletised, individuaalmoodustised või hilised laenud,
mis pärinevad viimaseist aastakümneist ning on seotud kir-
jakeele sõnavara teadliku rikastamisega.

Tüvi on 116 juhul algupärane, 49 juhul laenatud.
Laenatud tüved jagunevad järgmiselt: 2 indo-euroopa (nim-
li, tuontli), 16 germaani (aigali, aigastli, ärgali, mil-
dali, paigeli, pündali, räeli ~ räçili, rändali, reuvli,
ruotäli, sadali, sakali, tärbali ~ tärpali, tärbili ~ tärb-
li, värgli, väldali), alamsaksa 3 (bleikli, lätali,
reidli), saksa 5 (käzarli, krestli, krümali, puomali,
värtli ~ vertli), rootsi 1 (rünili), ladina 1 (pinli),
slaavi 2 (ristili, ristingli), balti 7 (özgürdli, gürba-
li, kärdali ~ kirdali, kärali, kurli, lõuli ~ lätli, tijä-
li), läti 8 (drūmali, mõõali, puodli, letli, luotšilini ~
luotšilimi, mierli ~ mierlini, riçili ~ riçli, võuli), ees-
ti 3 (õstli, sõrli ~ särli, tieli) ja 1 soome (riemli) pä-
ritolu.

Lävi keele li-sufiks koosneb kahest elemendist, mil-
lest viimane on eespool käsitletud i-liide. Sellele eel-
nev i-element pärineb kohasufiksist *-la ~ *-li. Vaadelda-

va sufiksei saab niisiis taastada kujul ⁺-lainen ~ ⁺-läi-
nen.⁵⁸ Sõnad äbli (/⁺apulainen), k^uožali (/⁺kosjalainen),
eugli (/⁺sukulainen) jt. sisaldavadki eespool rekonstru-
eeritud liite. Teise rühma moodustavad sõnad, milles
l-element pärineb adessiivist, kusjuures kohafunktsioon
on siingi täheldatav.⁵⁹ Sufiksi varasemaks kujuks saab
taastada ⁺-llinen ~ ⁺-llinen : kiläli (/⁺külällinen), le-
jäli (/⁺lihallinen), püli (/⁺püllinen), sürli (/⁺sürel-
linen) jt. Häälikuliste arengute tõttu on nii ⁺-lainen ~
⁺-läinen kui ka ⁺-llinen ~ ⁺-llinen kujunenud ühiseks li-
-sufiksiks. Produktiivse tuletisena on ta tunginud ka
teiste liidete alale ning võimaldanud uusi sõnu tuletada
ka hilisematest laensõnadest.

14. -l i g

Üksikutes sõnades on tarvitusel lig-liide, millega
on tuletatud adjektive. Need on eitlig 'heitlik' (995),
kartlig 'kartlik' (996), mõistlig ~ m^uoistlig 'mõistlik'
(997), sädlig 'korralik' (998), usklig 'usklik' (999).
Keeletarvitusse kuulub neist 4, tundmatuks on muutunud

⁵⁸ A. Ahlovi, Suomen Kielen Rakennus, I, Helsinki 1877,
lk. 16; T. Lehtisalo, FUA, lk. 154-156; L. Hakulinen,
SKRK, lk. 136-137.

⁵⁹ A. Ahlovi, Suomen Kielen Rakennus, I, Helsinki 1877,
lk. 65-66; L. Hakulinen, SKRK, lk. 150.

sädlig. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus on esitatud 4 sõna, puudub eitlig.

Sufiks -lig on kujunenud eesti keele eeskujul ning tuletab sanatähenduslikke adjektiive kui li-sufiks. Kolmel juhul on aluseks liivi tüvi, sõnades eitlig ja kartlig on eeskujuks olnud eesti keele vastav adjektiiv.

Sufiksi varasemaks kujuks saab taastada ⁺-likko.

15. -l i k k i ~ -l i k k i

Sufiksiga -likki ~ -likki (-likki ~ -likki) on tuletatud nimi- ja omadussõnu, mille hulk on piiratud ning seotud kindlate tähendusalaadega. Adjektiivid on brünlikki 'pruunikas' (1000), jõulikki ~ jõudlikki 'leige' (1001), jurglikki 'konarlik, ebatasane' (1002), meitslikki ~ mitslikki 'rohekas' (1006), mustlikki 'mustjas, tume' (1008), õglikki ~ äglikki 'hallikas' (1009), pipälikki 'pisike, üliväike' (1011), punlikki 'punakas' (1012), sinlikki 'sinikas' (1014), zirnlikki 'hallikas' (1016), väldalikki 'valgekas' (1017), vänlikki 'vana-voitu' (1018), virlikki 'kollakas' (1020) - kokku 13; substantiivid kanõlikki 'lepatriinu' (1003), kielalikki 'kellukas' (1004), kõralikki 'seeneliik' (1005), mõmalikki 'lepatriinu' (1007), pežalikki ~ ežalikki 'šampinjon' (1010), pävalikki 'päike' (1013), sižalikki 'sisalik' (1015), vijalikki 'punane sipelgas' (1019) - kokku 8 sõna.

Keeletarvitusse kuulub 20 sõna, vananenud on vaid kanõlikki. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus on 14 sõna, puuduvad kanõlikki, kõralikki, meitselikki ~ miltelikki, õelikki ~ õelikki, pežalikki ~ ežalikki, pipalikki, viia-likki (7 sõna).

Registreeritud 21 sõnast on 13 genuinse tüvega, 8 juhul on sufiks liitunud laenule. Germaani tüvi on sõna-
des kanõlikki, kielalikki, kõralikki, alamsaksa tüvi sõ-
nas brünlikki, saksa tüvi sõnades mõmalikki, pipalikki,
läti tüvi sõnades pežalikki ~ ežalikki ja zirnlikki.

Uldise seaduspärasusena on substantiivides -likki
(~ -likki), adjektiivides -likki (~ -likki). Sufiks koos-
neb kahest osast: li + kki (✓ -likkainen ~ -likkäinen),
mis mõlemad esinevad ka eraldi liidetena. Substantiivi-
des närgib -likki (~ -likki) looma, taimne või taevakeha,
adjektiivides aga millegi vähesel või piiratud hulgal
esinemist.

Teoreetiliselt on eesti keele ke(ne)-liite analoo-
gial võimalik moodustada deminutiive, mida eesti keelt
valdavad liivi kirjakeele kasutajad teevadki, näit.
voigis tām jūrā kalalikki 'Tema juurde ujus kalake'.

16. -l i m i

Sufiksiga -limi tuletatakse adjektive. Need on ar-
limi 'haruline' (1021), biõiklimi 'laiguline, plekiline'
(1022), boklimi 'rõugearmiline' (1023), buktlimi 'konar-
lik, kõhmuline' (1024), bumblimi 'konarlik, kõhmuline'
(1025), buglimi 'muhklik' (1026), õrlimi 'praguline,
lõhanguline' (1027), -õutlimi '-kaudne' (1028), grõbli-
mi ~ krõblimi 'krobeline, konarlik' (1029), ikõlimi 'ük-
sik, ainus' (1030), idlimi 'ühtlane' (1031), jatklimi
'jatkuline, ebatasane' (1032), jõdlimi 'palavikuline'
(1033), jurglimi ~ jurgli 'ebahõhtlaselt järe' (1034),
jürlimi 'jaurlik' (1035), kalglimi ~ kolglimi 'hallituse-
line' (1036), kalklimi 'lubjane' (1037), kandlimi 'kän-
muline' (1037), kantlimi 'kandiline; nurgeline' (1039),
kaltsaklimi 'rõbalane, kaltsaklik' (1040), kenklimi ~
kinklimi 'kõnklik' (1041), kierlimi 'keeruline' (1042),
ki(u)vlimi 'kivine' (1043), kirlimi 'küliruline' (1044),
kislimi 'lõbikasvanud, praguline' (1045), kõnlimi 'hal-
litanud' (1046), krüzlimi 'kõhar, kortsuline' (1047),
küilimi 'koonuseline, terav' (1048), kunklimi ~ gunklimi
'tombuline, ebatasane' (1049), kuodlimi 'kohtulik'
(1050), kuõtlimi 'õalguline, hatune' (1051), liezlimi
'tasane, lame' (1052), I^uõiklimi 'auklik' (1053), lu-
põtlimi 'lapiline' (1054), I maglimi 'mõhakas, kõhukas;
ebatasane' (1055), II maglimi 'maitseeline' (1056), mär-
limi 'tähmiline, laiguline' (1057), mäglimi 'magine'

(1058), mätlimi 'mätlik' (1059), märlimi 'keskmise'
 (1060), nerlimi 'tombuline' (1061), nüülimi ~ müülimi
 'nieline' (1062), nõrtsaklimi ~ närtsaklimi 'rääbaldunud,
 närune' (1063), müstlimi 'hatune' (1064), oksalimi 'oks-
 lik' (1065), ouklimi 'auklik' (1066), õrikälimi ~ ärikä-
limi 'harjaseline' (1067), õvlimi 'haavatud' (1068),
paiklimi 'paiklik, ebatasane' (1069), pēzlimi 'pöösas-
 tikune, pöösane' (1070), pinlimi 'vinnuline' (1071),
pirtsaklimi 'hatune, kräsune' (1072), pistlimi 'püstine,
 seisev' (1073), pitklimi 'piklik' (1074), planelimi 'lai-
 guline, täpiline' (1075), pleklimi 'plekine, plekist'
 (1076), ploiklimi 'plekiline' (1077), punklimi 'tatine'
 (1078), putklimi 'lilleline' (1079), rantlimi 'käbar,
 kräsuline' (1080), reklimi 'kooskõlaline' (1081), rimt-
limi 'suurevõita' (1082), ristlimi 'lamedaseljaline,
 jääk' (1083), rütlimi 'runduline' (1084), sarlimi ~ sär-
limi ~ sõrlimi 'sarvine, sarviline' (1085), sipšlimi
 'täpiline' (1086), spitšlimi 'terav, teravikuline'
 (1087), sprüoglimi 'kräsuline, lokkis' (1088), strip-
limi ~ triplimi 'tribuline' (1089), stuoplimi 'toobine'
 (1090), süglimi '-sugune' (1091), suolimi 'soine' (1092),
s^uõimlimi 'sõlmiline' (1093), suorlimi 'sooniline'
 (1094), s^uõrmlimi 'sõrmiline' (1095), sürlimi 'kõrk,
 suureline; kõrkus' (1096), sälglimi 'seljane' (1097),
särglimi 'katkutatõbine, taudihaige' (1098), sövlimi
 'haavaline, haava-' (1099), zortlimi 'sordiline' (1100),
zvirkestlimi 'kruusane, rähkjas' (1101), zägarlimi 'vih-

masagarlik' (1102), zäplimi 'sapine, sapi-' (1103), teb-
limi ~ töblimi 'töveline, haige' (1104), telolimi 'samba-
taoline, tulbaline' (1105), tleslimi 'kohtulik' (1106),
tiblimi 'tiivaline' (1107), tsaklimi 'sakiline' (1108),
türlimi 'murgeline, murkne' (1109), täudlimi 'täielik,
täis' (1110), täüžlimi 'täiuslik, täielik' (1111), usk-
limi 'usklik' (1112), verlimi 'verine' (1113), v¹edlimi
'vesine' (1114), viglimi 'soine' (1115), vitlimi '-vil-
siline, -taoline' (1116), ärblimi 'armiline' (1117).

Kokku on 97 limi-sufiksilist adjektiiv, millest
-goutlimi, suglimi ja vitlimi lähenevad oma funktsioo-
nidelt pronoomenitele. Keeletarvitusse kuulub 73 sõna,
tundmatuks on muutunud bloiklimi, jöölimi, kirlimi, kui-
limi, liezlimi, II maglimi, märlimi, nerlimi, mästlimi,
övlimi, paiklimi, piñlimi, pintaklimi, puuklimi, rant-
limi, reklimi, suolimi, s^uorlimi, sürlimi, sälglimi,
särglimi, täudlimi, täüžlimi, vitlimi (24 sõna). Sjög-
reni-Wiedemanni sõnaraamatus esitatakse 82 limi-sufiksi-
list sõna, puuduvad erlimi, jurglimi ~ jurgli, jürlimi,
kältsaklimi, II maglimi, mätlimi, märlimi, plañlimi,
rintlimi, stuoplimi, s^uorlimi, zortlimi, zägarlimi,
tsaklimi, v¹edlimi (15 sõna).

Algupärasele tüvele on -limi liitunud 55 juhul,
laenule 42 juhul. Laenatud tüved jagunevad järgmiselt:
1 indo-euroopa (sarlimi ~ särlimi ~ sörlimi), 2 germaani
(I maglimi, ärblimi), 3 alamsaksa (bloiklimi, boklimi,
krüžlimi, piñlimi, pleklimi, striplimi ~ triplimi, stuop-

limi), 7 saksa (buktlimi, kalklimi, kantlimi, rantlimi, spitšlimi, zortlimi, tsaklimi), 1 slaavi (rištlimi), 3 balti (nīžlimi ~ mīžlimi, ōrikšlimi ~ ārikšlimi, telpli-mi), 17 läti (grōblimi ~ krōblimi, kunklimi ~ gunklimi, kuštlimi, līezlimi, lupātlimi, mārlimi, pīntsklimi, planlimi, ploiklimi, rīmtlimi, spruoglimi, sārglimi, šovlimi, zvirkstlimi, tīeslimi, tūrlimi, vīglimi), 2 eesti (kālttsaklimi, kīrlimi) ja 1 rootsi (bunglimi).

Läitsufiks -limi koosneb komponentidest -li- ja -mi. Osis -li- pärineb varasemast kujust ⁺-llinen ~ ⁺-llinen, mis iseseisva sufiksina on tuletanud adjektiive. Osis -mi pärineb varasemast ⁺-mainen ~ ⁺-mäinen. Läitsufiks -limi väljendab omadussõnades sarnasust, taolisust, lähedust. Real juhtudel pole li- ja limi- sufiksiga moodustatud sõnadel tähenduslikku erinevust (jūrglimi ~ jūrgli, s^uolmalimi ~ s^uolmli, teblimi ~ tebli, uēklimi ~ uēkli jt.).

17. -m

Produktiivne sufiks on -m, millega tuletatakse esmajoones abstraktseid substantiive, vähemal määral ka konkreetset väljendavaid nimisõnu. Tuletatud m-sufiksilised sõnad on järgmised: akkam 'haaratus' (1118), alastam 'halastus' (1119), antam 'annetus' (1120), appam 'happusus' (1121), astam 'aste' (1122), azum 'ase, voodi, jälg' (1123), brāvim 'vabadus' (1124), eldam 'hoidus,

sõbralikkus' (1125), õntšam 'omand, varandus' (1126),
õdam ~ õdmaz 'rõivas' (1127), õdrām 'õis, lille' (1128),
õrtam 'hoide' (1129), õigam 'õigus' (1130), igamZ 'ige'
 (1131), ildam ~ ildin 'kõrgus' (1132), ildam 'kalliskivi'
 (1133), istim ~ istmaz 'iste' (1134), jelam 'loom, elajas'
 (1135), jelsam 'elu' (1136), jevam ~ juvam 'varandus, hea-
 dus' (1137), jonttam 'vaesus, vaene' (1138), kalim 'kala-
 si' (1139), kastim 'kaste' (1140), kazam 'kasv, kujuk
 põlvkond' (1141), kažinam ~ kažinin 'puhtus, selgus' (1142),
kādam 'kandam, koorem' (1143), kebam ~ kevam 'kerge'
 (1144), kongmaz 'jalats' (1145), keuram 'kõverus' (1146),
kevistam 'kõvasi, luisk' (1147), kēlim 'mahl' (1148),
kiermaz 'keere; toonesapp' (1149), kikrim 'kütke' (1150),
kildam 'hiilgus' (1151), klāram 'selgus' (1152), knaššam
 'illa' (1153), kōnim 'look, saag' (1154), kudam 'kude'
 (1155), kūolma 'koolle' (1156), kultam 'kurt, kuulmatu'
 (1157), laskam 'lask' (1158), lāskim 'laiskus' (1159),
lendam 'soojus' (1160), lōgam ~ lōigam 'lõhe, pragu'
 (1161), luotšam 'liiges' (1162), lālam 'raske, raskus'
 (1163), mačalam 'madalus' (1164), māgdam 'maiuspala'
 (1165), mierāttam 'rahitu' (1166), migam 'hunnik, sita-
 hunnik' (1167), mojam 'mõju' (1168), muštām 'must värv'
 (1169), nerkam 'nõrkus' (1170), netkam ~ nitkam 'vedru;
 liiges' (1171), miožmaz 'nimme, punis' (1172), ouvam
 'hiilgus, suurus' (1173), õdam 'kitsus' (1174), paizam
 'veetõus' (1175), peštīm 'pandlakeel' (1176), pāigam
 'penikoorem, mill' (1177), pīmdam 'pimedus' (1178).

piiskim 'väiksus' (1179), pivam 'õnnistus, pühadus' (1180),
pivattam 'pühadus' (1181), poigum 'palve, palumine'
 (1182), põlam 'palve' (1183), pūdām 'puhtus, selgus'
 (1184), rabbām 'lainelõhk' (1185), sadam 'sadam' (1186),
sangdām 'tihedus, paksus' (1187), sēndām ~ siūdām ~ seidmāZ
 'sõudepink' (1188), sērmāZ 'sõõre' (1189), sidām 'sida'
 (1190), sidim ~ sidmāZ 'side, põlveside' (1191), sⁱeidām
 'selgus, puhtus' (1192), sietmāZ 'sõim, sõudakoht' (1193),
sindām 'sünd, sündimine' (1194), sällām 'kord' (1195),
teurām 'kallisuus' (1196), tevastām ~ tivastām 'sügavus'
 (1197), tiedām 'tähelepanu, teadmine' (1198), tigmāZ ~
tigim 'aju, lüdi' (1199), tingmāZ 'songermu' (1200), tu-
lūm 'möödukus, parajus' (1201), tutkām 'murk, tipp, ots'
 (1202), uigma 'häbe' (1203), untām 'unetu, unetus' (1204),
uolmāZ 'ohe' (1205), valkām 'väik' (1206), valgam 'sadam,
 randumiskoht' (1207), verkmāD 'takud, paklad' (1208),
vetām 'võtmine' (1209), vetim ~ utim 'võti' (1210), vⁱe-
dām 'koorem' (1211), viškām 'heide, pööre' (1212), viš-
šām 'tugevus' (1213), volim 'kali' (1214), vālkām 'pur-
jekõis (1215).

Lisaks eespool esitatutele on liivi keeles arvukalt
m-lõpulisi substantiive, mis on laenatud läti keelest
 koos liitega: kōrām 'maiustis, hõrgutis' (/ lt kāruma),
kulsām 'easi' (/ lt kulsams), likkām 'seadus' (/ lt li-
kums), lidām 'väike pöld' (/ lt lidums), riekkām 'sasi-
reha (/ lt riekums), rukām 'tühisõna' (/ lt rukums),
sērām 'ahe' (/ lt sērums), aliktām 'halbust' (/ lt alikk-

tams), spriedam 'otsus' (/ lt spriedums), tikkam 'voorus' (/ lt tikums) jt. Neid tuleb lahus hoida m-sufiksiliistest sõnadest.

Kokku on registreeritud 98 m-sufiksiliist sõna, mille hulgas on häälikuliste eriarengute tõttu ma-kujulise liitega kuolma ja uigma. Mitmetes sõnades esineb nominatiivis sekundaarne g-element, mis teistes käänetes ei avaldu ega ole seetõttu tuletusliide: edmaZ, igmaZ, istmaZ, kongmaZ, kiermaZ, nuoZmaZ, seidmaZ, sermaZ, sidaZmaZ, sietmaZ, tigmaZ, tingmaZ, uolmaZ.

Fikseeritud sõnadest kuulub keeletarvitusse 62, tundmatuks on muutunud 36 sõna: akkam, alastam, entam, appam, astam, eldam, entsam, ildam~ildim, ildam, jelsam, kažinam~kažinim, kildam, klaram, kudam, kultam, laskam, läskim, madalam, magdam, mierättam, moijam, nerkam, ouvmam, pestim, pivam, pivattam, polgum, pudam, sadam, sallam, tevastam~tivastam, tulum, uolmaZ, viakam, võlim, väikam. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus on esitatud 69 sõna, puuduvad järgmised: akkam, alastam, astam, bravin, entsam, edam~edmaZ, ettam, piejam, kalim, kaetim, kildam, kõnim, kuolma, lendam, magdam, migam, paizam, piškim, põlam, rabbam, sadam, sangdam, seudam~siudam~seidmaZ, sidaZmaZ, sietmaZ, sindam, tiedam, verkamD, võlim (29 sõna). Kaht rühma võrreldes selgub, et passiivseid sõnu on enam-vähem niisama palju, kui puudub Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus. Et õige hulk sõnu on sama, saab sellest järeldada, et paljud abstraktse tähendu-

sega m-sufiksiga sõnad olid keeletarvitusest välja lange-
nud juba mõõdunud sajandi esimesel poolel.

Vaadeldavates sõnades on sufix -m liitunud 86 ju-
hul algupärasele tüvele, 12 juhul laemule. Viimased ja-
gunevad järgmiselt: 1 germaani (teirəm), 3 saksa (klärəm,
verkməd, višsəm), 2 balti (lāškim, ōdəm), 5 läti (brīvin,
knāšsəm, luotsəm, mierittəm, vālkām) ja 1 eesti tüvi (sa-
dam).

Sufiksi -m varal saab tuletada deverbaalseid noome-
neid. Nagu kinnitavad sugulaskeelte andmed, on sufix
soome-ugrilist päritolu. Läänemeresoome keeltes saab va-
rasemaks kujuks taastada ⁶⁰ ⁺-ma ~ ⁺-mä. Tänapäeva liivi
keeles on otseseid m-sufiksilisi sõnu, näit. antəm (⁺an-
tama), kāndəm (⁺kantama), paizəm (⁺paisuma), seūdəm ~
siūdəm ~ seidməZ (⁺soutama), sindəm (⁺süntlmä), viškəm
(⁺viskama). Teise rühma moodustavad m-sufiksilised sõ-
nad, mille lõpus on läänemeresoome keeltes olnud ⁺-n
(⁺kūtkin, ⁺sūdān), genitiivis aga vastavalt -n (⁺kūtki-
nen, ⁺sūtānen). Oletatavasti on sufixi varasem -m
(⁺kūtkin, ⁺sūdām) andnud hilisema n-hääliku (⁺kūtkin,
⁺sūdān), mis on läänemeresoome keeltes kas säilinud (vrd.
sm kytkin, sydān) või kadunud (vrd. e kütke, süda). Ka
liivi keelest on sõnalõpuline ⁺-n (⁺m) kadunud, kuid
hiljem on teistest käänetest (vrd. sm gen. kytkinen, e
gen. südame) üldistunud sufixsisse -m.⁶¹ Salliselt on

⁶⁰ T. Lehtisalo, PUA, lk. 91-97; L. Hakulinen, SSKK,
lk. 161-182.

⁶¹ E. N. Setälä, AH, lk. 399-400; L. Posti, GLI, lk. 232.

liide kujunenud sõnades astam (vrd. sm astin, astimen), azum (vrd. sm asen, asemen), istim~istmæZ (vrd. sm istuin, istuimen), kalim (vrd. sm kalvoin, kalvoimen), kegmæZ (/k^hkenkine-), kikim (vrd. sm kytkin, kytkimen), sidad (vrd. sm sydän, sytämen), sidim~sidmæZ (vrd. e side, sideme), vetim~utim (vrd. e vöti, vötnæ) jt.

Real juhtudel on ühe või teise rühma analoogial tuletatud hilisemaid m-liitelisi sõnu laenatud tüvedest, näit. brivim (/lt brivs 'vaba' + -m), knašm (/lt knasta 'hea, kaunis' + -m), kläräm (/sks klar + -m). Mõnedes sõnades on m-element seotud eelneva eiltust või millegi puudumist märkiva t-liitega (jouttam /^hjouettoman). Kõnendes sõnades on m-sufiks kujunenud teiste käänete m-elementidest (jouttam, kültam, mierättam, untam). Omaette alarühma moodustavad kelim, pilgam, volim, mille m-sufiksi päritolu on ebaselge. L.Kettunen peab võimalikuks lähtuda sufiksiks kujunenud sõnast.⁶²

Sufiksi -m varal tuletatud sõnad väljendavad tegu, tegevuse tulemust või saadust, eset, olendit või abstraktset omadust. Et liivi keelest on abstraktse tähendusega sõnad keeletarvitusest kadumas, kuuluvad arhaisemide hulka alastam, ildam~ildim, jelsam, kažinam~kažinim, kildam, kläräm, lāškim, madalam, magdam, nerkam, ouyzam, pivam, pivattam, pūdām, tevastam~tivastam. Mitmed loetletud sõnadest on esitatud üksnes Sjögreni-Wie-

⁶² L.Kettunen, LW, lk.121, 289, 504.

demanni sõnaraamatus ning on võimalik, et tegemist on Wiedemanni või tema kaastööliste tuletatud sõnadega.

18. -mi

Sufiks -mi leidub vähestes adjektiivides: nuorimi 'noorim' (1216), piiskimi 'väikseim' (1217), sürimi 'suurim' (1218), vanimi 'vanim' (1219). Kõik 4 sõna on superlatiivsed adjektiivid. Kuigi tänapäeval moodustatakse superlatiiv sõna ama ja vastava adjektiivi positiivi abil (ama nuor 'kõige noorem', ama piiski 'kõige väiksem', ama sür 'kõige suurem', ama vana 'kõige vanem'), on mõnedesse ühenditesse kinnistunud varasem mi-liiteline superlatiiv. Selliseid sõnu võib vaadelda mi-sufiksiliste adjektiivide rühmana.

Kõik 4 superlatiivset adjektiivi kuuluvad keeletarvitusse kindlais sõnaühendais (nuorimi puoga 'noorim poeg', piiskimi puoga 'väikesim poeg', sürimi puoga 'suurim poeg', vanimi vel 'vanim vend' jts.). Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus pole ühtki vaadeldavat mi-liitelist sõna esitatud.

Et liivi keeles leidub üksikuid jälgi varasemaist aglutinatiivsetest komparatiivvormidest (param 'parem', piiskim 'väiksem', vanam 'vanem'), võib oletada läänemeresoomelise komparatsiooni esinemist ka liivi keeles.⁶³ Sellest lähtudes saab teastada vaadeldavate sõnade vara-

⁶³ L. Posti, GLL, lk. 176.

semad kujud *nõrēmäinen, *pisikkaisēmäinen, *sürimäinen, *vanhēmäinen. L.Kettunen lähtub rangelt liivi keelest ning taastab liitesse üksnes *-m- (*sürimäinen), mida seostab järgarvsõnas eižmi ~ ežmi leiduva m-ainesega.⁶⁴ Olenemata vaidlusaluseist rekonstrueeringuist saab liite hilisemaks kujuks -mi. Element -m on soome-ugriiline.⁶⁵

Kõigi vaadeldud sõnade tüved on genuiinsed.

19. -n D

Liivi keeles leidub üksikuid nd-sufiksilisi sõnu: izand 'isand, härra' (1220), jemand 'emand, proua' (1221), kōrand ~ kārand 'talud' (1222), pērand ~ pīrand 'põrand' (1223). Kõik 4 sõna on substantiivid ning kuuluvad keeletarvitusse. Ka Sjögrēni-Wiedemanni sõnaraamatus on vaadeldavad substantiivid esitatud.

Sõnades izand, jemand, pērand ~ pīrand on tüvi algupärane, sõnas kōrand ~ kārand aga germaani päritolu.

Käsitletavatest sõnadest märgivad izand ja jemand isikut, kōrand ~ kārand ja pērand ~ pīrand aga kohta. Kahes esimeses sõnas ulatub nd-liide kaugematesse sugulaskeeltesse ning on varemini väljendanud deminutiivsust. Mõned uurijad on pidanud võimalikuks seost järgarvsõnu

⁶⁴ L.Kettunen, LW, lk.388.

⁶⁵ T.Lehtisalo, PUA, lk.87-88.

moodustava sufiksiga ⁺-nt- (liivi keeles tänapäeval -nZ).⁶⁶ Kõikjal on täheldatav (⁺-nta-) nd-liite isikut väljendav funktsioon.⁶⁷ Sõnas pērand pärineb sufiks -nd varasemast kujust ⁺-nta > ⁺-nto.⁶⁸ mis on samuti soome-ugrilist päritolu. Germaani laensõnas kōrand~kārand on sufiks kujunenud metateesi teel sõna pārand eeskujul.

Sõnades kīngān, kōzgānd~kāzgānd, mōgānd, sižgānd on osis -gānd (-gān) pärit iseseisvast sõnast ⁺kunta.⁶⁹

20. -Z

Sufiksiga -Z on tuletatud 22 sõna. Neist on adjektiivid abbānZ 'habras' (1224), kallīZ 'kallis' (1226), kitsāZ 'kitsas' (1227), maigāZ 'maias' (1229), parāZ

⁶⁶ J. Budenz, Az ugor nyelvek összehasonlító alaktana, Budapest 1884-1894, lk.252-255; J. Szinyei, Magyar nyelvhasonlítás, Budapest 1927, lk.40-41; Y. Wichmann, Sananselityksiä. - Virittäjä, XXV, 1921, lk.106.

⁶⁷ A. Ahloviist, Suomen Kielen Rakennus, Helsinki 1877, lk.15; L. Hakulinen, SKRK, lk.143.

⁶⁸ A. Ahloviist, Kulturwörter der westfinnischen Sprachen, Helsingfors 1875, lk.109; E.N. Setälä, III, lk.368; L. Hakulinen, SKRK, lk.143.

⁶⁹ E. Väveri, Rahast iseseisvast sõnast kujunenud liitest liivi keeles. (Käikiri.)

'paras' (1231), põlaZ ~ pālaZ 'paljas' (1233), pūdZ ~ pūts 'puhas' (1235), tulūZ 'möödukas, paras' (1239), tuorZ 'toores' (1240), ukāZ 'uhke' (1241), valmāZ 'valmis' (1242), vērZ ~ virZ 'võõras' (1245) ja substantiivid ilgaZ 'hüljes' (1225), lōnāZ 'latikas' (1228), nārmaZ 'narmas' (1230), pēzāZ ~ pīzāZ 'pöösas' (1232), puraZ 'pettel' (1234), pūraZ 'puri' (1236), rāstāZ 'räästas' (1237), sōpkāZ ~ sāpkāZ 'saabas' (1238), vārbaZ 'varvas' (1243), vērbāZ 'külaline' (1244). Seega on adjektive 12, substantiive 10.

Keeletarvitusse kuulub 18 sõna, tundmatuks on muutunud kalliZ, lōnāZ, tulūZ ja ukāZ. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus on 21 sõna, puudub üksnes pēzāZ ~ pīzāZ, mis sõnaraamatus antakse liiteta.

Algupärasele tüvele on sufiks liitunud 18 juhul, laenule 4 korral. Slaavi tüvi on substantiivis sōpkāZ ~ sāpkāZ, eesti tüvi adjektiivides kalliZ, tulūZ, ukāZ.

Tänapäeva Z-sufiksiliistest sõnadest on osa taastatavad läänemeresoome algkeelde: abbārZ ($\int^+ ha\beta ras$), maigaZ ($\int^+ mayjas$), pūdZ ~ pūts ($\int^+ puh\sqrt{as}$), pēzāZ ~ pīzāZ ($\int^+ pen-sas$), puraZ ($\int^+ purjes$) jt. Sõnades ilgaZ, lōnāZ, puraZ, ukāZ on sufiks liitunud analoogia põhjal. Slaavi laensõnas sōpkāZ ~ sāpkāZ pärineb liide algupärastest sõnadest, kust ta on üle kantud laenusse. Varasemate ^+g ja ^+h vahelduste kohta on mitmesuguseid teooriaid ning on esita-

tud võimalus käsitleda vastavaid elemente ka tüve osana.⁷⁰

-Z-sufiksile on avaldanud mõju balti ja germaani laenud, mille lähtevormides on s-element. Seda laadi balti laenud on ambaZ 'hammas', järnaZ 'hernes', keidaZ 'kangasuga', kindaZ 'kinnas', kiraZ 'kirves', õdaZ 'ahas', õlaZ 'haljas', taibaZ 'teivas', tõvaZ 'taevas', äggäZ 'äke'; germaani laenud angärZ 'angerjas', ärmaZ 'armas', lambaZ 'lammas', pärdaZ 'parras', pürdaZ 'purre', rığäZ 'rukis', rikaZ 'rikas', teuräZ 'kallis'. Samasse rühma kuulub indo-euroopa päritolu püoraZ 'pörsas'.

Element -Z on läti keele maskuliinitunnuse mõjul liitunud paljude sõnade algvormile. Et element ei avaldu teistes käänetes peale nominatiivi, pole tegemist liitega. Vaadeldav -Z esineb nii laenudes kui ka algupärestes sõnades: addärZ 'ader', gurkäZ 'kurk', kaggärZ 'kaer', körkäZ 'kõrk', koggärZ 'koger', kürgäZ 'kurg', õbäZ 'haab', paganäZ 'pagan', pëggäZ 'pähkel', pärmaZ 'pärm', pığäZ 'hammas, pii', putkäZ 'lill', rëggäZ 'regi', röntäZ 'raamat', sebräZ 'sõber', zöldattäZ 'sõdur' jt.

⁷⁰ B. Collinder, Kantasuomen s ~ h: kantalapin s ~ ä toisen tavun vokaalin jäljessä. - Virittäjä, XXXII, 1928, lk. 237-251.

2L. -zi ~ -zä

Sufiksiga -zi ~ -zä on tuletatud järgmised 17 adjektiivi: eläzä ~ eldzi 'ere, särav' (1246), iläzi 'ilmalik' (1247), irmäzi ~ irmäzä 'hirmus' (1248), jeldzi ~ jeldzili ~ joläi 'alus, olav' (1249), joudzi ~ joudzä 'jõuline, tugev' (1250), kardzi 'kartlik' (1251), kardäi 'kare' (1252), kildzi 'särav, kõlisav' (1253), kildzi 'kõulekka, kuulus' (1254), liebäi ~ liebdzi 'pehme, soe, niiske' (1255), ouvi ~ ouzi 'aurepärane, uhke, aulik' (1256), pildzi 'tugev, plüsiv' (1257), sündzi 'sünnis' (1258), taldäi 'edaspidine, järgnev' (1259), tädzi 'tähtis, tähelepanuväärne' (1260), viingäi 'valvas, kangeaoline' (1261), v^hõndzi 'õnnis, õnnelik' (1262).

Kõikide zi- ~ zä -sufiksiliste sõnade tiivad on genitiivsed. Koostatavitusse kuulub 11 sõna, tundaatiks on muutunud iläzi, kardzi, liebäi ~ liebdzi, ouvi ~ ouzi, sündzi, taldäi. Sõjagreni-võidemeeli sõnaraamatus on esitatud 14 sõna, puuduvad iläzi, tädzi, v^hõndzi.

L. Hakulise seisukohtade järgi on vaadeldav sufiks seostatav varasema *inen- (*isan-)liitaga.⁷¹ L. Kottunen tähistab varasemaks kujuts *-issainen.⁷² Palmer vastab hästi liivi keele häälikulistele arengutele. Kõikide on

⁷¹ L. Hakulinen, SKRT, lk. 106-107.

⁷² L. Kottunen, LK, lk. 489.

liitunud kaks varasemat sufiksist, millest üks on andnud ž-, teine i-elemendi. Variant ižmž on kujunenud ž-sufiksistiliste sõnade analoogial.

22. -t (~ -D)

Sufiks -t (~ -D) leidub substantiivides kⁱevad 'kevad' (1263), neitst 'neitsi, tüdruk' (1264), paint 'karjus, karjane' (1265), siemt 'seeme, külv' (1267), vait 'vahe' (1268) ja adjektivis piemt 'peen, õhuke' (1266). Kunstliku moodustisena on Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus Vigāmot tadelos (LDW, 133), milles tüvele viga on liidetud abstraktse tähendusega sõnu taletav -m ja eitusliide -t.

Kõik 6 t- (~ -D)sufiksist sõna kuuluvad keeletarvitusse, kuigi piemt on tuntud peamiselt läänemurrakus. Ka Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus on kõik 6 sõna olemas.

Algupärase tüvega on 4 sõna, balti laen on taletamisel olnud aluseks sõnades paint ja siemt.

Etimoloogiliselt on tegemist kahe erineva sufiksiga: 1) vana *-t (~ -D, -t) (*kevat > kⁱevad, *neütsilt > neitst); 2) partitiivilõpust üldistunud -t (paint, piemt, siemt, vait).

23. -u Z ~ -õ Z

Arvukalt on tuletatud uZ ~ õZ-liitelisi sõna, millest keeletarvitusse kuulub väheseid. Kokku on registreeritud 41 sõna: ainaguZ 'üksus, üksikus; ühtsus' (1269), arguZ 'argus, kartus' (1270), ärmakstõZ ~ ärmastuZ 'armastus' (1271), elduZ 'heldus, sõbralikkus' (1272), eristuZ 'rõõmsus, lõbusus' (1273), ertlõZ 'nokkimine, vigur' (1274), giguZ 'õigus' (1275), greiluZ 'tighedus, kurjus' (1276), jämduZ 'jämedus' (1277), kõrkuZ 'kõrkus, uhkus' (1278), kivõZ 'vaen, vihkamine' (1279), kovalõZ 'tarkus, kavalus, nõidus' (1280), kⁿõrduZ 'kõrgus' (1281), kureuZ 'kurjus' (1282), laiskõZ 'laiskus' (1283), lälamõZ ~ lälamuZ 'raskus, tusk' (1284), nüruZ 'valjus, karmus' (1285), pimduZ 'pimedus' (1286), punõZ 'punasus' (1287), püduZ 'puhtus' (1288), rikuZ 'rikkus' (1286), santuZ 'vaesus, kehvus' (1290), sängduZ 'tihedus' (1291), sⁱelduZ 'selgus' (1292), sõgduZ 'pimedus, sõgedus' (1293), tⁱerabõZ 'reipus' (1294), tiggõZ 'õelus, tighedus' (1295), toduZ 'tõde' (1296), talduZ 'möödukus' (1297), tänduZ 'täielikkus, täiuslikkus' (1298), tämikõtuZ 'andam, kingitus' (1299), tümõZ 'tundetud, loidus' (1300), uõstõbõZ 'sõprus' (1301), vabastõZ 'vabastus' (1302), valõtuZ 'kahvatus' (1303), vertõmõZ 'nõrkus' (1304), võldimõZ 'vabadus, sõltumatus' (1305), valuZ 'vendlus' (1306), vertuZ 'väärtus' (1307), võlikõtuZ 'riik' (1308), ülõduZ 'kõrgus' (1309).

Põhisufiks on -uz, selle kõrval esinev -jz aga häälikuli-
ne variant.

Lähte -uz ~ -jz abil on tuletatud abstraktseid sub-
stantiive. Et assimileerumisprotsessi tõttu on eriti pal-
ju abstraktse tähendusega sõnu tundmatuks muutunud, on
uz ~ jz-sufiksiliistest sõnadest (kokku 41) säilinud vaid
7. Tundmatuks on muutunud ainaguZ, elduZ, eristuZ, ert-
lõZ, jänduZ, kärkuZ, kivõZ, k^uorduZ, kureuZ, lõlamõZ ~
lõlamuZ, nõruZ, pänduZ, puniZ, püduZ, santuZ, sängduZ,
sⁱeldus, sõgduZ, tⁱerabõZ, tiggõZ, toduZ, tuiduZ, tänduZ,
tämikstuZ, tümõZ, ustõbõZ, vabastõZ, valstuZ, vartõmõZ,
väldimõZ, veluZ, vertuZ, võlikstuZ, õiduZ - kokku 34 sõ-
na. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus on 38 sõna, puudu-
vad eristuZ, vabastõZ, vertuZ. Selnevast selgub, et abst-
raktse tähendusega sõnad on kadunud pärast sõnaraamatu
ilmumist, s.o. viimase saja aasta vältel. Puuduvad sõnad
eristuZ, vabastõZ ja vertuZ on hilised mustuletised. Vaa-
deldavate abstraktse tähendusega sõnade osas ei ole sõna-
raamatu andmed täiesti usaldusväärsed, sest Wiedemann on
esitanud ka enda ja oma kaastööliste poolt kirjakeele
tarbeks loodud sõnu, mis pole keeletarvitusse tulnud.
Sõnade tuletamisel võeti eeskujuks eesti keel (vrd. e
õigus, lv eigõZ; e jämedus, lv jänduZ; e kõrkus, lv kõr-
kuZ; e kõrgus, lv k^uorduZ; e pimedus, lv pänduZ; e puh-
tus, lv püduZ jt.). Abstraktse tähendusega sõnade tund-
matuks muutumise üldist tendentsi kinnitavad aga Sjög-

reni-Wiedemanni sõnaraamatu ja tänapäeva keele andmed küllalt selgesti.

Sufiks -uZ~ -jZ on 29 juhul liitunud genuinsele tüvele. Laenuid jagunevad järgmiselt: germaani päritolu tüvega ainaguZ, arguZ, kovaljZ, rikuZ, võlikštuz, saksa vertuZ, ladina santuZ, balti laiskajZ, läti greiluZ, var-tamajZ ja eesti päritolu tüvega tulduZ ja vabastajZ.

Sufiks -uZ~ -ajZ on läänemeresoomeline (*-us; *u^oen). Selle kujunemise on üksikasjaliselt esitanud L. Hakulinen.⁷³

Eelnevast selgub, et liivi keeles on 23 noomenisufiksit, millest mõned (-B~ -bi, -B~ -bajZ, -di~ -daj, -G~ -gajZ, -ajZ~ -i, -k~ -(k)kajZ, -ki~ -kri, -zi~ -zaj, -uZ~ -ajZ) esinevad murteti eri häälikulisel kujul. Sufiksrite kujunemisel on aluseks olnud soome-ugrilised elemendid *p, *t, *k, *l, *m, *n, *s, mis murtudes ja liitsufikseid moodustades on andnud tänapäeva algupäraseid noomeniliited -B~ -bi, -B~ -bajZ, -di~ -daj, -G~ -gajZ, -ajZ~ -i, i, -ik, -it, -k~ -(k)kajZ, -ki~ -kri, -ks, -i, -li, -liG, -likki, -limi, -m, -mi, -nd, -Z, -zi~ -zaj, -t(-D), -uZ~ -ajZ.

⁷³ L. Hakulinen, SKPK, lk.121-122.

Loetletud 23 noomenisufiksiga tuletatud sõnu on kõigist võimalikest allikaist registreeritud 1309. Sufiksi produktiivsusest reastuvad tuletatud sõnad järgmiselt: i-liitelised (298), ks-liitelised (218), li-liitelised (165), B-~bəZ-liitelised (99), m-liitelised (98), limi-liitelised (97), ki-~kri-liitelised (81), uz-~əZ-liitelised (41), G-~gəZ-liitelised (37), di-~də-liitelised (26), Z-liitelised (22), likki-liitelised (21), it-liitelised (17), Zi-~Zə-liitelised (17), k-~(k)kəZ-liitelised (15), əZ-~i-liitelised (15), i-liitelised (13), B-~bi-liitelised (7), t-(D)-liitelised (6), liG-liitelised (5), mi-liitelised (4), nd-liitelised (4), ik-liitelised (3). Eelnevast ilmneb, et eriti produktiivsed on peamiselt adjektiive tuletanud sufiksid -i, -li ja substantiive tuletanud -ks. Hämmiselt kitsas on olnud sufiksite -ik, -nd, -mi, -liG ja -B~-bi toimimissfäär. Registreeritud sõnade allikatest selgub, et algupäraste noomenisufiksiga tuletamine kestis liivi kirjakeele traditsioonide lõpuni. Kuigi tuletati ka selliseid sõnu, mis keeletarvitusele ei tulnud, jõudis osa kinnistuda ning on tänapäevani tarvitusel. Kirjakeele lakkamisega lõppes uute sõnade tuletamine algupäraste noomeniliidetega.

23 algupärase noomenisufiksiga tuletatud sõnu on kirjalikest ja käsikirjalikest ning suulisest küsitlusandmetest registreeritud 1309. Neist on tänapäeval kasutatavad või arusaadavad 957, s.o. peaaegu kolm neljan-

dikku. Tundmatuke on muutunud, uus- või individuaalmoodustistena keelde juurdumata jäänud 352 sõna, s.o. pisut üle ühe neljandiku. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus leidub 965 vaadeldavat noomenit, s.o. samuti peaaegu kolm neljandikku. Seega on keeletarvitusse kuuluvate ja Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus leiduvate algupäraste sufiksitega tuletatud noomenite arv suhteliselt lähedane. Võib täheledata sõnade osalist kokkulangemist, mingit kindlamat seaduspärasust ei ilmne. Saab vaid sedastada, et on toimunud noomenisufiksitega tuletatud sõnade uuenemine: kuigi Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus esitatud sõnadest on paljud keeletarvitusest kadunud, on nende asemele käibele tulnud hiljem tuletatud sama-sufiksiliisi sõnu, nii et kasutatavate sõnade üldarv on püsinud konstantne. Belnev kehtib eeldusel, et Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus on esitatud võimalikult kõik noomenisufiksitega tuletatud sõnad.

Sõnaliigiliselt koostiselt jagunevad vaadeldavad sõnad järgmiselt: 757 adjektiiv, 520 substantiiv, 21 numeraal ja 11 pronoomenit. Adjektiivide arvukuse tingivad produktiivsed sufiks -i ja -li, substantiivide arvukuse sufiks -ks. Mõnedel juhtudel pole sõnaliikide piirid selged: sama sõna võib eri kontekstis olla eri sõnaliigi funktsioonis.

Algupäraste noomenisufiksitega tuletatud sõnades võivad sufiks olla liitunud genuinsele tüvele või laenule. Genuinne tüvi on tuletamisel aluseks olnud

1007 juhul, laen 302 juhul. Üksnes algupärastele tüvedele on liitunud -b ~ -bi, -di ~ -da, -lk, -mi, -zi ~ -za. Hulgaliselt on suffiks laenudele liitunud produktiivsete liidete -i, -li, -ks puhul. Laenatud tüved kinnitavad nii varasemaid kui ka hilisemaid kontakte eeskätt lähimate keeltega. Üksikuid juhuslikumaid kokkupuuteid on olnud kaugemal asuvate keeltega. Arvad laenatud tüvede kasutamise kohta on järgmised: läti 89, germaani 57, balti 46, saksa 31, alamsaksa 31, eesti 24, indo-euroopa 7, slaavi 6, vene 3, soome 2, ladina 2, rootsi 2, poola 1, prantsuse 1. Suuremal hulgal leidub hiliseid läti tüvesid, mis on liivi keelde tulnud suhteliselt hilja ning kajastavad toimuvat keelkontakti. Vanadele kokkupuudetele viitavad mitmed indo-euroopa ja arvukad germaani, balti, slaavi ja alamsaksa tüved, millele on liidetud algupäraseid noomenisufikseid. Hilisemat päritolu on saksa tüved, mille puhul pole alati võimalik selgitada, kas on laenatud otse või läti keele vahendusel või mõjul. Eesti tüved pärinevad liivi kirjakeele intensiivse arendamise aastaist 1920-1939. Mõned eesti tüved on vanemad ning leiduvad üksnes salatsi mündes. Vene, soome, rootsi, ladina, poola ja prantsuse tüvedest on tuletatud algupärase suffiksiga noomeneid vaid üksikjuhtudel.

Vaadeldavad 1309 noomenit pärinevad trükitud allikaist, käsikirjalikest märkmetest ja suulistest allika-

test. Välja on jäänud kõige ilmsemad teoretiseeringu teel loodud sõnad, mida leidub Sjögrani-Wiedemanni liivi keele grammatikas ja Matteuse evangeeliumi tõlkeis. Arvestatud ei ole kirjalikes allikates leiduvaid eesti- ja soome-keelseid sõnu, kuigi neid on mõnikord püütud kohandada liivi keele foneetikale. Belneva klausliga võib loodit, mis sisaldab 1309 algupäraste sufiksitega tuletatud noomenit, lugeda enam-vähem täielikuks. Esitatud hulk ei ole eriti suur, kuid sellest on piisanud suhtlemiseks. Et liivi keel on jõudnud keelekontakti lõppfaasi, võib täheldada tõika, et algupäraste sufiksitega ei tuletata uusi sõnu. Liivi keeles tuletatakse tänapäevalgi uusi sõnu, kuid sel puhul täidavad tuletusiloesandeid läti laensufiksid.⁷⁴

⁷⁴ Э.Влари, Латвиские элементы в деривации ливского языка. - Балтийские языки и их взаимосвязи со славянскими, финно-угорскими и германскими языками. Тезисы докладов научной конференции, посвященной 100-летию со дня акад. Я.Эндзеллиса, Рига 1973, Лк.51-52.

Noomenisufiksia

Tabel 1

Sufiks	Tuletatud sõnade arv	Algupärase tüvedega	Laenatud tüvedega													
			Indo-eur.	Balti	Slavi	Germaani	Alamsaksa	Saksa	Vene	Läti	Eesti	Soome	Rootsi	Poola	Prantsuse	Ladina
1. -B~-bi	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. -B~-bõZ	99	90	-	1	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-
3. -di~-dõ	26	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. -G~-gõZ	37	33	-	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
5. -õZ~-i	15	13	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. -i	298	215	3	13	1	17	11	7	1	22	7	-	-	-	1	-
7. -lk	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8. -it	17	16	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
9. -k~--(k)kõZ	15	12	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-
10. -ki~-kki	81	55	-	3	1	4	6	4	2	6	-	-	-	-	-	-
11. -ks	218	177	-	11	-	6	2	1	-	16	5	-	-	-	-	-
12. -l	13	12	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13. -li	165	116	2	7	2	16	3	5	-	8	3	1	1	-	-	1
14. -liG	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
15. -likki	21	13	-	-	-	3	1	2	-	2	-	-	-	-	-	-
16. -limi	97	55	1	3	1	2	8	7	-	17	2	-	1	-	-	-
17. -m	98	86	-	2	-	1	-	3	-	5	-	1	-	-	-	-
18. -ni	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19. -nd	4	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20. -Z	22	18	-	-	1	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
21. -Zi~-Zõ	17	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22. -t(-D)	6	4	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23. -uZ~-õZ	41	29	-	1	-	5	-	1	-	2	2	-	-	-	-	1
	1309	1007	7	46	6	57	31	31	3	89	24	2	2	1	1	2

/Tabel 1 järg/

S u f i k s	S ö n a l i l g i d				Kulub keoletar- vitusse	Ei kuulu keoletar- vitusse	Leidub Sjöög- roni-Wiede- manni sõna- raamatust
	Substan- tiivid	Adjek- tiivid	Prono- monid	Nomo- naalid			
1. -B ~ -bi	1	6	-	-	7	-	6
2. -B ~ -bæZ	23	76	-	-	79	20	19
3. -di ~ -dæ	6	20	-	-	26	-	25
4. -G ~ -gæZ	37	-	-	-	29	8	35
5. -æZ ~ -i	-	-	-	15	15	-	14
6. -i	18	270	8	2	259	39	223
7. -ik	3	-	-	-	2	1	1
8. -it	17	-	-	-	11	6	15
9. -k ~ -(k)kæZ	15	-	-	-	12	3	9
10. -ki ~ -kæi	76	5	-	-	57	24	58
11. -ks	215	1	-	2	134	84	163
12. -l	9	4	-	-	12	1	12
13. -li	31	129	3	2	106	59	133
14. -liG	-	5	-	-	4	1	4
15. -likki	8	13	-	-	20	1	14
16. -limi	-	97	-	-	73	24	82
17. -ni	-	98	-	-	62	36	69
18. -ni	-	4	-	-	4	-	-
19. -niD	4	-	-	-	4	-	4
20. -Z	11	11	-	-	18	4	21
21. -zi ~ -zæ	-	17	-	-	11	6	14
22. -t(-D)	5	1	-	-	6	-	6
23. -uZ ~ -æZ	41	-	-	-	7	34	38
	520	757	11	21	958	351	965

II. VERBISUFIKSID

Liivi keeles moodustavad ulatusliku rühma verbisufiksid. Nagu läänemeresoome keeltele omase, ei erine verbisufiksita elemendid noomeniliidetest. Rakendatakse soome-ugrilisi elemente, mis liitudes ning foneetiliselt varieerudes on andnud liivi keele verbisufiksid. Nende kasutamissfäär on suuresti erinev, kõikudes mõnest sõnast häämiselt arvuka rühmani.

Ka verbisufiksita süsteemis toimub muutusi, mis on viinud algupäraste liidete hulga vähenemisele ning laenatud verbide sissetungile tänapäeva liivi keelde. Toimunud ja toimuvad muutused on toonud ja toovad kaasa ka sufiksita tähenduste nihkumisi ning kasutamissfääri kitsenemist või laienemist.

Kõigist muutustest ja nihkumistest sufiksita rakendamisel ja tähenduses on säilinud palju algupärast, nagu kinnitab järgnev analüüs.

1. -b-

Vähesel hulgal on tuletatud verbe b-sufikeiga, mille kasutamissfäär on pidevalt vähenenud. Registreeritud on 11 b-sufiksilist verbi: arab 'praguneda, lõhkeda, puruneda' (1310), ättab 'saaki anda' (1311), ärb 'hõõr-

duda' (1312), jõssab 'eksida' (1313), juob 'joobuda, joobmiks muutuda' (1314), k^uojab 'koosuda, tiheneda' (1315), rikab 'rikki minna, rikneda' (1316), sadab 'langeda, sadada' (1317), sⁱegab 'seguneda, eksida' (1318), vanb 'vanuda' (1319), vərb 'võõrduda' (1320).

Kõik b-liitelised verbid on refleksiivse tähendusega. Keeletarvitusse kuulub 7, tundmatuks on muutunud järgmised 4 verbi: ättab, jõssab, sadab, vərb.

Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus on esitatud 6 verbi, püüdnud ättab, ərb, k^uojab, sadab, vərb. Neist on ättab, sadab ja vərb individuaaltuletised, mis pole keeletarvitusse jõudnud.

Kõik b-sufiksilised refleksiivsed verbid on tuletatud algupärastest tüvedest.

Sufiks -b- pärineb varasemast kujust *-bu-~*-pu-, mida on selgitanud koos refleksiivide esitamisega E.N. Setälä.⁷⁵ Sufiksi soome-ugrilist tausta on põhjalikult käsitlenud T.Lehtisalo.⁷⁶

2. -g-

Refleksiivsus viitab väljendav g-sufiks leidub järgmises 11 verbis: gabag 'segaduses olla' (1321), gabag 'pal-
cuda, kerkida' (1322), lābag 'lõdvaks muutuda, rammes-
tada' (1323), ossag 'eksida, eksituses olla' (1324),

⁷⁵ E.N.Setälä, MH, lk.104-105.

⁷⁶ T.Lehtisalo, PUA, lk.38-42.

rabaga 'tungida, tulla (meelde)' (1325), räbaga 'jahtuda' (1326), välagä 'kuluda, hajuda' (1327), väräga 'võraks muutuda' (1328), viägä 'tõrgas olla, tuisatseda' (1329), ädägä 'ehmuda, kohkuda' (1330), ärmagä 'härmatada' (1331).

Keeletarvitusse kuulub 8, tundmatuks on muutunud gabaga, gobaga ja ärmagä. Sjögrani-Wiedemanni sõnaraamatus on esitatud 5 käsitletava sufiksiga verbi, punduvas gabaga, gobaga, läbaga, räbaga, välagä ja väräga.

Kõik g-liitelised verbid on tuletatud genuiinsetest tüvedest.

Sufiksiga -g- on tuletatud refleksiive, liite saab taastada kujul ⁺-ga-~⁺-gä-, sest ta esines nõrgarõhulise silbi järel. Samalalaadne refleksiive moodustav sufiks on ka vepsa keeles.⁷⁷

3. -ä k ä-

Rohkesti leidub liivi keeles ikä-sufiksilisi verbe, millel on deskriptiivne või onomatopoeetiline varjund. Tõeldatud allikaist on registreeritud järgmised 62 verbi: alikä 'abandada, harastada, nõidusega tegelda' (1332), berikä 'mõriseda' (1333), bobikä 'pobiseda, pomiseda; mõmiseda' (1334), bonikä 'pomiseda' (1335), bulikä 'vulisada, muliseda, puliseda' (1336), bunikä 'pomiseda' (1337), buräkä 'pomiseda, poriseda' (1338).

⁷⁷ B.N.Setskõ, III, lk.99-100; L.Posti, GII, lk.197.

õdriksõ 'õitseda' (1339), õriksõ 'hõõruda' (1340), õerik-
õ 'kõriseda' (1341), gidikõ 'käärida; kihiseda' (1342),
gilikõ 'kiliseda' (1343), gorikõ 'koriseda, muliseda'
 (1344), imikõ 'imestada' (1345), irikõ 'hirmuda' (1346),
iukõ 'kiunuda' (1347), kedikõ 'õrritada, nokkida; ka-
 detseada' (1348), kändikõ 'kanda' (1349), kedrikõ 'ked-
 rata' (1350), kerikõ 'pligada' (1351), kedikõ 'kõdita-
 da, kõditseda' (1352), kelikõ 'ringe teha, tiirelda'
 (1353), kēnikõ 'komitada' (1354), kērdikõ 'hõõmata,
 kestendeda' (1355), klābikõ 'logiseda' (1356), knāpik-
õ 'nāppida, nāpitseda, kāperdada' (1357), kōppikõ
 'kaubelda, äritseada, hangeldada' (1358), krābikõ 'kra-
 biseda, krabistada' (1359), kārikõ 'pragiseda, ragise-
 da; kāriseda' (1360), litikõ 'kihiseda, kihistada'
 (1361), lorikõ 'loriseda, lobiseda' (1362), lādikõ
 'lāhiseda' (1363), lālrikõ 'laliseda' (1364), lārikõ
 'lāriseda' (1365), merikõ ~ murikõ 'mõriseda, määgida;
 pomiseda' (1366), nerikõ ~ nurikõ 'uriseda, vigiseda;
 nuriseda' (1367), ōlikõ 'narrida, järele aimata' (1368),
plārrikõ 'plāriseda, plārada' (1369), potikõ 'podise-
 da; pobiseda' (1370), purikõ 'raputada; rappuda' (1371),
rejikõ 'rehitseda' (1372), rābikõ 'rabada, lulla'
 (1373), s^uodikõ 'sõdida' (1374), tarikõ 'lobiseda'
 (1375), tabikõ 'kaapida, siblida' (1376), timikõ
 'tõselda' (1377), tirikõ 'raputada, tirida' (1378),
tālbikõ 'sibiseda, sibistada' (1379), tāirikõ 'säri-

sedä, siristada' (1380), tšäbikš 'sahiseda, sabiseda' (1381), tšärikš 'krabiseda, kahiseda; säriseda; kraaksuda' (1382), tühikš 'laiselda; kuulata; nokkida' (1383), tämikš 'peale suruda, pakkuda' (1384), urikš 'nuuksuda, uriseda; oiata' (1385), uulikš 'hoolida, hoolitseda' (1386), urikš 'uriseda' (1387), varikš 'koguda' (1388), vërbikš 'kedrata' (1389), I v¹edikš 'vedada, tõmmata, tirida' (1390), II v¹edikš 'vihmaseks, vesiiseks muutada' (1391), vinikš 'vigiseda, vinguda' (1392), võlikš ~ välükš 'valitseda' (1393). Lisaks reeglipäraselt kujunenud ikš-sufikeile võib täheldada sõnaalguliste heliliste klusillide b ja g esinemist, mis on onomatopoeetilistes sõnades seaduspärane.⁷⁸ Teise rühma moodustavad frekventatiivid, millest osa on deskriptiivset päritolu, osa laemulise tüvega, millele on sufiks liitunud analoogia teel: alikš, ädrikš, imikš, kedikš, kändikš, kedrikš, kerikš, kedikš, känikš, kërdikš, knäpikš, kööpikš, õlikš, purikš, rajikš, e¹odikš, tebikš, tirikš, tühikš, tämikš, urikš, uulikš, varikš, välükš ~ võlikš, vërbikš, II v¹edikš. Eelnevatega liitub täheldatava kontinuatiivse tähendusega ërikš.

Keeletarvitusse kuulub 49 vaadeldavat verbi, tundmatuks on muutunud järgmised 13 sõna: imikš, kändikš, kedrikš, kedikš, kelikš, kënikš, lälükš, õlikš,

⁷⁸ L. Posti, GLL, lk.10.

plärikšə, purikšə, tšibikšə, varikšə, II v¹edikšə, Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus on 30 käsitletavat verbi, pun-
duvad järgmised 32 sõna: berikšə, bobikšə, bomikšə, bu-
nikšə, burikšə, gerikšə, gilikšə, imikšə, lukšə, kändik-
šə, kedikšə, kelikšə, könikšə, kördikšə, kläbikšə, köp-
pikšə, lädikšə, marikšə ~ murikšə, ölikšə, plärikšə, po-
tikšə, purikšə, rejikšə, räbikšə, tarikšə, timikšə, ti-
rikšə, tšibikšə, tširikšə, uulikšə, II v¹edikšə, vinik-
šə. Teiste rühmadega võrreldes on ikš-liitelisi verbe
sõnaraamatus suhteliselt vähe.

Sufiks -ikš- on 49 juhul liidetud algupärasele tü-
vele, 13 juhul laenule. 4 sõnas on aluseks germaani tü-
vi (kerikšə, köppikšə, völikšə ~ välikšə, varikšə), 1 sõ-
nas saksa (kläbikšə), 1 sõnas rootsi (tämikšə), 2 sõnas
holti (kelikšə, kördikšə), 4 sõnas läti (alikšə, ölikšə,
purikšə, värbikšə) ja ühes sõnas eesti tüvi (uulikšə).

Sufiks -ikš- (sõnas lukšə kujul -kš-) on liivi kee-
les kahe tähendusega. Esiteks tuletatakse ikš-liitega
onomatopoeetilisi verbe, teiseks frekventatiive või kon-
tinuatiive. Sugulaskeelte võrdlusematerjal kinnitab, et
onomatopoeetilist päritolu sufiks areng on olnud *-ise-
> -ikš-, frekventatiivse sufiks areng aga *-itse- >
-ikš-. Kaugemate keelte materjalidest selgub, et vara-
sem deskriptiiv-kontinuatiivne liide *-itse- arenes
lääne-meresõome keeltes erineva tähendusega -ise- ja
-itse- sufiksiks, liivi keeles aga toimus nende tagasi-

arenemine üheks liiteks -iks-, kuigi tähenduslikud erinevused säilisid.⁷⁹

4. -l-

Produktiivseks verbisufiksiks on olnud -l-, millega tuletati frekventatiive ja retsiproke. On registreeritud järgmised 74 l-sufiksilised verbid: abl 'aidata' (1394), aill 'rähitult joosta, voolata; rutata' (1395), aistl 'haista, nuusutada' (1396), antl ~ aml ~ antl 'haigutada' (1397), apäd apväd 'lobiseda, taga rääkida' (1398), braksl 'avaneda, välja lüüa, lehte minna', (1399), eitl 'heidelda, tuikuda, pillutada, siia-sinna viskuda' (1400), ertl 'ärritada, õrritada, nokkida, kiusata' (1401), gerksl 'kergemeelitseda' (1402), iml 'imestada, imetleda' (1403), iuksl 'hirmatleda, iugata' (1404), jutl 'jutlustada' (1405), kaidl ~ kail 'kahotseda, kaevelda' (1406), kargl 'hüpelda, karelda' (1407), kartl 'karta, hirmu tunda' (1408), kazl 'kasvada' (1409), kädl ~ ködl 'kahelda' (1410), kensl 'lärmitseda; pööritada' (1411), kengsl 'käia, jalutada' (1412), kieldl 'ära keelata' (1413), kierl 'keerelda, pöörelda' (1414), kirzl 'karjuda, kisada' (1415), köpl ~ koupl 'kaubelda, tingida' (1416), k^uoäl 'kosida' (1417),

⁷⁹ T. Lehtisalo, PUA, lk. 219; E. N. Setälä, MH, lk. 180-182; L. Hakulinen, SKRK, lk. 213-215.

kurkšl 'krooksuda' (1418), küldl ~ küdl 'kumlatleda' (1419), leugl ~ längl 'linelda, libiseda, langeda' (1420), lindl 'lennelda' (1421), longl 'tagumistele jalgadele pilsti ajada' (1422), looil ~ luol 'loovida' (1423), lõbl ~ lebl 'vihelda' (1424), maitsl 'matsutada, maitsta' (1425), metl ~ mitl 'mõtelda' (1426), müidl ~ müjald 'naeratada, muhelda' (1427), mädl 'mäletada, meeles pidada, meenutada' (1428), mütl 'tõsta' (1429), peisl 'soojendada, paista' (1430), pⁱeksl 'ümber ajada, ringi tõmmata' (1431), pⁱozl 'pesta' (1432), plerzl 'peeretada' (1433), pisl 'seista' (1434), puul 'purelda' (1435), radl ~ rall 'raiuda, lõhkuda; hammustada' (1436), ratstl 'ratsutada' (1437), reel ~ riol 'kõhida, rögiseda, rõhitseda' (1438), reudl ~ reugl ~ rⁱeudl 'rõhitseda' (1439), riol ~ rill ~ rilll 'riielda, söimata' (1440), rieml 'röömustada' (1441), rintl 'ringutada, sirutada' (1442), rundžl 'rebelda' (1443), sadl 'sadada, kukkuda' (1444), senšl ~ senšl ~ sinšl 'sõnelda, riielda' (1445), seuwl ~ seul ~ siuwl ~ siul 'sügelda' (1446), slpsl 'tilkuda, tibatada, nõretada' (1447), sitl 'süüdistada' (1448), südl 'suudelda' (1449), sürl ~ süsl 'suurustada, suurustleda' (1450), sädl 'seada, korrastada, kokku leppida' (1451), ziexsl ~ ziexsl ~ ziuksl 'valutada, tuigata' (1452), topl 'tapelda, võidelda, kakelda' (1453), tekšl 'kloppida, taksuda' (1454), teml ~ tembl ~ timb ~ timl 'tõmmelda, ümber lasta, ringi tõmmata' (1455),

temälä ~ timälä 'tõmmelda' (1456), tikälä 'trampida, klop-
pida, hüpelda' (1457), tuntälä ~ tunälä 'tunnistada, vaevu
tunda' (1458), täksälä 'täkselda, raiuda' (1459), uidlä
'häbeneda' (1460), umblä 'õmmelda' (1461), vaidlā 'vael-
da' (1462), vantlā ~ vantlā ~ vanklā 'vaadata, vaadelda'
(1463), veikslā ~ vuikslā 'võistelda, kihla vedada' (1464),
veitlā 'võidelda, võistelda' (1465), vⁱentlā ~ vⁱentäl
'venitada, ringutada' (1466), v^uödlā ~ v^uöddäl 'oodata'
(1467).

Neist abl, aistl, apādī ~ apvādī, kargl, kazl, kieläl,
k^uoçal, lindl, löbl ~ lebl, mustl, pⁱezl ja ratstl leidu-
vad üksnes Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus ning neil
puudub l-sufiksile tavaliselt järgnev infinitiivile oma-
ne -ä.

Kuamik l-sufiksilisi verbe on frekventatiivid, sõ-
nad puślā, südlā, taplā, vaidlā, veikslā ~ vuikslā ja
veitlā aga retsiproogid. Sõnadel köplā ~ kouplā, rīdlā ~
rīlā ~ rīllā, sentälā ~ senälā ~ sinälā, sādla on nii frek-
ventatiivne kui retsiprookne tähendus.

Keeletarvitusse kuulub 50 sõna, tundaatuke on muu-
tumud järgmised 24 verbi: abl, aistl, apādī ~ apvādī,
gerkälā, kargl, kartlā, kazl, kensl, kengälā, kieläl,
kiržlā, k^uoçal, kūdlā ~ kūdlā, lindl, löbl ~ lebl, mustl,
pⁱezl, pīslā, ratstl, riemlā, rundžlā, sādla, südlā,
vaidlā. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus on esitatud 56
sõna, puuduvad järgmised 18 verbi: gerkälā, lukälā,

jutla, kartla, kädla ~ kõdla, kengäla, kiräla, kõpla ~
koupla, kurkälä, louglä, maikälä, päslä, riemlä, rundz-
lä, südlä, tekälä, täkelä, veitlä.

Sufiks -l- on 63 juhul liitunud algupärasele tüve-
le, 11 juhul laenule. Vaadeldavates verbides on 2 ger-
maani (kõpla ~ koupla, ridlä ~ rillä ~ rillä), 1 hollandi
(l^uoilla ~ luolla), 2 balti (temlä ~ temblä ~ timblä ~ timlä,
temslä ~ timslä), 2 läti (brakälä, kurkälä), 3 eesti
(gerkälä, jutlä, südlä) ja 1 soome tüvi (riemlä).

Sufiks -l- on soome-ugrilist päritolu, nagu kinni-
tab T. Lehtisalo esitatud ainek. ⁸⁰ Läänemeresoome
keelte ainekiku baasil on sufiksit käsitlenud L. Hakuli-
nen, kes esitab liite funktsioonidena frekventatiivsuse,
kontinuatatiivsuse ja retsiprookuse. Varasemaks kujuks
saab taastada ⁺-le-, hiljem on sufiksi koostisse liitu-
nud tüvest -e-, seega kujunes ⁺-ele-. ⁸¹ L. Hakulise poolt
peamiselt soome keele põhjal esitatud kehtib täielikult
ka liivi keele kohta, kus l- sufiksil on needsamad tähen-
dused ning liite saab rekonstrueerida nii ⁺-ele- kui ka
⁺-le- kujulisena. Vahevokaali e puudumist tänapäeva liivi
keeles saab seletada seaduspärase sisekaoga.

⁸⁰ T. Lehtisalo, FUA, lk. 162-163.

⁸¹ L. Hakulinen, SKRK, lk. 244-245.

5. -nd-

Suhteliselt vähe verbe on tuletatud nd-sufiksiga, mis annab edasi ülemineva tegevuse funktsiooni. Translatiividest kuulub keeletarvitusse peigalt osa, mitmed sõnad leiduvad üksnes varasemais allikais. Registreeritud on ühtekokku 22 sõna: aland? 'alandada' (1468), apand? 'hapendada, hapneda' (1469), juond? 'talutada, juhtida' (1470), kištand 'kustutada' (1471), kuorand 'lugeda' (1472), küzand 'küside' (1473), laikand? 'laintada' (1474), laiskand? 'laiselda' (1475), lopand 'lõpule viia, lõpetada' (1476), mārgand? 'mādaneda, roiskuda' (1477), nālgand 'puudust kannatada, nālgida' (1478), oksn? 'oksendada' (1479), parand 'parandada' (1480), paš-kand? 'pasandada' (1481), pⁱerand? 'pārandada' (1482), p^uotkand? 'plohku panna, ära joosta' (1483), rekand? 'puhastada, rookida' (1484), rekand? ~ rikand? 'rāhida, kõnelda' (1485), saland? 'varastada' (1486), uland 'ulguda, vinguda' (1487), upand? 'uppuda' (1488), üländ 'ülendada, kõrgendada' (1489). Nende hulgas on mitmeid üksnes Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus: kištand, kuorand, küzand, lopand, nālgand, parand, uland, üländ.

Keeletarvitusse kuulub 11 sõna, tundmatuks on muutunud 11 verbi, nimelt aland?, kištand, kuorand, küzand, laikand?, lopand, nālgand, parand, p^uotkand?, uland, üländ. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus on esitatud 20 verbi, puuduvad laikand?, p^uotkand?.

Algupärasele tüvele on -nd- liitunud 20 juhul, dalti tüvi on aluseks sõnades laiskand? ja märgand?.

Sufiks -nd- sisaldab soome-ugrilise ⁺nt-ühendi, millele on varasemas läänemeresoome algkeeles võinud liituda muid elemente.⁸² Liivi keele ainestikku arvestades on võimalik liite varasemaks kujuks rekonstrueerida ⁺-nta- ~ ⁺-ntä-, mis andis reeglipäraselt -nd-. Pisut erandlik areng on toimunud sõnas oksn?, mille varasemaks kujuks saab taastada ⁺oksenta-. Vokaali kao tõttu sattus kõrvuti kolm konsonanti, mistõttu dentaal langes välja ning tekkis erandliku kujuga sufiks -n- (⁺oksenta- > oksnda > oksn?).

6. -ž-

Väikese rühma moodustavad ž-sufiksilised verbid, mis on onomatopoeetilist päritolu, märkides loodushääli, lindude ja loomade häämitsusi. Registreeritud on järgmised 12 verbi: bendž? 'pomiseda, põmiseda, sumiseda' (1490), dərž? 'väriseda, vappuda, rappuda' (1491), gil(d)ž? 'kõliseda' (1492), gləbž? ~ gläbž? 'klõbiseda, klobiseda' (1493), gräbž? 'krabiseda' (1494), kərž? 'käriseda' (1495), kibž? 'kipitada, kibiseda' (1496), mərž? 'mlriseda, uriseda' (1497), mudž? 'kubiseda, kihiseda, mudiseda' (1498), nərž? 'uriseda, krudiseda' (1499).

⁸² E.N.Sotšalä, III, lk.100; T.Lehtisalo, PUA, lk.351.

tšüžž 'sisiseda, sohiseda, sahiseda' (1500), veržž 'väriseda' (1501).

Kõik esitatud verbid kuuluvad keeletarvitusse. Vastavalt sellele, et onomatopoeetilistes verbides võib sõna alguses esineda heliline klusil,⁸³ on verbides bendžž, deržž, gil(d)žž, glebžž ~ gläbžž, gräbžž b, d, g sõna alguses, kuigi sugulaskeeltes on vastavalt p, t, k (vrd. e põmiseda, sm pomista; e täriseda, sm täristä; e kiliseda, sm kilistä; e klõviseda, sm lapista, lopista; e krabiseda, sm rapista).

Kõik registreeritud 12 verbi kuuluvad keeletarvitusse. Sjögrani-Wiedemanni sõnaraamatus on neist esitatud 10, puuduvad keržž ja kibžž.

Tuletamisel on alati lähtutud algupärasest onomatopoeetilist päritolu tüvest.

Sufiksi varasemaks kujuks saab taastada ⁺-ise-, mis on aluseks nii ž- kui ikš-liitele. Mitmed verbid esinevadki kõrvuti enam-vähem samas tähenduses: bendžž ja bo-mikšžž, gil(d)žž ja gilikšžž, gräbžž ja kräbikšžž, meržž ja merikšžž ~ murikšžž, neržž ja nerikšžž ~ nurikšžž.

⁸³ E.N.Šetälä, AH, lk.4.

7. -t t- ~ -t-

Briti produktiivne on uute verbide tulustamisel olnud sufiks -tt- ~ -t-, mis liitus nii vokaalidele kui konsonantidele. Hilised vokaalikaad on toonud kaasa muutusi sufiksliitumises. Järgnevas rühmitatakse sõnad vastavalt liitele eelnevatele häälikutele.

a. Vokaal + -t t-

Sufiks -tt- on liitunud teise silbi vokaalile. Et on toimunud tilves lühenemisi, võib sufiks tänapäeval liituda ka esimese silbi vokaalile või diftongile. Kokku on -tt- liitunud vokaalile või diftongile 80 juhul: armattä 'armastada' (1502), borattä 'müristada' (1503), gvattä 'hoovata, voolata lasta' (1504), globattä 'klõbiseda, klõbistada' (1505), golattä 'vuliseda' (1506), imattä 'proovida' (1507), imut 'himustada' (1508), istat 'istuma panna' (1509), jelattä 'elutada, tõstada' (1510), jo-vattä 'jahvatada' (1511), jöttä 'jahutada' (1512), jür-nattä 'uimaseks jääda, nürbuda' (1513), kanat 'tervendada, parandada' (1514), kazattä 'kasvatada' (1515), kän-dattä 'kannatada' (1516), kërattä 'kirjutada; kirjata' (1517), kezattä 'vihane olla, tilgutseda' (1518), këmattä 'karedaks muutuda, kestendada' (1519), kërdattä 'korjata' (1520), kilmattä 'kilmata' (1521), köttä 'kaotada' (1522), küjat 'kuivatada' (1523), küldattä 'kullata'

(1524), ladutt 'joosta; rutata, liduda; lootada' (1525),
likatt 'tõugata, liikata' (1526), lõlatt 'laulatada'
(1527), lõpatt 'lõpastada, kopitada' (1528), lõmatt
'lämmatada' (1529), magatt 'magada, magama panna' (1530),
migratt 'tuhnida' (1531), I mõtt 'mabutada' (1532), II
mõtt 'tagasi hoida, tagasi pidada' (1533), märatt 'lär-
mitseda, lärmata, kisada' (1534), napsatt 'lõlla, koputa-
da' (1535), neut ~ neut 'nõu anda, nõu pidada' (1536),
novatt 'puhata, puhata lasta' (1537), nõlatt 'naljata-
da' (1538), nustat 'tõstatada' (1539), opatt 'õpetada'
(1540), outt 'hautada' (1541), outt ~ ouvt 'austada'
(1542), ovatt 'avada' (1543), õlat 'haljendada' (1544),
pagat 'rääkida, kõnelda' (1545), päinatt 'trükkida, vär-
viga katta' (1546), palatt 'põletada' (1547), pištatt
'istutada' (1548), pivatt 'pühitseda' (1549), pilatt
'pilvitada' (1550), pudd 'puistata' (1551), püritt
'purjetada' (1552), raiskat 'raisata, kulutada' (1553),
razatt 'rasvatada, rasvuda' (1554), salatt 'varjata,
salata' (1555), soutt 'suitsutada' (1556), sulatt 'su-
latada' (1557), tabatt 'juhtuda' (1558), teitt 'tõota-
da' (1559), tõlatt 'tõlvaga kloppida' (1560), tõratt
'tõrvata' (1561), tiratt 'tugevaks muuta, türatada'
(1562), tinatt 'tinutada' (1563), tõmatt 'käärida,
käärida lasta' (1564), tätt 'tähendada' (1565), uigat
'häbistada' (1566), ulatt 'ulatada' (1567), upatt 'upu-
tada' (1568), ulatt 'hullata' (1569), I vaitt 'vajuta-
da, jälitada' (1570), II vaitt 'kaaluda, vaagida' (1571),

vanat 'vananeda' (1572), vastatt 'vastata' (1573), veratt 'kannatada' (1574), vigat 'hukutada, laostada' (1575), voitt 'vahetada' (1576), võmpatt 'vänderdada' (1577), võtt 'vahutada' (1578), ädatt 'hädaldada' (1579), ärmatt 'härmatada' (1580), ürgatt 'alustada' (1581). Osa verbe leidub üksnes Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus ning liitele ei järgne a-vokaali: imut, istat, kanat, küjat, nustat, olat, pagat, raiskat, uigat, vanat, vigat.

Keeletarvitusse kuulub 49, tundmatuks on muutunud järgmised 31 verbi: ärmatt, imatt, imut, istat, kanat, kärdatt, küjat, läpatt, migratt, I mõtt, napsatt, nustat, outt ~ ouvt, olat, pagat, painatt, pivatt, pudda, raiskat, razatt, salatt, tabatt, tiratt, uigat, upatt, vaitt, vanat, vastatt, veratt, vigat, ädatt. Viimastest on ärmatt ja tiratt individuaaltuletised, imatt, kärdatt, I mõtt, napsatt, painatt, pivatt, salatt, vastatt ja ädatt aga kirjakeelde loodud tuletised, mis pole keeletarvitusel juurdunud. Mitmel juhul on eeskujuks kasutatud lähedasi eesti ja soome keele verbe. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus on esitatud 56 tt-(t-)liitelist sõna, puuduvad järgmised 24: ärmatt, imatt, kematt, kärdatt, ladutt, läpatt, migratt, I mõtt, napsatt, painatt, pistatt, pudda, razatt, salatt, tabatt, tiratt, ulatt, vaitt, vastatt, veratt, voitt, võmpatt, võtt, ädatt.

Tuletamisel on 67 juhul aluseks olnud algupärane tüvi, 13 juhul laen. Germaani tüvi leidub 2 (kuldattu, tinattu), balti tüvi 4 (olat, täratu, voittu, ärmattu), eesti tüvi 6 (imitu, jelattu, kõrdattu, ladattu, salattu, vaatattu) ja soome tüvi 1 verbis (päinattu).

Täheanduselt on 80 verbist 57 kausatiivid, mis näitab sufiksi põhifunktsiooni. Järgneva väiksema rühma moodustavad 9 frekventatiivi (nõlatu, olat, pilattu, puritatu, ulattu, vanat, võmpattu, võttu, ädattu). Refleksiive on 8 (jürmattu, kezattu, kemattu, läpattu, neuttu ~ nevtu, razattu, tabattu, ärmattu). Peale nende rühmade on 6 verbi onomatopoeetilist päritolu ning nad tähistavad loodus-
hääli (borattu, evattu, globattu, golattu, märattu, napsattu).

Sufiks -tt- on kujunenud varasemast ⁺-ah- ~ ⁺-äh- -tä- (†-asta- ~ ⁺-ästä-), mis märkis onomatopoeetilistes tüvedes momentaansust.⁸⁴ Liivi keeles andis see reegli-
päraselt vokaali ees -tt-. Liide esines teise silbi järel ka nendes sõnades, mis on lühenenud: jõttu (†jahut- -ta-), kõttu (†kaδotta-), oudu (†hauδutta-), oudu (†auvotta-), puudu (†puδotta-), teitu (†toivotta-), täitu (†tähδettä-), vaiitu (†vajotta-), voitu (†va- hoitta-), võttu (†vahδotta-) jt. Kui verb sisaldab refleksiivse tähenduse, on sufiks varasemaks kujuks ⁺-ah- -tu- ~ ⁺-ähtl- (†-astu- ~ ⁺-ästl-), mis andis samuti -tt-.

⁸⁴ L.Hakulinen, SKRK, lk.212-213.

Verbide enamik on aga kausatiivid ning nende varasem su-
fiks ^{*}-kta- ~ ^{*}-ktä- on reeglipärase -tt- kõige tüüpilisem
esindaja.⁸⁵

b. -n + t-

Arvukalt on sufiks -t- liitunud verbides n-konsonan-
dile. Vaadeldavasse rühma kuulub eri tähendusega verbe
ning sufiksile eelnev n võib olla nii tuletuselement kui
sõnatilve osa. Registreeritud on 39 verbi: akant 'ammata,
kalsutada' (1582), alantä 'alandada' (1583), alint 'hal-
jendada' (1584), apantä 'hapendada' (1585), idantä 'iden-
dada' (1586), ilantä 'illistada; ilendada' (1587), intä
'uinutada' (1588), istantä 'istuma panna; istutada'
(1589), jerant 'mosti ära võtta' (1590), kastant 'kas-
ta' (1591), kazantä 'kasvatada' (1592), koidantä 'sukka
panna' (1593), kistantä 'kustutada' (1594), k^uostantä
'parandada, paraneda' (1595), lnotantä 'lohutada' (1596),
lāmontä 'lāmmatada' (1597), mārgantä 'mädandada' (1598),
nālgantä 'näljutada' (1599), palkkant 'kohta kätte näi-
data' (1600), parantä 'parandada' (1601), paškantä 'roo-
jastada, pasandada' (1602), piškintä 'vähendada' (1603),
piltkantä 'pikendada' (1604), puontä ~ puottä 'ajada, pu-
huda' (1605), puškantä 'ilnetada, kaunistada' (1606),
pārintä 'paljundada' (1607), seütä 'sõnada, sõnatada'

⁸⁵ T. Lehtisalo, PUA, lk. 296-298; L. Hakulinen, SKRK,
lk. 212-221.

(1608), sint 'sinnitada' (1609), sitant 'situtada' (1610), tazant 'tasandada, siluda; lepitada' (1611), ti^htant 'tühjendada' (1612), tānt 'tähendada' (1613), upant 'uputada' (1614), vabant 'vabandada' (1615), vagant 'vaikseks teha' (1616), vānt 'vamutada' (1617), vⁱant 'venitada' (1618), vānt 'mähvida' (1619), ūrgant 'alustada' (1620). Mitmed sõnad on esitatud likewise Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus, kus n-häälikule liituvale suffiksile -t ei järgne ä-vokaali: akant, alint, jerant, kastant, paik^ktant.

Keeletarvituses kuulub 23 vaadeldavat verbi, tunnustatuks on muutunud järgmised 16: akant, elant, alint, jerant, kazant, kastant, luotant, lāmant, nālgant, paik^ktant, piisk^kint, pitkant, pāgint, vabant, vānt, ūrgant. Neist on mitmed individuaaltuletised, eesti või soome keele eeskujul juhuslikult tarvitatud, näit. luotant, lāmant, nālgant, pitkant, vabant, ūrgant. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus on 28 vaadeldavat verbi, puuduvad idant, keidant, luotant, lāmant, nālgant, pitkant, puont ~ puott, sēnt, tānt, vabant, ūrgant.

34 juhul on verb tuletatud algupärasest tüvest, 5 juhul laenuist. Balti tüvi on sõnaes alint, keidant, läti tüvi sõnas puskant, soome tüvi sõnas luotant ja eesti tüvi sõnas vabant.

Enamik verbe on kausatiivse tähendusega, vaid üksikutel on frekventatiivne või refleksiivne varjund.

Frekventatiivid on alint, puont~puott, kuigi neil on ka kausatiivne tähendus olemas. Sufiksi kujunemisel on liitunud ⁺-nt- (>-nd-) ja ⁺-tta-~⁺-ttä-. Seega on liivi keeles reeglipärased translatiivid alanda, apanda, kistanda, märganda, nälgenda, paranda, paskanda, upanda, milles ⁺-nt- > -nd-, ja kausatiivid alanta, apanta, kistanta, märganta, nälganta, paranta, paskanta, upanta, milles translatiivsele sufiksile on liitunud kausatiivne sufiks ⁺-tta-~⁺-ttä-. Alati ei ole samatüvelised translatiivid ja kausatiivid säilinud või neid pole mõlemad tuletatud. Sõnades inta, puonta~puotta, senta, sinta, tänta, vanta, v¹enta, vänta leidub üksnes kausatiivne sufiks -t, mis on vokaali kao tõttu liitunud tüvesse kuuluvale n-konsonandile (näit. ⁺ään¹littä- > sinta, ⁺ven¹littä- > v¹enta) või konsonanttüvale (näit. ⁺täh¹entä- > tänta).

c. -s(š) + t-

Suurema rühma moodustavad verbid, milles sufiks -t- on liitunud s-(š-)konsonandile. Tähenduselt on enamik verbe kausatiivse varjundiga, väiksema osa moodustavad frekventatiivid ja translatiivid. Registreeritud on 135 verbi: alast 'halastada' (1621), ämbast 'hammustada' (1622), ärgast 'hirmutada, araks teha' (1623), ärmakst 'armastada, hoida, hoollitseda' (1624), ärmast 'armastada' (1625), dantsta 'tantsitada' (1626), deršt

'raputada, kolistada' (1627), ditat 'piuksuda' (1628),
dopast 'kannustada' (1629), enimst 'paljuneda' (1630),
erist 'rõõmustada' (1631), etät 'trotsida' (1632), gi-
gist 'õigustada, õigust anda' (1633), erēt ~ irēt 'õr-
ritada, äsistada' (1634), evast 'voolusega kanda'
(1635), gilst ~ kilst 'kõllistada, killistada' (1636),
glagast 'kolistada, plagistada; laterdada' (1637),
glepēt 'kloppida, kiristada, kolistada' (1638), glo-
bast 'kloppida, kolistada; koliseda' (1639), imst
'himustada' (1640), ilast 'rõõmustada, jubeldada'
(1641), ilmast 'laguneda' (1642), jamst 'hammustada'
(1643), juokst 'jooksutada' (1644), jutust 'jutusta-
da' (1645), katkast 'katkestada' (1646), katst 'kades-
tada' (1647), kalkast 'lubjastada' (1648), kärgast
'karastada; hirmutada' (1649), kegast 'kukkuda' (1650),
kelst 'ahvida, järele rääkida' (1651), kezast 'vihas-
tada' (1652), kevist 'teritada' (1653), kärkast 'kõrk
olla, uhkustada' (1654), kärst ~ särst 'kõõritada;
krooksuda' (1655), kiuvst 'kive külge panna' (1656),
kilast 'särada; jääga kattuda' (1657), kitst 'kuuldu-
si levitada, taga rääkida' (1658), kirgast 'kireda,
lauida' (1659), kolast 'lillespoole tõusta, õhupeegeldu-
sena paista' (1660), korist 'kahmata, haarata' (1661),
kōkst 'kaugutada' (1662), kōrst 'kaaretada, kaartega
varustada' (1663), kōtst 'kadestada' (1664), krekst
'kröksutada' (1665), kronkst ~ krunkst 'kraaksuda, vaa-
kuda' (1666), kuorbast 'kõrvetada, põletada' (1667),

kuorsta ~ guorsta 'koorida' (1668), kuotata 'üle kuulata, kohut mõista; kohutada' (1669), kusta 'kusutada' (1670), kujasta 'kuivatada' (1671), kakast 'kägistada' (1672), kärista 'käristada; lärmitseda' (1673), kärgasta 'vahtida, silmitseda' (1674), lagasta 'karjuda; lobiseda' (1675), laiksta 'levitada, laotada; harki ajada' (1676), lajasta 'lahjendada, lahjeneda' (1677), latasta 'kiskuda, sikutada' (1678), lētsta ~ lītsta 'löötsutada' (1679), libasta 'lipitseda' (1680), liemsta ~ lēmsta 'pekata; koorida, illida' (1681), lipsta 'libistada, libiseda' (1682), līngasta ~ lēngasta 'lingutada, virutada' (1683), lomasta 'alla painutada, maha painutada' (1684), lorist 'loriseda, lobiseda' (1685), lōksta 'lõhkuda' (1686), luštast 'rõõmustada' (1687), lāgasta 'kätساتada; lobiseda' (1688), maigasta 'maiustada' (1689), mērsta ~ mīrsta 'mīristada' (1690), mutist 'muta' (1691), murasta 'hapuks minna' (1692), nellast 'nelja joosta' (1693), netkasta ~ niikasta 'kallutada, nõtkutada, nikastada' (1694), nērkasta 'nõrgestada, pööritust tunda' (1695), nōlasta ~ nālasta 'naljatada' (1696), nōrast 'narritada' (1697), nāgarst 'aplalt sülla' (1698), nālgasta 'näljata-da' (1699), nūrista 'vihastada' (1700), ouvesta 'austada' (1701), ōlasta ~ ālasta 'haljendada' (1702), I palsta 'palistada' (1703), II palsta 'palmitseda' (1704), patist 'patustada' (1705), pernsta ~ pīrnsta 'tolmutada' (1706), pīnsta 'pīnestada' (1707), piuksta ~ pīksta

'piuksutada, piuksuda' (1708), piušt 'pühitseda' (1709),
pivast 'pühitseda, õnnistada' (1710), pikst 'pigista-
da, suruda' (1711), pilpast 'pilbastada, lõhkuda' (1712),
potkast ~ p^uotkast 'põtkastada, jalgaodega lüüa' (1713),
punast 'punastada; punada' (1714), purast 'peitliga
töödelda, välja rajada' (1715), püdist 'puhastada'
(1716), püst ~ pütst 'puhastada' (1717), ratst 'ratsu-
tada' (1718), reõmast 'rõõmustada' (1719), rinkst 'ad-
rut võrgust ammutada' (1720), seinast 'hallitada' (1721),
silast 'silitada' (1722), sitast 'sittuda; sitastada,
väetada' (1723), särst 'värrelda, sobitada' (1724),
terst 'täita' (1725), titst 'piiksuda; kuulutada, tea-
tada' (1726), totst 'kinnitada' (1727), tovast 'pruu-
nistuda, päevitada' (1728), t^uoistist 'muta' (1729),
tütst 'taudutada' (1730), tämikst 'pakkuda' (1731),
ülgast 'häbeneda' (1732), umst ~ lūst 'ummistuda'
(1733), ulast 'hullata, määrtseda' (1734), ütst 'uuen-
dada' (1735), valmast 'valmistada' (1736), valst 'kah-
vatada, pleskida' (1737), varast 'varastada' (1738),
verist 'veristada' (1739), verst 'väristada' (1740),
vēlast ~ veilast 'hõljuda; ümber hulluda' (1741), vⁱe-
dast 'eksitada; pühelda, suunduda' (1742), vigest
'süüdistada' (1743), viast 'vihastada; soonida' (1744),
višst 'tugevdada' (1745), vitst 'vitsutada, siduda;
vehkida' (1746), vilast 'viljastada' (1747), vōjast ~
vājast 'vaevata, kaevata' (1748), vōnast ~ vānast 'van-

duda, töötada' (1749), yõstst ~ võtst 'tuisata, tornata; tubnida' (1750), v^uõstst 'õnnistada; õnnestada' (1751), v^uõstst 'katusepaare lüüa' (1752), väst 'väsitada' (1753), ädast 'hirmutada, pahandada' (1754), äkst 'äestada' (1755).

Lisaks eespool esitatud verbidetele, milles t-sufiksi ees leidub s, on liivi keeles arvukalt läti laenuverbe, milles läti sufiks -stēt ~ -stīt on andnud -st. Verbe grõpst (/lt grāpstīt) 'ümber haarata', griepst (/lt grīpstēt) 'aplalt süüa', smilkst (/lt smilkstēt) 'uriseda, vinguda', tšinkst (/lt činkstēt) 'vigiseda, viniseda', tširkst (/lt čirkstēt) 'siriseda, säriseda', tšikst (/lt čikstēt) 'pragiseda, raksuda', tšurkst (/lt čurkstēt) 'soristada', tšärkst (/lt čārkstēt) 'nagistada, nagiseda', tšäkst (/lt čēkstēt) 'kääksuda, krägiseda', valst (/lt valstīt) 'ümber pöörata, segada', võrst (/lt vārstīt) 'ust kulutada' tuleb vaadelda otselaenukena, milles tüvi ja liide on laenu- tud ühise tervikuna.

Üldse on fikseeritud 135 verbi sufiksiga -t, millele eelneb s või i mõjul selle asemel š. Registreeritud verbidest kuulub keeletarvitusse 93, tundmataks on järgmised 42: alast, ābast, āmakst, animst, erist, etst, eigist, imust, ilast, ilmast, jutust, kist, kõst, korist, kõst, kākast, kārgast, laikst, lorist, luust, mutist, murast, nellast, nõrast, nä-

garst, nürista, ouvast, patist, pimsta, pivasta, püdis-
ta, reõmast, rinksta, terst, totast, t^uoistist, tämikse-
ta, valmasta, viššasta, vilasta, võnasta ~ vānasta,
v^uorsta, ädasta. Neist etät, eigist, korist, kōtst, kē-
kast, lōrist, lūstast, mūtist, nellast, nāgarst, pa-
tist, reõmast, terst, totast, t^uoistist on esitatud Üks-
nes Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus (s)t-kujulistena.
Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus leidub kokku 88 vaa-
deldavat verbi, puuduvad āmbasta, ārgasta, dītāta, do-
pāsta, evāsta, glagasta, globāsta, ilmasta, kālkasta,
kegasta, kelsta, kiūsta, kitāta, kolāsta, kōrsta,
kūorsta ~ guorsta, kūsta, lagasta, lajasta, latāsta,
mērsta ~ mīrsta, murasta, nōlasta ~ nālasta, nōrasta,
nālgasta, ouvast, I palsta, permasta ~ pirmasta, pimsta,
piūsta, pīlpasta, punasta, pūdist, rinksta, sēinasta,
sārsta, tōvasta, uigasta, valmasta, varasta, vⁱedasta,
vīgasta, viššast, võnasta ~ vānasta, v^uorsta, vāsta,
ädasta - kokku 47 sõna.

Algupärastele tüvedele on sufiks liitunud 102 ju-
hul, laemudele 33 juhul. Viimased jagunevad järgmiselt:
germaani tüvega 5 (ārgasta, ārmaksta, ārmasta, lēngas-
ta ~ līngasta, vōjasta ~ vājasta), alamsaksa tüvega 3
(dantsta, rinksta, tūtsta), saksa tüvega 3 (lūstast,
nōrasta, viššasta), balti tüvega 6 (āmbasta, lajasta,
ōlasta ~ ālasta, tōvasta, v^uorsta, āksta), läti tüvega
3 (dopasta, kālkasta, latāsta), eesti tüvega 11 (alasta,

imustõ, jutustõ, korist, käkast, õuvastõ, patist, pina-
tõ, reõmast, varastõ, veristõ) ja soeme tüvega 2 (pü-
distõ, valmestõ).

Sufiks -t- moodustab enamikul juhtudel koos eelne-
va g-elemendiga liitsufiksi -st-, mis lähtub valdavalt
vokaalile (eigist, evastõ, glagastõ, globastõ, katkastõ,
kärgastõ, kegastõ, kovistõ, kirgastõ, kuorbastõ, küjas-
tõ, lagastõ, lomastõ, närkastõ, vilastõ jt.), vokaali
kao tõttu ka konsonandile, kusjuures i kadu on põhjus-
tanud muutuse g > š (kiorštõ ~ guorštõ, lipštõ, lõkštõ,
I palštõ, särštõ, ütštõ, v^uonštõ jt.). Onomatopoeeti-
listele ž-sufikeilistele sõnadele liitunud -t- on jär-
jekindlalt andnud -št- (derštõ, glépštõ, merštõ ~ mírš-
tõ jt.). Suhteliselt vähestel juhtudel eelneb t-sufik-
sile tüve g, näit. āmbastõ (/ āmbaž + tõ), ārmastõ
(/ ārmaž + tõ), jūokštõ (/ ⁺jōksutta-), lētstõ ~ lītstõ
(/ ⁺lōtsutta-), ōlastõ ~ ālastõ (/ ōlaž ~ ālaž + tõ),
piukštõ ~ pīkštõ (/ ⁺pīksutta-), ratstõ (/ ⁺ratsutta-),
tōvastõ (/ tōvaž + tõ), vāstõ (/ ⁺vāsūtta-) jt. Paaril
juhul (ārmakštõ, tāmīkštõ) eelneb t-sufiksile ks-ele-
ment ning on kujunenud liitsufiks -kst- (-kšt-).

d. -r + t- (d-)

Väikese rühma moodustavad verbid, milles -t- (üksikutel juhtudel -d-) liitub r-konsonandile. Rühma kuulub mitmesuguste eriarengutega verbe ning nende tähendusfunktsioonid on erinevad. Vaadeldavad verbid on järgmised: art 'lammutada, maha kiskuda' (1756), bättart 'tõrkuda; edasi-tagasi viskuda, kõikuda' (1757), bõldart 'kloppida, kolistada, pläristada' (1758), buzart 'hõõruda, nihkida' (1759), dukart 'tõugata, milksida' (1760), feddart 'vedrutada' (1761), glästart 'ehtida, kaunistada' (1762), globart 'raputada, kolistada' (1763), glöstart 'klaasida, klaasiga varustada' (1764), graviert 'graveerida' (1765), iimart ~ iimard 'ümardada' (1766), I irt 'harjutada' (1767), II irt 'irvitada, hambaid näidata' (1768), kert 'eksitada, petta lasta' (1769), kert 'mäletseada' (1770), kⁱeddart 'kedrata' (1771), klapart 'lokku lüüa, lõgistit kõlistada' (1772), klāmbart 'klammerdada, kinnitada' (1773), klepärt 'komberdada, lomberdada, longata' (1774), klōmpärt 'hiilida, järel käia' (1775), knöpärt 'näperdada, sõrmitseda' (1776), kuddart 'mängida, kudrutada' (1777), kumard 'kummardada' (1778), käkart 'kraakauda, kõhida' (1779), käpärt 'kaitsta, rabelda, käperdada' (1780), käu(v)kart 'vinguda' (1781), kām²art 'ümber soperdada, vusserdada' (1782), lōddart 'ümber hulkuda' (1783),

lõnkart 'longerdada' (1784), lõkart 'lõkatada' (1785),
lõpart 'ujulestadega rabelda; halvasti töötada' (1786),
niggart ~ meggart 'välja tühnida, õngitseda' (1787),
nirt 'müürida' (1788), mürt 'muretseda' (1789), ni-
kart ~ nikard 'väänata, nikastada' (1790), nuort 'noo-
rendada' (1791), nüskart 'muhkida, nuuskida' (1792),
oppart 'ohverdada' (1793), pert 'põrutada' (1794),
plättart 'pekselda' (1795), plindart 'rüüstata' (1796),
põttart 'tõrelda, noomida' (1797), pümpart 'nõõpida'
(1798), sklëndart 'lonkida, logelda' (1799), slängart
'kõikuda' (1800), suort 'puud koorida' (1801), tapar-
t 'tunnistada' (1802), tšokart 'torgata' (1803),
ugart 'karjuda, mängida' (1804), viert 'veeretada'
(1805), vⁱert 'uhta, loputada' (1806), vāgart ~ vāg-
rätt 'väherdada lasta' (1807), vānkart 'koerelda,
vingerdada' (1808), āmard 'hämardada' (1809), āpart
'eksida; viga teha' (1810).

Lisaks eespool loetletuile on läti keelest laena-
tud verbe, milles läti sufiksid -rēt ja -ruot on and-
nud liivi keeles -rt-, näit. kaikkart 'sipelda, ra-
belda' (/lt kaikaruot), kikkart 'vahtida, kiikriga
vaadata' (/lt kikerēt), kledart 'ringi hulkuda, ael-
da' (/lt klederēt), klietart 'kliisterdada' (/lt klio-
terēt), maddart 'sekeldada, askeldada' (/lt maderēt),
nigart ~ nigrätt 'pööritada, vastikust tunda' (/lt
nigruotiēs), munstiert 'välja õpetada' (/lt munstu-
rēt), öldart 'vehelda, telgendada' (/lt olderēt).

slõbbartə 'helpida' (/lt slieberēt), anikartə 'tükeldada' (/lt snikerēt), zõkkartə 'traaliga püüda' (/lt žakarēt), tšakartə 'sahkerdada' (/lt čakarēt), uodartə 'toitu anda, süüta' (/lt uoderēt). Et seda laadi sõnad on laenatud kui tervikud, pole sufiksi eraldamine liivi keeles põhjendatud, kuigi näiline harnasus rt-kujulise sufiksiga on olemas.

Liivi verbe, milles sufiks -t (-d) liitub r-konsonandile, on registreeritud 55. Neist kuulub keeletarvitusse 41, tundmatuks on muutunud järgmised 14 sõna: glastartə, glõstartə, immartə ~ ümmard, kertə, klõmpartə, knõpart, kumard, käu(v)kartə, lõddartə, nüort, nüşkartə, pertə, süortə, tšokartə. Sõnad knõpart, kumard, nüort on esitatud üksnes Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus ning infinitiivis puudub neil -ə. Analoogiliselt on sealsamas ka ümmard, kuid selle kaasajastatud kuju leidub hilisemas kirjakeeles. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus on esitatud 35 käsitletavat verbi, puuduvad järgmised 20 sõna: fëddartə, glõstartə, graviertə, kertə, kⁱëddartə, klapartə, klāmbartə, klepartə, küddartə, käkartə, kāmertə, lõddartə, lõnkartə, läpartə, mirtə, pertə, plättartə, slängartə, süortə, tšokartə.

Sufiks on liitunud algupärasele tüvele 32, laenule 23 juhul. Tüvede etümoloogiat jälgides selgub, et vaadeldavates verbides on 4 alamsaksa (klepartə, mirtə, knõpart, oppartə), 8 saksa (fëddartə, graviertə, kla-

pärtä, klämbärtä, plättärtä, plindärtä, sklëndärtä,
slängärtä), 1 slaavi (tapärtä), 1 balti (kertä), 4 läti
(dukärtä, glästärtä, glöstärtä, pöttärtä), 4 eesti (im-
märtä ~ ümmärd, kumärd, loddärtä, pärtä) ja 1 soome pä-
ritolu (siörtä).

Vaadeldavad verbid moodustavad mitmete tähenduste-
ga rühmi. Onomatopoeetilistes ja deskriptiivsetes verbi-
des on täheldatav liitsufiks ^{*}-rtä- (bättärtä, böldärtä,
buzärtä, klömpärtä, käkärtä, käpärtä, lõnkärtä, läkärtä,
läpärtä, ugärtä, vänkärtä). Teistes sõnades (ärtä, I ir-
tä, II irtä, kertä, kuddärtä, miggärtä ~ meiggärtä, pärtä,
viertä, vⁱärtä, vägärtä ~ vägrättä) on aga liide -t-
sattunud vokaali kao tõttu r-konsonandi ette (näit. ^{*}ha-
rutta -> ärtä, ^{*}müjzättä -> miggärtä). Ka metateesijuhtu-
mid on põhjustanud r-hääliku sattumist sufiksiks ette
(näit. ^{*}ke^rrättä -> kⁱeddärtä). Alamsaksa ja saksa laen-
sõnades kuulub r tilvesse (näit. sks plündern + tä > lv
plindärtä, sks schlendern + tä > lv sklëndärtä).

e. -l + t- (d-)

Sufiks -t- (harvadel juhtudel -d-) on liitunud
mõningail juhtudel l-konsonandile. Registreeritud on
järgmised 50 verbi: aibalt 'ilastada, tatistada' (1811),
aitä 'hallitada' (1812), ältä 'alustada, silldata'
(1813), ändiltä 'kaubelda, hangeldada' (1814), biltä ~
bidelt 'sõeluda' (1815), budiltä 'kummitada' (1816),
eittältä 'heidelda, pillutada, siia-sinna heita'

(1817), gilt 'niisutada, kasta, kümmeldada' (1818),
lelt 'häält tõsta' (1819), kilt 'kõlada lasta' (1820),
kilt 'vahtida' (1821), kipilt 'kühveldada, ammutada'
(1822), knipilt 'täksida' (1823), kolt 'ülespoole
tõusta' (1824), kopilt 'välja tõmmata; kopeldada'
(1825), kovalt 'kavaldada, petta' (1826), kult 'kulu-
tada' (1827), I kuolt 'kooletada, suretada' (1828),
II kuolt 'painutada, koolutada' (1829), kult 'kuula-
ta, kuulutada' (1830), lilt 'vilet puhuda' (1831),
littalt 'lühendada' (1832), madalt 'madaldada, alan-
dada' (1833), mangilt 'puududa, puudu olla' (1834),
mädalt 'mäletada' (1835), naggalt 'naelutada; rauta-
da' (1836), piegilt 'õõsel hobuseid karjatada' (1837),
pīrgalt 'killustada, pilbastada' (1838), polit '(vil-
ja) peksta' (1839), pult 'näämmiga toita' (1840), pur-
pilt 'silmi ähmaseks nutta' (1841), püstilt 'püsti
olla, seisma jääda' (1842), rumalt 'määrida; vasti-
kuks teha' (1843), I saddalt 'langetõvehoogudes olla'
(1844), II saddalt 'saduldada' (1845), selt 'seleta-
da, selgitada' (1846), sittalt 'sittuda' (1847), sõ-
malt 'sammaldada, sammalduda' (1848), stempilt 'tem-
beldada' (1849), sält 'laduda, asetada' (1850), ta-
balt 'kokutada, kogelda' (1851), tabalt ~ taibald
'toibutada, toibuda' (1852), uolt 'hooldada, hoolida'
(1853), vält 'heldeks muutuda, valendada' (1854),
vigalt 'süüdistada' (1855), viggalt 'puurida' (1856),
vilt 'vilutada, viluks muutuda' (1857), vindelt 'mäh-

kida' (1858), ält 'hällitada' (1859), ävalt 'ilasta-
da, ilastada' (1850). Neist sõnad äibalt, kilt, ollält,
vilt, vindelt ja ävalt on esitatud üksnes Sjögreni-Wie-
demanni sõnaraamatus ning verbide lõpust puudub infini-
tiivile iseloomulik -ä.

Lisaks esitatud sõnadele, milles sufiks -t-(-d-)
on liitunud kas tävest pärinevale l-konsonandile või
l-sufiksile, on läti laenverbe, milles sufiksid -lēt,
-luot, -luoties, -lēties jt. on andnud -l/t-. Sõnu
burbilt 'pulbitseda, muliseda' (/lt burbuluot), dē-
vilt 'ära ajada' (/lt dīvelēt), ēvilt 'hõõveldada'
(/lt ēvelēt), kapilt 'kõblastada' (/lt kaplēt), ke-
ält 'kahvatada' (/lt kesalēt), kibilt 'vaevata,
raskusi valmistada' (/lt kibelēt), kretsilt 'puhasta-
da, välja torkida' (/lt krecelet), krāpilt 'ila joos-
ta lasta' (/lt krēpalāt), mult 'eksitada' (/lt mul-
dēt), pestilt 'nõidauda, võluda' (/lt pesteluot), põp-
pilt 'kasutat tööde teha' (/lt papilda), streppilt ~
trēppilt 'tuikuda, vaaruda' (/lt streipuluot), smur-
gilt 'käperdada, määrada' (/lt smurguluotiēs), stēr-
kilt 'tugevdada' (/lt stērkelēt), spiegilt 'peegel-
dada' (/lt spiegeluoties), vilt 'valetada' (/lt vil-
tuot) jt. tuleb käsitada kui terviklikke läti laensõ-
nu, milles liite eraldamine tävest pole liivi keele
seisukohalt õigustatud.

Eespool vaadeldud 50 verbist on kasutatavad või arusaadavad 37, tundmatuks muutunud aga järgmised 13 sõna: aibalt, kilt, kiltä, knipiltä, littaltä, plä-tilt, II saddaltä, sittaltä, valtä, vigaltä, vilt, vindelt, ävalt. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus on esitatud 31 verbi, puuduvad järgmised 19: ändiltä, budiltä, giltä, ieltä, kiltä, knipiltä, II kuoltä, kiltä, littaltä, mangiltä, piegiltä, pultä, purbiltä, II saddaltä, sittaltä, tabaltä ~ taibaldä, valtä, vigaltä, viggaltä.

Algupärasele tüvele on sufiks liitunud 34 juhul, laenule 16 juhul. Laenude hulgas on 3 germaani (kovaltä, naggaltä, saddaltä), 2 alamsaksa (biltä ~ bidelt, budiltä), 7 saksa (ändiltä, kipiltä, knipiltä, kopiltä, mangiltä, stempiltä, vindelt), 1 vene (viggaltä), 1 balti (altä), 1 läti (piegiltä) ja 1 eesti tüvi (uoltä).

Enamikul juhtudel on l sattunud -t- (-ä-) ette vokaali kao tõttu: ältä (l⁺halutta-), giltä (l⁺killvettä-), ieltä (l⁺hālettä-), kiltä (l⁺killittä-), kultä (l⁺kulutta-), liltä (l⁺lüllüttä-), poltä (l⁺polyetta-), sel-tä (l⁺selyettä-), sältä (l⁺sälüttä-), ältä (l⁺hällüttä-) jt. Mõnes verbis on -t- liitunud frekventatiivliitele (näädaltä) ja adjektiivliitele (kovaltä, rumaltä). Suurema rühma moodustavad alamsaksa ja saksa laensõnad, milles l pärineb lähtekeelest (mangeln + tä > mangiltä).

stempeln + t > stembilt jt.). Mõnel juhuil on tüves leiduv l-häälik sattunud kadude tõttu sufiksi -t- ette või on liitunud adverbisufiksile (littelt, püstilt, sittelt jt.).

f. -m + t-

Vähe on verbe, milles sufiksi -t- ees leidub konsonant m. Verbid on järgmised: armt 'armastada' (1861), imt 'imetada' (1862), irmt 'hirmutada' (1863), jenimt 'paljuneda' (1864), juvamt 'head teha, paremustada' (1865), kebamt ~ kevamt 'kergendada' (1866), kumt 'kalutada, painutada, kummutada' (1867), lälamt 'raskustada, koormata; rasestada' (1868), nimt 'veini anda' (1869), nimt 'nimetada' (1870), paramt 'ennast paranada' (1871), permt 'tolmutada' (1872), piemt 'pehmenada' (1873), pimt 'pimendada; pimestada' (1874), riemt 'rõõmustada' (1875), vermt 'värvida' (1876), vizimt 'hoida, säilitada, kaitsta' (1877). Verbid armt, jenimt, juvamt, kebamt ~ kevamt, paramt, piemt, pimt on esitatud üksnes Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus.

Otsesteks läti laenudeks on liimt 'liimida' (/lt liimēt), ruimt 'mahutada' (/lt rimēt), ziimt 'joonis-
tada' (/lt zīmēt) jts., mis on üle võetud tervikuna ning liite eraldamine pole neis õigustatud.

Kokku on registreeritud 17 verbi, milles sufiks -t- on liitunud m-konsonandile. Erinevalt teistest rüh-

madest on vaadeldavas rühmas üle poole verbe muutunud tundmatuks: keeletarvitusse kuulub pelgalt 7, tundmatuks on muutunud järgmised 10 verbi: arnt, jenint, juvamt, kebamt ~ kevamt, lälamtə, paramt, piamt, pímt, rientə, vizint. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus on esitatud 16 sõna, puudub üksnes rientə.

Algupärasele tüvele on sufiks liitunud 14 juhul, laemile 3 juhul. Germaani tüvi leidub verbis arnt, saksa tüvega on verntə, soome tüvega rientə.

Konsonant m on sattunud sufiksi -t- ette erinevail põhjusil, nält. vokaali kao tõttu (*lamotta > kuntə), komparatiivimusele liitumisel (jenint, paramt), sekundaarsele adjektiivisufiksile -t liitumisel (piamt, pímt), substantiiviliitele -m liitumisel (juvamt).

Tähelepanek on verbid enamasti kausatiivse varjundiga, kuid sõnad jenint, juvamt on ilmse frekventatiivse rühmaga.

8. -p + t-

Mõnedes verbides on sufiksi -t- ees konsonant -p-. On registreeritud järgmised 15 verbi: eptə '(võrke) järele vaadata' (1878), leptə 'jahutada' (1879), juoptə 'joota, täis joota' (1880), knöpt 'nööpida' (1881), krämpə 'krampi panna' (1882), léptə 'vihtuda, vihelda' (1883), lⁱéptə 'lepitada' (1884), loptə 'lõpetada'

(1885), piẽpt̃ 'kinni kinkida' (1886), reẽpt̃ 'raputada, puistata' (1887), tⁱerap̃t 'kõrutada, karastada' (1888), vaipt 'piinata' (1889), vⁱedap̃t 'edeneda, õnnestuda' (1890), vĩpt̃ 'viivitada, kulutada' (1891), ãpt̃ 'aida- ta, abistada' (1892). Neist sõnad knõpt, tⁱerap̃t, vaipt ja vⁱedap̃t on esitatud üksnes Sjögrēni-Wiedemanni sõna- raamatus ja grammatikas.

Keeletarvitusse kuulub 11 sõna, tundmatuks on muu- tunud järgmised 4: knõpt, tⁱerap̃t, vaipt, vⁱedap̃t. Sjögrēni-Wiedemanni sõnaraamatus leidub 12 verbi, pun- duvad leẽpt̃, krãmp̃t̃, piẽpt̃.

Algupärasele tüvale on suffiks liitunud 11 juhul, germaani tüvi leidub verbis vaipt, alamsaksa tüvi ver- bides knõpt, krãmp̃t̃, läti tüvi verbis piẽpt̃.

14 juhul on kausatiivne tähendus selgesti tähel- datav, ühel juhul (vⁱedap̃t) on esikohal frekventatiiv- sus. Suffiksi -t- ette on p-konsonant sattunud enamasti vahepealse vokaali kao tõttu (ept̃ /^{*}õppittãk, jõop- t̃ /^{*}jõõuttãk, leẽpt̃ /^{*}lõõüttãk, reẽpt̃ /^{*}rõpõt- tãk jt.). Sõnades tⁱerap̃t ja vaipt on toimunud järg- neva helitu klusiili mõjul muutus b > p. Laenatud tüve- dega sõnades knõpt, krãmp̃t̃ ja piẽpt̃ on klusiil p algselt olemas.

h. -k + t-

Väikese rühma moodustavad verbid, milles sufiks -t- on liitunud k-konsonandile. On registreeritud järgmised 41 verbi: dankt 'peaga noogutada' (1893), ēkt ~ īkt 'õhutada, hõõguda lasta' (1894), iekt 'hüpatada, hüpata lasta' (1895), ikt 'higistada' (1896), itkt 'itketada' (1897), juikt 'pimestada' (1898), kokt 'ähvardada, proovida' (1899), korkt 'korkida, kinni korkida' (1900), lakt 'laotada' (1901), lankt 'sirutada, haarata, ulatada' (1902), likt 'liigutada' (1903), likt 'leotada' (1904), nerkt 'nõrgestada, väsitada' (1905), nākt 'näidata' (1906), penkt 'pingutada' (1907), perkt 'põrutada, õhkida' (1908), I pilkt 'pilgutada' (1909), II pilkt 'pilgata' (1910), poukt 'paugutada' (1911), pūkt 'niiti nõela taha ajada' (1912), pūoikt 'poegida' (1913), pūkt 'puhuda' (1914), rāukt 'itketada, nututada' (1915), sikt 'sigitada, sigida' (1916), tīkt 'tülldata' (1917), tīkt 'toetada' (1918), tilkt 'tilgutada' (1919), tānkt 'rippuda lasta, riputada' (1920), uikt 'häbistada, häbenema panna' (1921), ukt 'hukata, põhja viia' (1922), ukt 'ergutada, virgutada, meelitada' (1923), urkt 'peita' (1924), vakt 'vakku panna; vagusid ajada' (1925), valkt 'välgutada, välku lüüa' (1926), vēkt 'haarata, varitseda; vägistada' (1927), virkt 'äratada,

virgutada' (1928), vikta 'viiksuda, kiunutada' (1929),
voikta 'ujutada' (1930), volhta 'teri õlgedest välja
 peksta' (1931), vähta 'väetada' (1932), ädakta 'hirmu-
 tada' (1933). Pelgalt Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus
 leiduvad julkt, tikt, ukt.

Üksikutes verbides on t-konsonant pärit lähtekee-
 lest, näit. bikta 'pihtida' (/aski bichten), urkta
 'uriseda' (/lt urgt), vakta 'vahtida' (/aski wachten),
vörkta 'vantsutada' (/lt vārgt). Neis ei saa lihtsada
 sufiksist, sest sõna on laenatud tervikuna.

41 verbist kuulub keeletarvitusse 36, tundmatuks
 on muutunud järgmised 5: julkt, püikta, tikt, ukt,
volhta. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus leidub 31
 vaadeldavat tegusõna, puuduvad ēkta ~ iktā, iekta, perk-
tā, 1 pilhta, pukta, rāukta, urkta, vikta, volhta.

Algupärasele tüvele on -t- liitunud 34, laenule
 7 juhul. Verbides dankta, korhta, lanhta, vikta on sak-
 se tüvi, verbis vakta balti, verbis tānkta läti ja
 verbis nerhta eesti tüvi.

Peaaegu kõikides verbides on selgesti täheldatav
 kausatiivne tähendus, pelgalt üksikud sõnad (sikta
 'sigitada, sigida') on nii kausatiivid kui refleksiiv-
 id. Konsonant k pärineb tüvest ning on sattunud su-
 fiksi -t- ette vokaali kao tõttu, näit. iktā (hikittā),
itkta (itkettā), laktā (layottā),
lihta (liyottā), lihta (liyottā), nāhta

(^{*}näy^üttä^äak), penktä (^{*}penkoⁱttä^äak), pilktä
 (^{*}pily^ottä^äak), püktä (^{*}puh^yöttä^äak). Vastavalt
 liivi keeles toimunud häälikumuutusele ^{*}ɣ > g on ti-
 ves leidunud klusiil säilinud. Järgneva vokaali kao
 tõttu sattus g helitu klusiiliga algava sufiksi -t-
 ette ning muutus helitukse. Verbides uiktä ja ädäktä
 on sufiks -t- liitunud g-sufiksile, milles on samuti
 toimunud helilise g muutumine helitukse klusiiliks.

i. -y + t-

Sufiks -t- on ühel juhul liitunud y-konsonandile.
 Selliselt tuletatud təvt ~ tivt 'kärpida, lühemaks löi-
 gata' (1934) leidub varasemais allikais ega kuulu kee-
 letarvitusse. L.Kettuse arvamuse järgi on tüvi genuin-
 ne ning varasemaks kujuks saab taastada ^{*}tüvⁱttä^äak.⁸⁶
 Varemini on olnud teisigi samalaadseid verbe, kuid hi-
 lise häälikumuutuse y > u tõttu on sufiksi ette sattu-
 nud vokaal (nevtä ~ neüttä, ouvtä ~ outtä).

+ +
 +

Liivi keeles on kokku 7 algupärast verbisufiiks, millest kausatiivne -t- moodustab mitmevariandilisi liitsufiikseid. Ka verbisufiiksite kujunemisel on aluseks olnud elemendid ⁺p, ⁺t, ⁺k, ⁺l, ⁺l, ⁺n, ⁺g. Verbisufiikseist puudub ⁺m. Varasemate elementide muutumisel ja liitumisel on kujunenud tänapäeva verbiliited -p-, -g-, -ikš-, -l-, -nd-, -ž-, -tt- ~ -t-. Sufiks -t- on liitunud ka konsonantidele n, s(š), z, l, m, p, k, v, moodustades liitsufiikseid.

Käsitletud 7 algupärase verbiliitega tuletatud sõna on registreeritud Ühtekokku 625. Sufiksi produktiivsusest reastuvad tuletatud sõnad järgmiselt: tt-(t-)lii-telised (433), l-lii-telised (74), ikš-lii-telised (62), nd-lii-telised (22), ž-lii-telised (12), p-lii-telised (11), g-lii-telised (11). Eriti produktiivne on olnud peamiselt kausatiivse tuletanud tt-(t-)lii-de. Vastavalt liitumisviisile jagunevad sufixid järgmiselt: -s(š)t- (135), -tt- (80), -rt- (55), -lt- (50), -kt- (41), -nt- (39), -mt- (17), -pt- (15), -vt- (1).

Uurimismaterjalist selgub, et algupäraste verbisufiiksitega tuletamine on kestnud liivi kirjakeele traditsioonide lõpuni ning kirjakeele valdajad on hiljemgi üksikjuhtudel tuletanud uusi verbe, kuigi need pole enam keeletarvitusse tulnud.

Registreeritud 625 verbist on tänapäeval kasutatavad või arusaadavad 434, s.o. pisut üle kahe kolmandi-

ku. Tundmatuks on muutunud või uutmoodustistena keeletarvitusse tulemata jäänud 191 verbi. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus leidub 325 vaadeldavat verbi, s.o. üle kolme neljandiku. Seega on oluline erinevus noomenitega selles, et tundmatuks muutunud verbide hulk on suhteliselt suurem noomenelist. 50 % või rohkem on keeletarvitusest kadunud b- ja nd-sufiksilisi verbe.

Algupärased verbisufiksivõivad olla liitunud genuinsele tüvele või laenule. Vaadeldavas 625 verbis on algupärane tüvi 495, laen 130 juhul olnud tuletamisel aluseks. Kõik b-, g- ja ž-sufiksilised sõnad on algupärase tüvega. Laentüvesid leidub suuremal hulgal tt-(t-) ja l-sufiksilistes verbides. Laentüved kinnitavad nii varasemaid kui hilisemaid kontakte. Andmed laenatud tüvede kasutamise kohta on järgmised: eesti 28, saksa 23, balti 21, germaani 18, läti 17, alamsaksa 12, soome 7, slaavi 1, vene 1, rootsi 1, hollandi 1. Suurimal hulgal on hiliseid eesti laentüvesid, sellele järgnevad laenud saksa, balti, germaani ja läti keelest. Juhuslikku laadi on üksikud laentüved slaavi, vene, rootsi ja hollandi keelest. Vanemaid kontakte kinnitavad laenatud verbitüved balti, germaani ja alamsaksa keeltest.

Esitatud 625 algupärase sufiksiga tuletatud verbi on registreeritud kirjalikest ja suulistest allikatest ning kontrollitud järelküsitlusel. Loendit võib

seega lugeda enam-vähem täielikuks. Kuigi verbide hulk pole eriti suur, piisab sellest suhtlemiseks, sest liisaks neile on liivi keeles suurel hulgal hiliseid läti laenverbe.

Verbisufiksids

Sufiks	Tuletatud sõnade arv	Algupaars- te tü- vedega	Laenatud tüvedega											Kuulub keele- tarvi- tusse	Ei kuulu keele- tarvi- tusse	Leidub Sjögreni- -Wiede- manni sõ- naraamatus
			Bal- ti	Slaa- vi	Ger- maa- ni	Alam- sak- sa	Sak- sa	Ve- no	Läti	Ees- ti	Soo- mo	Root- si	Hol- lan- di			
1. -b-	11	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	4	6
2. -g-	11	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	3	5
3. -ikš-	62	49	2	-	4	-	1	-	4	1	-	1	-	49	13	30
4. -l-	74	63	2	-	2	-	-	-	2	3	1	-	1	50	24	56
5. -nd-	22	20	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	11	20
6. -ž-	12	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	10
7. a) - ^ü tt-	80	67	4	-	2	-	-	-	-	6	1	-	-	49	31	56
b) -n + t-	39	34	2	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	23	16	28
c) -s(š) + t-	135	102	6	-	5	3	3	-	3	11	2	-	-	93	42	88
d) -r + t-	55	32	1	1	-	4	8	-	4	4	1	-	-	41	14	35
e) -l + t-	50	34	1	-	3	2	7	1	1	1	-	-	-	37	13	31
f) -m + t-	17	14	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	7	10	16
g) -p + t-	15	11	-	-	1	2	-	-	1	-	-	-	-	11	4	12
h) -k + t-	41	34	1	-	-	-	4	-	1	1	-	-	-	36	5	31
i) -v + t-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	625	495	21	1	18	12	23	1	17	28	7	1	1	434	191	425

III. MUUTUMATUTE SÕNADE SUFIKSID

Suhteliselt väiksema rühma moodustavad liivi keeles muutumatute sõnade sufiksid, mis sisaldavad noomenilide elemente või on otseselt kujunenud mõnest varasemast käändelõpust. Mitmed käändelõpud on tänapäeval muutumas adverbisufiksiks, mistõttu piir noomenite ja adverbide vahel pole alati selge. Et sisekohakäänded kuuluvad tänapäeva liivi keele käänete süsteemi, jäetakse käesolevast käsitlusest välja adverbid, mis on mõne sisekohakäände lõpuga (näit. mās 'maas', māst 'maast'); et aga väliskohakäänded on keeletarvitusest kadunud, käsitatakse säilinud lõppe adverbisufiksina ning esitatakse vastavalõpulisel sõnad adverbidena (näit. māl 'maal', māld 'malt').

Muutumatute sõnade sufiksitega tuletatakse peamiselt adverbe. Ka muutumatute sõnade sufiksiste süsteemis toimub pidevalt muutusi, mille käigus on osa liivteid ammu jäänud ebaproduktiivseiks, teiste puhul aga on püsinud vähemalt teoreetiline võimalus uute verbide tuletamiseks.

Osa arenguid on ühised teiste läänemeresoome keeltega, osa muutusi on omased üksnes liivi keelele.

1. -i n

Suhteliselt arvukalt leidub in-sufiksilisi sõnu, millest üksikuis esineb liide ka kujul -an või -a. Tuletatud sõnad moodustavad tähenduslikult ühtlase rühma.

Sufiksiga -in on tuletatud järgmised 57 sõna:

äigin 'ajuti, aegadel' (1935), amin 'alati, üha' (1936), barin 'hulgakaupa, parvekaupa' (1937), iein 'õiti, õsiti' (1938), üksigin 'üks, üksinda' (1939), üksin 'üks, ühekaupa' (1940), ildin 'kohe, otseskohe' (1941), idin 'üks, ühekaupa' (1942), irgin 'ajuti' (1943), jälgin 'jala, jalgsi' (1944), -jettin 'jätvalt' (1945), kabalin 'ükkiti, ükiviisi' (1946), kaksein 'kaksi, kahekaupa' (1947), kazamin 'põlvkonniti, põlvkondade kaup' (1948), kõrdin 'kordselt, korra' (1949), kingin 'kümnekesi, kümnekaupa' (1950), kopikin 'kopikakaupa' (1951), kõgin 'kausa' (1952), kõtskin ~ kätskin 'kahakesi' (1953), kuodin 'otse' (1954), k^uõlmskin 'kolmekesi' (1955), küin ~ küjin 'kuuti, kuukaupa' (1956), käskin 'kuuekesi' (1957), lapin 'lapiti' (1958), lebin 'läbini, segiläbi' (1959), lorin 'vulinal' (1960), lõdigin 'lastikaupa, laadungikaupa' (1961), mülin 'mullu' (1962), nelskin 'neljakesi' (1963), nädilin 'nädaliti, nädalakaupa' (1964), paldin 'praegu, nüüd' (1965), paikin 'paiguti' (1966), perin 'pärit, päri' (1967), -pēdin ~ -pēdin ~ -pēn '-pidi, -poole' (1968), pluottin

'hulgakaupa' (1969), põrin 'paariti, paarikaupa' (1970), puojin 'pärani' (1971), pävin 'päeviti, päevade kaup' (1972), rändin 'piki randa' (1973), rõzin 'raasukaupa, vähehaaval' (1974), rubilin 'rublakaupa' (1975), sadin 'sadade kaup' (1976), seimin 'naapalju' (1977), seudin 'sõudes' (1978), strõkkisin 'ajuti, puhuti' (1979), sugudin 'sugude kaup' (1980), tazin 'tasa, tasakesi' (1981), tärbin 'tõttu, pärast' (1982), tilkin 'tilkhaaval' (1983), tõkkin 'kimbuviisi, rühmiti, salguti' (1984), tõlin 'tollikaupa' (1985), tuontin 'tuhandekaupa' (1986), täuzin 'tälesti, täielikult' (1987), vaiilin~vaittin 'vaheti, aeg-ajalt' (1988), vaidin 'laheti, valla' (1989), vakin 'vakkade kaup' (1990), višķin 'viiekesi, viiekaupa' (1991).

Esitatud 57 sõnast on 54 adverb ja 3 kaassõna. Varasemad adverbid -põdin~-põdin~-põn, -jettin ja tärbin on iseseisva sõna funktsioonid kaotanud ning muutunud kaassõnadeks.

Teoreetiliselt võiks instruktiivadverbe tuletada veel numeraalidest seis 'seitse', kõdaks 'kaheksa', idaks 'üheksa', kuid tõõdeldud allikaist ega küsitlusmaterjalidest pole neid registreeritud.

Kõik 57 adverb ja kaassõna on instruktiivse tähendusega. Keeletarvitusse kuulub 45, tundmatuks on muutunud 12 sõna. Need on iein, -jettin, kazamin, küin~küjin, lapin, lobin, rändin, seudin, sugudin,

tazin, tärbin, vailin ~ vaittin. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus leidub 34 sõna, paudub 23. Need on aignin, ioin, idain, irgin, -jettin, kazamin, kingin, kopikin, kūin ~ kūjin, lebin, lōdigin, nādilin, pluottin, puojin, pāvin, rāndin, rubilin, sadin, setmin, sugudin, tōkin, tōlin, tuontin.

Tuletamisel on 39 juhul lähtutud algupärasest tiivist, 18 juhul laenuist. On 1 indo-euroopa (sadin), 4 germaani (aignin, pōrin, rāndin, tärbin), 3 alamsaksa (lōdigin, strekkinn, tōlin), 1 slaavi (nādilin), 4 balti (kabalin, kōrdin, tōkin, tuontin), 2 vene (kopikin, rubilin), 2 läti (barin, pluottin) ja 1 eesti tävega sõna (lapin).

Sufiks -in pärineb varasemast instruktiivist, mis on keeletarvitusest kadunud. I. Kettunen esitab instruktiivi varasemaks lõpuks ainsuses +-n, mitmuses +-in, nagu see on omane traditsioonilisele käsitlusele. Vastavalt liivi keele häälikuseadustele kadus kõikjalt sõnalõpuline -n, mida kinnitavad oletatavad ainsuslikud instruktiivadverbid nōln 'neljakesi', kōut ~ kōutti 'kaudu' jt., kus esineb ilmselt tiivi. Mitmuslikes instruktiivadverbides on sufiks -in nasaali palataliseeritud, mis viitab järgnenud i-vokaalile. Seega saab taas-
tada varasemaks lõpuks +-inin.⁸⁷ Sama seisukohta pooldab P. Ariste oma käsitluses Läänemeresooms keelte ad-

⁸⁷ I. Kettunen, *IEW*, lk. LII-LIII.

verbide arenemisest. Ainsusliku instruktiivi suhtes on P. Ariste eitaval seisukohal ning peab traditsioonilisi näiteid genitiivivormist lähtuvaiks.⁸⁸

Esitatud in-sufiksilised sõnad on säilitanud instruktiivile omased viisi väljendavad funktsioonid. Teoreetiliselt on soome keele eeskujul võimalik moodustada veelgi viisiadverbe (amin aigin 'kõigil aegadel', kõt kerdin 'kahekorra' jt.), millest võidakse küll aru saada ning mida suudetakse suunamise korral isegi kontekstis kasutada, kuid mis siiski ei kuulu keelde.

2. -k i d ~ -k i s t (-g i d ~ -g i s t)

Erilaadilise ülesandega on sufiks -k i d ~ -k i s t (-g i d ~ -g i s t), millega on tuletatud adverbe. Neid on kokku 10: iškist ~ iškiZ 'eriti, iseäranis' (1992), kui gi d ~ kui gi s t 'kuidagi' (1993), kunagi d ~ kunagi s t 'kunagi' (1994), kunaski d 'ei kunagi, mitte iialgi' (1995), kuogi d 'kuhugi' (1996), kuski d ~ kuski s t 'kuskil, kuskile' (1997), mikški d 'millekski' (1998), siegi d 'siiski' (1999), sugi d 'sugugi' (2000), veitigi d 'veidigi' (2001).

Esitatud adverbid väljendavad kohta, aega või määra. Tuletamisel on lähtutud algapärastest tüvedest. Kaasajal kuulub keeletarvitusse 7 sõna, tundmatuks on

⁸⁸ P. Ariste, Adverbide arenemisest läänemere keeltes. - Teaduslikud tööd pühendatud Tartu Riikliku Ülikooli 150. aastapäevale, Tallinn 1952, lk. 105-106, 114-115.

muutunud kuuskid, miksikid ja veitigid. Sjögrani-Wiedemann'i sõnaraamatus on esitatud 3 sõna, puuduvad kuogid ja veitigid (viimane leidub siiski Sjögrani-Wiedemann'i grammatikas).

Sufiks -gid ~ -gist (-gid ~ -gist) on rõhutava või kinnitava funktsiooniga ning esineb ka sugulaadsetes (vrd. e. -gi, -ki, sm -kin, -kaan, -kän). Sufikali varasemast kujust on säilinud helitus naabruses -ki-, helilises naabruses -gi-, millele on liitunud -ü või -et. Tõenäoliselt seostub ü-element partitiivilõpuga, -st aga on tekkinud analoogia teel omadussõnadest (vrd. pünnist, õhust, sõnnist jt.).

3. -id, -i -id

Väliskohakäänded adessiiv, allatiiv ja ablatiiv on liivi keeles kaotanud käändele omased tunnused ning säilinud kohakäändevormid moodustavad kohaadverbide ühe rühma. Juba F.J. Wiedemann üknes esitas näiteid adessiivist, allatiivist ja ablatiivist, liilitamata väliskohakäändeid käänamistabelisse.⁸⁹

Kuigi väliskohakäänded märkisid kohta, leidub tänapäeval ka väliskohakäändelisi ajaadverbe. See kinnitab veelgi käändelõppude kujunemist laia tähendusega adverbiliiteiks. Väliskohakäändete funktsioone võttis

⁸⁹ F.J. Wiedemann, IC, lk. 72-75, 81-97.

osaliselt üle daativ, kuid leidub tänapäevalgi selgesti eristatavaid kohakäändevorme.⁹⁰ Hilisemais ülevaateis vaadeldakse kohakäändelõppudest pärinevaid elemente -li, -l, -ld määrsonaliidetena.⁹¹

Kasutatavast ainekust selgub, et väliskohakäändeist kujunenud adverbide hulk on piiratud ning alati pole olemas kõigest kolmest käändest kujunenud adverbe. Varasemais tõlkeis on otsesaid väliskohakäändevorme, näit. laff tulg ſann kōnik maal 'Tulgu sinu Issand maale', Peeana meddal 'Anna meile'.⁹² Need aga on saadud otsetõlkimise teel ning on võõrmõjulised keelendid, mis pole liivi keeles endas olnud.

Üldse on väliskohakäändelisi adverbe moodustatud 74 tüvest: abbal, abbal 'appi, abis' (2002), aijal~aijal 'ajal, õigeaegselt' (2003), almal 'alamal, allpool' (2004), armal, armald 'armule, armul, armult' (2005), azmal 'asemele, asemel' (2006), edizal, edizald 'eesruumi, eesruumis, eesruumist' (2007), idjal 'idule' (2008), ilmal 'ilma' (2009), ilmal~ilimal, ilimald 'Ülespoole, Ülalpool, Ülaltpoolt' (2010), irjal 'silmapilgul, ajal' (2011), jaleal, jäljal 'jalule, liikvele; jalul, liikvel' (2012), jeddal 'eme, vare-

⁹⁰ L.Kettunen, LW, lk.III.

⁹¹ J.Вяры, JM, lk.150.

⁹² G. von Berghmann, Das Gebeth des Herrn oder Vaterunsersammlung, Rügen 1789, lk.5.

mīni (2013), jēdnai 'enne, ennen' (2014), leiḡai 'jää-
 le, jääi' (2015), jouḡai 'joul, jõuga' (2016), karrai,
kōrai, kōraid 'karja, karjas, karjast' (2017), kērdai,
kērdai 'korda, korras' (2018), kiliḡndai~kiliḡai 'kili-
 jela, kiljel, kiljeli' (2019), kingānḡai 'kilg/kaanit-
 sas' (2020), kōrandai 'tallu, talus' (2021), k^uorr^uai,
kuorai~korakḡai, kuoraid 'körvale, kõrval, kõrvalt'
 (2022), kurkai 'kurgul, kurguga' (2023), kuḡḡai 'kuse-
 le, kusel' (2024), kāddai, kāddaid 'käele, käel, käelt'
 (2025), lambai~lambil, lambaid~lambild 'lambakarja,
 lambakarjas, lambakarjast' (2026), lēbbai 'läbi' (2027),
leiḡḡai, leiḡḡaid 'lähedale, lähedal, lähedalt' (2028),
lōrvai, loval, lovald 'asemale, asemel, asemelt' (2029),
lōttai, lōttaid 'jumalateenistusele, jumalateenistusel,
 jumalateenistuselt' (2030), lūstigai 'lõbusalt, rõõn-
 salt; lõbus, rõõms' (2031), marrai, mōrai, mōraid 'mar-
 jule, marjul, marjult' (2032), mīai 'mehele, mehel'
 (2033), mⁱerrai, mⁱerai, mⁱeraid 'merele, merel, me-
 relt' (2034), mōai, mōl, mōld 'maale, maal, maalt'
 (2035), mureḡai 'murelikult, murelik' (2036), māḡai,
māḡaid 'mäele, mäel, mäelt' (2037), pālastai 'nelja,
 galopis' (2038), nīnai 'niinel' (2039), pāikkai, pāik-
 kai, pāikkaid 'paigale, paigal, paigalt' (2040), par-
 ḡai 'parsil' (2041), pērandai, pērandaid 'põrandale,
 põrandal, põrandalt' (2042), pīḡḡai 'pissile, pissil'
 (2043), pītkai 'pikali' (2044), pōllindḡai~p^uollid

'põlvili' (2045), puoleld 'poolelt, poolt' (2046), päla,
päl, päld 'peale, peal, pealt' (2047), päval ~ pävil
 'päeval, pävil' (2048), rändal, rändal 'rannale, ran-
 nal' (2049), ratsal ~ ratsil, ratsald 'ratsa, ratsutades'
 (2050), rüttal 'jooksule, jooksu' (2051), serkal 'sär-
 gil, sürgiga' (2052), sēnal ~ sēnil 'scenele, seenile;
 seenel, seenil' (2053), sīdamal, sīdamald 'südamele, sī-
 damel, südamele' (2054), sⁱegamal 'segamini' (2055),
silmil 'silmil, silmadega; silmili' (2056), sīzai ~ sī-
lā, sīzai ~ sīl, sīzald 'sisse, sees, seest' (2057), sit-
tai, sital, sitald 'sitale, sital, sitalt' (2058), s^uod-
dai, s^uodai, s^uodald 'sõtta, sõjas, sõjast' (2059), sāl,
sāld 'seal, sealt' (2060), sālgandžai ~ sālganiž 'selja-
 le, seljal; selili' (2061), tīššai 'kakale, kakal' (2062),
t^uoimai 'toime' (2063), tādai 'tähele' (2064), uidai
 'hääbisse' (2065), uulikšai 'hoolitsusel' (2065), uond-
žai 'hommikul' (2067), uopai, uopai, uopald 'kammitseasse,
 kammitseas, kammitsast' (2068), vaddai, vadai, vadald
 'noodale, noodal, noodalt' (2069), vailā, vail, vaildā
 'vahela, vahel, vahelt' (2070), vajagai 'poolikult,
 pooltäis, mittetäis' (2071), vergai, vergald 'võrgule,
 võrgul, võrgult' (2072), vⁱenagai ~ vⁱengai 'lõdvalt, lo-
 devalt' (2073), voidukšai 'haledasti, haledalt' (2074),
voržai ~ voržai 'õrrele, õrrel; parsile, parsil' (2075).

Kõige rohkem on adessiivilisi adverbide, nimelt ab-
bai, aigai ~ aigai, almal, armal, azmal, edizai, iddai,

ilmal, ilmal~ilimal, irgal, jalgal, jeddal, jedmal, jei-
jäl, jõudal, kõrdal, killandzal~killäl, kingämäl, kõral,
kuoral~korakül, kurkal, kuzzal, käddal, lambal~lambil,
lebbal, leižgal, loval, lõttal, luštigal, miela, mⁱeräl,
möl, mõral, murägal, mäggal, nēlastal, nīnäl, päikkal,
paržal, pērandal, pižžal, pitkal, pollindžal, pāl, pā-
val~pāvil, rāndal, ratsal~ratsil, rüttal, sarkal, sē-
näl~sēnil, sidamäl, sⁱegamäl, sizal~sil, sital, s^uo-
däl, säl, sälgandžal, tiššal, uoliksäl, uondzal, upäl,
vadal, vail, vajägal, vergal, vⁱenägäl~vⁱengäl, või-
dukkal, voržal~vorđal (kokku 68 sõna). Et liivi kee-

les on vokaal tihti kadunud, kui ta sattus kolmanda silbi lõppu, on allatiivis oodatava kolme silbi asemel kaks ning tekkinud kokkulangemine adessiiviga. Funktsioonideest lähtudes on siiski võimalik eristada järgmised allatiivilised adverbid: abbälä, arnäl, azmäl, odizäl, ilmal~ilimal, jalgäl, jeijäl, karräl, kõrdäl, killand-
zäl~killäl, k^uorräl, kuzzäl, käddäl, lambäl~lambil, leižgäl, lõrväl, lõttäl, marväl, mielä, mⁱerräl, mölä, mäggäl, päikkäl, paržäl, pērandäl, pižžäl, pitkäl, pä-
lä, rāndäl, ratsäl~ratsil, rüttäl, sēnäl~sēnil, sidä-
mäl, siimil, sizzäl~sillä, sittäl, s^uoddäl, sälgandžäl, tiššäl, t^uoimäl, tādäl, uidäl, uppäl, vāddäl, vailä, va-
jägäl, vergäl, voržäl~vorđäl (kokku 48 sõna). Nende hulgas on abbälä, mölä, pälä ja vailä ainukesed, milles on ootuspärane -ä säilinud. Allatiivsed päikkäl ja rāndäl erinevad pilkussuhete poolest adessiivsetest

lõvväl, paikkäl ja rändal. Vähemal hulgal esineb ablatiivseid adverbide: armäl, edizäl, ilimäl, kõräl, kuoräl, käddäl, lambil, leižgäl, loväl, lõttäl, mⁱeräl, mõld, mõräl, mõggäl, paikkäl, pärändäl, puoläl, päld, rätsäl, sidadäl, sizäl, sitald, s^uo-
däl, säld, upäl, vadäl, vaildä, vergäl (kokku 28 sõna).

Enamasti on väliskohakäändelistes adverbides ainuslik tüvi, üksikjuhtudel aga ka mitmuslik: lambil, lambil, pävil, sänil, silmil. Sõnades kilindzäl, poilindzäl, sälgandzäl ~ sälganiZ leidub varasema possessiivsufiksi rudimente.⁹³ Keerulise häälikulise arenguga on ka sõna uondzäl.⁹⁴ Sõnad lustigäl ja muragäl on nii adverbid kui adjektiivid.

Tänapäeval kuulub keeletarvitusse 60 lihe, kahe või kolme kohakäände lõpuga adverb, tundmatuks on muutunud järgmised 14 tüvega sõnad: armäl, armäl; iddäl; ilmeäl; joudäl; lebbäl; mⁱerräl, mⁱeräl, mⁱeräl; nänäl; peržäl; puoläl; päval ~ pävil; rändäl, rändäl; uidäl; uolikkäl; vajägäl. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus leidub 49 tüvest kohakäändelist adverb, puuduvad edi-

⁹³ J. Mägiste, Eräitä liiviläisiä possessiivisuffiksein jäännöksiä. - Virittäjä, XXXII, 1928, lk. 285-286.

⁹⁴ L. Kettunen, LW, lk. 456; H. Ojansuu, Yhtä ja toista karjala-aunuksesta ja vepsästä. - Virittäjä, XXI, 1917, lk. 119.

zäl, edizald; ilzäl; jeizäl; joudäl; kingämzäl; kōran-
däl; lambäl~lambil, lambald~lambild; lōbbäl; lovväl,
loväl, lovald; mⁱerräl, mⁱeräl, mⁱeräld; mōla, mōl,
mōld; nīnäl; paržäl; pērandäl, pērandald; pižžäl; pūo-
lald; pāväl~pāvil; rändäl, rāndäl; sēnäl~sēnil; tiš-
šäl; uidäl; uolikkäl; vaddäl, vadäl, vadald; vergäl,
vergald; voržäl~vordäl (kokku 25 sõna). Kohakäände-
lisi adverbs on sõnaraamatu näitematerjalis, s.o. väl-
jaspool otsesid märksõnu, samuti Sjögreni-Wiedemanni
grammatikas, kust on registreeritud lisaks sõnaraamatu
näidetele veel joudäl; lovväl, loväl, lovald; mⁱerräl,
mⁱeräl, mⁱeräld; mōla, mōl, mōld; paržäl; pērandäl, pē-
randald; pūolald; pāväl~pāvil; rändäl, rāndäl; sēnäl~
sēnil; vergäl, vergald.

Tiivete etimoloogiat jälgides selgub, et algupära-
seid on 56, laene 18. Viimased jagunevad järgmiselt:
8 germaani tiivega (aižäl~aižäl; arṁäl, arṁald; karräl,
kōräl, kōrald; kōrandäl; kurkäl; lambäl~lambil, lam-
bald~lambild; rändäl, rāndäl; serkäl), 2 alamsaksa
(lōttäl, lōttald; vaddäl, vadäl, vadald), 2 saksa (luš-
tigäl, pižžäl), 3 balti (kerdäl; mⁱerräl, mⁱeräl, mⁱe-
räld; voržäl~vordäl), 2 läti (rūtšäl; voideukäl) ja 1
eesti tiivega (almäl).

Läänemeresoome käänete süstema on väliskobakään-
ded olnud suhteliselt hilised. Lõppudes leiduvad ele-
mendid -l ja -d on aga vanad, esinedes mujalgi peale

kohakäänete.⁹⁵ Ka adverbides on säilinud kohta märkiv tähendus, nagu see on omase käsitlusetavatele elementidele.

4. -l ID

Suhteliselt vähe on lD-sufiksiline adverbe, mis väljendavad viisi, moodustades instruktiivadverbide rühma. Vaadeldavaid närsõnu on 17: kiebald 'kõumalt', keevalt (2076), laidald 'madalalt' (2077), laigald 'lalalt' (2078), lapsald 'lapsena' (2079), leikald ~ liukald 'poikvel' (2080), littald 'ühidalt' (2081), lotsald 'lõdvalt' (2082), nuorald 'noorelt' (2083), õrald 'harva' (2084), pänkald 'pingul' (2085), pikald 'pikalt' (2086), saggald 'sageli' (2087), sängdald 'tihedalt' (2088), tevald ~ tivald 'sügavalt' (2089), tijald 'tühjalt' (2090), varald 'vara' (2091), vēlagald 'hõredalt' (2092).

Keeletarvitusse kuulub 11 sõna, tundmatuks on muutunud laidald, lapsald, lotsald, nuorald, õrald, vēlagald (6 sõna). Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus leidub 12 sõna, puuduvad kiebald, laidald, lotsald, tijald, vēlagald.

Sufiks -lD on 16 juhul liitunud genuinsale tüvele, sõnas tijald baltl tüvele.

⁹⁵ F.J.Wiedemann, IG, lk.72-75; L.Kettunen, LW, lk.II-III; L.Hakulinen, SKRK, lk.96-97.

Sufiks -iZ on kujunenud ablatiivilõpust või ablatiivilatiivilõpu segunemisest.⁹⁶

5. -i i Z ~ -i ä Z

Vähe on tuletatud adverbe iZ ~ iäZ-sufiksiga. Sandud määrsõnad väljendavad püsivat olukorda, asendit, seisundit või viisi. Üldse on registreeritud 14 sõna: abliZ 'õlale' (2093), istliZ 'istuli' (2094), kumaliZ ~ kumliZ 'kummuli' (2095), maaliZ 'maoli' (2096), nanaliZ 'nimuli' (2097), pⁱerzliZ 'perseli' (2098), pitkaliZ ~ pitkliZ 'pikali' (2099), ratsliZ 'ratsa' (2100), rindäliZ 'rinnuli' (2101), rištiZ 'risti' (2102), rindäliZ 'vägivaldselt' (2103), suiliZ 'suili' (2104), sälgaZ 'selili' (2105), vegliZ 'vägisi' (2106).

Keeletarvitusse kuulub 13. tundaatu on juhuslikult tuletatud rištiZ. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatust on registreeritud 6 iZ ~ iäZ-sufiksilist adverbi, puuduvad abliZ, istliZ, nanaliZ, pⁱerzliZ, pitkaliZ ~ pitkliZ, ratsliZ, rindäliZ, rištiZ (8 sõna).

Tuletamisel on 11 juhul aluseks olnud germaanne tüvi, 2 juhul germaani (maaliZ, rindäliZ), 1 juhul slaavi tüvi (rištiZ).

Sufiksai põhikuju on -iZ, foneetiline variant -iäZ. Liite päritolu selgitab J. Mägiste, pidades või-

malikuks lähtuda adessiivilõpust ja possessiivsufiksist ning taastades varasemaks kujuks ⁺-lla-nsak ~ ⁺-llä-nsäk. Autor esitab enamiku vaadeldavatest adverbidest: sälga-
liZ, pikkäläZ, ämnä.liZ, võgliZ, kümliz ~ kumäläZ, mäg-
liZ, pⁱerzliZ.⁹⁷ Samal seisukohal on L.Kettunen, kes su-
fiksi Z-hääliku seletamiseks jätab mitmeid võimalusi.⁹⁸ Vaadeldamatult sisaldab sufiks -liZ ~ -läZ adessiivilõpu ja possessiivsufiksi.

6. -n, -n D

Üksikuid adverbe, mis märgivad aega ja kohta, on tuletatud paralleelselt n- ja nD-sufiksiga. Kokku on tuletatud 7 tüvest: ädän 'õhtul' (2107), in ~ inä 'ühes, koos, kaasa' (2108), kougan, kouganD 'kaugel, kaugelt' (2109), k^uon^a, k^uon^d 'kodus, kodult' (2110), -pēdānD '-pidi, -poolt' (2111), tagān, tagānD 'taga, tagant' (2112), vagān 'vagana, vaga' (2113). Nende hulgas on n-sufiksilised ädän, in ~ inä, kougan, k^uon^a, tagān, vagān, nD-sufiksilised kouganD, k^uon^d, -pēdānD, tagānD. Häälikuliselt on sufiksia kujunenud erinevaks sõnades k^uon^a, k^uon^d. 6 tüvest on tuletatud adverbe,

⁹⁷ J.Mägist, Eräitä liiviläisiä possessiivisuffiksia jäännöksiä. - Virittäjä, XXXII, 1928, lk.286.

⁹⁸ L.Kettunen, LM, lk.293.

Ühest tüvest postpositatsioon -pēdēnē, mis on kaotamas iseseisva sõna ülesandeid.

Keeletarvitusse kuulub 5 tüvest moodustatud sõnu (5 n- ja 3 nē-sufiksiliist), tundmatud on -pēdēnē, mis leidub üksnes P. Ariste kirjapanekuis, ja vagan, mis on Sjögreni-Wiedemanni grammatikas. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus on esitatud 5 tüvega sõnu (5 n- ja 3 nē-liitelist), puuduvad -pēdēnē, vagan.

Kõik käsitletavat sõnad on tuletatud genuinsest tüvedest.

Sufiksid -n ja -nē on tarvitusel enamasti kõrvuti, sealjuures lähtub -n essiivi-, -nē ekstsessiivilõpust. Varasemad kujud on *-na > -n (*kaukana > kougan, *koto-na > k^uon^a.jt.) ja *-nta > nē (*kauka-nta > kouganē, *koto-nta > k^uon^a.jt.).⁹⁹ Sõnas -pēdēnē on sufix liitunud teiste sõnade analoogial instruktiivadverbile.

7. -n ~ -nē (-n ~ -nē)

Kõnes üksikus adverbis leidub sufix -n ~ -nē, mille variandid on -n, -nē, -ni, -nēz, -niž. Tuletatud adverbid on sīn ~ sīnē 'sinna' (2114), sōn ~ sōnē 'saadik' (2115), tān ~ tānē 'sila' (2116).

Kõik kolm on latiivadverbid, mis väljendavad suunda. Sõnad kuuluvad keeletarvitusse ning on esitatud

⁹⁹ T. Särkkä, Itämeresuomalaisten kielten eksessiivi. - Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia, 291, Helsinki 1969, lk. 28-32, 211.

Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus. Tuletamisel aluseks olnud tüved on gemiinsed. Häälikuline areng latilivilõpu kujunemisel sufiksiks on reeglipärane: *nek > -n~nə. Juhuslikult tarvitatav z-element on sekundaarne ega kuulu sufiksisse (sīnəZ, sōnəZ, tānəZ).

8. -n i Z ~ -n ə Z

Sufiksi -niZ~-nəZ abil on tuletatud üksikuid seisundit või olukorda märkivaid adverbe: aməZ.mniZ~am-nə.mliZ 'alatiseks' (2117), igəniZ~igənəZ 'ialgi, iganes' (2118), ikəniZ~ikəi.gnəZ 'üksinda, üksnes' (2119), jarəndiZ~jerəniZ 'ära' (2120), kogəniZ~kogənəZ 'kogu-ni' (2121).

Kõik 5 niZ~nəZ-sufiksilist adverbil kuuluvad keeletarvitasse; Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus on kõik esitatud.

5 adverbil hulgas on 3 algupärase tüvega. Eesti keele eeskujul on tuletatud igəniZ~igənəZ ja kogəniZ~kogənəZ.

Sufiksia -niZ~-nəZ pärineb n-element varasemast possessiivsufiksist, -iZ~-əZ aga liitest ⁺-isin. Sõnas jarəndiZ~jerəniZ on liide sekundaarne ning liitunud teiste sõnade analoogial.

9. -z ~ -ž

Seisundit, olukorda või viisi väljendavad z ~ ž-sufiksiga tuletatud adverbid. Neid on kokku 9: ittiz 'ühesuguselt' (2122), meittiz ~ muittiz 'teisiti; muidu' (2123), salliz 'salaja' (2124), tägiž ~ taggiž 'tagasi' (2125), teiz ~ tegiž ~ tägiž 'taas, jälle' (2126), tikkiz 'kõik, ühtekokku' (2127), vaggiž ~ vägiž 'vaikselt, tassa' (2128), völdiz 'lahti; vaba' (2129), ämtiz ~ ämtiz 'mitmeti' (2130). Sõnal tägiž ~ taggiž on kohatähendus, sõnal teiz ~ tegiž ~ tägiž aga ajatähendus.

Kõik vaadeldavad adverbid kuuluvad keeletarvitusse ning esinevad Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus. Gennuinsest tüvest on tuletatud 7, germaani tüvest völdiz ja saksa tüvest tikkiz.

Sufiks -z ~ -ž pärineb varasemast instruktiivilõpust ja sellele eelnenud g-olemandist. Varasemaks kujuks saab taastada *-isin. Sufiksi kujunemiskäigu on esitanud J. Mägiste.¹⁰⁰

10. -z ~ -ž

Üksiksõnades leidub z ~ ž-sufiks, millega tuletatud adverbid märgivad suunda. Sellised sõnad on ilzž ~ ilz 'üles' (2131), kōgaž 'kaugale' (2132), ulzž ~ ulz

¹⁰⁰ J. Mägiste, Eräitä liiviläisiä possessiivisuffiksia jäännöksiä, - Virittäjä, XXXII, 1928, lk. 286.

'välja' (2133).

Kõik 3 Z ~ z -sufiksiliist adverbil kuuluvad keele-
tarvitusse ning leiduvad ka Sjögreni-Wiedemanni sõna-
raamatus.

Sufiks -Z ~ -z pärineb varasemast latiivilõpust.
Adverbe saab taastada kujul *ulõs, *kau/as ja *ulos.

11. -s t i Z ~ -s t

Arvukalt on sufiksiga -stiZ ~ -st tuletatud adver-
be, mis väljendavad viisi või aega. Sellised adverbid
on järgmised: aikstiZ 'aegsasti, vara' (2134), amustiZ
'ammu' (2135), armetiZ 'armsasti, armsalt' (2136), ar-
tiZ 'põiki, viltu, kõveriti' (2137), brangast 'hästi,
tublisti' (2138), druoššist 'julgesti, vapralt' (2139),
eristiZ 'röömsasti, röömsalt' (2140), erkist 'kiires-
ti' (2141), eigist 'õigesti' (2142), eldzastaz 'sära-
valt, hiilgavalt' (2143), falšist 'valesti' (2144),
ikētiZ 'siiski, ometi' (2145), jandast ~ jandistiZ 'jä-
medasti' (2146), jevist ~ jevistiZ 'hästi' (2147), joud-
zist 'tugevasti, tugevalt' (2148), jumalist 'jumali-
kult' (2149), kanktist 'kangesti, kangelt' (2150), kär-
distiZ 'karedasti, karedalt' (2151), karrist 'kibedalt,
mõrult' (2152), kažinist 'kasinalt' (2153), kobamstiZ ~
kevamstiZ 'kergesti, kergelt' (2154), kērabist ~ kērap-
tiZ 'kirjult, kirevalt' (2155), kezastiZ 'vihaselt'

(2156), kärkastiz~kärkist 'kõrgilt, uhkelt' (2157),
kibdistiz 'kibedasti, kibedalt' (2158), kⁱerdist 'ker-
gesti, kergelt' (2159), kildzstz 'kõlisevalt, läbi-
tungivalt' (2160), kitsastiz 'kitsasti, kitsalt' (2161),
knapistiz 'napilt' (2162), knassist 'ilusasti, kaunis-
ti' (2163), kõtsstiz 'kaksiti, kahtepidi' (2164), kurist
'kurjalt' (2165), laikstiz 'laial küljel, lamedalt'
(2166), laipnist 'sõbralikult' (2167), laiskastiz 'lai-
salt, laisasti' (2168), libdist 'libedalt' (2169), lā-
lamstiz 'raskesti, raskelt' (2170), madalist 'madalalt'
(2171), mādistiz 'ebaselgelt, segaselt' (2172), nigrzms-
tiz 'lohakalt, vastikult' (2173), nāgantest 'kurjalt,
tagedalt' (2174), nālgastiz 'vaevaliselt, armetult'
(2175), obastiz 'hilja' (2176), ouvzist 'suurepäraselt'
(2177), ovarstiz 'avarasti, avaralt' (2178), ōdastiz
'ahvasti, ahtalt' (2179), ōrastiz 'harva, harvalt'
(2180), parānstiz~parimstiz 'paremini' (2181), pien-
distiz 'pehmesti, pehmelt' (2182), pienastiz~pienast
'peenesti, peenelt' (2183), pūdistiz 'puhtasti, puh-
talt' (2184), rikastz~rikist 'rikkasti, rikkalt'
(2185), salajist 'salaja' (2186), sāntistiz 'halvasti,
sandisti' (2187), sⁱeldst 'selgesti' (2188), sitastiz
'sitasti' (2189), sliktist 'halvasti' (2190), sādzist
'sobivalt, viisakalt, sündsalt' (2191), sūliatiz 'süüd-
laslikult' (2192), tazistiz 'mahedalt, kombekalt, tasa-
kesi' (2193), tauristiz 'kallilt' (2194), tevast 'süga-

valt, sügavasti' (2195), t¹erabast 'teravasti, reipalt' (2196), t^uõast 'tõeliselt, kindlalt' (2197), t^uõistiz 'teisiti' (2198), t^uõinast ~ t^uõstiz 'tõsiselt' (2199), uidist 'häbistavalt' (2200), ullistiz ~ ulastiz 'hullust, lollisti' (2201), usklist 'usklikult' (2202), ustabist ~ ustablist 'ustavalt' (2203), užinist 'varsti, kohe, kiiresti' (2204), ütsiz 'unesti' (2205), vaimast 'teravalt' (2206), vanast ~ vanastaz 'vanaesti' (2207), valdištaz 'lahtiselt, vabalt' (2208), vegistaz 'tugevasti, jõuliselt' (2209), vērštaz ~ viristiz 'võralt, võrasti' (2210), viltigist 'valelikult, petlikult' (2211), virgizist 'virgalt, pooluses' (2212), višistiz ~ višist 'tugevasti, tugevalt' (2213), vizastiz 'kindlalt, tugevalt, tugevasti' (2214), võilistiz 'vaevaliselt, nõrgalt' (2215), võjastiz 'vaevaliselt, armetult' (2216), võndzistiz 'õnnelikult' (2217), vähdist 'viltu, viltuselt' (2218), äbistiz 'häbistavalt, teotavalt' (2219), ädastiz 'läbemmatult, hädasti' (2220).

Kokku on registreeritud 87 stiz ~ st-sufiksilist adverbil. Nendest on tänapäeval tarvitusel 54, tundmatuks on muutunud järgmised 33 sõna: drüõssist, eristiz, erkist, eigist, falšist, jumelist, karrist, kezastiz, kērkastiz ~ kērkist, k¹erdist, kurist, laikstiz, laipnist, nīgrāmetiz, nāgantest, nālgastiz, obastiz, ovuzist, ovarstiz, salajist, sādzist, sūlistiz, težistiz, težast, t^uõast, uidist, usklist, ustabist ~ ustablist, užinist, vegistaz, viltigist, võjastiz, äbistiz.

Sjögrani-Wiedemanni sõnaraamatus leidub 65, puudub 22 sõna. Viimased on järgmised: amustiz, elczatəz, kardis-tiz, kezastiz, kõtstiz, lāikstiz, lāiskastiz, mačalist, mādistiz, ovərstiz, pūdristiz, sitəstiz, sūlistiz, t¹erə-bəst, t^uožinəst ~ t^uotstiz, vāldistəz, vegistəz, vərəstəz ~ vīristiz, virgzist, võilistiz, vāndist.

Genuinsele tlivele on sufiks -stiz ~ -st liitunud 63, laemule 24 juhul. Laemude hulgas on 7 germaani (āikstiz, armstiz, rikəstəz ~ rikist, teuristis, vāldistəz, võilistiz, vōjastiz, 1 alamsaksa (knaššist), 3 saksa (falšist, knapistiz, višistiz ~ višist), 1 ladina (sāntistiz), 2 balti (lāiskastiz, ōdastiz), 7 läti (brāngəst, drucššist, lāipnist, nīgrəmatiz, nāgəntest, slik-tist, viltigist), 3 eesti tlive (amustiz, užinist, ābis-tiz).

Sufiksi -stiz ~ -st päritolu on selgitatud. Kokkuvõtlikult esitab selle L.Hakulinen, märkides, et st-element pärineb elatiivist ning varasem k-element latiivist - seega saab taastada kuju *-stik.¹⁰¹ Liivi keeles on see andnud -st. Paralleelselt esinev sufiks -stiz sisaldab veel kolmanda isiku possessiivsufiksi ning varasemaks kujuks osutub *-stansak ~ *-stānsak.¹⁰²

¹⁰¹ L.Hakulinen, SKBK, lk.214-219.

¹⁰² J.Mägieste, Eräitä liiviläisiä possessiivisuffiksin jäännöksiä. - Virittäjä, XXXII, 1928, lk.286-287.

*
*
*

Idivi keeles on 11 algupärast muutumatute sõnade sufiksit, mis kõik on ühtlasi adverbisufiksid. Sufiksid -kid~ -kist ja -stiz~ -st erinevad küll etümoloogialt, kuid eri variantidel on samad funktsioonid. Paralleelselt esinevad eri funktsioonides -iz, -i, -id ja -n, -nd kui varasemad käändelõpu, mida eelnevas käsitluses on esitatud paralleelselt. Funktsioonidest lähtudes on võimalik seega esitada 14 sufiksit, etümoloogiat arvestades aga 16 sufiksit. Eelnevas käsitluses on jäänud 11 sufiksi juurde, kusjuures esitati ka paralleelselt esinevad ja eri päritolu liited.

Muutumatute sõnade sufiksile kujunemisel on aluseks olnud elemendid ⁺t, ⁺k, ⁺i, ⁺l, ⁺n, ⁺s. Erinevalt noomeni- ja verbisufiksist puudub elementide hulgast ⁺u, samuti noomenisufiksile esinev ⁺m. Varasematest elementidest on kujunenud tänapäeva adverbisufiksid -in; -kid~ -kist; -iz, -i, -id; -id; -iz; -n, -nd; -n~ -n? (-n~ -n?); -iz~ -iz?; -z~ -z?; -z~ -z?; -stiz~ -st.

Vaadeldavate algupäraste liidetega tuletatud sõnu on registreeritud 286. Produktiivsuse järgi reastuvad sufiksid järgmiselt: -stiz~ -st (87), väliskohakäänete lõppudest kujunenud -iz, -i, -id (74), -in (57), -id (17), -iz (14), -kid~ -kist (10), -z~ -z? (9), käände lõppudest kujunenud -n, -nd (7), -iz~ -iz? (5), -n~ -n?

(-n ~ -n²) (3), -z ~ -z² (3). Selgub, et sufiksita -sti² ~ -st, -l² ~ -l, -ld ja -in abil on tuletatud 213 sõna, ülejäänud 8 sufiksiga peigalt 68 sõna, s.o. üks neljandik.

Algupäraste liidetega tuletamine on kestnud liivi kirjakeele lõpuni, s.o. Teise maailmasõja alguseni. Hiljem on adverbide tuletatud juhuslikult ning need pole tulnud keeletarvitusse. Kirjakeele teoreetikud on eesti ja soome keele eeskujul juhuslikult kasutanud adverbide, mis eelnevas käsitluses puuduvad.

Registreeritud 286 sõnast on 282 adverbid, 4 postpositsioonid. Ka viimased on varemini olnud määrsõnad, mistõttu võib kogu vaadeldavas rühmas lähtuda adverbisufiksidest ning adverbidest.

Tänapäeval kuulub keeletarvitusse 215 sõna, tundmatuks on muutunud, mis- või individuaaltuletistena keeletarvitusse tulemata jäänud 71 sõna. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus on esitatud 199 sõna, s.o. peaaegu nii-sama palju, kui on tänapäeval keeletarvituses. Ligikaudselt üks neljandik sõnu on muutunud seega tundmatuks ning puudub ka Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatust. Vahekorral on liana lähedane noomenitele, erineb aga verbidest.

Algupärased sufiksivormid on liitunud geminiinsele tihvele või laenule. Algupärane tihvi esineb 219 juhul, laen 67 juhul. Üksnes algupärasele tihvele on liitunud -kil² ~ -kint; -n, -nd; -n ~ -n² (-n ~ -n²) ja -z ~ -z². Laennud jagunevad järgmiselt: 22 germaani, 11 läti, 10 balti, 7 eesti, 6 alamsaksa, 5 saksa, 2 slaavi, 2 vene, 1 in-

do-euroopa ja l ladina tüvi. Selgub, et eriti palju on germaani, balti ja alamsaksa suhteliselt vanu laentüvesid. Hilisematest laenudest on esikohal läti ja eesti tüved. Noomeni- ja verbitüvede etimoloogiaga võrreldes ei ole olulisi erinevusi.

Käsitletud 286 muutumatut sõna, mis on tuletatud algupäraste adverbisufiksitega, on registreeritud kirjakeelest ja suulistest allikatest ning kontrollitud järjekäsitlusel. Loend on enam-vähem täielik. Hoolimata suhteliselt väikesest hulgest on neist sõnadest piisanud suhtlemiseks koos läti jt. keelte laenadverbidega.

Muutumatute sõnade sufiksid

S u f i k s	Tule- tatud sõna- de arv	Algu- päras- te tü- vedega	L a e n u d										Ad- ver- bid	Post- posit- sioonid	Kuulub keele- tarvi- tusse	Ei kuulu keele- tarvi- tusse	Leidub Sjögreni- -Wiede- manni sõ- naraamatus
			In- do- eur.	Ger- maa- ni	Alam- sak- sa	Slaa- vi	Bal- ti	Sak- sa	Ees- ti	Ve- ne	Lä- ti	La- di- na					
1. -in	57	39	1	4	3	1	4	-	1	2	2	-	54	3	45	12	34
2. -kist ~ -kist	10	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	7	3	8
3. -lõ, -l, -ld	74	56	-	8	2	-	3	2	1	-	2	-	74	-	60	14	49
4. -ld	17	16	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	17	-	11	6	12
5. -litz ~ -litz	14	11	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	14	-	13	1	6
6. -n, -nd	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1	5	2	5
7. -ni ~ -ni (-ni -ni)	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	-	3
8. -niz ~ -niz	5	3	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	5	-	5	-	5
9. -z ~ -z	9	8	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	9	-	9
10. -z, -z	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	-	3
11. -stiz ~ -st	87	63	-	7	1	-	2	3	3	-	7	1	87	-	54	33	65
	286	219	1	22	6	2	10	5	7	2	11	1	282	4	215	71	199

IV. ALGUPÄRASTE SUFIKSITEGA SÕNADE TÄRVIKUTAMINE

Belnevatest peatükidest on selgunud, et kõikidest kirjalikest, käsikirjalistest ja suulistest allikatest on registreeritud 2220 algupäraste liidetega sõna, millest on arusaadavad ning kuuluvad keeletarvitusse enam-vähem kaks kolmandikku, täpsemalt 1615 sõna. Kõnitletavate sõnade arusaadavus ning tarvitatavus on selgitatud kõnitlejate teel eri küladest ning mitmetelt eri generatsioonil kuuluvatelt keelejuhtidelt. Enamasti on lisas nr.1 esitatud näiteid sõna tarvitamise kohta kontaktis.

Järgnevas selgitatakse algupäraste sufiksitega sõnade tarvitamist aastail 1961-1965 lindistatud tekstides, mille transkribeerimised leiduvad lisas nr.2. Tekstid on mitmekesised, sisaldades rahvajutte, rahvalaule, vanasõnu, mõistatusi, olustikulisi jutustusi, igapäevaste elujuhtumuste kirjeldusi, mälestusi sõja- ja revolutsioonisündmustest. Tekstide sisuline mitmekesisus ja lindistatus eri küladest ning mitmetelt keelejuhtidelt eeldavad mitmekülgset sõnavara, mille hulgas on kindel koht algupäraste sufiksitega tuletatud noomenitel, verbidel ja muutumatutel sõnadel.

Lisas nr.2 leiduvad tekstid koosnevad 195 ühikust, mis sisaldavad kokku 52 830 sõna. Loendamisel on liitsõna osad arvestatud eraldi, sest liitsõnade eri komponentides leiduvad sufiksid võetakse käsitlusse. Kui sõna on kaotanud liitsõna tunnused (aigast, kingón jts.), arvestatakse see üheks sõnaks.

Analüüsis esitatakse sõnade järel sulgudes lisa nr.2 (s.o. tekstide) leheküljenumber, ühiku number ja küllanime lühend. See võimaldab vajaduse korral leida sõna foneetilise kuju antud murrakus ja kontekstist ilmneva tähenduse. Käsitluses säilitatakse eelnevate peatükkide liigitus ning märksõnade foneetiline transkriptsioon.

A. Neomenisufiksia

1. -B ~ -b i

Registreeritud 7 B~bi-sufiksiliist sõna on küsitlusandmete põhjal kõik keeletarvituses. Tekstides leidub neist pelgalt 4: igabi (44, 34, Kl), kärahi (35, 25, Kl; 98, 78, Va; 145, 121, Va; 181, 152, Kr; 181, 152, Kr; 181, 152, Kr), liebi (10, 9, Kl; 86, 63, Va; 164, 140, Pr; 164, 140, Pr; 164, 140, Pr; 171, 142, Kr), t¹erabi (45, 35, Kl), Punduvad imab~imabi, tigib~tugib ja substantiiv vorab~vorab². Tarvitamissageduselt reastuvad sõnad järgmiselt: kärahi (6), liebi (6), igabi (1) ja t¹erabi (1).

2. -B ~ -b a Z

Eri allikaist registreeritud 99 B~baZ-sufiksiliistest adjektiivist ja substantiivist on küsitlusandmete järgi keeletarvituses või aruseadavad 79. Tekstides leidub 14: glõibdaB (22, 16, Kl; 22, 16, Kl; 124, 108, Va), iettaB (210, 166, Pz), imbi (118, 101, Va), joodaB (167, 140, Pr; 167, 140, Pr; 167, 140, Pr), kittaB (116, 98, Va; 124, 108, Va), kuoldaB (148, 126, Va), lissaB (143, 119, Va), mädaB (104, 83, Va; 202, 160, Sr), püdaB (73, 48, Va), taataB (226, 177, Pz), t¹entaB (186, 154,

Kr), tuntõB (58, 42, Va; 58, 42, Va; 79, 55, Va; 79, 55, Va; 131, 113, Va; 176, 148, Kr; 183, 154, Kr; 184, 154, Kr; 230, 182, Lz), umbaltõB (146, 122, Va), üttõB (85, 61, Va). Tarvitamissageduselst reastuvad nad järgmiselt: tuntõB (9), glõibdaõB (5), jüudaõB (3), kiitõB (2), usudaõB (2), lipsaõB (1), ietõB (1), imbi (1), kuoldaõB (1), pügaõB (1), tautaõB (1), t¹entaõB (1), umbaltõB (1), üttõB (1). Sõna tuntõB suurem tarvitamissagedus seletub sellega, et algseilt partitsiip on muutunud substantiiviks ning omandanud uusi tähendusi. Ühtki korda pole tekstides adjektive aigattõB~aigdaõB, aittõB, artõB, oittõB, eittaltõB, õdraõB, gilgaõB, indaõB, irutaõB, istõB, jelaõB, joutõB, jooksintaõB~jookstaõB, kapintaõB, kälbattõB~kilbattõB, kieba~kiebi, kittaõB, klekstaõB, koudaõB, kriktõB, kältõB, kuutaõB, kutstaõB, kutuaõB, lebaõB, lihtaõB, lihtaõB, luudaõB, l^uoibdaõB, magattõB, matõB, nouvaõB, nustaõB, okantaõB, õptaõB, paiktõB, palaõB, pandaõB, pidaõB, pidattõB, pittõB, poltõB, pügaõB, püttõB, räbdaõB, ratstaõB, saddaltõB, salandaõB, siedaõB, sistaõB, sittõB, s^uoindaõB, tiktaõB, touvaõB, tšurdaõB, tulba~tulbi, uoldaõB, usktõB~ustõB, veidaõB, viettõB, viataõB, voitaõB, õb m^uoistaõB ja substantiivid ajabaõZ, akattõB~aktaõB, õstaõB, ietõB, jendaõB, kalmattõB, kastaõB, klardaõB, käbintaõB, kämpaõB, lastõB, luotstaõB, murtõB, p¹ektaõB, siehtaõB, sittaõB, ustaõB, valtaõB, veittaõB, vidaõB, voidattõB, õb istantõB. Kokku püudub 85 B~b²õZ-sufiksiliist sõna.

Tekstides leiduvad B-~b₂-sufikallised sõnad on adjektiivid või adjektiivi tähenduses. Et aga piirid vaa-
deldavate adjektiivide ja partitsiipide vahel selguvad
kontekstist, ei ole eelnevas esitatud neid sõnu, mis kon-
teksti põhjal on partitsiibid, näit. kizd₂B (186, 154,
Kr), nā₂d₂B (7, 6, Kl; 186, 154, Kr; 224, 176, Pa), vait-
t₂B (172, 142, Kr). Kooletarvitusesa võib leida teiseigi
partitsiibivorme.

3. -d₁ ~ -d₂

On registreeritud 26 d₁-~d₂-sufiksiliist adverbi ja
substantiivi. Neist on tekstides järgmised 15: ēpd₂
(143, 91, Va), jāmd₁~jāmd₂ (33, 22, Kl; 146, 123, Va),
kāpkti (159, 42, Va), kībd₁ (133, 115, Va), kⁱerd₂ (8,
7, Kl; 83, 57, Va; 116, 98, Va; 150, 127, Va; 182, 153,
Kr), k^uord₂ (23, 16, Kl; 180, 151, Kr; 201, 160, Sr;
201, 160, Sr; 224, 176, Pz; 232, 185, Lz), lāgd₂ (84,
58, Va), lābd₁ (15, 13, Kl; 72, 46, Va; 198, 159, Sr;
198, 159, Sr; 198, 159, Sr; 198, 159, Sr; 198, 159, Sr),
māgd₂~māgd₁ (173, 142, Kr), māgd₁~māgd₂ (86, 63, Va;
108, 87, Va; 133, 115, Va; 195, 156, Sr), piemd₂~piemd₁
179, 150, Kr; 182, 153, Kr; 200, 160, Sr), piemd₂ (17, 14,
Kl; 26, 19, Kl; 75, 52, Va; 94, 71, Va; 95, 72, Va; 96,
74, Va; 160, 139, Pr; 225, 177, Pz; 226, 177, Pz; 226,
177, Pz), sāgd₂ (84, 58, Va), sⁱeld₂ (10, 10, Kl; 10,

10, Kl; 31, 21, Kl; 47, 35, Kl; 165, 140, Pr; 165, 140, Pr; 166, 140, Kr; 167, 140, Pr; 188, 154, Kr; 193, 155, Sr; 194, 155, Sr; 221, 173, Pz), välde (3, 2, Kl; 3, 2, Kl; 3, 2, Kl; 3, 2, Kl; 10, 10, Kl; 15, 13, Kl; 15, 13, Kl; 15, 13, Kl; 15, 13, Kl; 33, 22, Kl; 33, 22, Kl; 34, 22, Kl; 35, 24, Kl; 37, 27, Kl; 37, 27, Kl; 41, 30, Kl; 43, 32, Kl; 45, 35, Kl; 45, 35, Kl; 76, 52, Va; 78, 54, Va; 87, 64, Va; 89, 68, Va; 89, 68, Va; 108, 87, Va; 108, 87, Va; 108, 87, Va; 117, 99, Va; 117, 99, Va; 117, 99, Va; 117, 99, Va; 117, 99, Va; 117, 99, Va; 151, 114, Va; 145, 121, Va; 145, 121, Va; 172, 142, Kr; 178, 149, Kr; 179, 150, Kr; 195, 156, Sr; 199, 160, Sr; 212, 168, Pz; 222, 175, Pz; 227, 178, Lz; 234, 189, Lz; 235, 192, Lz).

Tarvitamissageduselt reastuvad sõnad järgmiselt: välde (46), s¹eldä (12), pīmdä (10), lībdi (7), k^uordä (6), k¹erdä (5), māgdä~māgdä (4), piemdä~piendi (3), jāmdi~jāmdä (2), ēbdä (1), kākti (1), kībdä (1), lāgdä (1), māgdä~māgdä (1), sāgdä (1). Suhteliselt sagedamini esineb adjektiiv välde, mis on tarvilusel nii folkloristlikes kui olustikulistes tekstides.

Ühtki korda pole tekstides adjektiive eldä, kārdä, lībdi, lībēdä, rābdä~rābdä, sāgdä, sikt, sōgdä ja substantiive lībēdä, rāgdä ja uāid~uāidä. Tekstides esineb seega 15, puudub 11 sõna.

4. -g ~ -g 3 Z

Sufiksiga -g ~ -g 3 Z (-k 3 Z) on tuletatud 37 sõna, mis leiðuvad eri allikais. Kõsitlusandmete põhjal on neist arusaadavad 29. Tekstides leidub pelgalt 11 järgmist sõna: arag 3 Z (8, 7, Kl; 233, 186, Iž), ēd 3 G ~ īd 3 G (22, 21, Kl; 33, 22, Kl; 73, 47, Va; 76, 53, Va; 78, 54, Va; 97, 76, Va; 97, 77, Va; 101, 81, Va; 102, 81, Va; 141, 119, Va; 150, 127, Va; 150, 127, Va; 160, 139, Pr; 169, 141, Pr; 171, 142, Kr; 178, 149, Kr; 184, 154, Kr; 202, 160, Sr; 204, 161, Sr; 213, 168, Pz; 225, 176, Pz), gād 3 G ~ kād 3 G (86, 62, Va; 86, 63, Va), lān 3 G ~ līn 3 G (3, 2, Kl; 3, 2, Kl; 14, 13, Kl; 14, 13, Kl; 44, 35, Kl; 45, 35, Kl; 47, 35, Kl; 48, 35, Kl; 74, 48, Va; 107, 86, Va; 143, 120, Va; 143, 120, Va; 144, 120, Va; 144, 120, Va; 154, 132, Va; 165, 140, Pr; 165, 140, Pr; 195, 156, Sr), mā 3 Z ~ mitk 3 Z (24, 17, Kl), pāist 3 G (116, 98, Va), pež 3 G ~ piž 3 G (119, 103, Va; 193, 155, Sr; 193, 155, Sr; 194, 155, Sr), p¹ed 3 G (6, 4, Kl; 25, 19, Kl; 72, 46, Va; 109, 89, Va; 109, 89, Va; 134, 116, Va; 134, 116, Va; 134, 116, Va; 182, 153, Kr; 182, 153, Kr; 214, 168, Pz; 214, 168, Pz; 215, 168, Pz; 229, 180, Iž; 229, 180, Iž; 229, 180, Iž), p¹er 3 Z (50, 36, Va; 50, 36, Va), uom 3 G (13, 12, Kl; 33, 22, Kl; 87, 65, Va; 212, 168, Pz), vēid 3 G ~ ūid 3 G (215, 161, Sr).

Tarvitussagedusselt reastuvad tekstides leiduvad sõnad järgmiselt: śāḍG~īdāG (21), lānaḥ~līnaḥ (18), p¹e-
dāḥ (15), pāzaḥ~pīzaḥ (4), uomaḥ (4), arāḥ (2), ga-
dāḥ~kadāḥ (2), p¹erā (2), metkāZ~mitkāZ (1), pāistig
(1), voīdāḥ~uīdāḥ (1). Sõna p¹edāḥ tarvitussagedus seletub männi tähtsuse ja levikuga liivlaste alal, sõnad śāḍG~īdāG ja lānaḥ~līnaḥ on levinud eriti mitmuslikena vastavalt ühtusõogi ja lõunasõogi tähenduses. Kõik kolm teistest märksa sagedamini tarvitatud sõna leiduvad esma-
joones olustikulise sisuga tekstides.

Puuduvad āndaḥ, īdūG~īdāZ, īrdāG, ietūḥ, kajāḥ~kajāZ, kaštūḥ, kudgāZ~kuigāZ, līedāḥ, lūodāḥ, mois-
tāG~m^uoistāG, pāistāG, palāḥ, pālounaḥ, pidūḥ, pīlāḥ,
riengāZ, sīedāḥ, sīengāZ, pādāZ, tuoigāZ, tuoittāG~
tuoittāG, ūndīG, ^{ūndīG}vīndīG, vīrdīG, vodāgīst, millest on
on küsitlusandmete põhjal igapäevases keeletarvituses.

5. - āZ ~ -ī

Järgarvsõnade sufiksiga -āZ~-ī on tuletatud 15 sõna, tekstides leidub neist 9 järgmist: kiṇdāZ (kiṇgāZ)~kiṇmi (74, 49, Va; 187, 154, Kr; 188, 154, Kr; 188, 154, Kr), kōdāksmāZ (187, 154, Kr; 187, 154, Kr), k^uolmāZ~k^uolmi (2, 1, Kl; 3, 2, Kl; 3, 2, Kl; 7, 5, Kl; 8, 7, Kl; 17, 15, Kl; 17, 15, Kl; 41, 30, Kl; 87, 65, Va; 113, 91, Va; 115, 95, Va; 137, 118, Va; 150, 121, Va; 184, 154, Kr; 190, 154, Kr; 198, 159, Sr; 203, 160, Sr), kū-

až ~ küdi (21, 16, Kl; 165, 140, Pr; 191, 154, Kr), mitaž ~ mitami (21, 16, Kl), neilž ~ neili (8, 7, Kl; 17, 15, Kl; 17, 15, Kl; 57, 41, Va; 71, 46, Va; 116, 98, Va; 135, 154, Kr; 191, 154, Kr), seimž (seissž) ~ seimi (162, 140, Pr; 186, 154, Kr; 223, 175, Pz), -t^uoistənž (3, 2, Kl; 3, 2, Kl), vidž ~ vidi (27, 20, Kl; 68, 44, Va; 68, 44, Va; 223, 175, Pz).

Tarvitusageduselt reastuvad sõnad järgmiselt:

k^uolmž ~ k^uolmi (17), neilž ~ neili (8), kindž ~ kinmi (4), vidž ~ vidi (4), küdž ~ küdi (3), seimž ~ seimi (3), kõdžkamž (2), -t^uoistənž (2), mitamž ~ mitami (1). Sõna k^uolmž ~ k^uolmi eriline tarvitusagedus johtub arvu maagilisusest rahvajuttudes.

Funduvad ikəmž, idžkamž ~ idikami, kakəmž, sadžž ~ saddi, setmž, tuontž, mis küsitlusandmete põhjal on aga arusaadavad. Olustikulistes ja rahvajuttudes ei tarvitata suuremaid järgarvsõnu, mistõttu neid pole ka tekstides. Sõnade ikəmž ja kakəmž asemel on rahvajuttudes harilikult ēmi ja t^uoi. Kolnevast selgub, et 15 järgarvsõnast on tekstides 9, puudub 6.

6. -i

On registreeritud 298 i-sufiksilist sõna, mille hulgas on arusaadavaid 259. Tekstides leidub nii adjektiive, substantiive, numeraale kui ka pronoomeneid. Adjektiividest esinevad ainagi (13, 13, Kl; 30, 21, Kl; 104, 83, Va; 127, 110, Va; 127, 111, Va; 132, 114, Va;

133, 114, Va), all (9, 8, Kl; 75, 51, Va; 75, 51, Va;
82, 56, Va; 179, 150, Kr), amm ~ amm (201, 160, Sr; 201,
160, Sr), brun (66, 44, Va; 66, 44, Va; 67, 44, Va; 67,
44, Va; 67, 44, Va; 67, 44, Va; 67, 44, Va; 67, 44, Va;
67, 44, Va; 68, 44, Va; 68, 44, Va; 68, 44, Va; 68, 44,
Va; 68, 44, Va; 68, 44, Va; 68, 44, Va; 68, 44, Va; 211,
167, Pz; 211, 167, Pz; 211, 167, Pz; 211, 167, Pz; 211,
167, Pz; 211, 167, Pz; 211, 167, Pz), edd ~ edd (70,
45, Va; 70, 45, Va; 71, 45, Va; 71, 45, Va; 177, 149, Kr;
181, 153, Kr; 188, 154, Kr; 194, 155, Sr; 194, 155, Sr;
226, 177, Pz), ebd ~ ibd (25, 19, Kl; 147, 124, Va),
sig ~ igi (221, 173, Pz), itt (128, 111, Va), julgi
(198, 159, Sr; 198, 159, Sr), kaišš ~ kašš (6, 4, Kl;
144, 120, Va; 152, 129, Va; 190, 154, Kr), kāl (184,
154, Kr), kešš ~ kizš (43, 31, Kl; 128, 111, Va; 168,
141, Pr; 168, 141, Pr; 218, 170, Pz; 225, 177, Pz; 228,
180, Lž), keuri ~ kiuri (132, 114, Va; 158, 136, Va; 182,
153, Kr), kuld (25, 19, Kl; 25, 19, Kl; 147, 124, Va),
leiššgill (28, 21, Kl; 48, 35, Kl; 92, 70, Va; 178, 149,
Kr; 180, 150, Kr), lⁱeddi (132, 114, Va), linni (233,
181, Lž), meitt ~ muitt (182, 153, Kr), meltsi ~ miltai
(145, 121, Va; 157, 135, Pr; 157, 135, Pr), muini (190,
154, Kr), ŕgi ~ ŕgi (8, 7, Kl; 98, 78, Va; 98, 78, Va;
104, 83, Va; 198, 159, Sr), petri ~ pⁱetri (12, 11, Kl;
39, 28, Kl; 39, 28, Kl; 61, 42, Va; 91, 70, Va; 93, 70,
Va; 121, 106, Va; 165, 140, Pr), I pēli (158, 136, Pr;
201, 160, Sr), II pēli (64, 43, Va), pient ~ pient

(203, 160, Sr), pōmi ~ pōmi (123, 107, Va), pūmi (31, 21, Kl; 41, 30, Kl; 116, 98, Va; 117, 99, Va; 117, 99, Va; 145, 121, Va; 145, 121, Va; 162, 139, Pr; 195, 156, Sr; 122, 175, Pz), pūoli (3, 2, Kl; 3, 2, Kl; 5, 3, Kl; 44, 35, Kl; 45, 35, Kl; 45, 35, Kl; 45, 35, Kl; 45, 35, Kl; 45, 35, Kl; 177, 148, Kr; 180, 150, Kr; 217, 169, Pz), roudi (34, 23, Kl; 153, 130, Va; 153, 130, Va; 223, 175, Pz; 223, 175, Pz; 227, 178, Lz; 227, 178, Lz; 227, 178, Lz; 233, 189, Lz), sidiāmi (47, 35, Kl), sindi (66, 43, Va; 143, 119, Va; 180, 151, Va; 219, 171, Pz; 219, 171, Pz; 219, 171, Pz; 219, 171, Pz; 220, 171, Pz; 220, 172, Pz; 220, 172, Pz; 220, 172, Pz; 220, 172, Pz; 220, 172, Pz), sīmi (50, 36, Va; 50, 36, Va; 97, 76, Va; 97, 76, Va; 179, 150, Kr; 227, 178, Lz), zirmi ~ zermi (37, 26, Kl; 223, 179, Lz), taagi (50, 36, Va; 77, 54, Va; 88, 66, Va; 88, 66, Va; 131, 153, Kr), taazi (151, 129, Va), tinmi (34, 23, Kl), talili (14, 13, Kl; 75, 51, Va; 90, 69, Va; 188, 154, Kr), tāmi ~ tanmi (181, 153, Kr), vasi (34, 23, Kl), vaggi ~ vaggi (50, 37, Va; 50, 37, Va; 52, 37, Va), veri (34, 23, Kl; 163, 140, Pr; 163, 140, Pr), punduvā aga agani, aigi ~ nai-gi, aigi, aini, aistari, alabi, alli, almili ~ alni, di-manti, āni, dūrbali, ōli, endi, ontai, ōli, elmi, gīrbahi, glōzi, glummi, granti, gābali, iagi, īladi, īlī, īrdi, īezi, jalgi ~ jalgi, jōli, jōmi, jōngi, jōtati, jōngi, jōngi, jōuvvi, jumali, kabali, kadagi ~ gadagi.

kajji, I kardi, II kardi, kardi, kari, karki, kesti,
kezzi, kevadi ~ k¹evadi, kzari, kardi, kerri, keuvvi ~
kiuvvi, k¹endi, kilgi, kiuvvi, knopari, kollu, korri, ko-
gi, kori, kotti, krami, kröppi, krutski, knodi, kužži ~
kužzi, kumi, kuzi, II karmi, karani, labbi, laagi, leagi,
leibi, leiji, leumi, ledi, leuzzi, lenagi ~ linagi, liddi,
liedigi, liemi, lietti, lilli, limmi, limi, luini, lumi,
luzzi, lümü, madali, matsini ~ martsini, mołki ~ mołži, mā-
li, mōli, muddi, mulli, mummi, murgi, murri, müppi, mār-
gi, mātali, nanni, nerri, nini, nołgi, nopki ~ nougi, nō-
gi, obbi, oukki, ouvi, ovatti, ōbi ~ ābi, orni, paiji,
paiiki, painali, pakandi, papieri, packi, peppi, pezagi ~
pizagi, pęzi, p¹edagi, pikki, pilli, pinni, pinski, pī-
łgi, pirgali, piski, ploddi, porri, puini, punki, punni,
puntai, pürni ~ perni, päuvi, püvi, rabbi, razzi, reuv-
vi, rieveli, riggi, roppi, rōji, rōvi, rumali, ruogi, rā-
bali, räppi, salli, sarri, sāmdi, sērgi, säuvi ~ siuvi,
siezari, sizži, silli, silmi, sizži, sitti, soggi, souv-
vi, sōmali, spitali, stundi, stüoppi, sumari, suoji, suo-
li, suongi, sürmi, svikki, särni ~ serni, sävi, zēppi,
zēvili, zidi, zirmi, zvirketi, zāppi, tarabi, teoni, tēr-
ri, terri ~ tirri, toasi, touvi, trāni, tuoni, tūgi, tā-
li, tūrgi, tāmpi, uadi, uidi, uiki, ulli, ulli, umali,
umbi ~ uimbi, umti, unni, uogi, uondi, uomigi, vāgi, vā-
ni, varri, vasti, veži, velli, vēlagi, vēlli ~ villi,
villi, villi, virtsi, vimi, vimi, vōari, vōgi, vōzi,
I vōji, II vōji, vādi, vāgi, ūmti, ūndist.

Vähe on i-sufikailisi substantiive, millest teksti-
des esinevad ebbi ~ ibbi (6, 4, Kl; 6, 4, Kl; 6, 4, Kl;
14, 13, Kl; 14, 13, Kl; 17, 14, Kl; 31, 21, Kl; 31, 21,
Kl; 31, 21, Kl; 31, 21, Kl; 31, 21, Kl; 31, 21, Kl; 31,
21, Kl; 31, 21, Kl; 31, 21, Kl; 54, 39, Va; 71, 45, Va;
71, 45, Va; 71, 46, Va; 71, 46, Va; 72, 46, Va; 72, 46,
Va; 72, 46, Va; 72, 46, Va; 72, 46, Va; 72, 46, Va; 72,
46, Va; 72, 46, Va; 72, 46, Va; 75, 51, Va; 78, 54, Va;
79, 55, Va; 80, 55, Va; 81, 55, Va; 81, 55, Va; 87, 64,
Va; 87, 64, Va; 87, 64, Va; 88, 67, Va; 89, 67, Va; 89,
67, Va; 90, 69, Va; 91, 70, Va; 91, 70, Va; 91, 70, Va;
91, 70, Va; 91, 70, Va; 94, 72, Va; 95, 72, Va; 98, 77,
Va; 103, 82, Va; 114, 93, Va; 114, 93, Va; 114, 93, Va;
114, 93, Va; 116, 98, Va; 117, 99, Va; 117, 99, Va; 123,
107, Va; 123, 108, Va; 124, 108, Va; 136, 117, Va; 136,
117, Va; 136, 117, Va; 148, 125, Va; 148, 125, Va; 148,
125, Va; 148, 125, Va; 151, 128, Va; 151, 128, Va; 153,
129, Va; 153, 129, Va; 153, 129, Va; 165, 140, Pr; 170,
141, Pr; 174, 145, Kr; 174, 145, Sr; 204, 161, Sr; 204,
161, Sr; 204, 161, Sr; 204, 161, Sr; 204, 161, Sr; 209,
166, Pz; 210, 166, Pz; 210, 166, Pz; 210, 166, Pz; 211,
167, Pz; 212, 168, Pz; 212, 168, Pz; 212, 168, Pz; 212,
168, Pz; 213, 168, Pz; 213, 168, Pz; 213, 168, Pz; 221,
174, Pz; 227, 178, Pz; 228, 179, Lž; 228, 179, Lž; 232,
184, Lž; 233, 189, Lž), I kärm (92, 70, Va), na (5,
3, Kl; 5, 3, Kl; 12, 12, Kl; 12, 12, Kl; 12, 12, Kl; 12,
12, Kl; 13, 12, Kl; 13, 12, Kl; 13, 12, Kl; 16, 13, Kl;

16, 13, K1; 16, 13, K1; 16, 13, K1; 20, 16, K1; 29, 21,
K1; 32, 21, K1; 32, 21, K1; 38, 28, K1; 38, 28, K1; 38,
28, K1; 39, 28, K1; 39, 28, K1; 42, 31, K1; 43, 31, K1;
43, 31, K1; 44, 35, K1; 44, 35, K1; 44, 35, K1; 45, 35,
K1; 45, 35, K1; 45, 35, K1; 45, 35, K1; 45, 35, K1; 46,
35, K1; 47, 35, K1; 47, 35, K1; 48, 35, K1; 50, 37, K1;
53, 39, Va; 54, 39, Va; 54, 39, Va; 54, 39, Va; 59, 40,
Va; 59, 42, Va; 59, 42, Va; 59, 42, Va; 59, 42, Va; 59,
42, Va; 59, 42, Va; 59, 42, Va; 60, 42, Va; 60, 42, Va;
60, 42, Va; 61, 42, Va; 62, 42, Va; 62, 42, Va; 62, 42,
Va; 63, 42, Va; 67, 44, Va; 67, 44, Va; 67, 44, Va; 70,
45, Va; 72, 47, Va; 74, 48, Va; 74, 48, Va; 74, 48, Va;
74, 48, Va; 77, 54, Va; 77, 54, Va; 78, 54, Va; 79, 55,
Va; 79, 55, Va; 81, 55, Va; 82, 55, Va; 91, 70, Va; 96,
74, Va; 96, 74, Va; 96, 74, Va; 97, 76, Va; 107, 86, Va;
107, 86, Va; 112, 91, Va; 112, 91, Va; 115, 96, Va; 115,
97, Va; 119, 103, Va; 119, 103, Va; 119, 103, Va; 120,
105, Va; 122, 106, Va; 122, 107, Va; 127, 111, Va; 128,
111, Va; 129, 112, Va; 129, 112, Va; 129, 112, Va; 130,
112, Va; 130, 112, Va; 135, 117, Va; 135, 117, Va; 135,
117, Va; 135, 117, Va; 137, 117, Va; 137, 117, Va; 138,
118, Va; 138, 118, Va; 138, 118, Va; 138, 118, Va; 138,
118, Va; 139, 118, Va; 139, 118, Va; 139, 118, Va; 141,
119, Va; 141, 119, Va; 141, 119, Va; 141, 119, Va; 141,
119, Va; 143, 119, Va; 143, 119, Va; 143, 119, Va; 143,
119, Va; 143, 119, Va; 143, 120, Va; 145, 120, Va; 145,
120, Va; 157, 134, Pr; 157, 134, Pr; 161, 139, Pr; 161,

139, Pr; 162, 139, Pr; 162, 139, Pr; 162, 139, Pr; 174,
 144, Kr; 174, 144, Kr; 174, 144, Kr; 175, 148, Kr; 178,
 149, Kr; 179, 149, Kr; 189, 154, Kr; 190, 154, Kr; 192,
 155, Sr; 192, 155, Sr; 194, 155, Sr; 197, 158, Sr; 197,
 158, Sr; 198, 159, Sr; 201, 160, Sr; 201, 160, Sr; 201,
 160, Sr; 205, 162, Sr; 212, 168, Pz; 216, 169, Pz; 230,
 182, Lz; 230, 182, Lz; 230, 182, Lz; 230, 182, Lz; 230,
 182, Lz; 230, 182, Lz; 230, 182, Lz; 231, 182, Lz; 231,
 182, Lz; 231, 182, Lz; 233, 186, Lz; 236, 194, Lz; 236,
 194, Lz), pitki (16, 13, Kl; 16, 13, Kl; 85, 60, Va),
gulli (164, 140, Pr; 165, 140, Pr; 167, 140, Pr; 194,
 155, Sr), panduvad aga kanni~kanni, kukki, laubi, lan-
ki, loudi, paštari, poigi, puiki, puiki, rebbi, rūni,
sukki, tallist, uoni.

Pronomenitest esineb tekstides üksnes mingi (4, 2,

Kl; 15, 13, Kl; 15, 13, Kl; 16, 13, Kl; 19, 16, Kl; 19,
 16, Kl; 19, 16, Kl; 21, 16, Kl; 22, 16, Kl; 27, 20, Kl;
 27, 20, Kl; 29, 21, Kl; 29, 21, Kl; 31, 21, Kl; 33, 22,
 Kl; 37, 27, Kl; 37, 27, Kl; 38, 28, Kl; 39, 28, Kl; 39,
 28, Kl; 41, 30, Kl; 42, 31, Kl; 43, 31, Kl; 44, 35, Kl;
 45, 35, Kl; 46, 35, Kl; 49, 36, Va; 49, 36, Va; 49, 36,
 Kl; 50, 37, Va; 51, 37, Va; 51, 37, Va; 51, 37, Va; 56,
 40, Va; 56, 40, Va; 56, 40, Va; 57, 41, Va; 59, 42, Va;
 60, 42, Va; 61, 42, Va; 61, 42, Va; 62, 42, Va; 63, 42,
 Va; 63, 42, Va; 66, 43, Va; 70, 45, Va; 74, 50, Va; 77,
 54, Va; 77, 54, Va; 78, 54, Va; 82, 55, Va; 84, 59, Va;

86, 62, Va; 86, 63, Va; 87, 64, Va; 88, 67, Va; 92, 70,
Va; 92, 70, Va; 95, 72, Va; 95, 72, Va; 96, 74, Va; 99,
79, Va; 102, 82, Va; 103, 82, Va; 105, 84, Va; 105, 84,
Va; 105, 85, Va; 105, 85, Va; 106, 85, Va; 106, 85, Va;
107, 86, Va; 108, 87, Va; 108, 87, Va; 108, 87, Va; 109,
89, Va; 110, 89, Va; 112, 90, Va; 117, 99, Va; 117, 99,
Va; 118, 100, Va; 119, 103, Va; 119, 103, Va; 119, 103,
Va; 121, 106, Va; 124, 108, Va; 125, 108, Va; 126, 110,
Va; 128, 111, Va; 129, 112, Va; 130, 113, Va; 131, 113,
Va; 131, 113, Va; 133, 115, Va; 137, 118, Va; 141, 119,
Va; 142, 119, Va; 143, 119, Va; 143, 119, Va; 143, 119,
Va; 145, 121, Va; 146, 123, Va; 150, 127, Va; 158, 135,
Va; 158, 136, Va; 159, 137, Va; 163, 140, Pr; 167, 140,
Pr; 167, 140, Pr; 172, 142, Kr; 173, 143, Kr; 173, 143,
Kr; 174, 145, Kr; 176, 147, Kr; 176, 148, Kr; 176, 148,
Kr; 177, 148, Kr; 177, 148, Kr; 178, 149, Kr; 178, 149,
Kr; 179, 149, Kr; 179, 150, Kr; 179, 150, Kr; 179, 150,
Kr; 180, 150, Kr; 180, 150, Kr; 180, 150, Kr; 184, 154,
Kr; 184, 154, Kr; 188, 154, Kr; 192, 155, Sr; 195, 156,
Sr; 195, 156, Sr; 197, 158, Sr; 198, 159, Sr; 198, 159,
Sr; 202, 160, Sr; 202, 160, Sr; 203, 163, Sr; 210, 166,
Pz; 212, 168, Pz; 212, 168, Pz; 212, 168, Pz; 213, 168,
Pz; 213, 168, Pz; 216, 168, Pz; 218, 170, Pz; 224, 176,
Pz; 225, 176, Pz; 226, 177, Pz; 229, 180, Lž; 232, 185,
Lž), pūndarvad minni, māddi, nānti, sīnni, tāddi, tānni,
unni.

Numeraalid esinevad tekstides järgmiselt: eämi

eämi (8, 7, Kl; 15, 13, Kl; 33, 22, Kl; 45, 35, Kl; 47, 35, Kl; 47, 35, Kl; 48, 35, Kl; 50, 36, Kl; 54, 40, Va; 55, 40, Va; 59, 42, Va; 64, 43, Va; 73, 47, Va; 79, 55, Va; 80, 55, Va; 82, 55, Va; 88, 66, Va; 88, 66, Va; 112, 91, Va; 114, 93, Va; 116, 98, Va; 116, 98, Va; 117, 99, Va; 119, 103, Va; 119, 103, Va; 128, 112, Va; 128, 112, Va; 130, 112, Va; 146, 122, Va; 171, 142, Kr; 171, 142, Kr; 181, 153, Kr; 182, 154, Kr; 183, 154, Kr; 185, 154, Kr; 186, 154, Kr; 188, 154, Kr; 188, 154, Kr; 188, 154, Kr; 189, 154, Kr; 198, 159, Sr; 202, 160, Sr; 215, 168, Pa; 222, 175, Pa), uoi (8, 7, Kl; 9, 7, Kl; 14, 13, Kl; 14, 13, Kl; 14, 13, Kl; 15, 13, Kl; 15, 13, Kl; 17, 15, Kl; 20, 16, Kl; 25, 19, Kl; 25, 19, Kl; 27, 20, Kl; 27, 20, Kl; 27, 20, Kl; 33, 22, Kl; 33, 22, Kl; 37, 27, Kl; 37, 27, Kl; 43, 31, Kl; 52, 37, Va; 52, 37, Va; 52, 37, Va; 52, 37, Va; 57, 41, Va; 57, 41, Va; 58, 42, Va; 59, 42, Va; 60, 42, Va; 61, 42, Va; 62, 42, Va; 62, 42, Va; 64, 43, Va; 64, 43, Va; 67, 44, Va; 67, 44, Va; 68, 44, Va; 68, 44, Va; 69, 44, Va; 69, 44, Va; 69, 44, Va; 70, 45, Va; 71, 45, Va; 71, 46, Va; 73, 46, Va; 73, 47, Va; 74, 48, Va; 76, 53, Va; 77, 54, Va; 78, 54, Va; 79, 55, Va; 81, 55, Va; 84, 59, Va; 88, 67, Va; 89, 68, Va; 90, 69, Va; 94, 71, Va; 95, 72, Va; 97, 77, Va; 103, 82, Va; 103, 82, Va; 104, 82, Va; 107, 86, Va; 110, 89, Va; 110, 89, Va; 113, 91, Va; 118, 102, Va; 119, 103, Va; 119, 103, Va; 129, 112, Va; 130, 113, Va; 130, 113, Va;

132, 114, Va; 134, 116, Va; 134, 116, Va; 137, 118, Va;
 138, 118, Va; 142, 119, Va; 143, 120, Va; 143, 120, Va;
 146, 122, Va; 148, 125, Va; 148, 125, Va; 150, 127, Va;
 152, 129, Va; 153, 130, Va; 163, 140, Pr; 163, 140, Pr;
 166, 140, Pr; 166, 140, Pr; 166, 140, Pr; 168, 141, Pr;
 169, 141, Va; 170, 141, Pr; 171, 142, Kr; 173, 142, Kr;
 173, 142, Kr; 174, 144, Kr; 175, 146, Kr; 176, 147, Kr;
 177, 149, Kr; 178, 149, Kr; 183, 154, Kr; 184, 154, Kr;
 185, 154, Kr; 187, 154, Kr; 190, 154, Kr; 194, 155, Sr;
 196, 157, Sr; 198, 159, Sr; 199, 160, Sr; 200, 160, Sr;
 201, 160, Sr; 203, 160, Sr; 207, 164, Sr; 211, 168, Pz;
 213, 168, Pz; 214, 168, Pz; 216, 168, Pz; 224, 176, Pz;
 225, 176, Pz; 227, 178, Lz; 227, 178, Lz; 233, 188, Lz;
 234, 190, Lz; 235, 192, Lz; 235, 192, Lz; 237, 195, Lz).

Kokku on tekstides 49 1-sufikallist sõna: 41 adjek-
 tiivi, 5 substantiivi, 1 pronoomen ja 2 numeraali. Tar-
 vitamissageduselt reastuvad nad järgmiselt: nai (164),
mängi (151), või (127), õbbi~ibbi (100), õizmi~õimi
 (44), bräni (24), sindi (14), puoli (13), eadi~jeddi
 (10), pumi (10), roudi (9), perri~p¹erri (8), ainagi
 (7), kezzi~kizzi (7), sinni (6), alli (5), õsi~äsi
 (5), taggi (5), leizgilli (5), kaižži~kažži (4), sulli
 (4), tulli (4), keuri~kiuri (3), kuldi (3), meltsi~
miltai (3), püüdi (3), veegi~väegi (3), verri (3), õp-
di~ibdi (2), ämmi~ämmi (2), I päli (2), ziimi~zerai
 (2), julgi (2), õigi~ži (1), itti (1), käli (1), I ep-

pi (1), linni (1), meitvi~muitvi (1), muini (1), pämi~pämi (1), sidami (1), tazai (1), tiini (1), täämi~taämi (1), vaäki (1), I käimi (1), II päli (1), piänti~piäntä (1). Substantiivide nai ja ebbi~ibbi suur tarvitamissagedus seletub nende sõnade igapäevasusega nii olustikulistest kui folkloristlikes tekstides. Pronoomen mingi on lisaks põhitähendusele omandanud nimisõna saatva funktsiooni ning eelneb substantiivile ka siis, kui tähendus seda ei eelda. Numeraalide eiämi~eämi ja t^uoi ulatuslik esinemus on ootuspärane, sest arvsõnad esinevad rahvajuttudes tegevuste eri arvu edasiandmisel ja on tarvitataavad ka igapäevastes tekstides. Laenulise tüvega brüni esineb korduvalt paaris muinasjutus. Teiste sõnade esinemissagedus on suhteliselt väike ning igati kooskõlas oodatava esinemisega.

7. -i k

Registreeritud 3 ik-sufiksilisest sõnast leidub tekstides üksnes sõrik (133, 115, Va; 146, 122, Va) tähenduses 'sarvik, sarvedega'. Pauduvad kõrik ja tämik.

8. -i t

Abstraktseid substantiive on sufiksiga -it registreeritud 17, millest tuntuid 11. Analüüsitud tekstides leidub peigalt 2 it-sufiksilist sõna: vännit (20, 16, Kl; 142, 119, Va; 161, 139, Pr; 202, 160, Sr), ja tsv-

vit~tivvit (20, 16, Kl). Sõna vannit esineb 4 korda ja sõna tärvit 1 kord. Konteksti jälgimisel selgub, et vannit esineb kindlas ühendis um vannit 'on vana', millega seletubki sõna sagedasem esinemis. Puuduvad alantlit, ädit, jandit, jännit, k^hordit, laigit, louglit, madalit, pitkit, sängit, saagait, sürit, tⁱörrit, veittit, üldat.

9. -k ~ -(k) k a Z

Sufiksiga -k ~ -(k)k a Z on tuletatud 15 substantiivi, millest keeletarvitusse kuuluvaid 12. Tekstides leidub pealgalt kaks korda tarvitatud poläkk a Z (179, 150, Kr; 180, 150, Kr). Puuduvad gök a Z, jonakk a Z, jürak, kältsak, kõpk a Z, länk a Z, lušk a Z, mōak a Z, mušk a Z, nōrak, nōrtsak~nārtsakk a Z, palāk a Z, salak~saläkk a Z, špāk a Z.

10. -k i ~ -k k i

Deminutiivsufiksiga -ki ~ -kki on tuletatud 81 substantiivi ja adjektiivi, millest keeletarvitusse kuulub 57 sõna. Tekstides leidub üheses 8 ki~kki-sufiksilist sõna: abnikki (212, 168, Pz), linki (9, 9, Kl; 9, 9, Kl; 171, 142, Kr), neitski (38, 28, Kl; 76, 52, Va; 219, 171, Pz), piški (2, 1, Kl; 3, 2, Kl; 4, 2, Kl; 4, 2, Kl; 4, 2, Kl; 4, 2, Kl; 4, 2, Kl; 7, 5, Kl; 7, 5, Kl; 7, 5, Kl; 8, 7, Kl; 8, 7, Kl; 8, 7, Kl; 8, 7, Kl; 9, 7, Kl; 9, 8, Kl;

9, 9, Kl; 9, 9, Kl; 11, 10, Kl; 11, 11, Kl; 12, 11, Kl;
13, 12, Kl; 13, 12, Kl; 17, 15, Kl; 18, 16, Kl; 19, 16,
Kl; 19, 16, Kl; 19, 16, Kl; 19, 16, Kl; 19, 16, Kl;
16, Kl; 19, 16, Kl; 19, 16, Kl; 20, 16, Kl; 20, 16, Kl;
22, 16, Kl; 23, 16, Kl; 23, 16, Kl; 23, 16, Kl; 23, 16,
Kl; 23, 17, Kl; 23, 18, Kl; 25, 19, Kl; 28, 20, Kl; 30,
21, Kl; 32, 21, Kl; 33, 22, Kl; 33, 22, Kl; 33, 22, Kl;
33, 22, Kl; 33, 22, Kl; 33, 22, Kl; 33, 22, Kl; 33, 22,
Kl; 33, 22, Kl; 36, 25, Kl; 36, 25, Kl; 36, 25, Kl; 36,
25, Kl; 36, 25, Kl; 36, 25, Kl; 36, 25, Kl; 36, 25, Kl;
42, 30, Kl; 42, 30, Kl; 42, 30, Kl; 42, 31, Kl; 43, 31,
Kl; 43, 31, Kl; 43, 31, Kl; 46, 35, Kl; 46, 35, Kl; 47,
35, Kl; 47, 35, Kl; 57, 41, Va; 57, 41, Va; 57, 41, Va;
58, 42, Va; 59, 42, Va; 59, 42, Va; 59, 42, Va; 59, 42,
Va; 66, 44, Va; 67, 44, Va; 68, 44, Va; 73, 48, Va; 73,
48, Va; 76, 52, Va; 76, 52, Va; 78, 55, Va; 81, 55, Va;
82, 55, Va; 87, 64, Va; 87, 64, Va; 88, 66, Va; 89, 68,
Va; 89, 68, Va; 106, 85, Va; 107, 86, Va; 108, 87, Va;
108, 87, Va; 117, 99, Va; 121, 106, Va; 122, 106, Va;
122, 106, Va; 131, 114, Va; 132, 114, Va; 141, 119, Va;
141, 119, Va; 142, 119, Va; 155, 132, Va; 155, 132, Va;
158, 136, Pr; 160, 139, Pr; 160, 139, Pr; 161, 139, Pr;
161, 139, Pr; 161, 139, Pr; 162, 139, Pr; 165, 140, Pr;
165, 140, Pr; 166, 140, Pr; 166, 140, Pr; 178, 149, Kr;
179, 150, Kr; 179, 150, Kr; 180, 151, Kr; 191, 154, Kr;
192, 155, Sr; 193, 155, Sr; 195, 156, Sr; 197, 158, Sr;
197, 158, Sr; 198, 159, Sr; 198, 159, Sr; 198, 159, Sr;

200, 160, Sr; 200, 160, Sr; 206, 162, Sr; 206, 163, Sr;
 207, 163, Sr; 208, 165, Pz; 211, 168, Pz; 211, 168, Pz;
 211, 168, Pz; 211, 168, Pz; 212, 168, Pz; 212, 168, Pz;
 212, 168, Pz; 212, 168, Pz; 213, 168, Pz; 213, 168, Pz;
 213, 168, Pz; 214, 168, Pz; 214, 168, Pz; 214, 168, Pz;
 214, 168, Pz; 214, 168, Pz; 215, 168, Pz; 215, 168, Pz;
 215, 168, Pz; 215, 168, Pz; 215, 168, Pz; 215, 168, Pz;
 215, 168, Pz; 215, 168, Pz; 216, 168, Pz; 216, 168, Pz;
 216, 168, Pz; 216, 168, Pz; 216, 168, Pz; 218, 170, Pz;
 219, 171, Pz; 220, 172, Pz; 220, 172, Pz; 220, 172, Pz;
 220, 172, Pz; 220, 172, Pz; 220, 172, Pz; 228, 180, Pz;
 230, 131, Lž; 232, 184, Lž; 235, 192, Lž; 235, 192, Lž;
 237, 195, Lž; 237, 195, Lž), poiški (36, 25, Kl; 49,
 36, Va; 59, 42, Va; 112, 91, Va; 112, 91, Va; 112, 91,
 Va; 112, 91, Va; 112, 91, Va; 112, 91, Va; 113, 91, Va;
 160, 139, Pr; 164, 140, Pr; 164, 140, Pr; 164, 140, Pr;
 164, 140, Pr; 195, 156, Sr; 204, 161, Sr; 232, 184, Lž;
 237, 195 Lž), päški (92, 70, Va), rõški~räški (16,
 13, Kl; 20, 16, Kl; 20, 16, Kl; 33, 22, Kl; 33, 22, Kl;
 43, 31, Kl; 99, 79, Va; 104, 82, Va; 130, 113, Va; 134,
 116, Va; 183, 154, Kr), vaiški~vaški~väški (9, 7,
 Kl; 9, 7, Kl).

Tarvitussegeduselt reastuvad sõnad järgmiselt: piš-
ki (186), poiški (19), rõški~räški (11), liniki (3),
neitški (3), vaiški~vaški~väški (2), abniikki (1), päh-
ki (1). Adjektiivivi piški suur esinemissegedus on seleta-
 tav tavaga tarvitada rahvajuttudes ja -lauludes epiteeti

piäki. Uksnes folkloristlikes tekstides esineb linki, nimelt liitsõnas tšitsolinki. Sõna rõški ~ räski on kontekstis tihti määrsõnalise varjundiga. Haruldase sõnana leidub tekstides päkki variant päkkõZ.

Puuduvad järgmised 73 ki- kki-sufiksiliist sõna: ba-
bärikki ~ bobärikki, brädlikki ~ breilki, brütiki, õarikki,
õiki, izändki, irki, jalki, joikki, juoimki ~ juoipki,
kabriikki ~ pabriikki, kanki, kaški, käiki, keiški, kenrik-
ki, käldarikki, knieoki, kripäski, kumalikki, kutalikki,
kutški, laintri, lätiki, lintki, lukkki, läpški, lukkki,
mentriikki, miekki, migriikki, naiski, niglikki, nuorki,
nurmki, õnki, õtski, paikki, päkki, pänki, pükki, päuk-
ki ~ päwiki, rauskist, rindki, riäskist, sabriikki, sädlik-
ki, sädlikki, sidadnki, siläski, sipriikki, sõriikki ~ särik-
ki, süolki, süonki, s^uõnki, süüski, süzärki, tonki,
tšiuikki, tuikki, tuiki, tuoiniki, tutški ~ totški, tuiki,
ulikki, unki, uonki ~ uonikki, veiški, veiški, velki,
virki, voriki, väkki.

11. -k s

Sufiksiga -ks on tuletatud 218 sõna, millest 134 on keeletarvituses. Tekstides leidub neist Uksnes 17 järgmist sõna: ibüks (30, 21, KI; 30, 21, KI; 31, 21, KI; 31, 21, KI; 31, 21, KI; 48, 35, KI; 115, 96, Va; 170, 141, Pr; 170, 141, Pr), idüks (13, 13, KI; 17, 15, KI; 22, 16, KI; 22, 16, KI; 27, 20, KI; 33, 22, KI; 98, 78, Va; 113, 91, Va; 113, 91, Va; 143, 119, Va; 183, 154,

Kr; 184, 154, Kr; 186, 154, Kr; 187, 154, Kr; 187, 154, Kr; 188, 154, Kr; 190, 154, Kr; 229, 180, Lž; 229, 180, Lž), irgandaks (183, 154, Kr; 184, 154, Kr; 187, 154, Kr), katuks (2, 1, Kl; 35, 24, Kl; 35, 24, Kl; 102, 81, Va; 120, 105, Va; 125, 108, Va; 136, 117, Va; 191, 154, Kr; 192, 154, Kr; 192, 154, Kr; 207, 164, Sr), kõdaks ~ kādaks (13, 13, Kl; 16, 13, Kl; 17, 15, Kl; 141, 119, Va; 187, 154, Kr; 187, 154, Kr; 190, 154, Kr; 234, 190, Lž; 234, 190, Lž; 234, 190, Lž), lopandaks (168, 140, Pr; 175, 146, Kr), pālandaks (33, 22, Kl; 33, 22, Kl), pⁱetuks (79, 55, Va), pōlandaks ~ pālandaks (183, 154, Kr), suormaks ~ suormuks (132, 114, Va; 150, 127, Va; 150, 127, Va; 150, 127, Va), tabandaks (95, 73, Va; 104, 83, Va; 113, 92, Va), tⁱenandaks (206, 162, Sr), tupuks (95, 72, Va; 204, 161, Sr; 206, 163, Sr; 206, 163, Sr; 207, 163, Sr; 207, 163, Sr; 207, 163, Sr), varikā (51, 37, Va; 51, 37, Va; 51, 37, Va), vilkattaks (75, 51, Va; 76, 53, Va; 76, 53, Va; 76, 53, Va; 89, 68, Va; 90, 69, Va; 99, 78, Va; 173, 143, Kr; 196, 157, Sr; 196, 157, Sr; 196, 157, Sr; 196, 157, Sr; 204, 161, Sr), varuks (227, 178, Pr), vōlikštaks ~ vālikštaks (183, 154, Kr; 191, 154, Kr).

Tarvitussageduselt reastuvad eelnevad sõnad järgmiselt: idaks (19), vilkattaks (13), katuks (11), kōdaks ~ kādaks (10), ibuks (9), tupuks (7), suormaks ~ suormuks (4), irgandaks (3), tabandaks (3), varikā (3),

lopandaks (2), palandaks (2), võlikätaks ~ väliskätaks (2), p¹etuks (1), t¹enandaks (1), voruks (1), põlandaks ~ pälandaks (1). Numeraalid idaks ja kõdaks ~ kädaks esinevad olustikulistes tekstides nii lihtarveõnadena kui ka liitarveõnade osistena, substantiiv vilkattaks rahvajuttudes. Sõna võlikätaks ~ väliskätaks esineb analüüsitud tekstides lühenevalt.

Puuduvad järgmised 201 sõna: ailtaks, akattaks, al-
taks, andaks ~ änduks, antaks, apattaks, artaks, blõdaks, dzäländaks, õbriks, õdraks, õttaks, evattaks ~ ivattaks, elaks, elmandaks, erdaks, gerattaks, golattaks, gubā-
daks, iedaks, iettaks, indaks, inälattaks, irdaks, irm-
taks, irtaks, itlittaks, ilbaks, ilnattaks, irmandaks ~
irmattaks, jamstaks, japuks ~ jāpüks, jēngandaks, jout-
taks, jõlaks ~ jälüks, jutlaks, jurmattaks, kāibandaks,
kāimandaks, karattaks, kazandaks, katstaks, kändaks, kā-
taks, kerikā, kēratmaks, kierdaks, kieraks, kietmaks, ki-
landaks ~ kālandaks, kizandaks, kivandaks, kiuvzandaks,
kilbattaks, kildaks, kīndaks, kittaks, koudaks, kūtstaks,
kōvandaks, kriuvkandaks, krōudaks, krōvandaks, kubandaks,
kūmtaks, kuorandaks, kādüks, kāpārtaks, kārikā, lāiskan-
daks, lakattaks, laktaks, lamattaks, lendaks, l¹epandaks,
liktaks, lipuks, lōrkandaks, lōlāttaks, lōrcattaks, lu-
gandaks, lugdaks, lūdaks, luottaks, lūbandaks, lēmattaks,
negandaks, mērdikā ~ mērdaks, metuks ~ mituks, mielaks,
mioštaks, murtaks, māndraks, mādālvaks, nabuks, nēggar-

taks, näldaks, nielldaks, niždaks, näktaks, okanaks, opat-
taks, õriks ~ ariks, paindaks, palstaks, pandaks, päldaks,
perandaks, piendraks, p¹erandaks, piidaks, pindaks, pīn-
daks, pläravtaks, popartaks, poddaks, politaks, põkkandaks,
puolaks, puostaks, puostikst ~ püstakst, puttaks, püttaks,
pšstaks, räbdaks, räkkandaks, reudlaks, rindlikst, rīn-
daks ~ rīnduks, rīstaks, roiptaks, räkkandaks, rūkkantaks,
sīdaks, s¹egättaks, I siettaks, II siettaks, sindaks, sīn-
daks, sōdaks, sōttaks, sprieždaks ~ spriedaks, sugandaks,
s^uoimandaks, s^uornaks, sältaks, sādamaks, taigandaks ~
tiegandaks, tapartaks, taruks, tazandaks, tārbiks, teit-
taks, tāraks, tītstaks, tuluke, tuoiittaks, tutukst, tā-
pandaks, tēmikstaks, ulandaks, umblättaks ~ umbältaks, um-
mistaks, undaks, uoltaks, uzandakst ~ ūlastakst, ūgan-
daks ~ āgandaks, ūlastaks, ūttaks, vāittaks, vajandaks,
vandaks, vantlättaks, varandaks, varuks, vaštättaks, vas-
tuks, vāmbaks, vārandaks, vediks, verdaks, verstaks, vei-
daks, verandaks, vettaks, vēlastaks ~ vīlastaks, v¹ent-
lakst, v¹erandaks, v¹erdaks, v¹ertakst, v¹eruks, vīntaks,
vīrdakst, voikkandaks, vōdaks ~ vōdāž, vōnastaks ~ vānas-
taks, vāgartaks, hpartaks, āotaks, āmattaks, ārmattaks.

12. -1

Sufiksiga -1 on taletatud 13 sõna, millest 12 on tänapäevalgi arusaadavad. Tekstides leidub pelgalt 4 sõna, mis on järgmised: jumal (18, 16, Kl; 64, 43, Va; 77, 54,

Va; 79, 55, Va; 84, 59, Va; 84, 59, Va; 84, 59, Va; 126, 110, Va; 126, 110, Va; 126, 110, Va), kündal~kündil (64, 43, Va; 66, 43, Va; 84, 59, Va), koval (113, 91, Va; 148, 126, Va; 168, 140, Pz; 179, 150, Kr; 205, 162, Sr; 212, 168, Pz; 213, 168, Pz; 215, 168, Pz; 228, 180, Lz), madal (27, 20, Kl; 28, 20, Kl; 74, 49, Va; 227, 178, Lz).

Tarvitamissageduselt reastuvad nad järgmiselt: jumal (10), koval (9), madal (4), kündal~kündil (3). Peale põhitähenduse on sõna jumal tarvitusel hüüdsõnana, mis põhjustabki suurema tarvitamissageduse; sõna koval on rahvajuttudes positiivse tegelase epiteediks. Ülejäänud sõnade esinemis on ootuspärane.

Järgmised 9 l-sufiksiliist sõna tekstides ei esine: bõmbal, bümbal, dürbal, jedal, mätal, pürgal, rumal, sõmal, v¹eddäl.

13. -l i

Sufiksiga -li on tuletatud 165 noomenit, millest valdava osa moodustavad substantiivid ja adjektiivid. Keeletarvitusse kuulub 106 sõna, tundmatud on 59. Tekstides leidub 19 järgmist sõna: äbli (55, 40, Va; 221, 174, Pz; 221, 174, Pz; 221, 174, Pz; 221, 174, Pz; 221, 174, Pz; 221, 174, Pz), 6stli (202, 160, Sr), imili~imil (203, 160, Sr), itli (183, 154, Kr; 183, 154, Kr; 184, 154, Kr), kärdali~kärdali (174, 144, Kr; 221, 173, Pz), kitali (187, 154, Kr), kinkängali

48, 35, K1; 49, 36, Va; 49, 36, Va; 51, 37, Va; 51, 37,
Va; 51, 37, Va; 51, 37, Va; 53, 39, Va; 54, 39, Va; 54,
39, Va; 54, 39, Va; 55, 40, Va; 56, 40, Va; 57, 41, Va;
58, 42, Va; 59, 42, Va; 59, 42, Va; 63, 42, Va; 66, 44,
Va; 70, 45, Va; 70, 45, Va; 71, 45, Va; 73, 47, Va; 75,
51, Va; 76, 52, Va; 76, 52, Va; 76, 52, Va; 76, 53, Va;
76, 53, Va; 78, 54, Va; 78, 54, Va; 79, 55, Va; 79, 55,
Va; 79, 55, Va; 81, 55, Va; 81, 55, Va; 84, 58, Va; 85,
59, Va; 87, 64, Va; 87, 64, Va; 88, 66, Va; 88, 66, Va;
89, 68, Va; 89, 68, Va; 89, 68, Va; 90, 69, Va; 90, 69,
Va; 90, 69, Va; 91, 70, Va; 91, 70, Va; 93, 70, Va; 93,
70, Va; 93, 70, Va; 94, 71, Va; 95, 72, Va; 95, 72, Va;
95, 73, Va; 96, 74, Va; 96, 74, Va; 96, 74, Va; 98, 78,
Va; 98, 78, Va; 98, 78, Va; 101, 81, Va; 101, 81, Va;
101, 81, Va; 102, 82, Va; 103, 82, Va; 105, 84, Va; 106,
85, Va; 106, 85, Va; 106, 85, Va; 107, 86, Va; 108, 87,
Va; 109, 89, Va; 109, 89, Va; 109, 89, Va; 109, 89, Va;
110, 89, Va; 110, 89, Va; 111, 89, Va; 111, 90, Va; 111,
91, Va; 112, 91, Va; 112, 91, Va; 113, 91, Va; 113, 92,
Va; 116, 98, Va; 116, 98, Va; 116, 98, Va; 116, 98, Va;
117, 99, Va; 117, 99, Va; 117, 99, Va; 117, 99, Va; 117,
99, Va; 117, 99, Va; 118, 100, Va; 118, 100, Va; 118,
100, Va; 118, 101, Va; 118, 101, Va; 118, 101, Va; 119,
103, Va; 120, 105, Va; 121, 106, Va; 121, 106, Va; 121,
106, Va; 121, 106, Va; 122, 106, Va; 123, 108, Va; 123,
108, Va; 123, 108, Va; 124, 108, Va; 124, 108, Va; 124,
109, Va; 125, 109, Va; 125, 109, Va; 126, 110, Va; 126,

110, Va; 127, 110, Va; 127, 111, Va; 128, 111, Va; 128,
111, Va; 129, 112, Va; 129, 112, Va; 129, 112, Va; 130,
112, Va; 130, 112, Va; 133, 115, Va; 134, 116, Va; 135,
117, Va; 135, 117, Va; 136, 117, Va; 137, 117, Va; 138,
118, Va; 138, 118, Va; 138, 118, Va; 139, 118, Va; 139,
119, Va; 139, 119, Va; 145, 120, Va; 145, 121, Va; 146,
123, Va; 146, 124, Va; 147, 124, Va; 147, 124, Va; 148,
125, Va; 149, 126, Va; 150, 127, Va; 150, 127, Va; 150,
128, Va; 151, 128, Va; 151, 128, Va; 154, 131, Va; 154,
132, Va; 156, 133, Va; 156, 133, Va; 156, 133, Va; 157,
134, Va; 157, 134, Va; 157, 135, Pr; 158, 135, Pr; 159,
137, Pr; 159, 137, Pr; 159, 138, Pr; 159, 138, Pr; 159,
138, Pr; 160, 139, Pr; 161, 139, Pr; 161, 139, Pr; 161,
139, Pr; 162, 139, Pr; 162, 139, Pr; 162, 139, Pr; 162,
139, Pr; 162, 139, Pr; 162, 139, Pr; 162, 139, Pr; 162,
139, Pr; 163, 140, Pr; 163, 140, Pr; 163, 140, Pr; 163,
140, Pr; 163, 140, Pr; 164, 140, Pr; 164, 140, Pr; 164,
140, Pr; 164, 140, Pr; 164, 140, Pr; 165, 140, Pr; 166,
140, Pr; 168, 141, Pr; 168, 141, Pr; 168, 141, Pr; 170,
141, Pr; 170, 141, Pr; 170, 141, Pr; 171, 142, Kr; 172,
142, Kr; 172, 142, Kr; 172, 142, Kr; 173, 143, Kr; 173,
143, Kr; 173, 143, Kr; 173, 143, Kr; 174, 144, Kr; 174,
145, Kr; 174, 145, Kr; 174, 145, Kr; 175, 146, Kr; 175,
146, Kr; 176, 147, Kr; 176, 148, Kr; 176, 148, Kr; 176,
148, Kr; 177, 148, Kr; 177, 148, Kr; 177, 148, Kr; 177,
148, Kr; 178, 148, Kr; 178, 149, Kr; 178, 149, Kr; 178,
149, Kr; 178, 149, Kr; 178, 149, Kr; 179, 149, Kr; 179,

149, Kr; 179, 150, Kr; 179, 150, Kr; 179, 150, Kr; 180,
 150, Kr; 183, 154, Kr; 183, 154, Kr; 184, 154, Kr; 184,
 154, Kr; 185, 154, Kr; 185, 154, Kr; 186, 154, Kr; 186,
 154, Kr; 186, 154, Kr; 186, 154, Kr; 189, 154, Kr; 189,
 154, Kr; 189, 154, Kr; 193, 155, Sr; 193, 155, Sr; 193,
 155, Sr; 193, 155, Sr; 195, 156, Sr; 195, 156, Sr; 195,
 156, Sr; 196, 157, Sr; 197, 158, Sr; 198, 159, Sr; 198,
 159, Sr; 198, 159, Sr; 199, 160, Sr; 199, 160, Sr; 200,
 160, Sr; 200, 160, Sr; 200, 160, Sr; 200, 160, Sr; 200,
 160, Sr; 201, 160, Sr; 203, 160, Sr; 203, 160, Sr; 203,
 160, Sr; 203, 160, Sr; 204, 161, Sr; 204, 161, Sr; 204,
 161, Sr; 206, 163, Sr; 206, 163, Sr; 208, 165, Pz; 209,
 165, Pz; 210, 166, Pz; 211, 167, Pz; 211, 168, Pz; 211,
 168, Pz; 211, 168, Pz; 212, 168, Pz; 213, 168, Pz; 213,
 168, Pz; 215, 168, Pz; 215, 168, Pz; 216, 168, Pz; 216,
 168, Pz; 216, 168, Pz; 217, 169, Pz; 217, 170, Pz; 218,
 170, Pz; 218, 170, Pz; 218, 170, Pz; 218, 170, Pz; 224,
 176, Pz; 224, 176, Pz; 224, 176, Pz; 224, 176, Pz; 224,
 176, Pz; 224, 176, Pz; 224, 176, Pz; 224, 176, Pz; 225,
 176, Pz; 225, 176, Pz; 227, 178, Lž; 231, 182, Lž; 232,
 184, Lž; 232, 185, Lž; 236, 193, Lž; 237, 195, Lž),
sižali (183, 154, Kr), sili (68, 44, Va), guži (27,
 20, Kl), tⁱeuđli (206, 162, Sr), vajagali (206, 162, Sr),
voili~vaili (74, 48, Va; 164, 140, Pr; 164, 140, Pr;
 164, 140, Pr; 171, 142, Kr).

Tarvitussageduselt reastuvad sõnad järgmiselt: sol-
li~solli (406), liivli (15), abli (8), võlli~välli (6),
kinkärgali (5), itli (3), kärdali~kirdali (3), k^uõsali
(2), päikali (2), ästli (1), imäli~leli (1), kilali (1),
k^uõali (1), paali (1), niisali (1), silli (1), puäli (1),
tⁱõndli (1), vaiäali (1). Pronomeni seili~sälli Härni-
selt suur tarvitussagedus on tingitud sõna kasutamisest
rõhutatava substantiivi ees. See on liivi keelele omane
tarvitamisviis, millel pole vastavust teistes läänemere-
soome keeltes. Kirjakeelne liivi sagedus on näiline, sest
sõna esineb valdavalt ühes tekstis, sama kehtib abli koh-
ta. Üknes kirjakeelne on vähe kasutatud paali, silli ja
tⁱõndli.

Tekstides pole li-suffiksilisi sõnu älgali, älgastli,
almili, arali, ažali, ärgali, bleikli, drumli, õgli~õg-
gili, entäli, ezgürdali, gürbali, gõdali, guodli, gürbali,
gabali, igali, ilali, leali, izali, ilmali, jolanili, je-
mali, jengali, jõli, kädli, kalali, kärdli, kartli, käzli,
kõzarli, kⁱevädli, kilgali, koõmali~koõbali~koõbili,
kõdli, kõrali, kõvali, kraetli, krumali, kubli, küorali~
küorli, kurali, kurli, kõõali, lõigali, lapali, lätuali,
lajali, letli, lⁱõali, louali, lõtli~lätli, luotšimili~
luotšillimi, märlil, metsali~mitsali, mierli~mierlini,
noili, noistli, noli, mildali, nõndali, nanali, noali~
nuvli, nimli, nuorili, nurkali, nägli, nälgali, obali,
õuli~õuvli, õvətli, õgli~õeli, õvali~õrali, näineli,

palgli, peidli, päzli, p¹eräli, p¹ezäli, piñli, piñkali,
piivali, pindali, puormali, püli, pündali, pävali, rägli~
rägili, rändali, reidli, rekli, reuvli, riemli, rištli,
rištängli, rīgili~rīgli, rujali, ruotäli, rünili, räba-
li, sadali, sakali, sämi, sõmdali, sidaali, sidaemli, sil-
li, silmali, sõrli~särli, suolmli, suomli, süri, šuda-
li, tärbali~tärbali, tēbli, t¹ēgli, tieli, t¹erli, tis-
li, tijali, t^uōali, tuoli, tuontli, tärbili~tärbli,
täudli, uigali, uskli, ustabli, vāili, vanali, varali,
vaštali~vaštli, vastli, vāldali, vēgli, vēlgali~vilga-
li, vigali, vijali, vilali, vitli, vitāli, vōjali, vōt-
li, vārtli~vortli, šdagli, šdali.

14. -l i g

Sufiksiga -lig on tuletatud 5 sõna, millest 4 on tänapäeval tuntud. Tekstides ei leidu ühtki neist. Põh-
duvad eitlig, kartlig, moistlig~m^uoistlig, sādlig ja
usklig. Neist osa on tekstides li-sufikalistena.

15. -l i k k i ~ -l i k k i

Sufiksiga -likki~-likki on tuletatud 21 sõna, mil-
lest on tuntuid 20. Tekstides on neist pelgalt 2, nimelt
brūnlikki (31, 21, K1) ja pävalikki (44, 33, K1).

Põhduvad ülejäänud 19 sõna: joulikki~joudlikki,
jurglikki, kanolikki, kielalikki, kōralikki, seitalikki~

miltalikk, mõnalikk, mustalikk, õalikk ~ õalikk, peä-
likk ~ ežalikk, pipalikk, punalikk, sinalikk, sižalik-
ki, sižalikk, valdzalikk, vanalikk, vijalikk, vinalikk.

16. -l i m i

Sufiksiga -limi on tuletatud 97 adjektiiv, mille hulgas on tuntuid 73. Tekstides leidub peigalt 2 limi--sufiksilist sõna: -goutlimi (193, 155, Sr; 224, 176, Pz), rätlimi (123, 107, Va; 123, 107, Va). Mõlemad on tekstides kaks korda. Tekstides pole järgmisi 95 adjektiiv: erlimi, blõiklimi, boklimi, buktlimi, dumblimi, bunglimi, ērlimi, grõblimi ~ krõblimi, ikālimi, īdlimi, jatklimi, jōdlimi, južlimi ~ jurzi, jūrlimi, kačlimi ~ kolčlimi, kalklimi, kančlimi, kantlimi, kaltsaklimi, kenčlimi ~ kinklimi, kierlimi, ki(u)vlimi, kīrlimi, kislimi, kōrlimi, krūzlimi, kūlimi, kunklimi ~ gunklimi, kuodlimi, kuštlimi, liezlimi, l^uoiklimi, lupātlimi, I mačlimi, II mačlimi, māčlimi, māčlimi, mātlimi, mārlimi, nerlimi, nīčlimi ~ mičlimi, nōrtseklimi ~ nārtseklimi, nūštlimi, okšlimi, ouklimi, ōrikālimi ~ ārikālimi, ōvlimi, paiklimi, pēzlimi, pičlimi, pintseklimi, pištlimi, pičklimi, plančlimi, plečlimi, pločklimi, punklimi, pučklimi, rantlimi, rečlimi, rimčlimi, rištlimi, sarlimi ~ sārlimi ~ sōrlimi, sižalimi, spitšlimi, spruoglimi, striplimi ~ trīplimi, stuoplimi, sučlimi, suolimi, s^uoimlimi,

suorlimi, s^uorlimi, sürlimi, sälglimi, särglimi, söвли-
mi, zortlimi, zvirkslimi, zägarlimi, zäblimi, täblimi~
töblimi, telplimi, tieslimi, täblimi, teaklimi, türlimi,
täudlimi, täüžlimi, uaklimi, verlimi, vⁱedlimi, vielimi,
vičlimi, ärbliimi. Seega leidub tekstides suhteliselt vä-
he limi-sufiksilisi adjektive.

17. -m

Sufiksiga -m on tuletatud sõnu registreeritud 98,
mille hulgas on tuntuid 62. Tekstides esineb 16 järgmist
sõna: jevām~juvām (39, 28, Kl; 39, 28, Kl; 39, 28, Kl;
130, 112, Va; 149, 126, Va; 206, 162, Sr), jouttām (38,
28, Kl; 40, 28, Va; 53, 38, Va; 70, 45, Va; 72, 47, Va;
93, 70, Va; 93, 70, Va; 111, 90, Va; 112, 90, Va; 114,
93, Va; 132, 114, Va; 132, 114, Va; 142, 119, Va; 152,
129, Va; 152, 129, Va; 152, 129, Va; 201, 160, Va), kaš-
tin (43, 31, Kl), kazām (36, 25, Kl; 121, 106, Va; 211,
168, Pz), kāndām (6, 4, Kl; 87, 65, Va; 87, 65, Va; 87,
65, Va; 87, 65, Va; 115, 95, Va), kebām~kevām (92, 70,
Va), kikim (10, 10, Kl; 10, 10, Kl), knaššām (43, 32,
Kl), lālam (118, 100, Va; 216, 168, Pz; 229, 180, Lā),
pidām (24, 17, Kl; 27, 17, Kl; 34, 22, Kl; 44, 34, Kl;
49, 36, Va; 54, 43, Va; 116, 98, Va; 119, 103, Va; 144,
133, Va; 154, 132, Va; 180, 151, Kr; 180, 151, Kr; 185,
154, Kr; 185, 155, Sr; 227, 178, Lā), tourām (65, 43,
Va), tutkām (7, 5, Kl; 20, 16, Kl; 21, 16, Kl; 25, 19,

Kl; 25, 19, Kl; 27, 20, Kl; 28, 20, Kl; 30, 21, Kl; 39, 28, Kl; 45, 35, Kl; 64, 43, Va; 64, 43, Va; 65, 43, Va; 77, 54, Va; 77, 54, Va; 83, 62, Va; 97, 75, Va; 107, 86, Va; 137, 114, Va; 145, 121, Va; 155, 132, Va; 188, 154, Kr; 198, 159, Sr; 198, 159, Sr; 205, 162, Sr; 210, 166, Pz; 214, 168, Pz; 214, 168, Pz; 214, 168, Pz; 214, 168, Pz; 214, 168, Pz; 224, 176, Pz; 224, 176, Pz; 227, 178, Lž; 229, 180, Lž; 230, 182, Lž; 232, 184, Lž; 234, 190, Lž), verkmaD (131, 153, Kr), vetam (8, 9, Kl; 71, 46, Va; 71, 46, Va; 171, 142, Kr), vetim~utim (34, 23, Kl; 80, 55, Va; 157, 135, Pr; 158, 155, Pr; 198, 159, Sr; 198, 159, Sr; 198, 159, Sr; 198, 159, Sr; 200, 160, Sr; 200, 160, Sr; 200, 160, Sr; 200, 160, Sr; 227, 178, Lž), v¹edam (209, 166, Pz; 210, 166, Pz; 217, 170, Pz).

Tarvitamissageduast reastuvad sõnad selliselt:

tutkam (38), jouttam (17), sidam (15), vetim~utim (13), jevam~juvam (6), kandam (6), vetam (4), kazam (3), lā-lam (3), v¹edam (3), kikim (2), kaštim (1), kebam~kevam (1), knaššam (1), teuram (1), verkmaD (1). Sõna tutkam tarvitussagedus seletub piltlike tähenduste olemasoluga lisaks põhitähendusale, jouttam, sidam ja vetim~utim on aga tarvitatavad nii folkloristlikes kui olustikulistes tekstides. Lisaks eelnevale on g-sufiksistele sõnadele kiirkõnes lühenenud mõnikord teonimisõnad, mistõttu ootuspärase -mi asemel võib esineda -m, näit. vaidam um (= vaidami um), pāva kargamt (= pāva

kargamət), kuolamət um (= kuolamət um). Tähenduslik erinevus võimaldab siiski m-sufiksilisel substantiivis lahuse hoida teonimisünadest.

Uhtki korda pole tekstides sõnu akkam, alastam, antam, appam, aštam, azum, brivim, burām, eldam, entšam, ēdam~ēdməZ, ēdrām, ēttam, eisam, igməZ, ildam~ildim, ildzan, ištīm~ištməZ, jelām, jelsam, kalim, kažinam~kažinin, kegməZ, keurām, kevistam, kālim, kierməZ, kildam, klārām, kōnim, kudam, kuolma, kultam, laskam, laškim, lendām, lōgam~loigam, luotšam, madalam, məgdam, mierəttam, nišam, moijām, muštīm, nerkam, netkam~nitkam, ničməZ, oūvzam, ōdam, paizām, peštīm, pilšam, pīndam, piškim, pivām, pivəttam, pošum, pōlam, pūdām, rābām, sadam, səngdam, seudam~seidməZ, sərməZ, sidiim~sidməZ, s'eldam, sietməZ, sindam, sāilām, tevastam~ti-vastam, tiedām, tišməZ~tigim, tišməZ, tulum, uigma, untām, uolməZ, vaikam, vālgam, viškām, viššām, vōlim, vālkām. Neid on kokku 82. Seega on tekstides peigalt üks kuuendik m-sufikeilliste verbide üldarvust.

16. m i

Superlatiivseid adjektiive tulustava ni-sufikaaliga on moodustatud 4 sõna, mis kõik kuuluvad keeletarvitusse ning leiduvad ka tekstides: nuorimi (60, 42, Va; 60, 42, Va; 66, 42, Va; 169, 141, Pr), piakimi (165, 140, Pr; 165, 140, Pr; 166, 140, Pr; 205, 162, Sr), sūrimi (142,

119, Va; 160, 139, Pr), vanini (54, 40, Va; 59, 42, Va; 61, 42, Va).

Tarvitamissageduselt reastuvad vaadeldavad sõnad järgmiselt: nuorini (4), piiskini (4), vanini (3), süüriini (2). Idasaks neile leidub liivi kirjakeele teoreetiku P. Dambergi ühes lündistatud jumbelikõnes lemmimiäi (205, 162, Sr), mis on kunstlik tuletis oga kunlu keelde.

19. -n D

Sufiksiga -nD on tuletatud 4 vänapäevalgi tarvitatavat substantiivi. Kõik nad leiduvad ka tekstides: izend (14, 13, Kl; 24, 18, Kl; 26, 19, Kl; 26, 19, Kl; 51, 37, Va; 53, 39, Va; 54, 39, Va; 54, 39, Va; 54, 39, Va; 55, 40, Va; 73, 47, Va; 73, 47, Va; 73, 47, Va; 89, 68, Va; 89, 68, Va; 90, 69, Va; 95, 72, Va; 102, 82, Va; 103, 82, Va; 103, 82, Va; 103, 82, Va; 103, 82, Va; 122, 106, Va; 122, 106, Va; 123, 108, Va; 125, 108, Va; 129, 112, Va; 136, 117, Va; 136, 117, Va; 136, 117, Va; 137, 118, Va; 139, 118, Va; 139, 118, Va; 139, 118, Va; 139, 118, Va; 139, 119, Va; 141, 119, Va; 142, 119, Va; 142, 119, Va; 143, 119, Va; 143, 119, Va; 143, 119, Va; 143, 119, Va; 193, 155, Sr; 194, 155, Sr; 230, 181, Lž; 230, 182, Lž; 231, 182, Lž; 231, 182, Lž; 231, 182, Lž; 231, 182, Lž; 231, 182, Lž; 232, 185, Lž; 232, 185, Lž; 232, 185, Lž; 234, 189, Lž), jemand (8, 7, Kl; 8, 7, Kl; 51, 37, Va), kõrand~kārand (7, 5, Kl; 12, 12, Kl; 23, 16,

Kl; 27, 20, Kl; 53, 39, Va; 53, 39, Va; 53, 39, Va; 54, 39, Va; 58, 42, Va; 58, 42, Va; 71, 46, Va; 77, 54, Va; 80, 55, Va; 80, 55, Va; 80, 55, Va; 80, 55, Va; 81, 55, Va; 82, 55, Va; 82, 55, Va; 86, 62, Va; 88, 66, Va; 88, 66, Va; 88, 66, Va; 88, 66, Va; 88, 66, Va; 100, 79, Va; 100, 79, Va; 101, 79, Va; 101, 79, Va; 106, 85, Va; 110, 89, Va; 110, 89, Va; 112, 90, Va; 117, 99, Va; 119, 102, Va; 119, 103, Va; 121, 106, Va; 125, 108, Va; 125, 108, Va; 125, 108, Va; 129, 112, Va; 129, 112, Va; 133, 114, Va; 139, 118, Va; 141, 119, Va; 141, 119, Va; 142, 119, Va; 143, 119, Va; 146, 123, Va; 147, 124, Va; 150, 127, Va; 172, 142, Va; 172, 142, Kr; 173, 143, Kr; 180, 151, Kr; 180, 151, Kr; 183, 154, Kr; 194, 156, Sr; 194, 156, Sr; 194, 156, Sr; 219, 171, Pz; 219, 171, Pz; 220, 172, Pz; 224, 176, Pz), pērand~pīrand (3, 2, Kl; 125, 108, Va; 144, 120, Va; 144, 120, Va; 125, 108, Va; 226, 177, Pz).

Tarvitussageduselt reastuvad nd-liitelised sõnad järgmiselt: kōrand~kārand (65), izand (56), pērand~pīrand (6), jemand (3). Sõna kōrand~kārand leidub nii folkloristlikes kui olustikulistes tekstides, sõna izand tarvitussagedus seletub sellega, et kõiki tähtsaid meesisikuid tähistatakse nimetatud sõnaga. Ootusvastaselt vähe on tekstides tarvitatud sõnu jemand ja pērand~pīrand.

20. -Z

Sufiksiga -Z on tuletatud 22 adjektiivil ja substantiivil, millest 18 on tänapäevalgi tuntud. Tekstides leidub 8 sõna. Need on järgmised: närmaZ (205, 161, Sr), pēzaZ~pīzaZ (49, 36, Va; 74, 48, Va; 75, 51, Va; 86, 63, Va), pōlaZ~pālaZ (111, 90, Va; 112, 91, Va), pūdaZ~pūts (2, 1, Kl; 16, 13, Kl; 18, 16, Kl; 41, 29, Kl; 41, 29, Kl; 48, 35, Kl; 198, 159, Sr), sōpkaZ~sāpkaZ (36, 26, Kl; 36, 26, Kl; 162, 139, Pz), tūoraZ (75, 51, Va; 90, 69, Va; 90, 69, Va), valmaZ (46, 35, Kl; 47, 35, Kl; 63, 42, Va; 67, 44, Va; 67, 44, Va; 67, 44, Va; 68, 44, Va; 68, 44, Va; 132, 114, Va; 132, 114, Va; 152, 129, Va; 152, 129, Va; 190, 154, Kr; 191, 154, Kr; 202, 160, Sr; 206, 163, Sr), vēraZ~vīraZ (35, 24, Kl; 52, 37, Va; 66, 44, Va; 66, 44, Va; 80, 55, Va; 82, 55, Va; 131, 113, Va; 136, 117, Va; 188, 154, Kr; 193, 155, Sr; 218, 170, Pz).

Tarvitamissageduselt reastuvad sõnad järgmiselt: valmaZ (16), vēraZ~vīraZ (11), pūdaZ~pūts (7), pēzaZ~pīzaZ (4), sōpkaZ~sāpkaZ (3), tūoraZ (3), pōlaZ~pālaZ (2), närmaZ (1). Tarvitamissagedus on suurem adjektiivil valmaZ, teised Z-sufikallised sõnad esinevad suhteliselt vähese erinevusega. Mõningatest vormidest võib Z-sufiks puiduda, kuigi on olemas nominatiivis ja partitiivis.

Tekstides pole 14 Z-sufiksiliist sõna: abbaz, il-
ga, kalliz, kitsaz, lõnaz, maigaz, para, punaz, pūraz,
rāstaz, tuluz, ^{ukaz} vārba, vērbaz. Selgub, et tekstides lei-
dub üle kolmandiku Z-sufiksiliiste sõnade koguarvust.

21. -Z 1 ~ -Z 8

Sufiksiga -Z 1 ~ Z 8 on tuletatud 17 adjektiivivi, mil-
lest on tarvitataavaid 11. Tekstides esineb põlgalt 2 sõ-
na: jõudzi (7, 6, Kl; 7, 6, Kl; 65, 43, Va), v^uõndzi
(23, 17, Kl; 23, 17, Kl; 24, 17, Kl; 43, 32, Kl). Seega
v^uõndzi 4 ja jõudzi 3 korda.

Ühtki korda pole tekstides järgmisi 15 adjektiivivi:
õldz ~ õldzi, iimzi, irmzi ~ irmaz, jeldzi ~ jeldzili ~
jelsi, kardzi, kardzi, kildzi, kuldzi, liebzi ~ liebdzi,
ouvtzi ~ ouzi, pildzi, sündzi, tuldzi, tādzi, virgzi.

22. -t (~ -D)

Sufiksiga -t (~ -D) on tuletatud 6 adjektiivivi ja subs-
tantiivi. Kõik kuuluvad keeletarvitusse ning tekstides
leidub neist 5: k¹evad (3, 7, Kl; 55, 40, Va; 56, 40, Va;
72, 46, Va; 72, 46, Va), neistst (9, 9, Kl; 10, 9, Kl; 10,
9, Kl; 10, 9, Kl; 10, 9, Kl; 13, 13, Kl; 13, 13, Kl; 35,
24, Kl; 37, 26, Kl; 37, 27, Kl; 37, 27, Kl; 37, 27, Kl;
38, 28, Kl; 39, 28, Kl; 39, 28, Kl; 39, 28, Kl; 39, 28,
Kl; 39, 28, Kl; 39, 28, Kl; 39, 28, Kl; 40, 28, Kl; 42,

31, Kl; 75, 52, Kl; 75, 52, Kl; 75, 52, Kl; 79, 55, Va;
80, 55, Va; 82, 55, Va; 89, 68, Va; 96, 74, Va; 96, 74,
Va; 96, 74, Va; 101, 81, Va; 109, 89, Va; 110, 89, Va;
121, 105, Va; 142, 119, Va; 145, 121, Va; 151, 128, Va;
161, 139, Pr; 171, 142, Kr; 171, 142, Kr; 171, 142, Kr;
172, 142, Kr; 177, 148, Kr; 178, 149, Kr; 178, 149, Kr;
208, 165, Pz; 208, 165, Pz; 208, 165, Pz; 208, 165, Pz;
208, 165, Pz; 217, 169, Pz; 217, 169, Pz; 217, 169, Pz;
217, 169, Pz; 217, 169, Pz; 233, 188, Lž; 233, 188, Lž),
paìnt (48, 35, Kl; 48, 35, Kl; 48, 35, Kl; 48, 35, Kl;
73, 48, Va; 92, 70, Va; 107, 86, Va; 117, 91, Va; 141,
119, Va; 141, 119, Va; 141, 119, Va; 194, 156, Sr),
piènt (229, 180, Lž), vait (3, 2, Kl; 43, 31, Kl; 74,
49, Va; 87, 65, Va; 204, 161, Sr).

Tarvitanissageduselt reastuvad sõnad järgmiselt:
neitst (59), paìnt (12), kⁱevad (5), vait (5), piènt
(1). Sõna neitst tähistab nii tütarlast kui neitut ning
on folkloristlikes ja olustikulistes tekstides igapäe-
vane. Ka paìnt esineb eri laadi tekstides. Ka t-sufiks
pole kõikides vormides säilinud.

Lisaks vaadeldud sõnadele on tekstides t-lõpulisel
it 'selts, ühing' ja tⁱeuD ~ tⁱeut 'teade, teadus', mil-
les aga puudub sufix, sest -t pärineb tüvest.

Tekstides ei leidu sõna sient.

23. -u Z ~ -z Z

Sufiksiga -uZ ~ -zZ on tuletatud 41 abstraktset substantiivi, millest on keeletarvituses 7. Tekstides on vaid 2 sõna: rikuZ (38, 28, K1; 164, 140, Pr; 164, 140, Pr), vertuZ (206, 162, Sr).

Tekstides ei esine 39 uZ ~ -zZ-sufiksiga sõna: aina-
guZ, ärguZ, ärmakstaz ~ armastuZ, elduZ, eristuZ, ertlaz,
eigaz, greiluZ, jänduZ, kärkuZ, kivaz, kovälaz, k^uõrduZ,
kurjeuZ, laiskaz, lälamaz ~ lälamuZ, nüruZ, pänduZ, pumiZ,
püduZ, santuZ, sängduZ, sⁱelduZ, sõgduZ, tⁱerabaz, tig-
gaz, toduZ, tulduZ, tänduZ, tämikštuZ, tümaz, uätabaz,
vabastaz, valštuZ, vartamaz, väldimaz, veluZ, võlikštuZ,
ülduZ. Abstraktsete substantiivide vähene esinemus on
igati ootuspärane, sest ka kirjalikes allikais esineb
neid harva. Veelgi vähem esineb abstraktseid substantii-
ve kõnes, sest kakskeelsuse tõttu siirduti arutlusi si-
saldavate teemade puhul liivi keelelt läti keelele. Nii
ongi liivikeelsed sõnad muutunud tundmatuiks ning asen-
dunud läti sõnadega.

B. Verbisufiks

Algupäraseid verbisufikseid on registreeritud kokku 7, millest mõned on vähaproduktiivsed, teised aga võimaldanud tuletada arvukalt verbe. Ka analüüsitud tekstides on näiteid kõigi sufiksiste esinemuse kohta, kuigi on suuri erinevusi tarvitamissageduses.

1. -b-

Sufiksiga -b- on tuletatud 11 verbi, millest kitsilusandmete põhjal kuulub keeletarvitusse 7. Tekstides leiduvad arabā (131, 113, Va) ja juobā (20, 16, Kl; 20, 16, Kl; 127, 111, Va). Selgub, et 3 korda esineb juobā, üks kord arabā, puuduvad ättabā, ərbā, jošabā, k^uojabā, rikabā, sadabā, sⁱegabā, vānbā ja vərbā (9 verbi). Verbi juob esinemine on igati seaduspärane, ootamatu on mitmete aktiivse sõnavara verbide puudumine tekstidest.

2. -g-

Sufiksiga -g- on tuletatud 11 verbi, millest kitsilusandmete põhjal kuulub keeletarvitusse 8. Tekstides leidub üksnes verb ädagā (13, 12, Kl; 49, 36, Va; 49, 36, Va; 89, 67, Va; 95, 72, Va; 143, 119, Va; 190, 154, Kr; 207, 163, Sr; 207, 163, Sr; 226, 177, Pz; 226, 177, Pz),

puuduvad gabagõ, gobagõ, läbagõ, õssagõ, rabagõ, räbagõ, vëlagõ, vëragõ, viegõ, ärmagõ (10 verbi). Tekstiaandmed kinnitavad, et ädagõ on nii folkloristlikes kui ka olustikulistes tekstides leiduv verb. Kõnes üldtarvitatav rabagõ ei esine tekstides ühtki korda.

3. -i k š-

Sufiksiga -ikš- on tuletatud 62 verbi, millest küsitlusandmete põhjal kuulub keeletarvitusse 49. Tekstides leiduvad burikšõ (9, 7, Kl), ëdrikšõ (43, 32, Kl), irikšõ (91, 70, Va), kerikšõ (221, 173, Pz), lärikšõ (233, 186, Lž), s^uodikšõ (153, 129, Va), vërbikšõ (66, 44, Va; 66, 44, Va; 67, 44, Va; 67, 44, Va; 67, 44, Va; 67, 44, Va; 67, 44, Va; 67, 44, Va; 67, 44, Va; 68, 44, Va; 150, 127, Va; 150, 127, Va; 150, 127, Va; 150, 127, Va; 150, 127, Va; 150, 127, Va) – kokku pelgalt 7 sõna. Tarvitussageduselt reastuvad nad selliselt: vërbikšõ (16), burikšõ (1), ëdrikšõ (1), irikšõ (1), kerikšõ (1), lärikšõ (1), s^uodikšõ (1). Verb vërbikšõ leidub nii folkloristlikes kui olustikulistes tekstides.

Analüüsitud tekstidest puudub 55 sõna: alikšõ, berikšõ, bobikšõ, bomikšõ, bulikšõ, bumikšõ, ërikšõ, gerikšõ, gidikšõ, gilikšõ, gorikšõ, imikšõ, iukšõ, kädikšõ, kändikšõ, kedrikšõ, kedikšõ, kelikšõ, kënikšõ, kërdikšõ, kläbikšõ, knäpikšõ, köppikšõ, kräbikšõ, kärikšõ, litikšõ, lorikšõ, lädikšõ, lälükšõ, merikšõ ~ murikšõ,

narikšš ~ marikšš, olikšš, plärikšš, potikšš, purikšš, re-
jikšš, räbikšš, tarikšš, tebikšš, timikšš, tirikšš, tši-
bikšš, tširikšš, tšäbikšš, tšärikšš, tünikšš, tämikšš,
unikšš, uulikšš, urikšš, varikšš, välikšš ~ völikšš, I v¹e-
dikšš, II v¹edikšš, vinikšš. Selnevast selgub, et deskrip-
tiivseld ning onomatopoeetilisi ikš-sufiksilisi verbe ka-
sutatakse suhteliselt vähe. Kõige sagedamini esineb frek-
ventatiivse varjundiga vërbikšš, mida leidub muinasjuttu-
des. Onomatopoeetiliste verbide vähest esinemust võib se-
letada asjaoluga, et liivi rahvajuttudes leidub neid suh-
teliselt vähem kui kõnes.

4. -l-

Sufiksiga -l- on tuletatud 74 frekventatiivi ja ret-
siiprooki, millest küsitlusandmete põhjal kuulub keeletar-
vitusse 50. Tekstides leiduvad järgmised verbid: aälä
(7, 5, Kl; 7, 5, Kl; 13, 12, Kl; 19, 16, Kl; 19, 16, Kl;
20, 16, Kl; 20, 16, Kl; 20, 16, Kl; 21, 16, Kl; 24, 17,
Kl; 29, 21, Kl; 29, 21, Kl; 30, 21, Kl; 30, 21, Kl; 30,
21, Kl; 31, 21, Kl; 32, 21, Kl; 34, 23, Kl; 51, 37, Va;
54, 39, Va; 77, 54, Va; 80, 55, Va; 80, 55, Va; 81, 55,
Va; 83, 57, Va; 83, 57, Va; 86, 63, Va; 89, 68, Va; 92,
70, Va; 94, 71, Va; 94, 71, Va; 98, 78, Va; 100, 79, Va;
100, 79, Va; 100, 79, Va; 100, 79, Va; 102, 81, Va; 102,
81, Va; 103, 82, Va; 103, 82, Va; 106, 85, Va; 106, 85,
Va; 108, 87, Va; 108, 88, Va; 109, 88, Va; 110, 89, Va;

110, 89, Va; 110, 89, Va; 110, 89, Va; 110, 89, Va; 110,
89, Va; 110, 89, Va; 111, 89, Va; 111, 90, Va; 116, 98,
Va; 120, 104, Va; 120, 105, Va; 120, 105, Va; 120, 105,
Va; 120, 105, Va; 123, 107, Va; 124, 108, Va; 133, 115,
Va; 133, 115, Va; 133, 115, Va; 133, 115, Va; 134, 116,
Va; 136, 117, Va; 147, 124, Va; 147, 124, Va; 147, 124,
Va; 147, 124, Va; 149, 126, Va; 154, 131, Va; 154, 131,
Va; 160, 139, Pr; 160, 139, Pr; 169, 141, Pr; 169, 141,
Pr; 170, 141, Pr; 207, 163, Sr; 207, 164, Sr; 209, 166,
Pz; 210, 166, Pz; 210, 166, Pz; 211, 168, Pz; 217, 169,
Pz; 224, 176, Pz; 232, 185, Lž; 235, 191, Lž), ertl
(73, 53, Va; 76, 53, Va; 204, 161, Sr; 226, 177, Pz),
iml (203, 160, Sr), kurkšl (138, 118, Va; 176, 147,
Kr), metl ~ mitl (8, 7, Kl; 14, 13, Kl; 14, 13, Kl;
22, 16, Kl; 22, 16, Kl; 22, 16, Kl; 23, 16, Kl; 28, 21,
Kl; 31, 21, Kl; 33, 22, Kl; 37, 26, Kl; 39, 28, Kl; 39,
28, Kl; 39, 28, Kl; 39, 28, Kl; 39, 28, Kl; 40, 28, Kl;
40, 29, Kl; 40, 29, Kl; 40, 29, Kl; 41, 30, Kl; 42, 30,
Kl; 50, 37, Va; 50, 37, Va; 50, 37, Va; 66, 43, Va; 71,
46, Va; 73, 47, Va; 76, 53, Va; 77, 54, Va; 79, 55, Va;
80, 55, Va; 83, 57, Va; 83, 57, Va; 84, 57, Va; 85, 59,
Va; 87, 65, Va; 94, 71, Va; 94, 71, Va; 94, 71, Va; 96,
74, Va; 97, 76, Va; 98, 78, Va; 99, 79, Va; 100, 79, Va;
100, 79, Va; 100, 79, Va; 100, 79, Va; 101, 80, Va; 106,
85, Va; 109, 89, Va; 110, 89, Va; 110, 89, Va; 111, 89,
Va; 111, 90, Va; 112, 90, Va; 114, 93, Va; 115, 95, Va;

120, 105, Va; 121, 106, Va; 122, 107, Va; 123, 107, Va;
 128, 112, Va; 131, 113, Va; 135, 117, Va; 136, 117, Va;
 136, 117, Va; 143, 119, Va; 143, 120, Va; 144, 120, Va;
 146, 123, Va; 146, 124, Va; 146, 124, Va; 148, 125, Va;
 149, 126, Va; 150, 127, Va; 150, 127, Va; 151, 128, Va;
 154, 132, Va; 158, 136, Pr; 160, 138, Pr; 161, 139, Pr;
 163, 140, Pr; 164, 140, Pr; 164, 140, Pr; 167, 140, Pr;
 167, 140, Pr; 169, 141, Pr; 174, 144, Kr; 174, 144, Kr;
 186, 154, Kr; 196, 156, Sr; 198, 159, Sr; 204, 161, Sr;
 204, 161, Sr; 207, 163, Sr; 207, 163, Sr; 207, 164, Sr;
 210, 166, Sr; 212, 168, Pz; 213, 168, Pz; 213, 168, Pz;
 216, 169, Pz; 226, 177, Pz; 227, 178, Lž; 229, 180, Lž),
mādlā (25, 19, Kl; 41, 30, Kl; 122, 106, Va; 174, 144,
 Kr; 188, 154, Kr; 196, 157, Sr; 222, 175, Pz; 224, 176,
 Pz; 225, 177, Pz; 231, 183, Lž), peislā (9, 7, Kl; 24,
 18, Kl; 83, 57, Va; 83, 57, Va), pⁱekslā (8, 7, Kl),
radlā~ralilā (2, 1, Kl; 9, 7, Kl; 24, 18, Kl; 36, 25,
 Kl; 65, 43, Va; 69, 44, Va; 95, 73, Va; 119, 103, Va;
 131, 114, Va; 190, 154, Kr; 210, 166, Pz; 229, 180, Lž),
ridlā~rīlā~rillā (70, 45, Va; 96, 74, Va), sūrsalā~
sūslā (36, 25, Kl; 36, 25, Kl), taplā (76, 53, Va; 95,
 72, Va; 205, 161, Sr), temālā~timālā (11, 10, Kl; 11,
 10, Kl), tikālā~tekālā (11, 10, Kl; 11, 10, Kl), umblā
 (146, 122, Va; 146, 122, Va; 146, 122, Va), vantlā~vant-
lā~vanklā (22, 16, Kl; 23, 16, Kl; 23, 16, Kl; 23, 16,
 Kl; 23, 17, Kl; 24, 17, Kl; 25, 19, Kl; 25, 19, Kl; 25,
 19, Kl; 26, 19, Kl; 28, 20, Kl; 29, 21, Kl; 29, 21, Kl;

30, 21, Kl; 31, 21, Kl; 33, 22, Kl; 33, 22, Kl; 33, 22, Kl; 41, 30, Kl; 41, 30, Kl; 46, 35, Kl; 49, 36, Va; 50, 36, Va; 51, 37, Va; 51, 37, Va; 51, 37, Va; 53, 38, Va; 54, 39, Va; 58, 42, Va; 58, 42, Va; 59, 42, Va; 60, 42, Va; 62, 42, Va; 63, 42, Va; 73, 47, Va; 74, 48, Va; 74, 49, Va; 74, 50, Va; 79, 55, Va; 79, 55, Va; 81, 55, Va; 81, 55, Va; 85, 59, Va; 95, 72, Va; 97, 76, Va; 99, 79, Va; 99, 79, Va; 100, 79, Va; 102, 81, Va; 105, 84, Va; 106, 85, Va; 107, 86, Va; 109, 89, Va; 123, 107, Va; 133, 114, Va; 135, 117, Va; 136, 117, Va; 136, 117, Va; 136, 117, Va; 144, 120, Va; 146, 122, Va; 146, 122, Va; 146, 124, Va; 147, 124, Va; 150, 127, Va; 154, 131, Va; 156, 133, Va; 157, 135, Va; 157, 135, Va; 157, 135, Va; 158, 135, Pr; 158, 135, Pr; 158, 135, Pr; 160, 139, Pr; 162, 140, Pr; 164, 140, Pr; 164, 140, Pr; 169, 141, Pr; 182, 153, Kr; 182, 153, Kr; 191, 154, Kr; 191, 154, Kr; 196, 157, Sr; 196, 157, Sr; 198, 159, Sr; 202, 160, Sr; 202, 160, Sr; 202, 160, Sr; 203, 160, Sr; 204, 161, Sr; 204, 161, Sr; 204, 161, Sr; 208, 165, Pz; 209, 166, Pz; 210, 166, Pz; 210, 166, Pz; 213, 168, Pz; 214, 168, Pz; 216, 169, Pz; 223, 175, Pz; 224, 176, Pz; 224, 176, Pz; 236, 193, Lž; 236, 193, Lž; 236, 193, Lž; 236, 193, Lž; 236, 193, Lž), v¹¹gd13 ~ v¹¹gda31 (13, 13, Kl; 17, 15, Kl; 17, 15, Kl; 39, 28, Kl; 40, 29, Kl; 40, 29, Kl; 47, 35, Kl; 49, 36, Va; 49, 36, Va; 49, 36, Va; 49, 36, Va; 49, 36, Va; 49, 36, Va; 52, 37, Va; 63, 42, Va; 69, 42, Va;

65, 43, Va; 86, 63, Va; 103, 82, Va; 136, 117, Va; 136, 117, Va; 149, 126, Va; 162, 139, Pr; 169, 141, Pr; 171, 142, Kr; 172, 142, Kr; 202, 160, Sr; 204, 161, Sr; 206, 162, Sr; 207, 163, Sr; 207, 163, Sr; 208, 164, Sr; 215, 168, Pz; 226, 177, Pz; 228, 179, Lz). Kokku on neid 17 ning tarvitussageduselt resstuvad nad selliselt: vantla ~ vantla ~ vankla (107), metla ~ mitla (106), ailla (90), v^uõda ~ v^uõda (35), raandla ~ railla (12), māda (10), ortla (4), peisla (4), tepla (3), unbla (3), kurkula (2), ridla ~ rilla ~ rilla (2), sūrla ~ sūsla (2), tevälä ~ tiñsla (2), tikula ~ tekula (2), imla (1), pⁱekula (1). Prekventatiivid vantla ~ vantla ~ vankla, metla ~ mitla, ailla ja v^uõda ~ v^uõda on teistest suhteliselt sagedamini kasutatavad eeskätt olustikulistes tekstides, kuid nad esinevad ka rahvajuttudes. Analüüsitud tekstidest punduvad abi, aisti, antla ~ amla ~ antla, apāda ~ apvāda, brakula, eitla, gerkula, lūksula, jutla, kāidla ~ kāilla, kargla, kartla, kazla, kāda ~ kōda, kensla, kengula, kieldla, kierla, kirula, kōula ~ kouula, k^uozla, kūda ~ kūda, lūgula ~ liūgula, linla, lougula, l^uoila ~ luola, lūbi ~ lebi, maikula, mīda ~ muja ~ jaldla, mustla, pⁱezi, pierula, pīsla, puula, ratatla, reula ~ riula, reūda ~ reūla ~ rⁱeūda, riemla, rintla, rundula, sāda, sēntula ~ sēnula ~ sīnula, seūvula ~ seūla ~ siūvula ~ siūla, sibula, sitla, sūda, sāda, ziēksula ~ ziēksula ~ ziukula, tokula, temla ~ temula ~ timula ~ timla, tuntula ~ tunula, tāksula, uula, vāda, veikula ~ vuikula, veit-

la, vⁱentla ~ vⁱentäl - seega kokku 57. Ilmneb, et 50 keeletarvitusse kuuluvast l-sufiksilisest verbist on tekstides esindatud pisut üle neljandiku, tekstidest puuduvate verbide arv moodustab koguarvust üle kolme neljandiku. Eelnevad andmed kinnitavad l-sufiksiliiste verbide suhteliselt keskmist kasutamist. Kolka külla liivlaste kõnepruugis on metateesi tõttu l-sufiks sattunud mõnikord sõna lõppu, nält. vantäl, vⁱentäl, v^ueddäl.

5. -n d-

Sufiksiga -nd- on tuletatud 22 translatiivset verbi, millest küsitlusandmete põhjal kuulub keeletarvitusse 11. Analüüsitud tekstides leiduvad järgmised 6 verbi: juonda (25, 19, Kl; 66, 43, Va; 72, 46, Va), märganda (192, 154, Kr; 198, 159, Sr; 224, 176, Pz), oksnä (222, 174, Pz; 222, 174, Pz), rekanda ~ rikanda (4, 2, Kl; 5, 3, Kl; 23, 16, Kl; 33, 22, Kl; 37, 27, Kl; 37, 27, Kl; 40, 29, Kl; 43, 31, Kl; 46, 35, Kl; 47, 35, Kl; 58, 42, Va; 70, 45, Va; 88, 67, Va; 88, 67, Va; 88, 67, Va; 88, 67, Va; 89, 67, Va; 91, 70, Va; 103, 82, Va; 112, 90, Va; 118, 100, Va; 124, 108, Va; 130, 113, Va; 130, 113, Va; 139, 118, Va; 139, 118, Va; 142, 119, Va; 143, 119, Va; 143, 119, Va; 148, 125, Va; 148, 125, Va; 148, 125, Va; 149, 126, Va; 157, 135, Pr; 159, 138, Pr; 167, 140, Pr; 167, 140, Pr; 182, 154, Kr; 183, 154, Kr; 187, 154, Kr; 193, 155,

Sr; 193, 155, Sr; 193, 155, Sr; 193, 155, Sr; 207, 164, Sr; 211, 167, Pz; 225, 176, Pz; 225, 177, Pz; 231, 182, Lž), salanda (64, 43, Va; 85, 59, Va; 108, 88, Va; 124, 108, Va; 124, 108, Va; 125, 108, Va; 176, 147, Kr; 176, 147, Kr; 176, 147, Kr; 181, 152, Kr; 181, 152, Kr; 202, 160, Sr; 203, 160, Sr; 203, 160, Sr), upanda (21, 16, Kl; 53, 39, Va; 84, 59, Va; 87, 64, Va; 87, 64, Va; 108, 87, Va; 108, 87, Va; 108, 87, Va; 161, 139, Pr). Tarvitamissageduselt reastuvad sõnad järgmiselt: rekanda ~ rikanda (49), salanda (14), upanda (9), juonda (3), närganda (3), oksa (2). Verbi rekanda ~ rikanda tarvitamissagedus seletub sõna igapäevasusega, ka salanda ja upanda on üldtarvitatavad temaatilistes tekstides.

Tekstidest puuduvad alanda, apanda, kištand, küorand, küzand, laikanda, laiskanda, lopand, nälgand, parand, paskanda, p^leranda, p^uotkanda, rakanda, uland, üländ - kokku 16 sõna. Niisiis puudub tekstidest peaaegu kolm neljandikku fikseeritud sõnadest, küsitlusandmete järgi keeletarvitusse kuuluvatest sõnadest pole tekstides 5 sõna.

6. -ž-

Sufiksiga -ž- on tuletatud 12 onomatopoeetilise varjundiga verbi, mis küsitlusandmete põhjal on kõik arusaadavad. Tekstides leidub neist pelgalt 4: derž (157, 134, Pr), gil(a)ž (91, 70, Va), mérž (207, 163, Sr), vérž

(53, 38, Kl; 64, 43, Kl; 95, 73, Va). Tarvitamissagedu-
selt reastuvad nad järgmiselt: veržə (3), deržə (1),
gil(d)žə (1), meržə (1).

Tekstides pole verbe bendžə, glebžə ~ gləbžə, grəbžə,
keržə, kibžə, midžə, neržə, tšūžə - kokku 8. Ilmselt, et
tekstides leidub üks kolmandik registreeritud ž-sufiksi-
listest verbidest.

Tekstides leidub veel sõna irgandəks (183, 154, Kr),
milles substantiiviliite -ks ees on -nd-, mida saab kä-
sitada kui verbisufiksit. Vastavaliitelist verbi pole
liivi keelest registreeritud.

7. -t t- ~ -t-

a. Vokaal + -tt-

Sufiks -tt- on liitunud vokaalile või diftongile 80
juhul. Kõsitlusandmete põhjal kuulub keeletarvitusse 49
tt-sufiksilist verbi. Tekstides esinevad järgmised neist:
kazəttə (29, 21, Kl; 154, 131, Va; 154, 131, Va; 206, 163,
Sr), kəratəttə (44, 34, Kl; 55, 40, Va; 57, 41, Va; 57, 41,
Va; 58, 42, Va; 61, 42, Va; 63, 42, Va; 70, 45, Va; 70,
45, Va; 70, 45, Va; 128, 112, Va; 129, 112, Va; 129, 112,
Va; 129, 112, Va; 183, 154, Kr; 183, 154, Kr; 187, 154,
Kr; 192, 155, Sr; 226, 177, Pz), kəttə (32, 21, Kl), lō-
lattə (38, 27, Kl; 44, 35, Kl; 82, 55, Va; 82, 55, Va;
171, 142, Kr; 172, 142, Kr; 172, 142, Kr; 172, 142, Kr;

174, 145, Kr; 174, 145, Kr; 174, 145, Kr; 177, 149, Kr;
 177, 149, Kr; 178, 149, Kr; 178, 149, Kr), magättä (97,
 76, Va; 116, 97, Va; 198, 159, Sr), neüttä ~ nevtä (30,
 21, Kl; 181, 153, Kr; 182, 154, Kr; 206, 163, Sr),
opättä (116, 98, Va; 184, 154, Kr; 187, 154, Kr; 187,
 154, Kr; 187, 154, Kr), pūrittä (182, 153, Kr; 201, 160,
 Sr; 201, 160, Sr; 201, 160, Sr), teittä (26, 19, Kl; 183,
 154, Kr; 186, 154, Kr; 186, 154, Kr; 186, 154, Kr; 187,
 154, Kr; 187, 154, Kr; 208, 165, Pz; 227, 176, Pz),
tärättä (182, 153, Kr), ulättä (205, 162, Sr), II vaittä
tä (203, 160, Sr). Eelnevad 12 sõna jagunevad tarvita-
 missageduselt järgmiselt: kärättä (19), lõlättä (15),
teittä (9), opättä (5), kezättä (4), neüttä ~ nevtä (4),
pūrittä (4), magättä (3), kõttä (1), tärättä (1), ulät-
tä (1), II vaittä (1). Tekstidest selgub, et ka suurema
 tarvitamissagedusega verbid leiduvad pelgalt üksikutes
 tekstides, kus nad korduvad. Eriti suure tarvitussage-
 dusega verbe tt-sufiksiliiste hulgas pole. Tekstidest
 puuduvad ärättä, borättä, evättä, globättä, golättä,
imättä, imüt, istät, jelättä, jovättä, jõttä, jürmättä,
kanät, kändättä, kezättä, kēmättä, kõrdättä, kilmättä,
kūlat, kūldättä, ladüttä, likättä, lūpättä, lēmättä,
nigrõttä, I mõttä, II mõttä, märättä, napsättä, no-
vättä, nõlättä, puštät, ouvtä, outtä ~ ouvtä, ovät-
tä, olat, pagät, painättä, palättä, pistättä, plvāt-
tä, pilättä, pūddä, räiskät, rozättä, salättä, sout-

tä, aulättä, tabättä, tälättä, tirättä, tinättä, tomat-
tä, tättä, uigat, upättä, ulättä, I vaittä, vanat, va-
tättä, verättä, vigat, voittä, võmpättä, võttä, hättä,
ärmättä, ürgättä. Neid on kokku 68. Ilmneb, et tekstides
esinevate verbide hulk on suhteliselt väike ning puudu-
vad keeletarvituses sageli esinevad borättä, kändättä,
kilmättä, nõlättä jt.

b. -n + t-

Sufiks -t- on 39 juhul liitunud n-konsonandile.

Saadud verbidest kuulub käsitlusandmete põhjal keeletar-
vitusse 23. Tekstides leidub neist üksnes 4: akantä (208,
165, Pz), puškantä (97, 70, Va; 93, 70, Va), täntä (33,
22, Kl; 33, 22, Kl; 91, 70, Va; 137, 118, Va), upantä
(20, 16, Kl; 54, 39, Va; 54, 39, Va). Esinemissagedu-
selt reastuvad sõnad selliselt: täntä (4), upantä (3),
puškantä (2), akantä (1). Ootamatuseks on peaaegu tund-
matuks muutunud akantä esinemine.

Tekstides ei esine alantä, alint, apantä, idantä,
ilantä, intä, istantä, ierant, kastant, kazantä, kei-
dantä, kištantä, k^hostantä, luotantä, lāmantä, mārgantä,
nālgantä, pāikkant, parantä, paškantä, piškintä, pitkan-
tä, puontä ~ puottä, pāgintä, señtä, sintä, sitantä, ta-
zantä, tiļantä, vabantä, vegantä, vantä, v¹entä, vāntä,
ürgantä. Käesoleva alarühma 39 verbist on niisils teks-

tides pelgalt 4, puudub 35. Ilmneb, et juba pikemat aega toimub antud rühma verbiide tähenduse tuhmunine ja tarvitamissageduse vähenemine.

c. -s(ä) + t-

Sufiks -t- on liitunud 136 juhul s- või ä-konsonandile. Nii tuletatud verbiidest kuulub klišitlusandmete põhjal keeletarvitusse 93. Tekstides on rakendatud neist järgmisi: ärmast (10, 10, Kl; 37, 27, Kl; 43, 31, Kl; 43, 31, Kl; 206, 162, Sr), ärast ~ irast (80, 55, Va; 80, 55, Va; 81, 55, Va; 81, 55, Va), jamast (9, 8, Kl; 97, 76, Va; 116, 98, Va; 132, 114, Va; 153, 129, Va; 153, 129, Va), kärast ~ gärast (70, 45, Va), kaviast (45, 35, Kl), kujast (159, 138, Pr; 160, 139, Pr; 176, 147, Kr; 176, 147, Kr; 182, 153, Kr), lõkst (213, 168, Pz), pikst (4, 2, Kl; 97, 77, Va; 97, 77, Va; 116, 97, Va; 125, 109, Va; 139, 119, Va; 155, 133, Va; 156, 133, Va; 156, 133, Va; 212, 168, Pz), potkast ~ puotkast (16, 13, Kl), püst ~ püst (23, 17, Kl; 24, 17, Kl; 41, 29, Kl; 141, 119, Va; 141, 119, Va; 144, 120, Va; 144, 120, Va; 157, 134, Pr; 157, 134, Pr; 214, 168, Pz; 235, 192, Lž), ratst (31, 21, Kl; 51, 37, Va; 51, 37, Va; 51, 37, Va; 51, 37, Va; 51, 37, Va; 51, 37, Va; 53, 39, Va; 53, 39, Va; 54, 39, Va; 54, 39, Va; 54, 39, Va; 54, 39, Va; 54, 39, Va; 54, 39, Va; 69, 44, Va; 69, 44, Va; 87, 64, Va; 98, 77, Va; 108, 87, Va; 108, 87, Va; 123, 107, Va; 136, 117, Va;

165, 140, Pr; 170, 141, Pr; 207, 163, Sr), tānikstā (221, 173, Pz), vīzastā (191, 154, Kr; 191, 154, Kr). Tarvitamissageduselt reastuvad antud 13 verbi järgmiselt: ratstā (25), pūstā ~ pūtstā (11), pīkstā (10), jamstā (6), kūjastā (6), ārmastā (5), ērštā ~ īrštā (4), vīzastā (2), kērštā ~ gērštā (1), kāvīstā (1), lōkstā (1), potkāstā ~ p^uotkāstā (1), tānikstā (1). Verb ratstā esineb erinevates tekstides, mistõttu sõna tarvitamissagedus ongi suhteliselt suur. Verbid pūstā ~ pūtstā, pīkstā ~ pīkstā, jamstā, kūjastā ja ārmastā on samuti igapäevased ning nende esinemus on igati ootuspärane. Neologismina leidub ühes tekstis vīzastā.

Tekstidest puuduvad alastā, āmbastā, ārgastā, ārmakstā, dantštā, derštā, dītštā, depāstā, enimstā, erīstā, etāt, eigīst, gvāstā, gilštā ~ kilštā, glagāstā, glepštā, globāstā, imīstā, īlastā, īlmastā, jūokštā, jūtustā, katkāstā, kātštā, kāikāstā, kārgāstā, kegāstā, kelštā, kezāstā, kērkāstā, kīuvštā, kīlastā, kītštā, kīrgāstā, kolāstā, korīst, kōkštā, kōrštā, kōtšt, krekštā, kronkstā ~ krunkstā, kuorbāstā, kuorštā ~ guorštā, kuotštā, kūstā, kākāst, kāristā, kārgāstā, lagāstā, laikātā, lajāstā, latāstā, lētstā ~ lītstā, libāstā, liemstā ~ lēmstā, līpštā, līngāstā ~ lēngāstā, lomāstā, lorīst, lūštāst, lāgāstā, maigāstā, mērštā ~ mīrštā, multīst, murāstā, nellāst, netkāstā ~ nītkāstā, norkāstā, nōlāstā ~ nālastā, nōrāstā, nāgarst, nālgāstā, nūrist, ovāstā, ōlastā ~ ālastā, I palštā, II palštā, patīst, perīstā ~

pirmsta, pimsta, piuksta ~ piksta, piusta, pivasta, pil-
past, punasta, purasta, püdist, peumast, rinksta, sai-
nasta, silasta, sitasta, särsta, tarest, tiststa, totast,
tõvast, t^uoistlat, tütsta, uigast, umsta ~ insta, ulas-
ta, ütsta, valmasta, valsta, varasta, verista, versta,
välasta ~ veilasta, v¹edasta, vigast, vijasta, višast,
vitsta, vilasta, võjasta ~ vājasta, võnasta ~ vānasta,
võtsta ~ vātsta, v^uõnsta, v^uõrsta, vāsta, ādist, ūksta.

Kelnevast selgub, et tekstides leidub 13 vaadelda-
 va alarühma verbi, puudub aga 123. Seega on rakendatud
 vaevalt üht kümnenäikku. Teiste rühmadega võrreldes on
 tekstides frekventatiive, kausatiive ja translatiive,
 milles -t- liitub p-konsonandile, suhteliselt vähe. Puu-
 dub igapäevaseid kõnekeele verbe, nagu kezasta, kūsta,
silasta, võjasta ~ vājasta jt.

d. -r + t- (-d-)

Vaid 55 juhul on sufiks -t- (-d-) liitunud p-konso-
 nandile. Selliselt tuletatud verbidest kuulub küsitlus-
 andmete põhjal keeletarvitusse 41. Analüüsitud tekstides
 on neist pelgalt järgmised 4: art (118, 101, Va; 206,
 163, Sr), murt (73, 48, Va), pūndart (83, 57, Va; 83,
 57, Va), tšokart (197, 158, Sr; 197, 158, Sr). Nende
 esinemissagedus on samuti väike: art (2), pūndart (2),
tšokart (2), murt (1).

Järgmised 51 verbi, milles -t- liitub samuti r-konsonandile, ei esine analüüsitud tekstides: bättartä, böldartä, buzartä, dukartä, feddärtä, glästärtä, globärtä, glöstärtä, graviertä, immärtä ~ ümmärd, I irtä, II irtä, kertä, kertä, kⁱeddärtä, klapärtä, klämbärtä, klepärtä, klömpärtä, knöpart, kuddärtä, kumärd, käkärtä, küpärtä, käu(v)kartä, kämärtä, loddärtä, lönkärtä, läkärtä, läpartä, miggärtä ~ meggärtä, mirtä, nikärtä ~ nikärdä, nuort, miskärtä, oppärtä, pärtä, plättärtä, plindärtä, pövtärtä, sklëndärtä, slängärtä, suortä, tapärtä, ugar-tä, viertä, vⁱertä, vägärtä ~ väerättä, vünkärtä, ümärdä, äpartä.

Selgub, et tekstides leidub üksnes üks neljateistkümneandik vaadeldava alarühma verbideest, puudub kolmteist neljateistkümneandikku. Niisiis on verbe, milles -t- liitub r-konsonandile, tekstides vähe.

e. -l + -t- (-d-)

Sufiks -t- (-d-) on liitunud l-konsonandile 50 juhul. Kõsitlusandmete järgi kuulub keeletarvitusse 37 selliselt moodustatud verbi. Analüüsitud tekstides leiduvad järgmised: ieltä (214, 168, Pz), kovaltä (32, 21, Kl; 78, 54, Va; 125, 109, Va; 138, 118, Va), kultä (44, 34, Kl), neggältä (181, 153, Kr), poltä (204, 161, Sr; 204, 161, Sr; 205, 161, Sr), seltä (189, 154, Kr; 189, 154, Kr), uoltä (205, 162, Sr), ältä (11, 11, Kl; 12,

11, K1; 12, 11, K1; 114, 94, Va; 141, 119, Va). Need 8 verbi reastuvad tarvitamissageduselt järgmiselt: äita (5), kovalta (4), polta (3), salta (2), leita (1), kuita (1), näggalta (1), uolta (1). Selgub, et ühtki neist pole tarvitatud eriti sageli, kuigi kõik on üldtarvitavad sõnad.

Vaadeldava alarühma verbidest pole tekstides järgmisi: aibalt, aita, aita, ändilta, bilta ~ bidelt, budilta, eittalta, gilta, kipilta, kilt, kilta, knipilta, kolta, kopilta, I kuolta, II kuolta, kulta, lilta, littalta, madalta, mangilta, mädalta, piegilta, pürgalta, pult, purpilta, püstilt, rumalta, I saddalta, II saddalta, sittalta, sõmalta, stempilta, säalta, tabalta, tabalta ~ taibalta, valta, vigalta, viggalta, vilt, viidelt, ävalt.

Niisiis on tekstides 50 verbist 8, puudub 42. Eelnevus moodustab umbes ühe kuendiku, mis on suurem kui mitmes eelnevas alarühmas.

f. -m + t-

Sufiks -t- on liitunud m-konsonandile 17 juhul. Kuusitlusandmete põhjal kuulub keeletarvitusse 7 verbi, millest tekstides leidub pelgalt imta (105, 83, Va; 118, 101, Va; 118, 101, Va; 133, 114, Va; 152, 129, Va).

Tekstides ei ole tarvitatud verbe arnt, irnta, ienint, juvamt, kebant ~ kevamt, kumta, lälamta, mimta,

nĩm̃t̃a, par̃am̃t̃, par̃m̃t̃a, pĩem̃t̃, pĩm̃t̃, rĩem̃t̃a, ver̃m̃t̃a, vĩ-
zim̃t̃. Niisiis on tuletatud verbidest tekstides üksnes
üks seitsmeteistkümnendik. Selline esinemis seletub vaa-
deldava alarühma verbide üldise vähese tarvitamisega ning
aktiivsest keeletarvitusest väljalangemisega.

8. -p + t-

Sufiks -t- on 15 juhul liitunud p-konsonandile. Kõ-
sitlusandmete põhjal kuulub 11 selliselt tuletatud verbi
keeletarvitusse. Vaadeldud tekstides leidub neist 3 järg-
mist: lopt̃a (91, 70, Va; 223, 175, Pz; 223, 175, Pz),
rept̃a (144, 120, Va), äpt̃a (51, 37, Va; 51, 37, Va; 51,
37, Va; 51, 37, Va; 73, 47, Va; 97, 76, Va; 108, 88, Va;
183, 154, Kr; 186, 154, Kr; 187, 154, Kr; 188, 154, Kr;
188, 154, Kr). Tarvitamissagedus on järgmine: äpt̃a (12),
lopt̃a (3), rept̃a (1). Et verb äpt̃a esineb tihti olusti-
kulistest tekstides, ongi tema esinemissagedus suurem.

Vaadeldud tekstides pole verbe gpt̃a, iept̃a, jüopt̃a,
knöpt̃, krämp̃t̃a, lépt̃a, lⁱépt̃a, piépt̃a, tⁱeräpt̃, vaipt̃,
vⁱedäpt̃, vipt̃a, milles -t- liitub samuti p-konsonandile.

Alarühma 15 sõnast leidub tekstides 3, puudub 12
verbi. Seega on tekstides üks viiendik registreeritud
verbidest.

h. -k + t-

Sufiks -t- on 41 juhul liitunud k-konsonandile. Kuulutusandmete põhjal kuulub 36 selliselt moodustatud verbi keeletarvitusse. Tekstides leiduvad järgmised verbid: laktā (64, 43, Va; 138, 118, Va; 138, 118, Va; 152, 129, Va; 152, 129, Va), liktā (224, 176, Pz; 235, 192, Iž), nāktā (35, 19, K1; 43, 31, K1; 43, 31, K1; 60, 42, Va; 62, 42, Va; 63, 42, Va; 63, 42, Va; 63, 42, Va; 86, 62, Va; 97, 75, Va; 116, 98, Va; 118, 100, Va; 118, 101, Va; 130, 113, Va; 163, 140, Pr; 169, 141, Pr; 183, 154, Kr; 183, 154, Kr; 185, 154, Kr; 185, 154, Kr; 185, 154, Kr; 188, 154, Kr; 188, 154, Kr; 189, 154, Kr; 190, 154, Kr; 190, 154, Kr; 198, 159, Sr; 206, 162, Sr; 207, 163, Sr; 210, 166, Pz; 210, 166, Pz; 212, 168, Pz; 214, 168, Pz; 215, 168, Pz; 216, 168, Pz; 225, 176, Pz; 225, 176, Pz; 225, 176, Pz), perktā (190, 154, Kr; 192, 154, Kr), pouktā (222, 175, Pz; 223, 175, Pz), pūktā (214, 168, Pz), virktā (100, 79, Va; 153, 129, Va), ādaktā (110, 89, Va; 111, 89, Va; 111, 89, Va; 111, 89, Va; 143, 119, Va; 208, 164, Sr; 217, 169, Pz; 225, 177, Pz; 226, 177, Pz). Tarvitamissageduselt reastuvad need 8 verbi järgmiselt: nāktā (38), ādaktā (9), laktā (5), liktā (2), perktā (2), pouktā (2), virktā (2), pūktā (1). Et nāktā leidub nii folklooristlikes kui olustikulistes tekstides, on tema esinemissagedus märksa suurem ülejäänud sama alarühma verbidest.

Tekstides puuduvad järgmised vaadeldava alarühma
verbid: dankta, ekta ~ ikta, iehta, ikta, iktta, julkt,
kokta, korhta, lanhta, likta, nerhta, penhta, I pilhta,
II pilhta, puoikta, pukta, räukta, sikta, tikt, tikta,
tilhta, tänhta, uikta, ukt, ukta, urhta, vakta, valhta,
vehta, vikta, voikta, volhta, vähta.

Alarühma 41 sõnast esineb tekstides 8, puudub 33
verbi. Tekstides leidub üks viiendik registreeritud
verbidest.

Kõiki -tt- ~ -t- sufiksiga tuletatud sõnu on kokku
438, millest küsitlusandmete põhjal kuulub keeletarvi-
tusse 298. Analüüsitud tekstides on aga pelgalt 53 ver-
bi, mis moodustavad ühe kaheksandiku -tt- ~ -t- sufiksi-
liste verbide üldarvust.

C. M u u t u m a t u t e s ö n a d e
s u f i k s i d

Algupäraseid muutumatuete sõnade sufikseid on registreeritud 11, mille hulka kuuluvad ka väliskohakäändeist kujunenud liited. Neid vaadeldakse ühiselt nagu mitmeid samade sufiksiste erinevaid häälikulisi variante.

1. -i n

Sufiksiga -in on tuletatud 59 instruktiivadverbi ja kaassõna, millest küsitlusandmete põhjal kuulub keeletarvitusse 47. Analüüsitud tekstides leiduvad järgmised in-sufiksilised sõnad: ikaigin (56, 40, Va; 123, 107, Va; 131, 114, Va; 133, 114, Va; 209, 165, Pz), iläin (187, 154, Kr; 198, 159, Sr; 210, 166, Pz; 214, 168, Pz; 214, 168, Pz; 216, 169, Pz; 223, 175, Pz; 230, 182, Lz; 230, 182, Lz), jälgin (56, 40, Va; 56, 40, Va; 58, 42, Va; 61, 42, Va; 61, 42, Va; 71, 45, Va; 71, 45, Va; 103, 82, Va; 153, 129, Va), kogin (14, 13, Kl; 14, 13, Kl; 16, 13, Kl; 19, 16, Kl; 21, 16, Kl; 30, 21, Kl; 40, 29, Kl; 41, 29, Kl; 41, 29, Kl; 44, 33, Kl; 49, 36, Va; 56, 40, Va; 61, 42, Va; 83, 57, Va; 88, 67, Va; 98, 78, Va; 114, 94, Va; 136, 117, Va; 146, 123, Va; 147, 124, Va; 154, 131, Va; 154, 131, Va; 176, 147, Kr; 178, 149, Kr; 205, 161, Sr; 205, 161, Sr; 206, 162, Sr; 211, 167, Pz; 217, 169, Pz;

223, 175, Pz; 223, 175, Pz; 226, 177, Pz), kōtskin~
katskin (26, 19, Kl; 29, 21, Kl; 46, 35, Kl; 59, 42, Va;
61, 42, Va), kuodin (19, 16, Kl; 32, 21, Kl; 36, 25, Kl;
46, 35, Kl; 46, 35, Kl; 46, 35, Kl; 46, 35, Kl; 58, 42,
Va; 76, 52, Va; 77, 54, Va), k^uolmskin (62, 42, Va),
paldin (19, 16, Kl; 19, 16, Kl; 29, 21, Kl; 34, 22, Kl;
39, 28, Kl; 39, 28, Kl; 44, 33, Kl; 49, 36, Va; 49, 36,
Va; 50, 36, Va; 78, 54, Va; 86, 62, Va; 109, 88, Va; 113,
91, Va; 115, 95, Va; 115, 95, Va; 116, 98, Va; 119, 102,
Va; 119, 103, Va; 124, 108, Va; 128, 111, Va; 128, 112,
Va; 135, 117, Va; 136, 117, Va; 141, 119, Va; 156, 133,
Va; 161, 139, Pr; 165, 140, Pr; 167, 140, Pr; 186, 154,
Kr; 187, 154, Kr; 190, 154, Kr; 191, 154, Kr; 191, 154,
Kr; 192, 154, Kr; 196, 156, Sr; 198, 159, Sr; 213, 168,
Pz; 222, 175, Pz; 223, 175, Pz; 223, 175, Pz; 223, 175,
Pz; 224, 176, Pz; 229, 180, Lž; 236, 193, Lž), perin
(160, 139, Pr), pēdin~pēdin~pēn (9, 7, Kl; 15, 13,
Kl; 15, 13, Kl; 19, 16, Kl; 21, 16, Kl; 21, 16, Kl; 22,
16, Kl; 26, 19, Kl; 33, 22, Kl; 34, 22, Kl; 40, 29, Kl;
40, 29, Kl; 46, 35, Kl; 46, 35, Kl; 48, 35, Kl; 54, 39,
Va; 55, 40, Va; 56, 41, Va; 57, 41, Va; 59, 42, Va; 59,
42, Va; 69, 44, Va; 69, 44, Va; 69, 44, Va; 69, 44, Va;
69, 44, Va; 70, 45, Va; 71, 45, Va; 71, 45, Va; 78, 54,
Va; 79, 55, Va; 80, 55, Va; 81, 55, Va; 81, 55, Va; 82,
55, Va; 84, 59, Va; 87, 65, Va; 90, 69, Va; 92, 70, Va;
93, 71, Va; 94, 71, Va; 94, 72, Va; 98, 78, Va; 99, 79,
Va; 102, 82, Va; 106, 85, Va; 108, 88, Va; 109, 88, Va;

110, 89, Va; 111, 90, Va; 118, 101, Va; 121, 106, Va;
 124, 108, Va; 128, 112, Va; 129, 112, Va; 129, 112, Va;
 129, 112, Va; 134, 116, Va; 134, 116, Va; 135, 117, Va;
 137, 118, Va; 139, 119, Va; 141, 119, Va; 141, 119, Va;
 141, 119, Va; 142, 119, Va; 142, 119, Va; 143, 119, Va;
 143, 120, Va; 144, 120, Va; 147, 124, Va; 147, 124, Va;
 152, 129, Va; 153, 129, Va; 153, 129, Va; 154, 132, Va;
 155, 132, Va; 159, 137, Pr; 159, 138, Pr; 161, 139, Pr;
 162, 139, Pr; 165, 140, Pr; 165, 140, Pr; 165, 140, Pr;
 166, 140, Pr; 166, 140, Pr; 168, 140, Pr; 168, 141, Pr;
 168, 141, Pr; 170, 141, Pr; 171, 142, Kr; 171, 142, Kr;
 172, 142, Kr; 173, 143, Kr; 174, 144, Kr; 175, 145, Kr;
 177, 149, Kr; 178, 149, Kr; 178, 149, Kr; 182, 153, Kr;
 184, 154, Kr; 195, 156, Sr; 195, 156, Sr; 196, 156, Sr;
 197, 158, Sr; 200, 160, Sr; 201, 160, Sr; 203, 160, Sr;
 205, 161, Sr; 207, 163, Sr; 216, 168, Pz; 218, 170, Pz;
 225, 177, Pz; 227, 178, Lz; 227, 178, Lz; 228, 180, Lz;
 229, 180, Lz; 229, 180, Lz; 231, 182, Lz), sadin (160, 139,
 Pz), valdin (6, 4, Kl; 10, 10, Kl; 10, 10, Kl; 12, 12, Kl;
 15, 13, Kl; 16, 13, Kl; 47, 35, Kl; 51, 37, Va; 51, 37, Va;
 52, 37, Va; 52, 37, Va; 56, 40, Va; 68, 44, Va; 70, 45,
 Va; 80, 55, Va; 81, 55, Va; 82, 55, Va; 83, 57, Va; 83,
 57, Va; 84, 58, Va; 86, 63, Va; 86, 63, Va; 87, 65, Va;
 98, 77, Va; 100, 79, Va; 109, 88, Va; 126, 109, Va; 126,
 109, Va; 128, 111, Va; 130, 113, Va; 132, 114, Va; 133,
 115, Va; 136, 117, Va; 136, 117, Va; 147, 124, Va; 149,

126, Va; 159, 137, Pr; 159, 137, Pr; 191, 154, Kr; 228, 180, Lž; 229, 180, Lž; 235, 191, Lž). Tarvitamissageduselt reastuvad tekstides leiduvad adverbid ja postposit-sioonid järgmiselt: -pēdān ~ -pēdin ~ -pēn (119), paldin (45), vāldin (42), kōgin (32), knōdin (10), īldin (9), jālgin (9), īksigin (5), kotekin ~ kātekin (5), k^uolmskin (1), perin (1), sadin (1). Mitmetel adverbilisel on fonee-tilisi variante (paldittān, jētpēd jt.). Postpositatsioon -pēdān ~ -pēdin ~ -pēn esineb mitmesugustes ühendites nii folkloristlikes kui olustikulistes tekstides, millega se-letubki sõna suur tarvitamissagedus. Instruktiivadverbid vāldin, paldin ja kōgin on igapäevases tarvituses ning nende suhteliselt kõrge esinemissagedus on igati ootus-pärane. Pelgalt ühe korra esinevad k^uolmskin, perin ja sadin on iseloomulikud viimistletud sõnastusele.

Tekstides ei leidu instruktiivadverbe āigin, amīn, barin, iein, īksin, īdin, irgin, -jettin, kabālin, kak-šin, kazāmin, kārdin, kingin, kopākin, kūin ~ kūjin, kūs-kin, lapin, lebin, lorin, lodigin, mālin, nelāskin, nādi-lin, pāikin, pluottin, porin, puojin, pāvin, rāndin, ro-zin, rubilin, setain, seudin, strēckin, sugudin, tāzin, tārbin, tīlkin, tōckin, tōlin, tuontin, tāužin, vālin ~ vāittin, vakin, vīskin.

Tekstides on kokku 12, paudub 45 vaadeldava rühma adverbi ja postpositiooni, seega sisaldavad tekstid

peaaegu ühe neljandiku sõnade üldarvust, mis on ootuspä-
rane.

2. -k i D ~ -k i s t (-g i D ~ -g i s t)

Sufiksiga -k i D ~ -k i s t (-g i D ~ -g i s t) on tuletatud 10
sõna, millest kitsitlusandmete põhjal kuulub keeletarvi-
tusse 8. Tekstides leiduvad neist järgmised: iäki s t ~ iä-
ki z (221, 173, Pz), kuigi D ~ kuigi a t (97, 76, Va; 188,
154, Kr; 189, 154, Kr; 202, 160, Sr; 228, 180, Lz), ku-
nägi D ~ kunägi s t (104, 82, Va; 185, 154, Kr; 185, 154,
Kr; 189, 154, Kr; 224, 176, Pz; 226, 177, Pz), kuogi D
(97, 76, Va; 188, 154, Kr; 189, 154, Kr), kuški D ~ kuš-
k i s t (22, 16, Kl; 25, 19, Kl; 28, 21, Kl; 33, 22, Kl;
37, 27, Kl; 70, 45, Va; 70, 45, Va; 82, 55, Va; 100, 79,
Va; 103, 82, Va; 107, 86, Va; 110, 89, Va; 119, 103, Va;
142, 119, Va; 144, 120, Va; 155, 132, Va; 157, 135, Va;
161, 139, Pr; 161, 139, Pr; 161, 139, Pr; 161, 139, Pr;
186, 154, Kr; 206, 163, Sr; 207, 164, Sr; 235, 191, Lz),
midägi D ~ midägi a t (36, 25, Kl; 36, 25, Kl; 40, 29, Kl;
51, 37, Va; 51, 37, Va; 51, 37, Va; 78, 54, Va; 83, 58,
Va; 89, 68, Va; 91, 70, Va; 91, 70, Va; 93, 70, Va; 99,
79, Va; 102, 81, Va; 105, 84, Va; 105, 84, Va; 106, 85,
Va; 106, 85, Va; 106, 85, Va; 109, 88, Va; 119, 103, Va;
119, 103, Va; 119, 103, Va; 135, 117, Va; 136, 117, Va;
144, 120, Va; 149, 126, Va; 152, 128, Va; 156, 133, Va;
167, 140, Pr; 173, 142, Kr; 174, 144, Kr; 179, 149, Kr;

179, 150, Kr; 180, 150, Kr; 182, 154, Kr; 188, 154, Kr; 189, 154, Kr; 190, 154, Kr; 214, 168, Pz; 222, 174, Pz).
Tarvitamissageduselt reastuvad vaadeldavad sõnad järgmiselt: midagiD~midagist (41), kuškiD~kuškist (25), kunagiD~kunagist (6), kuigiD~kuigist (5), kuogiD (3), iškist~iškiz (1). Sõnade midagiD~midagist, kuškiD~kuškist suur tarvitamissagedus on igati ootuspärane, sest mõlemad esinevad nii folklooristlikes kui olustikulistes tekstides.

Ühtki korda pole tekstides sõnu kunaskiD, nikškiD, siegiD ja veitigiD. Niisiis on kümnest sõnast tekstides kuus, mis on suurem kui ühegi teise sufiksiga moodustatud muutumatute sõnade pühmas. Arvestusse ei ole võetud sõnu kunad, midad, milles ki-(gi-)element puudub.

3. -la, -l, -l D

Väliskohakäändelisi adverbe on moodustatud 74 tüvest, millest käsitlusandmete põhjal kuulub keeletarvitusse 60 ühe, kaho või kolme kohakäände lõpuga adverbe. Tekstides leidub neid järgmiselt: abbala~abbal (65, 43, Va; 190, 154, Kr; 191, 154, Kr; 214, 168, Pz), aigal~aigal (25, 19, Kl; 55, 39, Va; 154, 132, Va; 182, 153, Kr; 195, 156, Sr; 222, 175, Pz; 222, 175, Pz), jalgal~jalgal (36, 19, Kl), jedmal (3, 2, Kl; 5, 3, Kl; 9, 9, Kl; 13, 13, Kl; 14, 13, Kl; 14, 13, Kl; 14, 13, Kl; 23, 16, Kl; 23, 16, Kl; 29, 21, Kl; 33, 22, Kl; 45, 35, Kl;

45, 35, Kl; 47, 35, Kl; 58, 42, Va; 62, 52, Va; 65, 43, Va; 71, 46, Va; 80, 55, Va; 83, 57, Va; 83, 57, Va; 103, 82, Va; 118, 100, Va; 118, 100, Va; 119, 103, Va; 122, 106, Va; 130, 113, Va; 149, 126, Va; 149, 126, Va; 168, 141, Pr; 177, 149, Kr; 200, 160, Sr; 205, 161, Sr), joudal (190, 154, Kr), karral, koral, koralD (29, 21, Kl; 29, 21, Kl; 66, 44, Va; 92, 70, Va; 97, 76, Va; 107, 86, Va; 107, 86, Va; 109, 89, Va; 160, 139, Pr; 162, 140, Pr), korandal (7, 5, Kl; 80, 55, Va; 82, 55, Va; 86, 62, Va; 112, 90, Va), leizgal, leizgalD (12, 12, Kl; 15, 13, Kl; 15, 13, Kl; 15, 13, Kl; 43, 31, Kl; 57, 41, Va; 57, 41, Va; 64, 43, Va; 65, 43, Va; 66, 43, Va; 74, 48, Va; 95, 72, Va; 109, 88, Va; 134, 116, Va; 134, 116, Va; 175, 146, Kr; 189, 154, Kr; 190, 154, Kr; 208, 164, Sr), lōttal, lōttalD (27, 20, Kl; 27, 20, Kl; 44, 35, Kl; 45, 35, Kl; 46, 35, Kl; 46, 35, Kl; 123, 108, Va; 177, 149, Kr; 177, 149, Kr; 180, 150, Kr; 226, 177, Pr; 226, 177, Pr), luštial (135, 117, Va; 168, 140, Pr; 173, 142, Kr; 205, 161, Sr), māla (27, 20, Kl; 42, 30, Kl; 42, 30, Kl; 44, 35, Kl; 176, 148, Kr), mōla, mōl, mōlD (9, 7, Kl; 18, 16, Kl; 24, 18, Kl; 35, 24, Kl; 41, 30, Kl; 41, 30, Kl; 41, 30, Kl; 115, 95, Va; 121, 105, Va; 171, 142, Kr; 180, 151, Kr; 195, 156, Sr; 197, 158, Sr; 221, 174, Pr; 230, 181, Lž), muragal (79, 55, Va; 180, 151, Kr), paikkal, paikkal, paikkalD (7, 5, Kl; 9, 7, Kl; 25, 16, Kl; 31, 21, Kl; 32, 21, Kl; 32, 21, Kl; 46, 35, Kl; 57, 41, Va;

75, 51, Va; 77, 54, Va; 83, 57, Va; 90, 69, Va; 115, 98,
 Va; 116, 98, Va; 147, 124, Va; 169, 140, Pr; 209, 166,
 Pz; 218, 170, Pz; 229, 180, Lž), pitkø1 (134, 116, Va),
pollindžø1 ~ p^uolliz (126, 110, Va), pālš, pāl, pāid (2,
 1, Kl; 2, 1, Kl; 5, 3, Kl; 5, 3, Kl; 5, 3, Kl; 6, 4, Kl;
 6, 4, Kl; 6, 4, Kl; 7, 5, Kl; 7, 5, Kl; 8, 7, Kl; 9, 7,
 Kl; 9, 7, Kl; 9, 7, Kl; 11, 10, Kl; 11, 10, Kl; 12, 11,
 Kl; 13, 12, Kl; 14, 13, Kl; 14, 13, Kl; 15, 13, Kl; 18,
 16, Kl; 19, 16, Kl; 20, 16, Kl; 20, 16, Kl; 21, 16, Kl;
 21, 16, Kl; 22, 16, Kl; 22, 16, Kl; 23, 16, Kl; 23, 17,
 Kl; 24, 17, Kl; 25, 19, Kl; 26, 19, Kl; 27, 20, Kl; 27,
 20, Kl; 28, 20, Kl; 29, 21, Kl; 30, 21, Kl; 30, 24, Kl;
 30, 21, Kl; 31, 21, Kl; 31, 21, Kl; 31, 21, Kl; 32, 21,
 Kl; 32, 21, Kl; 33, 22, Kl; 33, 22, Kl; 33, 22, Kl; 34,
 23, Kl; 35, 24, Kl; 35, 25, Kl; 36, 25, Kl; 37, 27, Kl;
 37, 27, Kl; 37, 27, Kl; 37, 27, Kl; 37, 27, Kl; 39, 28,
 Kl; 40, 28, Kl; 40, 29, Kl; 43, 31, Kl; 46, 35, Kl; 47,
 35, Kl; 47, 35, Kl; 47, 35, Kl; 47, 35, Kl; 47, 35, Kl;
 47, 35, Kl; 48, 35, Kl; 48, 35, Kl; 50, 36, Va; 50, 36,
 Va; 51, 37, Va; 52, 37, Va; 55, 40, Va; 55, 40, Va; 57,
 41, Va; 58, 42, Va; 59, 42, Va; 60, 42, Va; 60, 42, Va;
 62, 42, Va; 62, 42, Va; 62, 42, Va; 63, 42, Va; 64, 43,
 Va; 64, 43, Va; 64, 43, Va; 64, 43, Va; 65, 43, Va; 65,
 43, Va; 65, 43, Va; 65, 43, Va; 67, 44, Va; 67, 44, Va;
 67, 44, Va; 68, 44, Va; 68, 44, Va; 68, 44, Va; 72, 46,
 Va; 73, 47, Va; 75, 52, Va; 76, 52, Va; 76, 53, Va; 76,
 53, Va; 76, 53, Va; 77, 54, Va; 77, 54, Va; 77, 54, Va;

78, 54, Va; 78, 54, Va; 79, 55, Va; 79, 55, Va; 80, 55,
Va; 80, 55, Va; 80, 55, Va; 81, 55, Va; 84, 59, Va; 84,
59, Va; 84, 59, Va; 85, 59, Va; 85, 59, Va; 86, 63, Va;
86, 63, Va; 88, 66, Va; 88, 67, Va; 88, 67, Va; 91, 70,
Va; 92, 70, Va; 92, 70, Va; 92, 70, Va; 92, 70, Va; 93,
70, Va; 94, 71, Va; 97, 77, Va; 97, 77, Va; 100, 79, Va;
100, 79, Va; 100, 79, Va; 101, 81, Va; 103, 82, Va; 103,
82, Va; 105, 84, Va; 105, 84, Va; 107, 86, Va; 109, 88,
Va; 109, 89, Va; 110, 89, Va; 112, 91, Va; 115, 97, Va;
115, 97, Va; 116, 98, Va; 116, 98, Va; 117, 99, Va; 117,
99, Va; 117, 99, Va; 117, 99, Va; 119, 103, Va; 121, 106,
Va; 122, 106, Va; 122, 106, Va; 123, 107, Va; 123, 107,
Va; 123, 107, Va; 123, 107, Va; 124, 108, Va; 124, 108,
Va; 125, 108, Va; 125, 109, Va; 127, 110, Va; 129, 112,
Va; 130, 113, Va; 132, 114, Va; 132, 114, Va; 132, 114,
Va; 133, 115, Va; 133, 115, Va; 135, 117, Va; 135, 117,
Va; 136, 117, Va; 138, 118, Va; 138, 118, Va; 143, 120,
Va; 144, 120, Va; 144, 120, Va; 145, 121, Va; 148, 125,
Va; 148, 125, Va; 149, 126, Va; 149, 126, Va; 152, 129,
Va; 152, 129, Va; 152, 129, Va; 153, 129, Va; 153, 129,
Va; 153, 129, Va; 155, 133, Va; 156, 133, Va; 156, 133,
Va; 156, 133, Va; 156, 133, Va; 161, 139, Pr; 167, 140,
Pr; 167, 140, Pr; 168, 141, Pr; 168, 141, Pr; 170, 141,
Pr; 170, 141, Pr; 171, 142, Kr; 172, 142, Kr; 174, 144,
Kr; 174, 145, Kr; 174, 145, Kr; 174, 145, Kr; 174, 145,
Kr; 175, 145, Kr; 175, 145, Kr; 175, 146, Kr; 179, 150,

Kr; 179, 150, Kr; 179, 150, Kr; 184, 154, Kr; 185, 154,
 Kr; 186, 154, Kr; 190, 154, Kr; 192, 154, Kr; 195, 156,
 Sr; 195, 156, Sr; 197, 158, Sr; 198, 159, Sr; 198, 159,
 Sr; 198, 159, Sr; 199, 160, Sr; 200, 160, Sr; 200, 160,
 Sr; 201, 160, Sr; 201, 160, Sr; 202, 160, Sr; 202, 160,
 Sr; 203, 160, Sr; 203, 160, Sr; 203, 160, Sr; 204, 161,
 Sr; 204, 161, Sr; 204, 161, Sr; 204, 161, Sr; 204, 161,
 Sr; 204, 161, Sr; 204, 161, Sr; 205, 161, Sr; 207, 163,
 Sr; 207, 164, Sr; 208, 165, Pz; 208, 165, Pz; 209, 165,
 Pz; 209, 165, Pz; 210, 166, Pz; 210, 166, Pz; 210, 166,
 Pz; 213, 168, Pz; 214, 168, Pz; 214, 168, Pz; 214, 168,
 Pz; 216, 169, Pz; 217, 170, Pz; 218, 170, Pz; 218, 170,
 Pz; 218, 170, Pz; 220, 172, Pz; 220, 172, Pz; 220, 172,
 Pz; 221, 173, Pz; 222, 175, Pz; 225, 177, Pz; 226, 177,
 Pz; 226, 177, Pz; 226, 177, Pz; 227, 178, Lž; 227, 178,
 Lž; 227, 178, Lž; 227, 178, Lž; 227, 178, Lž; 228, 178,
 Lž; 232, 184, Lž; 232, 185, Lž; 233, 189, Lž; 234, 189,
 Lž; 234, 189, Lž; 234, 190, Lž; 235, 191, Lž; 235, 191,
 Lž), ratsəl~ratsil, ratsəld (49, 36, Va; 49, 37, Va;
 136, 117, Va; 136, 117, Va), sizzəl~sillə, sizəl~sil,
sizəld (2, 1, Kl; 3, 2, Kl; 4, 2, Kl; 4, 2, Kl; 4, 2,
 Kl; 5, 3, Kl; 5, 3, Kl; 5, 3, Kl; 5, 3, Kl; 7, 5, Kl;
 7, 5, Kl; 7, 5, Kl; 8, 7, Kl; 10, 10, Kl; 11, 10, Kl;
 15, 13, Kl; 16, 13, Kl; 16, 13, Kl; 18, 16, Kl; 18, 16,
 Kl; 18, 16, Kl; 19, 16, Kl; 19, 16, Kl; 20, 16, Kl; 20,
 16, Kl; 20, 16, Kl; 21, 16, Kl; 22, 16, Kl; 22, 16, Kl;
 23, 16, Kl; 24, 18, Kl; 32, 21, Kl; 33, 22, Kl; 33, 22,

Kl; 34, 22, Kl; 34, 23, Kl; 36, 25, Kl; 41, 30, Kl; 41,
 30, Kl; 41, 30, Kl; 42, 30, Kl; 42, 30, Kl; 45, 35, Kl;
 45, 35, Kl; 45, 35, Kl; 45, 35, Kl; 48, 35, Kl; 48, 35,
 Kl; 52, 37, Kl; 53, 39, Kl; 53, 39, Kl; 54, 39, Kl; 57,
 41, Kl; 57, 41, Kl; 58, 42, Va; 58, 42, Va; 58, 42, Va;
 60, 42, Va; 60, 42, Va; 61, 42, Va; 61, 42, Va; 61, 42,
 Va; 63, 42, Va; 63, 42, Va; 65, 43, Va; 65, 43, Va; 67,
 44, Va; 67, 44, Va; 67, 44, Va; 68, 44, Va; 68, 44, Va;
 69, 44, Va; 70, 45, Va; 71, 45, Va; 72, 45, Va; 73, 47,
 Va; 73, 47, Va; 75, 51, Va; 80, 55, Va; 80, 55, Va; 81,
 55, Va; 81, 55, Va; 83, 57, Va; 83, 57, Va; 84, 59, Va;
 85, 59, Va; 87, 64, Va; 91, 70, Va; 94, 71, Va; 96, 74,
 Va; 100, 79, Va; 100, 79, Va; 103, 82, Va; 104, 82, Va;
 104, 83, Va; 105, 83, Va; 105, 84, Va; 110, 89, Va; 112,
 90, Va; 113, 92, Va; 121, 106, Va; 123, 108, Va; 124,
 108, Va; 133, 115, Va; 133, 115, Va; 134, 116, Va; 137,
 118, Va; 141, 119, Va; 142, 119, Va; 142, 119, Va; 143,
 119, Va; 146, 122, Va; 146, 124, Va; 147, 124, Va; 150,
 127, Va; 155, 132, Va; 155, 132, Va; 155, 132, Va; 155,
 132, Va; 156, 133, Va; 157, 134, Pr; 157, 134, Pr; 158,
 135, Pr; 158, 135, Pr; 159, 137, Pr; 159, 138, Pr; 159,
 138, Pr; 162, 139, Pr; 163, 140, Pr; 165, 140, Pr; 165,
 140, Pr; 167, 140, Pr; 168, 141, Pr; 168, 141, Pr; 168,
 141, Pr; 169, 141, Pr; 170, 141, Pr; 170, 141, Pr; 172,
 142, Kr; 172, 142, Kr; 172, 142, Kr; 172, 142, Kr; 172,
 142, Kr; 172, 142, Kr; 173, 142, Kr; 173, 142, Kr; 174,

145, Kr; 174, 145, Kr; 175, 146, Kr; 179, 150, Kr; 182,
 153, Kr; 182, 153, Kr; 191, 154, Kr; 191, 154, Kr; 194,
 155, Sr; 195, 156, Sr; 198, 159, Sr; 198, 159, Sr; 199,
 160, Sr; 200, 160, Sr; 200, 160, Sr; 200, 160, Sr; 200,
 160, Sr; 203, 160, Sr; 203, 160, Sr; 207, 163, Sr; 207,
 164, Sr; 209, 165, Pz; 209, 166, Pz; 212, 168, Pz; 212,
 168, Pz; 215, 168, Pz; 216, 168, Pz; 216, 168, Pz; 217,
 170, Pz; 218, 170, Pz; 218, 170, Pz; 218, 170, Pz; 223,
 175, Pz; 223, 175, Pz; 224, 176, Pz; 224, 176, Pz; 224,
 176, Pz; 224, 176, Pz; 224, 176, Pz; 227, 178, Lz; 231,
 182, Lz; 232, 184, Lz; 232, 185, Lz; 232, 185, Lz),
s^uodda1, s^uoda1, s^uoda1D (31, 21, Kl; 32, 25, Kl), sā1,
sā1D (2, 1, Kl; 2, 1, Kl; 3, 2, Kl; 3, 2, Kl; 3, 2, Kl;
 3, 2, Kl; 3, 2, Kl; 3, 2, Kl; 3, 2, Kl; 3, 2, Kl; 4, 2,
 Kl; 4, 3, Kl; 4, 3, Kl; 5, 3, Kl; 6, 5, Kl; 9, 7, Kl;
 9, 7, Kl; 12, 12, Kl; 12, 12, Kl; 12, 12, Kl; 15, 13, Kl;
 15, 13, Kl; 15, 13, Kl; 15, 13, Kl; 18, 16, Kl; 18, 16,
 Kl; 18, 16, Kl; 18, 16, Kl; 19, 16, Kl; 19, 16, Kl; 19,
 16, Kl; 19, 16, Kl; 21, 16, Kl; 21, 16, Kl; 21, 16, Kl;
 22, 16, Kl; 22, 16, Kl; 22, 16, Kl; 22, 16, Kl; 23, 16,
 Kl; 25, 19, Kl; 25, 19, Kl; 26, 19, Kl; 26, 19, Kl; 26,
 19, Kl; 26, 19, Kl; 27, 20, Kl; 27, 20, Kl; 27, 20, Kl;
 27, 20, Kl; 27, 20, Kl; 28, 21, Kl; 28, 21, Kl; 29, 21,
 Kl; 29, 21, Kl; 30, 21, Kl; 30, 21, Kl; 30, 21, Kl; 31,
 21, Kl; 31, 21, Kl; 31, 21, Kl; 31, 21, Kl; 32, 21, Kl;
 32, 21, Kl; 32, 21, Kl; 34, 22, Kl; 34, 22, Kl; 34, 22,

Kl; 34, 23, Kl; 37, 27, Kl; 38, 28, Kl; 40, 29, Kl; 42,
30, Kl; 42, 30, Kl; 45, 35, Kl; 46, 35, Kl; 46, 35, Kl;
47, 35, Kl; 47, 35, Kl; 47, 35, Kl; 47, 35, Kl; 51, 37,
Va; 51, 37, Va; 51, 37, Va; 53, 38, Va; 53, 38, Va; 53,
39, Va; 53, 39, Va; 53, 39, Va; 54, 39, Va; 54, 39, Va;
54, 39, Va; 54, 39, Va; 54, 39, Va; 55, 40, Va; 55, 40,
Va; 55, 40, Va; 56, 40, Va; 56, 40, Va; 56, 40, Va; 56,
40, Va; 56, 40, Va; 57, 41, Va; 57, 41, Va; 57, 41, Va;
57, 41, Va; 58, 42, Va; 58, 42, Va; 59, 42, Va; 59, 42,
Va; 59, 42, Va; 59, 42, Va; 59, 42, Va; 59, 42, Va; 59,
42, Va; 59, 42, Va; 60, 42, Va; 61, 42, Va; 61, 42, Va;
61, 42, Va; 61, 42, Va; 61, 42, Va; 61, 42, Va; 62, 42,
Va; 62, 42, Va; 62, 42, Va; 62, 42, Va; 62, 42, Va; 63,
42, Va; 63, 42, Va; 63, 42, Va; 63, 42, Va; 63, 42, Va;
65, 43, Va; 65, 43, Va; 65, 43, Va; 70, 45, Va; 70, 45,
Va; 71, 45, Va; 74, 48, Va; 75, 51, Va; 76, 52, Va; 76,
53, Va; 76, 53, Va; 77, 53, Va; 77, 54, Va; 77, 54, Va;
77, 54, Va; 78, 54, Va; 78, 54, Va; 79, 55, Va; 80, 55,
Va; 80, 55, Va; 80, 55, Va; 80, 55, Va; 80, 55, Va; 80,
55, Va; 80, 55, Va; 80, 55, Va; 81, 55, Va; 81, 55, Va;
81, 55, Va; 81, 55, Va; 81, 55, Va; 82, 55, Va; 82, 55,
Va; 82, 55, Va; 82, 55, Va; 83, 58, Va; 83, 58, Va; 85,
59, Va; 85, 59, Va; 86, 62, Va; 86, 62, Va; 86, 62, Va;
87, 65, Va; 87, 65, Va; 88, 66, Va; 88, 66, Va; 88, 66,
Va; 89, 68, Va; 89, 68, Va; 90, 69, Va; 91, 70, Va; 93,
70, Va; 93, 71, Va; 94, 71, Va; 94, 71, Va; 94, 71, Va;

94, 71, Va; 95, 72, Va; 96, 74, Va; 97, 76, Va; 98, 78,
Va; 98, 78, Va; 98, 78, Va; 99, 78, Va; 99, 79, Va; 99,
79, Va; 99, 79, Va; 99, 79, Va; 100, 79, Va; 100, 79, Va;
100, 79, Va; 100, 79, Va; 100, 79, Va; 100, 79, Va; 100,
79, Va; 100, 79, Va; 100, 79, Va; 101, 80, Va; 101, 80,
Va; 101, 81, Va; 102, 81, Va; 103, 82, Va; 103, 82, Va;
103, 82, Va; 104, 82, Va; 104, 83, Va; 105, 84, Va; 105,
84, Va; 105, 84, Va; 105, 84, Va; 105, 84, Va; 105, 84,
Va; 106, 85, Va; 106, 85, Va; 106, 85, Va; 106, 85, Va;
106, 85, Va; 106, 85, Va; 107, 86, Va; 108, 88, Va; 109,
89, Va; 109, 89, Va; 109, 89, Va; 110, 89, Va; 110, 89,
Va; 110, 89, Va; 110, 89, Va; 110, 89, Va; 111, 90, Va;
111, 90, Va; 113, 93, Va; 115, 95, Va; 115, 95, Va; 115,
95, Va; 115, 95, Va; 115, 95, Va; 116, 98, Va; 119, 103,
Va; 119, 103, Va; 119, 103, Va; 120, 105, Va; 121, 106,
Va; 121, 106, Va; 121, 106, Va; 121, 106, Va; 121, 106,
Va; 122, 106, Va; 122, 106, Va; 122, 107, Va; 123, 107,
Va; 124, 108, Va; 124, 108, Va; 125, 108, Va; 125, 108,
Va; 125, 108, Va; 125, 110, Va; 127, 110, Va; 127, 111,
Va; 128, 112, Va; 128, 112, Va; 129, 112, Va; 129, 112,
Va; 129, 112, Va; 130, 113, Va; 130, 113, Va; 131, 113,
Va; 132, 114, Va; 132, 114, Va; 132, 114, Va; 133, 114,
Va; 134, 116, Va; 134, 116, Va; 136, 117, Va; 136, 117,
Va; 136, 117, Va; 137, 118, Va; 138, 118, Va; 138, 118,
Va; 138, 118, Va; 141, 119, Va; 142, 119, Va; 142, 119,
Va; 143, 120, Va; 144, 120, Va; 144, 120, Va; 144, 120,

Va; 144, 120, Va; 146, 122, Va; 146, 122, Va; 146, 122,
Va; 146, 122, Va; 146, 122, Va; 146, 122, Va; 147, 124,
Va; 147, 124, Va; 147, 124, Va; 147, 124, Va; 150, 127,
Va; 155, 132, Va; 155, 132, Va; 155, 133, Va; 156, 133,
Va; 156, 133, Va; 157, 134, Pr; 157, 135, Pr; 157, 135,
Pr; 158, 135, Pr; 158, 135, Pr; 158, 135, Pr; 159, 137,
Pr; 159, 138, Pr; 159, 138, Pr; 162, 139, Pr; 162, 139,
Pr; 162, 139, Pr; 162, 140, Pr; 162, 140, Pr; 167, 140,
Pr; 168, 141, Pr; 168, 141, Pr; 169, 141, Pr; 170, 141,
Pr; 171, 142, Kr; 172, 142, Kr; 174, 145, Kr; 175, 146,
Kr; 176, 147, Kr; 177, 148, Kr; 177, 149, Kr; 177, 149,
Kr; 177, 149, Kr; 178, 149, Kr; 178, 149, Kr; 179, 149,
Kr; 179, 150, Kr; 179, 150, Kr; 188, 154, Kr; 188, 154,
Kr; 190, 154, Kr; 191, 154, Kr; 191, 154, Kr; 191, 154,
Kr; 192, 154, Kr; 192, 155, Sr; 193, 155, Sr; 193, 155,
Sr; 193, 155, Sr; 193, 155, Sr; 193, 155, Sr; 194, 155,
Sr; 194, 155, Sr; 194, 155, Sr; 194, 155, Sr; 194, 155,
Sr; 195, 156, Sr; 196, 156, Sr; 196, 156, Sr; 196, 156,
Sr; 196, 157, Sr; 196, 157, Sr; 196, 157, Sr; 196, 157,
Sr; 197, 158, Sr; 197, 158, Sr; 197, 158, Sr; 197, 158,
Sr; 197, 158, Sr; 197, 158, Sr; 197, 158, Sr; 198, 159,
Sr; 198, 159, Sr; 198, 159, Sr; 198, 159, Sr; 199, 159,
Sr; 199, 159, Sr; 199, 159, Sr; 199, 159, Sr; 199, 159,
Sr; 199, 159, Sr; 199, 160, Sr; 199, 160, Sr; 199, 160,
Sr; 199, 160, Sr; 199, 160, Sr; 199, 160, Sr; 199, 160,
Sr; 199, 160, Sr; 199, 160, Sr; 199, 160, Sr; 199, 160,

Sr; 199, 160, Sr; 200, 160, Sr; 200, 160, Sr; 200, 160,
Sr; 200, 160, Sr; 200, 160, Sr; 200, 160, Sr; 200, 160,
Sr; 200, 160, Sr; 200, 160, Sr; 201, 160, Sr; 201, 160,
Sr; 201, 160, Sr; 201, 160, Sr; 201, 160, Sr; 201, 160,
Sr; 201, 160, Sr; 202, 160, Sr; 202, 160, Sr; 202, 160,
Sr; 202, 160, Sr; 202, 160, Sr; 203, 160, Sr; 203, 160,
Sr; 203, 160, Sr; 204, 161, Sr; 204, 161, Sr; 204, 161,
Sr; 204, 161, Sr; 204, 161, Sr; 204, 161, Sr; 204, 161,
Sr; 204, 161, Sr; 204, 161, Sr; 205, 161, Sr; 206, 163,
Sr; 207, 164, Sr; 207, 164, Sr; 208, 165, Pz; 208, 165,
Pz; 209, 166, Pz; 210, 166, Pz; 211, 167, Pz; 211, 167,
Pz; 212, 168, Pz; 215, 168, Pz; 216, 168, Pz; 216, 168,
Pz; 216, 168, Pz; 216, 169, Pz; 216, 169, Pz; 217, 169,
Pz; 217, 169, Pz; 217, 169, Pz; 218, 170, Pz; 218, 170,
Pz; 218, 170, Pz; 218, 170, Pz; 221, 174, Pz; 223, 175,
Pz; 223, 175, Pz; 223, 175, Pz; 223, 175, Pz; 224, 176,
Pz; 224, 176, Pz; 224, 176, Pz; 224, 176, Pz; 224, 176,
Pz; 224, 176, Pz; 224, 176, Pz; 224, 176, Pz; 224, 176,
Pz; 225, 176, Pz; 226, 177, Pz; 227, 178, Lž; 227, 178,
Lž; 228, 180, Lž; 229, 180, Lž; 230, 181, Lž; 230, 182,
Lž; 231, 182, Lž; 231, 182, Lž; 231, 182, Lž; 231, 183,
Lž; 232, 185, Lž; 232, 185, Lž; 232, 185, Lž; 233, 187,
Lž; 236, 193, Lž; 236, 193, Lž; 237, 195, Lž; 237, 195,
Lž; 237, 195, Lž; 237, 195, Lž; 237, 195, Lž), tāda
(147, 124, Va), uondā (9, 9, Kl; 14, 13, Kl; 14, 13,
Kl; 14, 13, Kl; 23, 16, Kl; 23, 16, Kl; 25, 19, Kl; 25,

19, Kl; 46, 35, Kl; 47, 35, Kl; 57, 41, Va; 57, 41, Va;
 61, 42, Va; 66, 44, Va; 67, 44, Va; 67, 44, Va; 68, 44,
 Va; 68, 44, Va; 69, 44, Va; 72, 47, Va; 73, 47, Va; 73,
 47, Va; 74, 49, Va; 76, 53, Va; 81, 55, Va; 89, 68, Va;
 89, 68, Va; 96, 74, Va; 96, 74, Va; 100, 79, Va; 100,
 79, Va; 100, 79, Va; 114, 93, Va; 115, 96, Va; 115, 96,
 Va; 116, 98, Va; 126, 110, Va; 127, 111, Va; 132, 114, Va;
 132, 114, Va; 137, 118, Va; 137, 118, Va; 142, 119, Va;
 147, 124, Va; 151, 128, Va; 152, 129, Va; 152, 129, Va;
 152, 129, Va; 152, 129, Va; 154, 130, Va; 154, 130, Va;
 156, 133, Va; 157, 135, Va; 168, 141, Pr; 177, 149, Kr;
 194, 156, Sr; 199, 160, Sr; 200, 160, Sr; 200, 160, Sr;
 204, 161, Sr; 207, 163, Sr; 212, 168, Lž; 229, 180, Lž;
 229, 180, Lž), vaada, vaad, vaad (19, 16, Kl), vai-
la, vai, vai (182, 153, Kr; 197, 158, Sr; 205, 162,
 Sr). Kokku on moodustatud 25 täiendatud väliskoha-
 käändelisi adverbide, mis reastuvad tarvitamissageduselt
 järgmiselt: säl, säl (493), päl, päl, päl (292), siz-
äl ~ silla, sizäl ~ sil, sizäl (190), õndäl (64), jed-
mäl (33), leizäl, leizäl (19), paikkäl, paikkäl, paik-
käl (19), mõla, mõl, mõl (15), lõttäl, lõttäl (12),
karräl, kõräl, kõräl (10), älgäl ~ älgäl (7), kõrandäl
 (5), mielä (5), abbäl (4), lustigäl (4), ratsäl ~ ratsil,
ratsäl (4), vailä, vail, vailä (3), murägäl (2), s^uod-
däl, s^uodäl, s^uodäl (2), jalgäl ~ jäljal (1), jõudäl (1),
piikäl (1), pollindäl ~ p^uolliz (1), tädäl (1), vaada,

vadal, vadalD (1). Lisaks eespool esitatud määrsõnadele on kohakäändeis ka mõned ase- ja omadussõnad: amal (184, 154, Kr), slel (25, 19, Kl), tuala (56, 40, Va; 197, 158, Sr), veral (180, 151, Kr). Väliskohakäändelõppe võib leida ka kohanimedes: iräl (13, 13, Kl; 15, 13, Kl; 32, 21, Kl; 32, 21, Kl; 90, 69, Va; 118, 102, Va; 128, 112, Va; 128, 112, Va; 128, 112, Va; 129, 112, Va; 183, 154, Kr; 191, 154, Kr), k^uošt^uragal (28, 21, Kl; 29, 21, Kl; 29, 21, Kl; 128, 112, Va; 128, 112, Va; 160, 139, Pr; 160, 139, Pr), pit^uragal (77, 54, Va), sānag^ugal (31, 21, Kl; 32, 21, Kl; 32, 21, Kl; 175, 146, Kr), vaidal (6, 5, Kl; 57, 41, Va; 176, 147, Kr), dikk^ugal (31, 21, Kl), zuokk^ugal (178, 112, Va), zuonk^ugal (146, 122, Va), taizal (129, 112, Va), taiz l (129, 112, Va). Eelnevast ilmneb, et küla- ja talunimedes on kohakäändelõpud tarvitusel.

Kohakäändelistest adverbideest ei esine tekstides

almal; armal, armalD; azmal; edizal, edizalD; id^ugal; ilmal; ilmal~ilimal, ilimalD; ir^ugal; jedd^ugal; leil^ugal; k^uerdal, k^uerdal; kil^ula n^ugal~kil^ul^ugal; kingām^uzil; k^uorr^ugal, kuoral~korak^usil, kuoralD; kurk^ugal; ku^uz^ugal; kādd^ugal, kādd^ugalD; lamb^ugal~lambil, lamb^ugalD~lambilD; lebb^ugal; lovv^ugal, loval, lovalD; marr^ugal, moral, moralD; mⁱerr^ugal, mⁱer^ugal, mⁱer^ugalD; māgg^ugal, māgg^ugalD; nēlast^ugal; nih^ugal; parž^ugal; pērand^ugal, pērand^ugalD; pižž^ugal; pual^ugalD; pāval~pāvil, rand^ugal, rānd^ugal; rūt^ugal; sark^ugal; sēn^ugal~sēnil; sidam^ugal, sidam^ugalD; sⁱeg^ugal; silmil; sitt^ugal, sit^ugal, sit^ugalD; sālgandž^ugal~sālg^ugal

niZ; tiššal; t^uoimal; uolikkal; uppäl, upäl, upälD; va-
jagäl; vergäl, vergälD; uidäl; v¹enägäl ~ v¹ängäl; võl-
dukkäl; voržäl ~ vorđäl - kokku 49 tüvest tuletatud sõ-
na. Seega on registreeritud 74 tüvest tuletatud sõnast
tekstides olemas 25, mis moodustab rohkem kui ühe kol-
mandiku. Selle põhjuseks on asjaolu, et varasemad kään-
delõpud pole veel täielikult kujunenud adverbisufikseiks.

4. -l D

Sufiksiga -lD on registreeritud 17 adverbi, millest
kõnsitlusandmete põhjal kuulub keeletarvitusse 11 sõna.
Tekstides leiduvad laigälD (33, 22, Kl; 33, 22, Kl; 205,
162, Sr), lökkälD ~ lökkälD (77, 54, Va), pitkälD (186,
154, Kr), saggälD (53, 39, Va; 54, 39, Va), tijälD (105,
84, Va), varälD (73, 48, Va; 74, 49, Va; 137, 118, Va;
194, 156, Sr; 199, 160, Sr; 204, 161, Sr; 205, 161, Sr).
Tarvitamissageduselt reastuvad esitatud 6 adverbi järg-
miselt: varälD (7), laigälD (3), saggälD (2), lökkälD ~
lökkälD (1), pitkälD (1), tijälD (1).

Tekstides ei ole adverbe kiebalD, laidälD, lapsälD,
littälD, lotsälD, nuorälD, õralD, pänkälD, sangälD, te-
välD ~ tivälD, vēlagälD. Registreeritud 17 adverbist on
tekstides 6, puudub 11. Võrreldes mitmete teiste rühma-
dega on lD-sufiksiliisi adverbe suhteliselt arvukalt.

5. -l i z ~ -l ä z

Sufiksiga -liz ~ -läz on registreeritud 14 sõna, millest tuntuid on 13. Tekstides ei esine neist ühtki. Püüduvad abliz, iētliz, kunäläz ~ kūmliz, māgliz, nanäliz, p¹eräliz, pitkäliz ~ pitkliz, rātsliz, rindäliz, riētliz, rundäliz, suiliz, sālgaliz, vegliz.

6. -n, -n D

Sufiksitega -n, -nD on tuletatud adverbe 7 tüvest, küsitlusandmete põhjal kuulub keeletarvitusse 5 tüvest moodustatud sõnu. Ka tekstides leidub 5 tüvest tuletatud arverbe. Need on edān (29, 21, Kl; 29, 21, Kl; 29, 21, Kl; 44, 35, Kl; 56, 40, Va; 56, 40, Va; 57, 41, Va; 60, 42, Va; 60, 42, Va; 62, 42, Va; 62, 42, Va; 62, 42, Va; 63, 42, Va; 67, 44, Va; 67, 44, Va; 68, 44, Va; 68, 44, Va; 73, 47, Va; 75, 52, Va; 75, 52, Va; 89, 68, Va; 89, 68, Va; 90, 68, Va; 97, 76, Va; 99, 78, Va; 100, 79, Va; 111, 89, Va; 127, 110, Va; 127, 110, Va; 127, 111, Va; 132, 114, Va; 132, 114, Va; 142, 119, Va; 150, 127, Va; 150, 127, Va; 150, 127, Va; 150, 128, Va; 152, 129, Va; 152, 129, Va; 152, 129, Va; 152, 129, Va; 152, 129, Va; 154, 131, Va; 184, 154, Kr; 195, 156, Sr; 200, 160, Sr; 203, 160, Sr; 208, 165, Pz; 209, 161, Pz; 213, 168, Pz; 216, 169, Pz; 226, 177, Pz; 226, 177, Pz), in ~ inā (6,

4, Kl; 8, 7, Kl; 16, 13, Kl; 21, 16, Kl; 34, 22, Kl; 43, 30, Kl; 46, 35, Kl; 56, 40, Va; 57, 41, Va; 58, 42, Va; 58, 42, Va; 59, 42, Va; 61, 42, Va; 61, 42, Va; 68, 44, Va; 68, 44, Va; 68, 44, Va; 68, 44, Va; 69, 44, Va; 69, 44, Va; 73, 48, Va; 74, 48, Va; 81, 55, Va; 82, 55, Va; 82, 55, Va; 86, 62, Va; 90, 69, Va; 96, 74, Va; 97, 76, Va; 105, 84, Va; 105, 85, Va; 106, 85, Va; 111, 89, Va; 122, 106, Va; 127, 111, Va; 130, 113, Va; 134, 116, Va; 134, 116, Va; 146, 122, Va; 160, 139, Pr; 166, 140, Pr; 166, 140, Pr; 172, 142, Kr; 177, 149, Kr; 177, 149, Kr; 177, 149, Kr; 177, 149, Kr; 180, 150, Kr; 180, 150, Kr; 193, 155, Sr; 198, 159, Sr), kougan, kouganD (18, 16, Kl; 21, 16, Kl; 27, 20, Kl; 38, 28, Kl; 46, 35, Kl; 83, 57, Va; 94, 71, Va; 94, 71, Va; 101, 80, Va; 112, 90, Va; 156, 133, Va; 180, 151, Kr; 180, 151, Kr; 182, 153, Kr; 184, 154, Kr; 184, 154, Kr; 197, 158, Sr; 197, 158, Sr; 204, 161, Sr; 225, 161, Sr), k^uonna, k^uonda (14, 13, Kl; 20, 16, Kl; 27, 20, Kl; 32, 21, Kl; 43, 31, Kl; 47, 35, Kl; 59, 42, Va; 59, 42, Va; 70, 45, Va; 77, 54, Va; 81, 55, Va; 110, 89, Va; 135, 117, Va; 135, 117, Va; 141, 119, Va; 141, 119, Va; 142, 119, Va; 143, 119, Va; 148, 125, Va; 162, 139, Pr; 166, 140, Pr; 180, 150, Kr; 180, 150, Kr; 180, 151, Kr; 180, 151, Kr; 192, 155, Sr; 192, 155, Sr; 195, 156, Sr; 229, 179, Lž; 233, 186, Lž), tagan, taganD (20, 16, Kl; 20, 16, Kl; 20, 16, Kl; 29, 21, Kl; 29, 21, Kl; 31, 21, Kl; 32, 21, Kl; 33, 22, Kl; 33, 22, Kl; 33, 22, Kl; 33, 22, Kl; 49, 36, Va; 54, 39, Va;

54, 39, Va; 58, 42, Va; 58, 42, Va; 60, 42, Va; 60, 42, Va; 60, 42, Va; 60, 42, Va; 69, 44, Va; 69, 44, Va; 72, 46, Va; 88, 66, Va; 94, 71, Va; 94, 71, Va; 97, 76, Va; 100, 79, Va; 100, 79, Va; 100, 79, Va; 100, 79, Va; 103, 82, Va; 103, 82, Va; 103, 82, Va; 103, 82, Va; 104, 82, Va; 108, 88, Va; 110, 89, Va; 110, 89, Va; 111, 89, Va; 111, 89, Va; 130, 112, Va; 136, 117, Va; 143, 119, Va; 143, 120, Va; 147, 124, Va; 159, 138, Pr; 161, 139, Pr; 161, 139, Pr; 167, 140, Pr; 168, 141, Pr; 170, 141, Pr; 170, 141, Pr; 170, 141, Pr; 170, 141, Pr; 170, 141, Pr; 171, 142, Kr; 172, 142, Kr; 172, 142, Kr; 177, 149, Kr; 177, 149, Kr; 177, 149, Kr; 178, 149, Kr; 178, 149, Kr; 178, 149, Kr; 185, 154, Kr; 196, 157, Sr; 196, 157, Sr; 198, 159, Sr; 198, 159, Sr; 198, 159, Sr; 202, 160, Sr; 202, 160, Sr; 202, 160, Sr; 232, 185, Lz; 235, 192, Lz).

Tarvitamissageduselt reastuvad nad järgmiselt: tagan, tagand (76), edan (53), in~in (51), k^uonna, k^uond (30), kougan, kougand (20).

Ühtki korda pole tekstides sõnu -pēdand ja vagan, mis moodustab vähem kui ühe kolmandiku. Mitmetel juhtudel on vaadeldavatele sufiksitele liitunud -st või -z (k^uondast, taganz). Kõigi eelnevate rühmadega võrreldes on vaadeldavate sufiksitega täletatud adverbe tekstides kõige rohkem.

7. -n ~ -nə (-n ~ -nə)

Kolmes sõnas on registreeritud sufiks -n ~ -nə (-n ~ -nə). Kõik need sõnad leiduvad ka tekstides: sin ~ sinə

(3, 2, Kl; 6, 5, Kl; 7, 5, Kl; 8, 7, Kl; 9, 7, Kl; 9, 7, Kl; 12, 12, Kl; 13, 12, Kl; 15, 13, Kl; 15, 13, Kl; 18, 16, Kl; 18, 16, Kl; 19, 16, Kl; 20, 16, Kl; 20, 16, Kl; 21, 16, Kl; 21, 16, Kl; 23, 16, Kl; 25, 19, Kl; 26, 19, Kl; 27, 20, Kl; 27, 20, Kl; 27, 20, Kl; 30, 21, Kl; 30, 21, Kl; 30, 21, Kl; 31, 21, Kl; 31, 21, Kl; 32, 21, Kl; 32, 21, Kl; 33, 22, Kl; 37, 27, Kl; 46, 35, Kl; 46, 35, Kl; 47, 35, Kl; 47, 35, Kl; 48, 35, Kl; 48, 35, Kl; 48, 35, Kl; 48, 35, Kl; 50, 37, Kl; 51, 39, Va; 52, 39, Va; 55, 40, Va; 57, 41, Va; 58, 42, Va; 58, 42, Va; 58, 42, Va; 58, 42, Va; 59, 42, Va; 59, 42, Va; 60, 42, Va; 60, 42, Va; 61, 42, Va; 62, 42, Va; 62, 42, Va; 62, 42, Va; 62, 42, Va; 63, 42, Va; 63, 42, Va; 64, 43, Va; 65, 43, Va; 67, 44, Va; 69, 44, Va; 78, 54, Va; 78, 54, Va; 79, 55, Va; 80, 55, Va; 80, 55, Va; 80, 55, Va; 80, 55, Va; 80, 55, Va; 80, 55, Va; 81, 55, Va; 82, 55, Va; 82, 55, Va; 82, 55, Va; 85, 59, Va; 86, 63, Va; 87, 65, Va; 89, 68, Va; 89, 68, Va; 96, 74, Va; 99, 79, Va; 100, 79, Va; 100, 79, Va; 100, 79, Va; 104, 82, Va; 107, 86, Va; 110, 89, Va; 115, 95, Va; 116, 98, Va; 116, 98, Va; 122, 106, Va; 122, 106, Va; 124, 108, Va; 124, 108, Va; 127, 110, Va; 129, 112, Va; 133, 114, Va; 133, 115, Va; 135, 117, Va; 135, 117, Va; 137, 118, Va; 137, 118,

Va; 138, 118, Va; 142, 119, Va; 143, 119, Va; 143, 120,
 Va; 143, 120, Va; 143, 120, Va; 146, 122, Va; 147, 124,
 Va; 147, 124, Va; 147, 124, Va; 149, 126, Va; 150, 127,
 Va; 159, 138, Pr; 160, 139, Pr; 161, 139, Pr; 161, 139,
 Pr; 161, 139, Pr; 167, 140, Pr; 172, 142, Kr; 173, 143,
 Kr; 174, 145, Kr; 176, 147, Kr; 176, 147, Kr; 176, 147,
 Kr; 177, 148, Kr; 178, 149, Kr; 179, 150, Kr; 188, 154,
 Kr; 190, 154, Kr; 191, 154, Kr; 193, 155, Sr; 195, 156,
 Sr; 196, 156, Sr; 196, 157, Sr; 196, 157, Sr; 197, 158,
 Sr; 197, 158, Sr; 199, 160, Sr; 199, 160, Sr; 199, 160,
 Sr; 200, 160, Sr; 201, 160, Sr; 201, 160, Sr; 201, 160,
 Sr; 201, 160, Sr; 202, 160, Sr; 203, 160, Sr; 203, 160,
 Sr; 207, 163, Sr; 208, 165, Pz; 209, 165, Pz; 209, 166,
 Pz; 209, 166, Pz; 212, 168, Pz; 213, 168, Pz; 214, 168,
 Pz; 214, 168, Pz; 215, 168, Pz; 215, 168, Pz; 216, 168,
 Pz; 216, 168, Pz; 216, 169, Pz; 216, 169, Pz; 217, 169,
 Pz; 217, 169, Pz; 221, 174, Pz; 222, 175, Pz; 225, 176,
 Pz; 227, 178, Lz; 227, 178, Lz; 229, 180, Lz; 230, 182,
 Lz; 230, 182, Lz; 232, 185, Lz), sôn~sôn? (17, 13, Kl;
 17, 15, Kl; 17, 15, Kl; 17, 15, Kl; 17, 15,
 Kl; 18, 16, Kl; 18, 16, Kl; 18, 16, Kl; 20, 16, Kl; 30,
 21, Kl; 32, 21, Kl; 36, 25, Kl; 55, 40, Va; 55, 40, Va;
 58, 42, Va; 78, 54, Va; 87, 65, Va; 102, 82, Va; 103,
 82, Va; 127, 110, Va; 160, 139, Pr; 160, 139, Pr; 160,
 139, Pr; 185, 154, Kr; 191, 154, Kr), tân~tân? (6, 4,
 Kl; 8, 7, Kl; 8, 7, Kl; 12, 12, Kl; 14, 13, Kl; 15, 13,
 Kl; 21, 16, Kl; 25, 19, Kl; 25, 19, Kl; 28, 20, Kl; 29,

21, Kl; 43, 30, Kl; 55, 40, Va; 55, 40, Va; 57, 41, Va; 58, 42, Va; 93, 71, Va; 99, 79, Va; 109, 88, Va; 118, 102, Va; 125, 108, Va; 129, 112, Va; 143, 119, Va; 160, 138, Pr; 166, 140, Pr; 166, 140, Pr; 193, 155, Sr; 195, 156, Sr; 196, 157, Sr; 199, 160, Sr; 201, 160, Sr; 201, 160, Sr; 221, 174, Pz). Tarvitamissageduselt reastuvad sõnad järgmiselt: sīn~sīnə (180), tān~tānə (33), sōn~sōnə (26). Et sīn~sīnə tarvitamissagedus on eriti suur, selatub sellega, et sõna kasutatakse ka mõttepauside täitmiseks. Kõikidele vaadeldavatele sõnadole on võinud liituda sekundaarne -Z (sīnəz, sōnəz, tānəz).

8. -n i Z ~ -n ə Z

Sufiksiga -niZ~-nəZ on tuletatud 5 adverb, mis küsitlusandmete põhjal kuuluvad kõik keeletarvitusse. Tekstides leiduvad neist pelgalt igənəZ (172, 142, Kr; 172, 142, Kr; 173, 142, Kr; 195, 156, Sr) ja jarənəiZ~jarənəZ (5, 3, Kl; 5, 3, Kl; 5, 3, Kl; 12, 12, Kl; 15, 13, Kl; 16, 13, Kl; 19, 16, Kl; 21, 16, Kl; 32, 21, Kl; 35, 25, Kl; 36, 35, Kl; 52, 37, Va; 53, 39, Va; 57, 41, Va; 59, 42, Va; 74, 48, Va; 79, 55, Va; 79, 55, Va; 85, 61, Va; 86, 63, Va; 87, 64, Va; 87, 64, Va; 87, 64, Va; 88, 66, Va; 88, 67, Va; 89, 68, Va; 90, 69, Va; 90, 69, Va; 91, 70, Va; 93, 71, Va; 94, 71, Va; 94, 71, Va; 97, 76, Va; 97, 77, Va; 97, 77, Va; 101, 80, Va; 102, 81,

Va; 103, 82, Va; 103, 82, Va; 121, 106, Va; 122, 106, Va; 122, 107, Va; 124, 108, Va; 125, 108, Va; 128, 112, Va; 130, 113, Va; 131, 114, Va; 132, 114, Va; 132, 114, Va; 134, 116, Va; 134, 116, Va; 135, 117, Va; 135, 117, Va; 135, 117, Va; 136, 117, Va; 140, 119, Va; 140, 119, Va; 140, 119, Va; 142, 119, Va; 143, 119, Va; 143, 119, Va; 144, 119, Va; 145, 120, Va; 149, 126, Va; 150, 127, Va; 153, 129, Va; 153, 130, Va; 153, 130, Va; 154, 130, Va; 155, 132, Va; 155, 132, Va; 156, 133, Va; 156, 133, Va; 174, 145, Kr; 174, 145, Kr; 176, 147, Kr; 182, 153, Kr; 191, 154, Kr; 194, 155, Sr; 197, 158, Sr; 197, 158, Sr; 202, 160, Sr; 203, 160, Sr; 203, 160, Sr; 206, 163, Sr; 207, 163, Sr). Nende tarvitamissagedus on selline: jerandiz ~ jeraniz (86), iganaZ (4). Adverb jerandiz ~ jeraniz kuulub paljude verbide juurde ning esineb harilikult lühemal kujul jera, mida pole käesolevasse arvestusse võetud.

Tekstides pole adverbe amä.mriZ ~ amä.mliZ, ikš-niZ ~ ikši.gnaZ, koguniZ ~ koginaZ. Seega on tekstides kaks kolmandikku niZ ~ naZ-sufiksiliste adverbide üldarvust.

9. -Z ~ -ž

Sufiksiga -Z ~ -ž on tuletatud 9 adverb, mis küsitlusandmete põhjal kuuluvad kõik keeletarvitusse. Tekstides esinevad järgmised Z ~ ž-liitelised adverbid: meit-

tiž~muittiz (26, 19, Kl; 42, 30, Kl; 42, 31, Kl; 88, 66, Va; 101, 80, Va; 116, 98, Va; 171, 142, Kr), saliz (96, 74, Va; 150, 127, Va; 216, 169, Pz), tāgiz~tāgiz (13, 12, Kl; 13, 12, Kl; 14, 13, Kl; 16, 13, Kl; 18, 16, Kl; 19, 16, Kl; 21, 16, Kl; 22, 16, Kl; 26, 19, Kl; 26, 19, Kl; 26, 19, Kl; 28, 20, Kl; 31, 21, Kl; 31, 21, Kl; 31, 21, Kl; 31, 21, Kl; 42, 30, Kl; 42, 30, Kl; 42, 30, Kl; 43, 31, Kl; 46, 35, Kl; 50, 36, Va; 50, 36, Va; 50, 36, Va; 57, 41, Va; 57, 41, Va; 58, 42, Va; 58, 42, Va; 58, 42, Va; 59, 42, Va; 59, 42, Va; 61, 42, Va; 61, 42, Va; 61, 42, Va; 63, 42, Va; 63, 42, Va; 63, 42, Va; 63, 42, Va; 63, 42, Va; 65, 43, Va; 65, 43, Va; 67, 44, Va; 69, 44, Va; 70, 45, Va; 71, 45, Va; 75, 51, Va; 79, 55, Va; 80, 55, Va; 81, 55, Va; 82, 55, Va; 82, 55, Va; 86, 62, Va; 90, 69, Va; 98, 78, Va; 109, 88, Va; 119, 102, Va; 119, 103, Va; 121, 106, Va; 130, 113, Va; 130, 113, Va; 131, 113, Va; 131, 113, Va; 136, 117, Va; 136, 117, Va; 136, 117, Va; 137, 118, Va; 137, 118, Va; 137, 118, Va; 143, 119, Va; 147, 124, Va; 152, 129, Va; 155, 132, Va; 155, 132, Va; 155, 132, Va; 162, 140, Pr; 165, 140, Pr; 165, 140, Pr; 167, 140, Pr; 171, 142, Kr; 174, 145, Kr; 188, 154, Kr; 193, 155, Sr; 194, 155, Sr; 195, 156, Sr; 195, 156, Sr; 196, 156, Sr; 199, 160, Sr; 199, 160, Sr; 201, 160, Sr; 202, 160, Sr; 202, 160, Sr; 202, 160, Sr; 204, 161, Sr; 214, 168, Pz; 228, 180, Lž; 228, 180, Lž; 229, 180, Lž), teiz~teiz~tēiz (5, 3, Kl; 5, 3, Kl; 6, 4, Kl; 9, 7, Kl; 16, 13, Kl; 17, 15, Kl; 18, 16, Kl;

19, 16, Kl; 20, 16, Kl; 26, 19, Kl; 30, 21, Kl; 32, 21,
Kl; 33, 22, Kl; 33, 22, Kl; 41, 30, Kl; 42, 30, Kl; 43,
31, Kl; 46, 35, Kl; 46, 35, Kl; 46, 35, Kl; 46, 35, Kl;
46, 35, Kl; 47, 35, Kl; 48, 35, Kl; 49, 36, Va; 49, 36,
Va; 49, 36, Va; 49, 36, Va; 51, 37, Va; 52, 37, Va; 52,
37, Va; 52, 37, Va; 52, 37, Va; 55, 40, Va; 56, 40, Va;
56, 40, Va; 56, 40, Va; 56, 40, Va; 56, 40, Va; 57, 41,
Va; 59, 42, Va; 59, 42, Va; 59, 42, Va; 59, 42, Va; 59,
42, Va; 60, 42, Va; 60, 42, Va; 61, 42, Va; 61, 42, Va;
61, 42, Va; 61, 42, Va; 62, 42, Va; 62, 42, Va; 62, 42,
Va; 62, 42, Va; 62, 42, Va; 62, 42, Va; 62, 42, Va; 62,
42, Va; 62, 42, Va; 62, 42, Va; 63, 42, Va; 63, 42, Va;
65, 43, Va; 65, 43, Va; 67, 44, Va; 67, 44, Va; 67, 44,
Va; 67, 44, Va; 68, 44, Va; 68, 44, Va; 68, 44, Va; 68,
44, Va; 69, 44, Va; 69, 44, Va; 69, 44, Va; 69, 44, Va;
69, 44, Va; 69, 44, Va; 70, 45, Va; 70, 45, Va; 70, 45,
Va; 71, 45, Va; 73, 47, Va; 73, 47, Va; 73, 47, Va; 74,
49, Va; 74, 50, Va; 75, 52, Va; 77, 54, Va; 77, 54, Va;
77, 54, Va; 78, 54, Va; 78, 54, Va; 78, 54, Va; 80, 55,
Va; 81, 55, Va; 85, 59, Va; 86, 63, Va; 87, 65, Va; 88,
66, Va; 89, 68, Va; 92, 70, Va; 92, 70, Va; 92, 70, Va;
93, 70, Va; 93, 70, Va; 93, 71, Va; 93, 71, Va; 97, 75,
Va; 101, 80, Va; 101, 81, Va; 103, 82, Va; 103, 82, Va;
103, 82, Va; 105, 83, Va; 106, 85, Va; 106, 85, Va; 106,
85, Va; 110, 89, Va; 110, 89, Va; 111, 90, Va; 111, 90,
Va; 114, 93, Va; 114, 93, Va; 116, 98, Va; 116, 98, Va;
116, 98, Va; 117, 99, Va; 117, 99, Va; 117, 99, Va;

118, 102, Va; 125, 108, Va; 126, 110, Va; 128, 111, Va;
128, 112, Va; 129, 112, Va; 134, 116, Va; 135, 117, Va;
137, 118, Va; 137, 118, Va; 137, 118, Va; 137, 118, Va;
138, 118, Va; 138, 118, Va; 138, 118, Va; 141, 119, Va;
141, 119, Va; 143, 120, Va; 149, 126, Va; 150, 127, Va;
150, 127, Va; 152, 129, Va; 152, 129, Va; 152, 129, Va;
153, 129, Va; 153, 129, Va; 154, 132, Va; 155, 132, Va;
159, 137, Pr; 159, 137, Pr; 160, 139, Pr; 162, 140, Pr;
163, 140, Pr; 163, 140, Pr; 163, 140, Pr; 163, 140, Pr;
166, 140, Pr; 166, 140, Pr; 166, 140, Pr; 166, 140, Pr;
167, 140, Pr; 168, 141, Pr; 169, 141, Pr; 169, 141, Pr;
169, 141, Pr; 169, 141, Pr; 169, 141, Pr; 170, 141, Pr;
171, 142, Kr; 171, 142, Kr; 171, 142, Kr; 171, 142, Kr;
172, 142, Kr; 172, 142, Kr; 172, 142, Kr; 172, 142, Kr;
174, 144, Kr; 174, 144, Kr; 174, 145, Kr; 176, 148, Kr;
177, 148, Kr; 177, 148, Kr; 177, 148, Kr; 178, 148, Kr;
178, 149, Kr; 178, 149, Kr; 178, 149, Kr; 178, 149, Kr;
178, 149, Kr; 178, 149, Kr; 178, 149, Kr; 178, 149, Kr;
179, 150, Kr; 179, 150, Kr; 180, 150, Kr; 180, 150, Kr;
182, 153, Kr; 188, 154, Kr; 193, 155, Sr; 194, 155, Sr;
194, 155, Sr; 195, 156, Sr; 195, 156, Sr; 195, 156, Sr;
195, 156, Sr; 195, 156, Sr; 196, 156, Sr; 196, 156, Sr;
197, 158, Sr; 198, 159, Sr; 198, 159, Sr; 198, 159, Sr;
199, 160, Sr; 199, 160, Sr; 199, 160, Sr; 199, 160, Sr;
199, 160, Sr; 199, 160, Sr; 199, 160, Sr; 200, 160, Sr;
200, 160, Sr; 200, 160, Sr; 201, 160, Sr; 201, 160, Sr;

201, 160, Sr; 204, 161, Sr; 205, 161, Sr; 205, 161, Sr;
 205, 161, Sr; 205, 161, Sr; 208, 165, Sr; 210, 166, Pz;
 215, 168, Pz; 215, 168, Pz; 215, 168, Pz; 215, 168, Pz;
 215, 168, Pz; 216, 168, Pz; 216, 168, Pz; 216, 168, Pz;
 217, 169, Pz; 222, 175, Pz; 223, 175, Pz; 223, 175, Pz;
 224, 176, Pz; 228, 178, Lz; 229, 180, Lz; 229, 180, Lz;
 229, 180, Lz; 229, 180, Lz; 229, 180, Lz; 230, 182, Lz;
 231, 182, Lz; 231, 182, Lz; 233, 188, Lz), tikdā (2,
 1, Kl; 2, 1, Kl; 3, 2, Kl; 6, 4, Kl; 15, 13, Kl; 15, 13,
 Kl; 15, 13, Kl; 15, 13, Kl; 15, 13, Kl; 16, 13, Kl; 16,
 13, Kl; 16, 13, Kl; 16, 13, Kl; 18, 16, Kl; 19, 16, Kl;
 19, 16, Kl; 25, 19, Kl; 26, 19, Kl; 28, 20, Kl; 28, 20,
 Kl; 29, 21, Kl; 29, 21, Kl; 31, 21, Kl; 35, 24, Kl; 35,
 25, Kl; 35, 25, Kl; 42, 32, Kl; 45, 35, Kl; 47, 35, Kl;
 47, 35, Kl; 47, 35, Kl; 48, 35, Kl; 55, 40, Va; 56, 40,
 Va; 59, 42, Va; 63, 42, Va; 65, 43, Va; 66, 43, Va; 75,
 51, Va; 76, 53, Va; 77, 54, Va; 78, 54, Va; 78, 54, Va;
 79, 55, Va; 80, 55, Va; 86, 62, Va; 87, 65, Va; 92, 70,
 Va; 94, 71, Va; 94, 71, Va; 97, 76, Va; 102, 81, Va;
 104, 82, Va; 108, 87, Va; 109, 88, Va; 110, 89, Va;
 111, 89, Va; 121, 106, Va; 123, 108, Va; 123, 108, Va;
 126, 110, Va; 131, 113, Va; 131, 113, Va; 135, 117, Va;
 141, 119, Va; 143, 119, Va; 143, 119, Va; 143, 119, Va;
 144, 120, Va; 152, 129, Va; 164, 140, Pr; 165, 140, Pr;
 165, 140, Pr; 166, 140, Pr; 166, 140, Pr; 170, 141, Pr;
 170, 141, Pr; 171, 142, Kr; 172, 142, Kr; 177, 149, Kr;

178, 149, Kr; 179, 150, Kr; 179, 150, Kr; 179, 150, Kr;
 179, 150, Kr; 184, 154, Kr; 190, 154, Kr; 190, 154, Kr;
 192, 155, Sr; 192, 155, Sr; 193, 155, Sr; 193, 155, Sr;
 193, 155, Sr; 193, 155, Sr; 194, 155, Sr; 198, 159, Sr;
 198, 159, Sr; 198, 159, Sr; 199, 160, Sr; 199, 160, Sr;
 202, 160, Sr; 202, 160, Sr; 212, 168, Pz; 212, 168, Pz;
 213, 168, Pz; 214, 168, Pz; 214, 168, Pz; 216, 168, Pz;
 216, 168, Pz; 218, 170, Pz; 218, 170, Pz; 224, 176, Pz;
 225, 176, Pz; 229, 180, Lz; 231, 182, Lz; 232, 183, Lz;
 236, 193, Lz; 236, 193, Lz), vaggiž~vägiž (67, 43, Va;
 67, 43, Va; 67, 44, Va; 100, 79, Va; 102, 81, Va; 134,
 116, Va; 185, 154, Kr; 205, 161, Sr; 221, 173, Pz), väl-
diž (82, 55, Va; 196, 157, Sr; 196, 157, Sr; 203, 160,
 Sr; 210, 165, Pz), äntiž~äntiž (186, 154, Kr). Tarvita-
 missageduselt reastuvad vaadeldavad sõnad järgmiselt:
teiž~tegiž~tägiž (266), tikkiž (119), tägiž~taggiž
 (97), vaggiž~vägiž (9), meittiž~muittiž (7), väldiž
 (5), salliž (3), äntiž~äntiž (1). Sõnade teiž~tegiž~
tägiž ja tikkiž suur tarvitamissagedus seletub nende sõ-
 nade kasutamisega mõttepauside puhul, tägiž~taggiž aga
 on sageli abimäärsõnana verbi osaks.

9 z-~ž-sufiksiga adverbist on tektides 8, puudub
ittiž.

10. -Z ~ -Z̃

Sufiks -Z ~ -Z̃ leidub üksnes kolmes sõnas, mis kõik kuuluvad ka keeletarvitusse. Tekstides esinevad nad järgmiselt: 112 ~ 118 (7, 5, Kl; 7, 5, Kl; 7, 5, Kl; 9, 9, Kl; 9, 9, Kl; 11, 10, Kl; 14, 13, Kl; 14, 13, Kl; 15, 13, Kl; 15, 13, Kl; 15, 13, Kl; 23, 17, Kl; 30, 21, Kl; 32, 21, Kl; 33, 22, Kl; 46, 35, Kl; 52, 37, Va; 76, 53, Va; 76, 53, Va; 76, 53, Va; 77, 54, Va; 77, 54, Va; 78, 54, Va; 80, 55, Va; 81, 55, Va; 81, 55, Va; 81, 55, Va; 86, 63, Va; 101, 80, Va; 101, 80, Va; 102, 81, Va; 103, 88, Va; 116, 97, Va; 121, 106, Va; 121, 106, Va; 121, 106, Va; 121, 106, Va; 122, 106, Va; 134, 116, Va; 138, 118, Va; 139, 118, Va; 147, 124, Va; 148, 125, Va; 154, 130, Va; 156, 133, Va; 159, 137, Pr; 162, 139, Pr; 171, 142, Kr; 174, 145, Kr; 182, 153, Kr; 182, 154, Kr; 186, 154, Kr; 194, 155, Sr; 197, 158, Sr; 197, 158, Sr; 198, 159, Sr; 198, 159, Sr; 198, 159, Sr; 200, 160, Sr; 202, 160, Sr; 202, 160, Sr; 202, 160, Sr; 202, 160, Sr; 202, 160, Sr; 203, 160, Sr; 204, 161, Sr; 207, 164, Sr; 207, 164, Sr; 210, 166, Pz; 211, 167, Pz; 211, 167, Pz; 212, 168, Pz; 215, 168, Pz; 215, 168, Pz; 216, 168, Pz; 216, 168, Pz; 216, 169, Pz; 217, 169, Pz; 219, 171, Pz; 223, 173, Pz; 228, 180, Lž; 228, 180, Lž; 234, 190, Lž), kõgaZ (24, 17, Kl; 26, 19, Kl; 30, 21, Kl; 30, 21, Kl; 55, 40, Va; 56, 40, Va; 56, 40, Va; 56, 40, Va; 62, 42,

Va; 69, 44, Va; 69, 44, Va; 81, 55, Va; 82, 55, Va; 90,
 69, Va; 100, 79, Va; 109, 88, Va; 109, 88, Va; 109, 88,
 Va; 111, 90, Va; 134, 116, Va; 142, 119, Va; 147, 124,
 Va; 147, 124, Va; 217, 169, Pz), u1z ~ u1z (4, 2, Kl;
 4, 2, Kl; 4, 2, Kl; 8, 7, Kl; 16, 13, Kl; 19, 16, Kl;
 21, 16, Kl; 22, 16, Kl; 25, 19, Kl; 25, 19, Kl; 25, 19,
 Kl; 25, 19, Kl; 25, 19, Kl; 25, 19, Kl; 27, 20, Kl; 27,
 20, Kl; 27, 20, Kl; 29, 21, Kl; 36, 25, Kl; 38, 23, Kl;
 38, 28, Kl; 38, 28, Kl; 39, 28, Kl; 44, 35, Kl; 44, 35,
 Kl; 46, 35, Kl; 52, 37, Va; 52, 37, Va; 56, 40, Va; 57,
 41, Va; 57, 41, Va; 57, 41, Va; 57, 41, Va; 59, 42, Va;
 59, 42, Va; 59, 42, Va; 59, 42, Va; 59, 42, Va; 60, 42,
 Va; 61, 42, Va; 61, 42, Va; 61, 42, Va; 65, 43, Va; 65,
 43, Va; 67, 44, Va; 67, 44, Va; 67, 44, Va; 68, 44, Va;
 68, 44, Va; 70, 45, Va; 70, 45, Va; 71, 45, Va; 75, 51,
 Va; 79, 55, Va; 79, 55, Va; 80, 55, Va; 87, 65, Va; 90,
 69, Va; 91, 70, Va; 94, 71, Va; 95, 72, Va; 96, 74, Va;
 98, 78, Va; 104, 82, Va; 106, 85, Va; 106, 85, Va; 108,
 88, Va; 109, 88, Va; 111, 90, Va; 113, 92, Va; 116, 98,
 Va; 120, 105, Va; 120, 105, Va; 120, 105, Va; 120, 105,
 Va; 122, 106, Va; 122, 106, Va; 122, 107, Va; 126, 109,
 Va; 129, 112, Va; 141, 119, Va; 142, 119, Va; 142, 119,
 Va; 144, 120, Va; 150, 127, Va; 153, 129, Va; 154, 132,
 Va; 154, 132, Va; 160, 138, Pr; 160, 138, Pr; 166, 140,
 Pr; 166, 140, Pr; 174, 145, Kr; 178, 149, Kr; 178, 149,
 Kr; 178, 149, Kr; 189, 154, Kr; 189, 154, Kr; 189, 154,

Kr; 190, 154, Kr; 190, 154, Kr; 190, 154, Kr; 190, 154,
 Kr; 193, 155, Kr; 197, 158, Sr; 199, 160, Sr; 200, 160,
 Sr; 200, 160, Sr; 200, 160, Sr; 200, 160, Sr; 201, 160,
 Sr; 201, 160, Sr; 201, 160, Sr; 202, 160, Sr; 203, 160,
 Sr; 204, 161, Sr; 204, 161, Sr; 209, 165, Pz; 209, 166,
 Pz; 210, 166, Pz; 210, 166, Pz; 212, 168, Pz; 214, 168,
 Pz; 217, 169, Pz; 218, 170, Pz; 218, 170, Pz; 218, 170,
 Pz; 222, 174, Pz; 223, 175, Pz; 223, 175, Pz; 223, 175,
 Pz; 226, 177, Pz; 228, 179, Lz; 228, 179, Lz; 228, 179,
 Lz; 231, 182, Lz; 233, 188, Lz; 233, 188, Lz; 234, 190,
 Lz). Tarvitamissageduselt reastuvad sõnad järgmiselt:

ulz ~ ulz (139), ilz ~ ilz (84), kõgaZ (24). Et neist
ulz ~ ulz ja ilz ~ ilz kuuluvad tihti ühendtegusõnades-
 se, ongi nende tarvitamissagedus suhteliselt suur.

11. -stiz ~ -st

Sufiksiga -stiz ~ -st on tuletatud 91 adverbil, mil-
 lest küsitlusandmete põhjal kuulub keeletarvitusse 58.
 Tekstides on neist järgmised: alkstiz (46, 35, Kl; 205,
 162, Sr), amstiz (39, 28, Kl; 40, 28, Kl; 170, 141,
 Pr), ikstiz (51, 37, Va; 52, 37, Va; 52, 37, Va; 80, 55,
 Va; 82, 55, Va; 83, 56, Va; 89, 68, Va; 101, 81, Va;
 118, 100, Va; 121, 106, Va; 122, 106, Va; 128, 112, Va;
 129, 112, Va; 130, 113, Va; 134, 115, Va; 142, 119, Va;
 202, 160, Sr; 212, 168, Pz; 228, 178, Lz), jevist ~ je-

viest (28, 21, Kl; 28, 21, Kl; 42, 30, Kl; 43, 31, Kl; 45, 35, Kl; 45, 35, Kl; 48, 35, Kl; 49, 36, Va; 53, 38, Va; 62, 42, Va; 73, 47, Va; 73, 48, Va; 77, 54, Va; 77, 54, Va; 120, 105, Va; 140, 120, Va; 145, 120, Va; 167, 140, Pr; 170, 141, Pr; 170, 141, Pr; 185, 154, Kr; 187, 154, Kr; 191, 154, Kr; 195, 156, Sr; 204, 161, Sr; 212, 168, Pz; 212, 168, Pz; 212, 168, Pz; 212, 168, Pz; 212, 168, Pz; 212, 168, Pz; 213, 168, Pz; 213, 168, Pz; 213, 168, Pz; 214, 168, Pz; 214, 168, Pz; 214, 168, Pz; 215, 168, Pz; 215, 168, Pz; 215, 168, Pz; 217, 169, Pz; 222, 174, Pz; 235, 191, Lž), kebamstiz ~ kevamstiz (45, 35, Kl; 46, 35, Kl; 190, 154, Kr), lālamstiz (183, 154, Kr; 183, 154, Kr; 192, 154, Kr), madalist (227, 178, Lž), pienastiz ~ pienast (60, 42, Va; 167, 140, Pr), s¹eldast (165, 140, Pr), švakistiz (60, 42, Va), tūlīstiz (190, 154, Kr), t^uoistiz (4, 2, Kl; 50, 36, Va; 98, 77, Va; 155, 132, Va; 197, 158, Sr; 228, 178, Lž), vagastiz (64, 43, Va), vanast ~ vanast (54, 39, Va; 71, 46, Va; 86, 62, Va; 97, 76, Va; 103, 82, Va; 111, 90, Va; 113, 92, Va; 118, 100, Va; 118, 101, Va; 121, 106, Va; 122, 107, Va; 123, 107, Va; 139, 119, Va; 187, 154, Kr; 206, 163, Sr; 227, 178, Lž), v^uonakst (100, 79, Va). Tarvitamis- sageduselt reastuvad stiz ~ st-sufiksillised adverbid järgmiselt: jēvist ~ jēvist (43), ikstiz (19), vanast ~ vanast (16), t^uoistiz (6), amustiz (3), kebamstiz ~ ke- vamstiz (3), lālamstiz (3), āikstiz (2), pienastiz ~ pie-

näst (2), madalist (1), sⁱeldast (1), švakistiz (1), tul-
listiz (1), vegastiz (1), v^uonakatāZ (1). Uhtki korda ei
 esine tekstides arastiz, artiz, brangast, amioššist,
eristiz, erkist, sigist, eldastāZ, falšist, jāmdast ~
jāmdistiz, joudzist, jumalist, kanktist, kardistiz, kar-
rist, kažinist, kērabist ~ kērapstiz, kežastiz, karkas-
tiz ~ kerkist, kibdistiz, kⁱerdist, kildastāZ, kitsas-
tiz, knapistiz, knāššist, kōtstiz, kurist, laikstāZ,
laipnist, laiskastiz, libdist, mādistiz, nigrānstiz, nā-
gāntest, nālgastiz, obastiz, ouvzist, ovārstiz, odastiz,
ōrastiz, parānstiz ~ parimstiz, pīēndistiz, pūdistiz, ri-
kastāZ ~ rikist, salājist, sāntistiz, sitāstiz, aliktist,
sādzist, sālistiz, tazistiz, teuristiz, tevāst, tⁱerā-
bāst, t^uodast, t^uožinast ~ t^uotstiz, uidist, ullistiz ~
ūlastiz, usklist, uēktābist ~ uēstāblist, užinist, ūts-
tiz, vainast, vāldistāZ, vegistāZ, vērastāZ ~ viristiz,
viltigist, virgizist, višistiz ~ višist, vizāstiz, vōi-
listiz, vōjastiz, vondzistiz, vāndist, ābistiz, hāas-
tiz.

Registreeritud 87 stiz ~ st-sufiksilineest adver-
 bist on tekstides 11, puudub 76. Juhuslike individuaal-
 tuletistena esinevad lisaks veel švakistiz, tullistiz,
vegastiz ja v^uonakatāZ - seega on tekstides üldse 15
 sõna. Võrreldes teiste muutumatute sõnade rühmadega on
stiz ~ st-sufiksilinei adverbe tekstides ühe viiendiku
 piires.

52830-sõnalise teksti analüüs kinnitab, et registreeritud 2220 algupärase sufiksiga sõnast on tekstides üksnes 370, mis moodustab 16,7 % ehk ühe kuuendiku. Lisaks esinevad individuaaltuletistena tekstides ävakistiz, tullistiz, vagastiz, v^hon^hkat^hiz, mis on üldisest arvestusest välja jäetud. Noomenisufiksitega sõnu leidub tekstides 199, verbisufiksitega 90 ja muutumatute sõnade sufiksitega 81. Neist arvudest selgub, et vastava rühma registreeritud sõnadest on tekstides muutumatuid sõnu 28,3 %, noomeneid 15,4 % ja verbe 14,3 %. Eelnevat kinnitavad ka anamed sufikseist: ih-sufiksillisi sõnu on tekstides 12 (registreeritud 57), kid-~kist-sufiksillisi 6 (registreeritud 10), l^h-, l-, ld-sufiksillisi 25 (registreeritud 74), ld-sufiksillisi 6 (registreeritud 17), n-, nd-sufiksillisi 5 (registreeritud 7), n-~n^h-sufiksillisi 3 (registreeritud 3), ni^h-~n^hiz-sufiksillisi 2 (registreeritud 5), z-~z^h-sufiksillisi 8 (registreeritud 9), z-~z^h-sufiksillisi 3 (registreeritud 3) ja sti^h-~st-sufiksillisi 11 (registreeritud 87). Puuduvad pelgalt li^h-~l^hiz-sufiksillised sõnad. Noomenite ja verbide puhul ilmneb mõnede liidete (-li^h, -u^h~-z^h; -p-, -g-) äärmiselt vähene esinemus.

Tekstide analüüsist selgub, et algupärane sufiks esineb registreeritud sõnades 6025 korral (lisaks 4 korral individuaaltuletistes). Uldarvust 52830 lühitudes selgub, et umbes 11,4 % kogu teksti sõnadest on tuletat-

tuä mingi algupärase liitega. Arvestades seda, et paljudes sõnades leidub laenuline sufiks või prefiks, võib eeldada, et igapäevases keeletarvituses on kuni 20 %, s.o. üks viiendik sufiksilisi ja prefiksilisi sõnu.

Eri sufiksrite rühmades ilmneb olulisi erinevusi: 23 noomenisufiksiga tuletatud sõnu on tarvitatud 2277 juhul, 7 verbisufiksiga tuletatud sõnu 767 juhul ja 10 muutumatute sõnade sufiksiga tuletatud sõnu 2981 juhul. Ilmneb, et noomeneist ja verbidest on märksa tarvitata-
vamad muutumatud sõnad. Märkselt suurel on kõikumised ka eri sufiksritega tuletatud sõnade esinemuses. Tabelis on esinemissageduse järgi reastatud 10 noomenit, verbi ja muutumatut sõna.

1. selli ~ selli (406)	vantiš ~ vantiš (107)	sāl, sālD (498)
2. piški (186)	netiš ~ mītiš (106)	pāl, pāl, pālD (292)
3. nai (164)	ail (90)	teiz ~ tegiž ~ tēgiž (266)
4. mīngi (151)	rekanāš ~ rikandāš (49)	sīzzāi ~ sīlā, sīzāl ~ sīl, sīzāiD (190)
5. t ^u ol (127)	nāktā (38)	sīhā ~ sīn (180)
6. šibi ~ ibbi (100)	v ^u gāiš ~ v ^u gādāi (35)	-pēdāi ~ -pēdīn ~ -pēn (119)
7. kōrand ~ kārānD (65)	ratstā (25)	tīkīš (119)
8. nelst (59)	kārātā (19)	tūgiž ~ tēgiž (97)
9. izānD (56)	vērāikāš (16)	jarānāiZ ~ jarānāiZ (86)
10. vāda (46)	išlātā (15)	iizā ~ iiz (34)

Kokru 1360

500

1931

Andmeist selgub, et kümnest kõige sagedamini tarvitatud verbist esineb tekstides üle saja korra pelgalt kaks sõna (-vantla ~ vankla, mētlā ~ mitlā). Kümme verbi esineb ühtekokku 500 korda. Noomeneid on kuus (sellī ~ sellī, piški, nai, mingi, t^uoi, ēbbi ~ ibbi), mis esinevad vähemalt sada korda, kuid neist on eriti suure esinemissagedusega pronoomen sellī ~ sellī (406 korda). Kümme noomenit esineb kokku 1360 korda. Märksa erinevamaid andmeid pakuvad muutumatud sõnad: üle saja korra esineb 7 sõna, millest kolm on väliskohakäändeist kujunenud adverbid. Kümme kõige sagedamini tarvitatud sõna (samatüvelised eri väliskohakäände lõpuga sõnad on esitatud koos) esinevad 1931 korda. Isegi siis, kui sellest arvust lahutada väliskohakäändelõppudega tuletatud adverbid (980), jääb järele 951 esinemisjuhtumit. Selnev kinnitab, et muutumatute sõnade sufiksitega tuletatud sõnu on keeletarvituses eriti palju.

Kõikide sufiksitega tuletatud sõnade esinemussageduse kohta esitab andmed järgmine tabel:

Sufik- site rühm	Sufiks	Regist- reeritud sõnu	Esineb teksti- des	Esinemis- arv teks- tides
Noomenisufiksia	1. -B ~ -bi	7	4	14
	2. -B ~ -bõZ	99	14	28
	3. -di ~ -dõ	26	15	131
	4. -G ~ -gõZ	37	11	72
	5. -õZ ~ -i	15	9	44
	6. -i	298	49	770
	7. -ik	3	1	2
	8. -it	17	2	5
	9. -k ~ -(k)kõZ	15	1	2
	10. -ki ~ -kiki	81	8	226
	11. -ka	218	17	92
	12. -l	13	4	26
	13. -li	165	19	460
	14. -liG	5	-	-
	15. -likki ~ -likki	21	2	2
	16. -limi	97	2	4
	17. -m	98	16	116
	18. -ni	4	4	13
	19. -nõ	4	4	130
	20. -Z	22	8	47
	21. -Zi ~ -Zõ	17	2	7
	22. -t (-D)	6	5	82
	23. -uZ ~ -õZ	41	2	4

Sufik- site rühm	Sufiks	Regist- reeritud sõnu	Esineb teksti- des	Esinemis- arv teks- tides
Verbisufiksia	1. -b-	11	2	4
	2. -g-	11	1	11
	3. -iks-	62	7	22
	4. -l-	74	17	385
	5. -nd-	22	6	80
	6. -ž-	12	4	6
	7. -tt- ~ -t-	433	53	258
Murtumägede sõnade sufixia	1. -in	57	12	279
	2. -kid ~ -kist	10	6	81
	3. -id, -i, -id	74	25	1194
	4. -id	17	6	15
	5. -iiz ~ -iiz	14	-	-
	6. -n, -nd	7	5	230
	7. -n ~ -n	3	3	239
	8. -niiz ~ -niiz	5	2	90
	9. -z ~ -z	9	8	507
	10. -z ~ -z	3	3	247
	11. -stiz ~ -st	87	11	99
Kokku		2220	370	6025

K O K K U V Ö T E

Liivi keele tuletussufiksitate süsteemi analüüsisist on selgunud, et tänapäeval tuletatakse suhtlemiseks vajalikke sõnu laensufiksitega, mis pärinevad läti keelest. Veelgi levinum on nii sufiksiteta kui sufiksitega sõnade läti keelest ülekanndmine kõigil neil juhtudel, kui liivikeelne sõna puudub või ei tule meelde. Et kõik liivlased on kakskeelsed ning oskavad tihti läti keelt emakeelest paremini, on laenatud sõna sobitamine liivikeelsesesse kõnesse seotud üksnes foneetilise kohandamisega.

Kaugele arenenud kakskeelsusest hoolimata on liivi keeles säilinud ka oma tuletussufiksitate süsteem, mille lähteelementid on ühised kõikides läänemeresoome keeltes. Analüüsisist selgub, et sufiksitis on rakendatud järgmisi elemente:

⁺t (-di~ -də, -it, -nd, -t(-p); -nd-, -tt~ -t-, -kid~ -kist, -stiz~ -st),

⁺k (-g~ -gəz, -ik, -k~ -(k)kəz, -ki~ -kki, -ka, -lig, -likki; -g-, -ikə-, -kid~ -kist),

⁺p (-p~ -pi, -p~ -pəz; -p-),

⁺g (-k~ -(k)kəz, -ka, -z, -zi~ -zə, -uz~ -əz; -ikə-, -liz~ -ləz, -niz~ -nəz, -z~ -ž, -z~ -zə, -stiz~ -st),

*i (-bi, -di~ -de, -ze~ -i, -i, -ik, -it, -ki~
-kci, -li, -liG, -likci, -limi, -mi, -zi -ze, -ikā-,
-in, -kid~ -kist, -liz, -niz~ -neZ, -stiz~ -st),

*l (-i, -li, -liG, -likci, -limi; -i-, -i (-le,
-ld), -ld, -liz~ -leZ),

*m (-limi, -m, -mi),

*n (-nd; -nd-, -n, -nd, -n~ nē, -niz~ -neZ).

Need on aegade jooksul teinud läbi keerulisi häälikumuutusi (näit. *n > g sõna lõpus, *-inen > i, *-linen > li, *g > š i-vokaali naabruses), millest osa on läänemeresoomelised, osa aga liivi keele sisessed. Mitmetes sufiksites (-di~ -de, -ik, -it, -ki~ -kci, -ke, -li, -liG, -likci, -limi, -mi, -nd; -ikā-, -nd-, -kid~ -kist, -ld, -liz, -nd, -niz~ -neZ, -stiz~ -st jt.) on täheldatav praegugi eri elementide olemasolu, teistes sufiksites on toimunud aga kadusid ja lühenemisi, mistõttu on säilinud pelgalt üks element (-B, -G, -i, -i, -m, -Z, -t(-D); -b-, -g-, -i-, -ž-). Enamik sufikseid on sõnatuletuslikke ülesandeid täitnud pikka aega. Hilisemateks tuletusliiteiks on keeletarvitusest kadunud käänete lõpud: instruktiivist pärinev -in, essiivist pärinev -n, ekstaessiivist pärinev -nd, latiivist pärinev -Z~ -Ze ja väliskohakäändeist pärinevad -le, -i ja -ld. Kui -in, -n, -nd ja -Z~ -Ze on juba täiesti tuletussufiksaid, siis -le, -i ja -ld on osaliselt säilitanud ka käändelõpu funktsioonid (näit. ühendis amal jõudl 'kogu jõust', milles mõlemad sõnad on vastavalt ühildumisreegleile samas väliskohakäändes).

Kõikidest analüüsitud kirjalikest, käsikirjalistest ja suulistest allikatest kogutud materjalist on selgunud, et liivi keeles on järgmised algupärased noomeni-, verbi- ja muutumatute sõnade sufiksaid:

a) noomenisufiksaid: 1) -b~ -bi; 2) -p~ -pəZ;
3) -di~ -də; 4) -g~ -gəZ; 5) -əZ~ -i; 6) -i; 7) -ik;
8) -it; 9) -k~ -(k)kəZ; 10) -ki~ -kki; 11) -ks; 12) -l;
13) -li; 14) -lig; 15) -likki; 16) -limi; 17) -m; 18)
-ni; 19) -nd; 20) -z; 21) -zi~ -zə; 22) -t(-D); 23) -uz~
-əZ;

b) verbisufiksaid: 1) -b; 2) -g; 3) -iks; 4) -i;
5) -nd; 6) -ž; 7) -tt~ -t (vok. + tt, -n + t,
-s(ä) + t, -r + t, -l + t, -m + t, -p + t, -k + t,
v + t);

c) muutumatute sõnade sufiksaid: 1) -in; 2) -hid~
-kist (-gid~ -gist); 3) -la, -l, -ld; 4) -ld; 5) -liz;
6) -n, -nd; 7) -n~ -nə (-n~ -nə); 8) -niz~ -nəZ; 9) -z~
-ž; 10) -z~ -zə; 11) -stiz~ -st.

Liivi keele algupäraste tuletussufiksisteemile on iseloomulik keeleteaduslikult tähelependav seisik, mida pole seni avastatud teistest Läänemeresoome ega ka kaugematest sugulaskeeltest. Üksnes liivi keelele on omane nähtus seisneb selles, et algupäraste tuletussufiksisteem on lakanud funktsioneerimast ning tänapäeval ei tuletata algupäraste liidetega uusi sõnu. Selle põhjuseks on kaugemale arenenud kakakeelsus, mistõttu uute mõistete edasiandmiseks laenatakse sõnad läti keelest

ning loobutakse oma tuletusvahendite rakendamisest. Harkordadel võivad liivi kirjakeele teoreetikud küll uusi sõnu tuletada, kuid need pole arusaadavad ega täida kommunikatiivseid ülesandeid. Võttes aluseks liivi keele algupäraste tuletussufiksiste süsteemi konserveerituse osutus võimalikuks registreerida kõik kunagi ja kuskil tarvitatud sõnad, mille esinemust on kontrollitud suuliste allikate põhjal. Kokku on algupäraste sufiksistega tuletatud 2220 sõna, mis jagunevad sufiksiste kaupa järgmiselt (arv sulgudes):

a) noomenisufiksistid: 1) -b~ -bi (7); 2) -b~ -bəZ (99); 3) -di~ -dä (26); 4) -g~ -gəZ (37); 5) -əZ~ -ä (15); 6) -ä (298); 7) -ik (3); 8) -it (17); 9) -k~ - (k)kəZ (15); 10) -ki~ -ki (81); 11) -ka (218); 12) -ä (13); 13) -li (165); 14) -liG (5); 15) -likki (21); 16) -limi (97); 17) -m (98); 18) -mi (4); 19) -nd (4); 20) -Z (22); 21) -zi~ -zə (17); 22) -t(-D) (6); 23) -uZ~ -əZ (41) - kokku 1309 sõna;

b) verbisufiksistid: 1) -b- (11); 2) -g- (11); 3) -ika- (62); 4) -ä- (74); 5) -nd- (22); 6) -ž- (12); 7) -tt~ -t- (433) - kokku 625 sõna;

c) muutumataste sõnade sufiksistid: 1) -in (57); 2) -kiD~ -kiet (10); 3) -la, -l, -lD (74); 4) -lD (17); 5) -liZ~ -ləZ (14); 6) -n, -nd (7); -n~ -nə(-n~ -nə) (3); 8) -niZ~ -nəZ (5); 9) -Z~ -ž (9); 10) -ž~ -žə (3); 11) -stiZ~ -st (87) - kokku 286.

Esitatud 2220 sõnast kuulub aktiivsesse sõnavarasse ning on keeletarvituses 1607, mis moodustab üle kahe kolmandiku. Andmed möödunud sajandi tähtsaimast liivi keele sõnavaraallikast Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatust osutavad sellele, et algupäraste sufiksitega tuletatud sõnade hulk on lähedane tänapäeval keeletarvituses olevate sõnadele. Nimelt on sõnaraamatus 1589 sõna, mis moodustab ligilähedaselt kaks kolmandikku registreeritud sõnadest. Seega on teatud arvuline lähedus möödunud sajandil tarvitatud ja tänapäeval tarvitataivate algupäraste sufiksitega sõnades. Et aga sõnad on suures osas erinevad, on arvuline lähedus juhuslik ning seaduspärasusi pole võimalik fikseerida.

Sõnade etümoloogiline analüüs kinnitab, et sufiksid on liitunud genuinsele tüvele 1721 juhul, mis moodustub tunduvalt üle kahe kolmandiku sõnade üldarvust. Laenatud tüvi on alusena 499 juhul. Keelte järgi jagunevad need järgmiselt: 8 indo-euroopa, 77 balti, 9 slaavi, 97 germaani, 49 alamsaksa, 59 saksa, 6 vene, 117 läti, 59 eesti, 9 soome, 3 rootsi, 1 hollandi, 3 ladina, 1 poola ja 1 prantsuse tüvi. Selnevast selgub, et suurem osa on varasematel balti ja germaani tüvedel. Nende puhul ei tunnetatud genuinse tüve ja laenu erinevust. Indo-euroopa tüvede arv on igati ootuspärane, väikeseks osutub slaavi tüvede hulk, mis seletub sellega, et liivlaste ja slaavlaste vahel olid balti hõimud, mistõttu otsene kontakt puudus. Hilisematest laenudest on täht-

sal kohal alamsaksa ja saksa tüved, mis tulid liivi keelde alates XIII sajandist. Kestvate kokkupuudetega on seotud arvukad läti tüved, kirjakeele kaudu on aga levinud eesti ja soome laenud. Täiesti juhuslikeks on üksikud rootsi, hollandi, poola, prantsuse ja ladina tüved. Seega on sufiksid liitunud nii vanadele laensõnadele kui ka hiljuti laenatud tüvedele. See omakorda kinnitab tuletussufiksiste süsteemi funktsioneerinist kõige lähema minevikuni. Registreeritud näidetest selgub, et liivi keele tuletussufiksiste süsteem on lakanud toimimast seoses kirjakeele käibelt kadumisega Teise maailmasõja eelõhtul. Nii on liivi kirjakeelel olnud kindel koht tuletusliidetega sõnade säilitamisel. Kirjakeele kaudu esitati uustuletisi ning propageeriti neid. Kui aga kirjakeel lakkas olemast, piirdus liivi keel üksikkõnelejate oskuste ja vaistuga. Genuinsete sufiksistega on tuletatud enam uusi sõnu, ka olemasolevatest muutusi mitmed tähenduselt arusaamatuks ning muutusi passiivseiks.

Märgitud 1637 sõna kuulumine keeletarvitusse on määratud korduvate küsitluste teel mitmetest liivi küladest ning eri keelejuhtidelt. Tuntud sõnu on sufiksistega kaupa järgmiselt (sulgudes tuntud sõnade arv):

- a) noomenisufiksid: 1) -h ~ -b₁ (7); 2) -B ~ -b₂Z (79); 3) -di ~ -d₂ (26); 4) -G ~ -g₂Z (29); 5) -aZ ~ -i (15); 6) -i (259); 7) -ik (2); 8) -it (11); 9) -k ~ -(k)k₂Z (12); 10) -ki ~ -k₁k₁ (57); 11) -ks (134); 12) -l (12); 13) -li (106); 14) -li₂ (4); 15) -likki (20);

16) -limi (73); 17) -m (62); 18) -ni (4); 19) -nd (4);
20) -z (18); 21) -zi ~ -za (11); 22) -t(-d) (6); 23) -uz ~
-za (7) - kokku 958 sõna;

b) verbisufiksid: 1) -b- (7); 2) -g- (8); 3) -ika-
(49); 4) -i- (50); 5) -ni- (11); 6) -z- (12); 7) -tt- ~
-t- (297) - kokku 434 sõna;

c) muutumatu sõnade sufiksid: 1) -in (45); 2)
-kid ~ -kist (7); 3) -la, -l, -ld (60); 4) -ld (11);
5) -liz ~ -laZ (13); 6) -n, -nd (5); 7) -n ~ -na (3);
8) -niz ~ -naZ (5); 9) -z ~ -za (9); 10) -z ~ -za (3);
11) -stiz ~ -st (54) - kokku 215 sõna.

Küsitluste teel polnud võimalik kindlaks teha alu-
päraste sufiksiga tuletatud sõnade erinevat esinemis-
sagedust. Et saada täpsemaid andmeid registreeritud sõ-
nade esinemisest, töötati läbi 52830-sõnaline transli-
tereeritud tekst. Töötlusel ilmes, et tekstides esineb
pelgalt 370 sõna, mis moodustab 16,7 % ehk ühe kuuendi-
ku registreeritud sõnade üldarvust (2220) või 23 % ehk
peaaegu ühe neljandiku keeletarvitusse kuuluvatest sõna-
dest (1607). Noomenisufiksita alal on vastavad arvud
järgmised: kokku sõnu 1309, keeletarvituses 958, teksti-
des 199; verbisufiksita alal: kokku sõnu 625, keeletar-
vituses 434, tekstides 90; muutumatu sõnade sufiksita
alal: kokku sõnu 286, keeletarvituses 215, tekstides 81.
Belnevast selgub, et üldarvust lähtudes on tekstides
suhteliselt rohkem muutumatu sufiksiga sõnu, vähem

noomeni- ja verbiliidetega sõnu. Esinemus tekstides on seotud keeletarvitusse kuuluvate sõnade hulga, mis ongi igati ootuspärane.

Tekstide analüüsist nähtub, et algupäraste sufiksitega tuletatud ning töödeldud allikaist registreeritud sõnad esinevad 6025 korral, mis moodustab ligilähedaselt 11 % tekstide sõnade üldarvust. S. Suhose ja F. de Siveri uurimused kinnitavad, et liivi keeles rakendatakse tuletamisel laenatud sufikseid ja prefikseid, mis pärinevad peamiselt läti keelest. Võib järeldada, et algupäraste sufiksitega tuletatud ja laenatud sufiksite ja prefiksitega tuletatud sõnad moodustavad kokku umbes 20 % ehk ühe viiendiku tekstide sõnadest. Selle suhte võibki üle kanda igapäevasesse keeletarvitusse, ühtlasi iseloomustab see tuletussufiksite osatähtsust liivi keeles. Tekstidest selguvad ka kõige sagedamini tarvitatavad sõnad. Eri rühmades on need järgmised (esinemiskordade arv sulgudes):

noomenid: selli ~ selli (406), piški (186), nai (164), mingi (151), tⁿoi (127), ebbi ~ ibbi (100), kõrand ~ kārānd (65), neitst (59), izānd (56), vālda (46), ežmi ~ e^žzmi (44), sⁱelds (42), tutkam (38), brūni (24), ēdsG ~ īdsG (21), īdsks (19), poiški (19), lēnaG ~ līnaG (18), jouttām (17), kuolmāZ ~ kuolmi (17), piedaG (16), vaļmāZ (16);

verbid: vantla~vanila (107), metla~mitla (106),
ailla (90), rekanda~rikanda (49), nakta (38), v^uodla~
v^uodda (35), ratsta (25), keratta (19), verbikaa (16),
lola (15), salanda (14), radla~ralla (12), äpta
(12), pusta~pustta (11), ädaga (11), mädla (10), piks-
ta (10), teitta (9), upanda (9), ädakta (9);

muutumatud sõnad: säl, säld (498), päla, päl, päld
(292), teiz~tegiiz~tägiiz (266), sizzal~silla, sizal~
sil, sizald (190), sin~sinä (180), -pēdan~-pēdin~-pēn
(119), tikkiiz (119), tägiiz~täggiiz (97), jarandiz~jerā-
niz (86), ilz~ilza (84), tagan, tagend (76), hondžal
(64), ēdan (53), in~inä (51), paldin (46), jevist~je-
vistäz (43), valdin (42), midagid~midagist (40), jed-
mäl (33), tān~tānā (33), kōgin (32), k^uonna, k^uonda
(30). Eelnevast selgub, et noomenite ja verbide tarvi-
tamissagedus langeb kiiresti, nii et 20.noomen esineb
tekstides pelgalt 16 korda, 20.verb ükanes 9 korda. Sa-
mal ajal aga esineb 20. muutumatute sõnade sufiksitega
tuletatud k^uonna, k^uonda 30 korda, mis kinnitab veelgi,
et muutumatute sõnade sufiksitega tuletatud sõnade esi-
nemissagedus on suurem noomenitest ja verbidest.

Kõigest eelnevast võib teha mõned olulised järe-
lused nii liivi keele kui läänemeresoome keelte kohta.

1. Liivi keele algupäraseid sufiksid on kujunenud
varasematest elementidest *k, *p, *t, *i, *l, *s, *m,
*n, mis liitudes ja mitmesuguseid häälikumuutusi läbi
tehes on andnud liivi keelele omase sufiksiste süsteemi.

Võrdlus teiste läänemeresoome keeltega kinnitab, et liivi keele algupärastel tuletussufiksitel on palju ühist teiste läänemeresoome tuletussufiksitega. Andmed kinnitavad, et Kuramaa liivlaste liivi keele tuletussufiksid on niisama läänemeresoomelised kui teiste keelte omad. Keelelised andmed toetavad seisukohta, et Kuramaa liivi murre moodustab ühe osa liivi keelest ega ole segu balti ja läänemeresoome keeltest, nagu on väidetud ajaloolases kirjanduses. Võrdlus Liivimaa liivi murde tuletussufiksitega ei paku muid erinevusi peale eesti keele tugevama mõju Liivimaa liivi murdele ja läti keele hilisema mõju Kuramaa liivi murdele. Häälikumuutuste range arvestamine võimaldab täpselt jälgida tänapäeva liivi keele sufiksiste kujunemist varasemaist läänemeresoome keele elementidest.

2. Tänapäeva liivi keeles kasutatakse sõnade tuletamisel läti keelest laenatud prefikseid ja sufikseid. Keelekontakti mõjul laieneb nende kasutamissfäär eriti verbides, kuid ka noomenisufiksiste osa on märkimisväärne. Kõige produktiivsemaks vahondiks on aga nii lihttüvede kui ka tuletatud sõnade laenamine lätipärasel kujul, ilma et eristataks tüve ja sufiksit. Selline massiline laenamine on assimileerivale keelele keelekontakti viimases staadiumis igati reeglipärane.

3. Liivi keele algupäraste tuletussufiksiste süsteem on lakanud funktsioneerimast seoses sellega, et

läti keele mõju on muutunud tugevamaks algupäraste tule-
tuselamentide toimimisest. Otsustavaks sai liivi kirja-
keele käibelt kadumine seoses Teise maailmasõjaga ning
liivi keele kõnelejate arvu järsk vähenemine sõjasünd-
muste tõttu. Tuletussufiksiste süsteemi konserveerituse
seik on üldkeeleteaduslikult tähelepanev ning pakub
olulist lisa keelekontaktiteooriasse. Edaspidi vajab
selgitamist, kas tuletussufiksiste süsteemi konserveeri-
tus esineb ka teistes assimileeruvates keeltes. Sellist
analüüsi võiks teha vepsa, isuri ja karjala keeles. Va-
jab selgitamist, missugusel staadiumil lakkab tuletus-
sufiksiste süsteem funktsioneerimast ning kuidas see on
seotud kõnelejate hulga ja kirjakeele käibelt kadumise-
ga. Nii liivi kui ka teistes assimileerivates lääneme-
resoome keeltes vajab selgitamist, kas konserveeritus
esineb ka muudes keele sfäärides või piirdub see tule-
tussufiksistega.

4. Et algupäraste tuletussufiksiste süsteem on
konserveerunud, saab koostada enam-vähem täpsed loen-
did. Registreeritud 2220 sõnast on 1309 noomenit, 625
verbi ja 286 muutumatut sõna. Kõsitlusandmete põhjal
on neist arusaadavad ja kuuluvad keeletarvitusse 1607,
neist noomeneid 958, verbe 434 ja muutumatuid sõnu
215. Esitatud arvud saavad teoreetiliselt suurene-
da B- ~ bi-sufiksiga tuletatavate adjektiivide ja varase-
mate väliskohakäändelõppudega tuletatavate adverbide

arvel. Et aga sellised sõnad osutuvad individuaaltuletisteks või teoretiseeringuiks, ei ole neid loendisse võetud. Teoreetiline tuletamisvõimalus on säilinud seetõttu, et -B ~ -bi on nii oleviku kesksõna tunnus kui tuletussufiks, -lā, -l, -ld nii käändelõpad kui koha- ja ajamäärsõnu tuletavad liited. Kespool esitatud arvud on piisavad selleks, et iseloomustada liivi keele algupäraste tuletussufiksitate tähtsust derivatsioonis. Samalaadsed andmed teistest läänemeresoome keeltest võimaldaksid teha suuremaid üldistusi tuletussufiksitate tähtsusest kogu keelerühmas.

5. Algupäraste sufiksitate tuletamisel on 1721 juhul aluseks genuinne tüvi, pelgalt 499 juhul laen. Arvud kinnitavad, et algupäraseid sufikseid on rakendatud valdavalt genuinsetes sõnades ning vanades indo-euroopa, balti, germaani ja slaavi laenudes. Alles liivi kirjakeele viimasel etapil tuletati arvukalt sõnu ka eesti ja soome tüvedest. Läti keele tugeva mõju tekkimisel hakati tuletama ka läti tüvedest. On võimalik üsna järjekindlalt lahuse hoida enne XIX-XX sajandi vahetust ja käesoleval sajandil tuletatud sõnad. Tüvede etimologiseerimine võimaldab ühtlasi jälgida liivi keele kokkupuuteid teiste keeltega ning laensõnade levikut.

6. Klasiifitseerimise põhjal keeletarvitusse kuuluvateks arvestatud sõnade võrdlemisel 52830-sõnalises lühenõlvitatud ja transleeritud tekstis esinevate genuinsete sufiksitate tuletatud sõnadega näitab, et tarvita-

takse pisut rohkem kui üht neljandikku tuntud sõnadest. Selne võrdlus võimaldab hinnata tuletatud sõnade tarvitamisagedust ning näitab, et keeletarvituses olevatest elementidest on kõige aktiivsemas tarvituses suhteliselt väike osa.

7. Algupäraste tuletussufiksiste süsteemis toimunud muutuste tõttu on segunenud ka liidete funktsioonid. Laensufiksid on säilitanud produktiivsuse ning omandanud algupäraste liidete varasemaid funktsioone. Seoses sellega on aga algupäraste sufiksiste levila vähenenud ning tähendusfunktsioonid ahenenud. Et mõned sufiksid on kujunenud eri tähendustega varasematest liidetest, on mõne sufiksi funktsioonid üsna kauged. Noomenisufiksid jaotuvad põhiliselt substantiivide ja adjektiivide vahel. Eri elementidest kujunenud -G ~ -gêZ leidub lind, puid, taim- või kehaosi, loodusahtusi, aastaaegu, abstraktseid mõisteid jm. väljendavates substantiivides - seega on sufiksi funktsioonid mitmekesised. Vähesel rakendusel tõttu ei ilme sufiksiste -ik, -k ~ -kkêZ ja -nê funktsioonid, kuigi k ~ kkêZ-liite puhul võib märgata diminutiivsust ja pejoratiivsust. Mitmekesine on m-sufiksi kasutamissäär, mis on teiste läänemere-koone keeltega võrreldes avaram. Selle sufiksi tähendusfunktsioonide mitmekesisustumine on toimunud liivi keeles. Äärmiselt paljude funktsioonidega on olnud ks-sufiks, millega on tuletatud inimesi, loomi, esemeid, loodusahtusi, tööriistu jne., aga ka abstrakt-

seid mõisteid tähistavaid sõnu. Liide -ks on universaalne ning omandanud mitmete teiste sufiksita ülesandeid. Kindlapiirilisel on sufiksiga -li tuletatud olendeid, sufiksiga -likki olendeid ja taimi märkivaid sõnu, liide -ki ~ -kki aga tähistab deminutiivsust või pejoratiivsust. Peamiselt taimi, taimseosi ja mitmesuguseid loodusnähtusi märgivad l-sufiksiga tuletatud substantiivid. Abstraksete mõistete edasiandmisel on rakendatud liiteid -it ja -uz ~ -õz, mille funktsioone on osaliselt üle võtnud -ks. Tõluliseks adjektiivide sufiksiks on -p ~ -pi, -di ~ -dõ, -i, -lig, -likki, -lini, -zi ~ -zõ, mis märgivad mitmesuguseid omadusi. Neist väljendab -likki omadust vähesel hulgal või põhiomadusele lähedust, -lini aga sarnasust. Mitme omadussõnasufiksiga on tuletatud vähemal hulgal ka substantiive. Adjektiivide ja substantiivide ühiseks sufiksiks on -li. Teistest erinevaks on liide -p ~ -põz, mis on kujunenud preesenai partitsiibi tunnusest. Substantiivides ja osas adjektiivides on seos partitsiibiga täielikult lakanud olemast, osas sõnades ilmneb adjektiivsus alles kontekstist ning needsamad sõnad võivad mõnedel juhtudel olla ka partitsiipideks. Seegi areng on puhtalt liivipärane ning seotud foneetiliste liitsõnade ja intonatsioonidega. Verbisufiksid erinevad üksteisest funktsioonide hulga poolest. Sufiksiga -h ja -g on tuletatud pelgalt refleksiivset tegevust väljendavaid verbe. Sufiksiga -iks tuletatud verbid on enamasti

onomatopoeetilist või deskriptiivset päritolu, kogu rühma verbid väljendavad translatiivsust või kontinuatiivsust. Ka l-sufiksiliste verbide enamik on translatiivid, väiksem osa retsiiproogid või kausatiivid. Refleksiivsust, kontinuatiivsust, translatiivsust või kausatiivsust väljendavad nd-sufiksilised verbid. Onomatopoeetilist päritolu ž-sufiksilised verbid väljendavad translatiivsust või kontinuatiivsust ning on võrreldavad ikš-sufiksiliste onomatopoeetilist päritolu verbidega. Tähenähtusefunktsioon on kuhjunud tt-~t-sufiksile. Kuigi põhitähenähtuseks on kausatiivsus, võivad tt-~t-liitelised verbid olla ka translatiivid, kontinuatiivid, momentaanid, refleksiivid või frekventatiivid. Et algselt kausatiivne sufiks on liitunud teiste sufiksitoga liitsufiksiks, ongi viimastega tuletatud verbid kausatiivsuseta või on teostav tegevus üknes paralleelsuhtlus.

Muutumatute sõnade sufiksid on nii päritolult kui funktsioonidelt erinevad. Sufiksiga -stiž ~ -st on tuletatud viisi-, koha- ja ajaadverbe. Et enamik sufikseid sisaldab varasemate käänete lõppudest säilinud elemente, on püsinud käändefunktsioonid ka sufikséis: instruktiivilõpust kujunenud in-sufiksiga on tuletatud viisiadverbe, essilivilõpust pärineva n-sufiksiga on tuletatud koha-, viisi- ja ajaadverbe, ekstsessilivilõpust kujunenud nd-sufiksiga kohaadverbe, latiivilõpust pärineva n-~nd-sufiksiga samuti kohaadverbe. Ka sufiks -niž ~ -ndž sisaldab peale possessiivsufiksile elementide instruktii-

vist pärineva n ning liitega on tuletatud viisi-, koha- ja ajaadverbe. Ükmes rõhutava ülesandega on viisi-, aja- ja hulgaadverbides esinev -kiD ~ -kist (-gid ~ -gist). Väliskohakäändelõppudest kujunenud sufiksid -lâ, -l, -lD leiduvad peamiselt kohaadverbides, vähemal määral ka aja- ja viisiadverbides.

Ilmneb, et sufiksail on enamasti mitmeid funktsioone ning liited pole kitsalt ühe ülesande teenistuses. Toimunud segunemistest ja välismõjudest hoolimata on võimalik täheldada liidete põhiliisandeid, millest osa on ühised teiste läänemeresoome keeltega, ja kõrvalfunktsioone, mis on arenenud liivi keeles. Olulisel kohal on varasemate tunnuste ja lõppude arenemine sufikseiks ning koos sellega ka funktsioonide ülekandamine.

8. Keelekontakti tõttu assimileeruv liivi keel on tänapäevani säilitanud algupäraste sufiksiste süsteemi. Kuigi ei tuletata enam uusi sõnu, rakendatakse suhtlemisel olemasolevaid. Ei ole toimunud tuletussufiksiste süsteemi risustumist, nagu seda võiks oodata. Liivi keele tuletussufiksiste süsteemi võrdlemine sugulaskeelte omadega võimaldab sügavamalt mõista läänemeresoome keeltes toimunud ja toimivaid arenguid.

K A S U T A T U D K I R J A N D U S J A
A L L I K A D K O O S L Ü H E N D I T S E A

K.Aben, Eesti ja liivi laene läti sõnavaras. - Maakooli
Seltsi Aastaraamat, III, 1957, Tallinn 1957,
lk.199-216.

K.Aben, Eesti ja liivi laenud läti sõnavaras (kultuuri-
looline uurimus), Tartu 1947. (Käikiri TRU
Teaduslikus Raamatukogus.)

A.Ahloviist, Die Kulturwörter der westfinnischen Spra-
chen. - Forschungen auf dem Gebiete der
ural-altaischen Sprachen, II, Helsingfors
1875. = KW

A.Ahloviist, Suomen Kielen Rakennus, I, Helsinki 1877.

P.Ariste, Adverbidid arenemisest läänemere keeltes. -
Teaduslikud tööd pühendatud Tartu Riikliku
Ülikooli 150.aastapäevale, Tallinn 1952,
lk.99-123.

P.Ariste, Eesti sõnade etimoloogiad. - Maakooli Selt-
si Aastaraamat, II, 1956, Tallinn 1956, lk.
146-149.

P.Ariste, Liivi keele palatalisatsiooni olemusest. -
Maakooli Seltsi Aastaraamat, IV, 1958, Tal-
linn 1959, lk.256-262.

P.Ariste, Metanalüüsi osa keele arengus. - Keel ja
Kirjandus, II, 1958, lk.681-688.

P. Ariste, Ühest eesti keele astmevahelduse küsimusest. - Eesti NSV Teaduste Akadeemia Toimetised, III₄, Tallinn 1954, lk. 529-537.

P. Arumaa, B. Pravdin, /J. V. Veski/, Vene-eesti sõnaraamat, I-II, Tartu 1940-1947.

G. von Bergmann, Das Gebeth des Herrn oder Vaterunser-sammlung in hundert zwey und funfzig Sprachen, Ruen 1789.

J. Budenz, Az ugor nyelvek összehasonlító alaktana, Budapest 1884-1894.

L. J. Börger, Versuch Über die Alterthümer Lieflands und seiner Völker besonders der Letten, Riga 1778.

B. Collinder, Fenno-Ugric Vocabulary. An Etymological Dictionary of the Uralic Languages, Stockholm 1955. = FUV

B. Collinder, Kantasuomen a~h: kantalapin a~ä toisen tavun vokaalin jäljessä. - Virittäjä, XXXII, 1928, lk. 237-251.

P. Damberg, Jemakiel lugdöbräntöz sküöl ja kuod pierast, I, Helsinki 1935. = JL

Das Evangelium Matthäi in den östlichen Dialect des Livischen zum ersten Male Übersetzt von dem Liven N. Pollmann, London 1863. = LMO

Das Evangelium Matthäi in den westlichen Dialect des Livischen Übersetzt von dem Liven J. Prinz und dessen Söhnen P. Prinz und J. P. Prinz, London 1863. = BWV

Eemi Livvõ lugubõrõntõz, Tartu 1921. = EEL

L.Hakulinen, Suomen kielen rakenne ja kehitys, 3. trükk,
Helsinki 1968. = SKRK

A.W.Hupel, Die gegenwärtige Verfassung der Rigischen
und der Revalschen Statthalterschaft zur
Ergänzung der topographischen Nachrichten,
Riga 1789.

A.W.Hupel, Neue Nordische Miscellaneen, I-II, Riga
1792; III-IV, Riga 1793.

A.W.Hupel, Topographische Nachrichten von Lief- und
Estland, II, Riga 1777.

H.von Jannau, Ueber die Grund- und Ursprache der Esten
und die Mittel einer allgemeinen estnischen
Schriftsprache zu gelangen. - Beiträge zur
genauern Kenntniz der estnischen Sprache,
XIX, Fernau 1929, lk.1-218.

D.H.Jhrzenson, Ueber die Entstehung der beiden Haupt-
dialecte der Esthnischen Sprache. - Verhand-
lungen der gelehrten Esthnischen Gesellschaft
zu Dorpat, I, Dorpat-Leipzig 1846, lk.19-25.

J.Kalina, Itämeresuomalaiⁿsten kielten balttilaiset
lainasenat. - Suomalaisen Kirjallisuuden Seu-
ran Toimituksia, 202, Helsinki 1936. = IBL

A.Kask, Eesti keele ajalooline grammatika. Häälikulugu,
Tartu 1967.

L.Kettunen, Astevaihtelusta länsisuomalaisissa kielis-
sä. - Virittäjä, XXIII, 1919, lk.36-55.

- L.Kettunen, Eestin kielen äännehistoria, II trükk. -
Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia,
156, Helsinki 1929.
- L.Kettunen, Eräitä erimielisyyksiä tieteenne kysymyk-
sissä. - Virittäjä, XXIX, 1925, lk.63-74,
108-116, 141-149.
- L.Kettunen, Eräistä liivin kielen merkintäkysymyksis-
tä. - Virittäjä, XL, 1936, lk.487-494.
- L.Kettunen, Gab es Stufenwechsel im Urfinnischen? -
Nyelvtudományi Közlemények, I, Budapest 1936,
lk.170-183.
- L.Kettunen, Hauptzüge der livischen laut- und formen-
geschichte, Helsinki 1947. = HLP
- L.Kettunen, Livisches wörterbuch mit grammatischer ein-
leitung. - Lexica Societatis Fennougricae,
V, Helsinki 1938. = LW
- L.Kettunen, Liivin sanojen selityksiä. - Virittäjä,
XXXVIII, 1934, lk.223-227.
- L.Kettunen, Liivin tiēdāz 'jälki' = suom tahdas? -
Virittäjä, XXXIII, 1929, lk.23-25.
- L.Kettunen, Narva nime algupära. - Eesti Kirjandus,
XIV, 1920, lk.195-197.
- L.Kettunen, Onko vepsässä ollut astevaihtelua? -
Virittäjä, XLII, 1938, lk.373-388.
- L.Kettunen, Suomen lähisukukielten luonteenomaiset
piirteet. - Suomalais-ugrilaisen Seuran Toi-
mituksia, 119, Helsinki 1960. = SLP

L.Kettunen, Untersuchung über die livische sprache,
Tartu 1925. = ULS

L.Kettunen, Vatjan kielen k  nnehistoria. - Suomi, IV,
15, Helsinki 1915-1916, lk.I-X, 1-170.

L.Kettunen, Vatjan kielen k  nnehistoria, II tr  kk. -
Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituk-
sia, 185, Helsinki 1930.

R.Kleis, J.Silvet, E.V   ri, V   rs  nade leksikon, Tal-
linn 1961. = VLM

Kolme  liv  d lugdebr  nton, Tartu 1923. = KLL

F.Kruse, Bemerkungen über die Ostsee-Gouvernements,
Leipzig 1842.

F.Kruse, Neorolivonica oder Alterthümer Liv-, Esth- und
Curlands bis zur Einführung der Christlichen
Religion in den Kaiserlich Russischen Ostsee-
-Gouvernements, Dorpat-Leipzig 1842.

F.Kruse, Ur-Geschichte des Esthnischen Volksstammes und
der Kaiserlich Russischen Ostseeprovinzen
Liv-, Esth- und Curland überhaupt, bis zur
Einführung der christlichen Religion, Moskau-
-Leipzig 1846.

T.Lehtisalo, über die primären ururalischen ableitungs-
-suffixe. - Suomalais-ugrilaisen Seuran Toimi-
-tuksia, LXXII, Helsinki 1936. = PUA

F.Leinbock, Liivlaste kalastusest ja v  hip   gist. -
Eesti Rahva Muuseumi Aastaraamat, IV, Tartu
1929, lk.109-151.

Livli, 1931-1939.

Livlist vainli loulräntöz, Helsinki 1939. = LVL

Livod Rändalist äjgaräntöz 1934.äjgaston, kien at 365
pävvo, Riga. = RA, II.

O.Loorits, Der norddeutsche Klebautermann im Ostbaltikum. - Sitzungsberichte der Gelehrten Estnischen Gesellschaft, Tartu 1929, lk.76-125.

O.Loorits, Der Tod in der livischen Volksüberlieferung. - Opetatud Eesti Seltsi Toimetused, XXVI, Tartu 1932, lk.170-200.

O.Loorits, Die Geburt in der livischen Volksüberlieferung. - Opetatud Eesti Seltsi Toimetused, XXVI, Tartu 1932, lk.131-169.

O.Loorits, Liivi rahva usund, I, Tartu 1926.

O.Loorits, Liivi rahva usund, II, Tartu 1927.

O.Loorits, Liivi rahva usund, III, Tartu 1928.

O.Loorits, Liivi rahva usund, IV, Tartu 1928. (Käskkirjas.)

O.Loorits, Volkslieder der Liven. - Opetatud Eesti Seltsi Toimetused, XXVIII, Tartu 1936. = VL

M.Luther, Pläki katkiamis, Helsinki 1936. = PK

J.Mikkola, Die älteren Berührungen zwischen ostseefinnisch und russisch. - Suomalais-ugrilaisen Seuran Toimituksia, LXXV, Helsinki 1938. = BOR

J.Mikkola, Liivinkielisiä kirjeitä A.J.Sjögrenille vv. 1851-53. - Suomalais-ugrilaisen Seuran Toimituksia, LVIII, Helsinki 1928, lk.371-388. =

- J. Mägiste, Eräitä liiviläisiä possessiivisuffiksin jään-
nöksiä. - Virittäjä, XXXII, 1928, lk.285-287.
- /J. Mägiste/, Henriku Liivimaa kroonika, Stockholm-Rooma,
1962.
- J. Mägiste, J a l o K a l i m a, Itämeresuomalaisten
kielten balttilaiset lainasanat, Suomalaisen
Kirjallisuuden Seuran Toimituksia, 202, Hel-
sinki 1936, XVI+252 lk. - Eesti Keel, XVI₆,
1936, lk.182-186.
- J. Mägiste, Liivi sõnaseletusi. - Eesti Keel, X, 1931,
lk.129-138.
- J. Mägiste, Liiviläisiä teketojia. - Suomalaisen Kirjal-
lisuuden Seuran Toimituksia, 276, Helsinki
1964. = LT
- J. Mägiste, Resorna till liverna. En kort översikt mina
studieresor till östersjöfinnarna i Sverige
under åren 1947-1950. - Meddelanden från
seminarierna för slaviska språk, jämförande
språkforskning och finsk-ugriska språk vid
Lunds Universitet, I, Lund 1951.
- J. Mägiste, Satavuotias liivinkielinen kalainluettelu. -
Virittäjä, I, 1961, lk.323-325.
- K. Müllenbachs, Latviešu valodas vārdnīca, I, Rīgā 1923-
1925; II, Rīgā 1925-1927; III, Rīgā 1927-1929;
IV, Rīgā 1929-1932.
- G. E. Napiersky, Thomae Hiörn's Hist-, Lyf- und Lettlaen-
dische Geschichte. - Monumenta Livoniae Anti-
quo, I, Riga-Dorpat-Leipzig 1835.

Nellös liivõd lugdõbrõntõz, Tartu 1924. = NLL

Nyky-suomen sanakirja, Porvoo-Helsinki 1966.

H.Ojansuu, Kaksi konsonanttia sanan alussa suomen kielessä. - Virittäjä, IX, 1905, lk.21-27.

H.Ojansuu, Sananselityksiä. - Virittäjä, XXVIII, 1925, lk.16-19.

H.Ojansuu, Yhtä ja toista karjala-aunuksesta ja vepsästä. - Virittäjä, XII, 1917, lk.113-119.

P.S.Pallas, Linguarum totius orbis vocabularia comparativa. - Augustissimae cura collecta, I, Petropoli 1787.

P.Palmeos, Eesti keele sõnavara põhifondi soome-ugriilisest osast, mis on ühine ungari keelega. - Teaduslikud tööd pühendatud Tartu Riikliku Ülikooli 150.aastapäevale, Tallinn 1952, lk.125-157. = ESU

A.Penttilä, Bestin kahekesi ilmaustyyppi. - Virittäjä, XXXIV, 1930, lk.360-369.

L.Posti, Grundzüge der livischen Lautgeschichte. - Suomalais-ugrilaisen Seuran Toimituksia, LXXXV, Helsinki 1942. = GLL

Püwa Matteus Evangelium lihbiõhki, Põhterburgs 1880. = MEL

Rändalist äjgaräntõz 1933.äjgastõn, kien at 365 pävvo, Riga. = RA, I

M.Rapola, Kantasuomalaiset pääpainottomain tavujen i-loppuiset diftongit suomen murteissa. - Suomi IV₁₇, Helsinki 1919-1920.

A.L.Schlözer, Gesammelte Nachrichten von den Ueberresten der Liven in Livland und Kurland. - M.Johann Joseph Haigold's Beylagen zum Neuveränderten Russland, II, Riga-Leipzig 1777.

A.L.Schlözer, L.A.Gebhardt, Geschichte von Littauen, Kurland und Liefland, Halle 1785.

E.N.Setälä, A liv nép és nyelve. - Nyelvtudományi Közlemények, XXI, 1887-1890, lk.241-264.

E.N.Setälä, Näytteitä liivin kielestä. - Suomalais-ugrilaisen Seuran Toimituksia, 106, Helsinki 1953.
= NLK

E.N.Setälä, Yhteissuomalainen äännehistoria, Helsinki 1899. = XH

F.de Sivers, Die lettischen Präfixe des livischen Verbs, Nancy 1971.

F.de Sivers, Die lettischen Präfixe des livischen Verbs. Wörterverzeichnis, Paris 1971.

F.de Sivers, Le coup de glotte en letton et en live. - Celi, XII, 1965, lk.51-56.

F.de Sivers, Le dativ en live. - Donum Balticum, lk. 495-500.

F.de Sivers, Lettisches und Niederdeutsches im livischen Komparativ. - Celi, XIII, 1967, lk.31-47.

F.de Sivers, Une distinction grammaticale sauvée par l'emprunt. Une preposition lettone au service du système casuel live. - La Linguistique, I, 1967, lk.81-96.

- J. Szinyvei, *Finisch-ugrische Sprachwissenschaft*, 2. trükk, Berlin-Leipzig 1922.
- J. Szinyvei, *Magyar nyelvhasznaltas*, Budapest 1915.
- K. Stalte, *Līvõ lōlōd*, Tallinna 1924. = LL
- K. Stalte, *Līvōkiel. lōlōd*, Helsinki 1929. = LKL
- S. Suhonen, *Die jungen lettischen Lehnwörter im Livischen. - Suomalais-ugrilaisen Seuran Toimituksia*, 154, Helsinki 1973. = LLL
- S. Suhonen, *Liivin kielen fonologian pääpiirteet*, Helsinki 1966. (Käsikiri Helsingis.)
- S. Suhonen, *Liivin kielen nuoret lättöiläiset lainasanat*, Helsinki 1970. (Käsikiri Helsingis.)
- S. Suhonen, *Salatsia liivin konsonanttiyhtymistä. - Fennougrica. Suomalais-ugrilaisen Seuran Toimituksia*, 145, Helsinki 1968.
- S. Suhonen, *Zur Mouillierung des späten lettischen Lehnwörter im Livischen. - Donum Balticum*, Uppsala 1970, lk. 507-514.
- H. Suolahti, *Lintujen nimityksistä suomen kielissä. - Virittäjä*, X, 1906, lk. 133-142.
- T. Särkikä, *Itämerensuomalaisten kielten eksessiivi. - Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia*, 291, Helsinki 1969.
- V. Thomsen, *Beröringer mellem de finske og de baltiske (litauisk-lettiske) Sprog*, København 1890. = BFB
- Toi līvõd lugdebrōntoz*, Tartu 1922. = PLL

Y.H.Toivonen, Etymologisia huomioita. - Virittäjä, XII, 1917, lk.81-87.

Y.H.Toivonen, Suomen kielen etymologinen sanakirja, I, Helsinki 1955; Y.H.Toivonen, E.Itkonen, A.J.Joki, Suomen kielen etymologinen sanakirja, II, Helsinki 1958; E.Itkonen, A.J.Joki, Suomen kielen etymologinen sanakirja, III, Helsinki 1962; E.Itkonen, A.J.Joki, Suomen kielen etymologinen sanakirja, IV, Helsinki 1968. = SKES

Y.H.Toivonen, Zur geschichte der finnisch-ugrischen inlautenden affrikaten. - Finnisch-ugrische Forschungen, XIX, Helsingfors 1928.

G.Tuksam, E.Munk, Saksa-geesti sõnaraamat, Tartu 1939.

E.Tõnisson, Muistsed liivlased ja Kuramaa liivlased. - Keel ja Kirjandus, 8, 1970, lk.461-466.

T.E.Uotila, Derivationsuffixe. - Finnisch-ugrische Forschungen, XXI, Helsinki 1933.

T.E.Uotila, Etymologioita. - Virittäjä, XXXIV, 1930, lk.170-183.

U2 testament, Helsinki 1937. = UT

Vidöz livöd lugdöbröntöz, Tartu 1926. = VLL

E.Vääri, Die Liven und die livische Sprache in den Jahren 1920-1970. - Finnisch-ugrische Forschungen, 39, Helsinki 1972, lk.139-148.

E.Vääri, Die neueren Lehnwörter im Livischen. - Congressus secundus internationalis fenno-ugristarum Helsinki 23.-28.VIII 1965, Pars I, Helsinki 1968, lk.544-548.

- E.Vääri, Frekventatiivse ning retsiprookse 1-liitega verbid ja algupäraste liidetega adverbid liivi keeles. - Tartu Riikliku Ülikooli Toimetised, 323, Tõid eesti filoloogia alalt, IV, Tartu 1974, lk.35-108. = FVAL
- E.Vääri, Kahest isesisivast sõnast kujunenud liitest liivi keeles. (Käsikirjas.)
- E.Vääri, Liivi. - Lähisukukielten lukemisto, Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia, 287, Helsinki 1967, lk.225-239.
- E.Vääri, Liivi keele sufiksiste uurimine. - Tartu Riikliku Ülikooli Toimetised, 323, Tõid eesti filoloogia alalt, IV, Tartu 1974, lk.109-117.
- E.Vääri, Liivi keele uurimise ajalooost. - Emakeele Seltsi Aastaraamat, V, 1959, Tallinn 1959, lk.190-225.
- E.Vääri, Liivi kirjakeel ja kirjandus. - Tartu Riikliku Ülikooli Toimetised, 259, Tõid eesti filoloogia alalt, III, Tartu 1970, lk.293-299.
- E.Vääri, Liivlased ja liivi keel. - Saaremaaast Sajaandeni ja kaugemalegi, Tallinn 1970, lk.74-88.
- E.Vääri, Rahvajutte, vanaõnu ja kombeid Valde külast. - Emakeele Seltsi Aastaraamat, XII, 1966, Tallinn 1966, lk.211-225.
- E.Vääri, Sugulaselane sõnavara läänemeresoome keeltes, Tartu 1953. (Käsikiri TÜ Teaduslikus Raamatukogus.)

E. Vähri, Über den Wechsel intervokaler Klusile im Livischen. - Ural-Altaische Jahrbücher, Band 40, Heft 3-4, 1968, lk.174-180.

Y. Wichmann, Sananselityksiä. - Virittäjä, XIX, 1915, lk.112-114.

Y. Wichmann, Sananselityksiä. - Virittäjä, XXV, 1921, lk.103-111.

Y. Wichmann, Sananselityksiä. - Virittäjä, XXX, 1926, lk.35-38.

F.J. Wiedemann, Joh. Andreas Sjögren's Livisch-deutsches und deutsch-livisches Wörterbuch. - Joh. Andreas Sjögren's Gesammelte Schriften, II_{II}, St. Petersburg 1861. = LDW

F.J. Wiedemann, Joh. Andreas Sjögren's Livische Grammatik nebst Sprachproben. - Joh. Andreas Sjögren's Gesammelte Schriften, II_I, St. Petersburg 1861. = LG

Wöchentliche Untersuchungen für Liebhaber deutscher Lektüre in Russland, 1805, nr.8.

Oigekeelsuse sõnaraamat, Tallinn 1960. = JÖS

И.А.Аристе, К вопросу о развитии ливского языка, Академия Наук СССР, Институт языкознания, Труды языкознания АН СССР, IV, Москва, 1954.

И.А.Аристе, Ливы и ливский язык.- Известия АН Эстонской ССР, VII, Таллин. 1958.

И.А.Аристе, Ливы и ливский язык.- Известия АН Латвийской ССР, XI, Рига 1958.

Э.Вяари, Латвийские элементы в деривации ливского языка.- Балтийские языки и их взаимоотношения со славянскими, финно-угорскими и германскими языками.- Тезисы докладов научной конференции, посвященной 100-летию со дня рождения акад. Я.Эндзелина, Рига 1973, стр. 51-52.

Э.Вяари, Ливский язык.- Языки народов СССР, III, Финно-угорские языки, Москва 1966, стр. 138-154.-ЛН

Э.Вяари, Механизм первоначальных суффиксов в ливском языке.- Тезисы докладов и сообщений на XV конференции по финно-угроведению, посвященной 250-летию Академии Наук СССР, Петрозаводск 1974, стр. 18-19.

Э.Вяари, Механизм суффиксации в ливском языке.- Вопросы советского финно-угроведения. Языкознание. Институт языкознания АН СССР. Научно-исследовательский институт языка, литературы, истории и экономики при Совете Министров Мордовской АССР, Саранск, 1972, стр. 137.

- Э. Вязри, О ливской топонимике. - Вопросы финно-угроведения, У. Йонкар-Ола, 1970, стр. 4-8.
- Э. Вязри, Продуктивные суффиксы в ливском языке. - Вопросы финно-угорского языкознания, III, Академия Наук СССР и Уггородский университет, Москва 1956.
- Э. Вязри, Суффиксы имен в ливском языке. - Вопросы финно-угорского языкознания, Москва 1966.
- Ю. В. Откупщиков, О слове "хлеб" в балтийском, славянском и германском (лит. klàira, лит. klieiras, ст.-сл. хлѣбъ, гот. hlaifs, др. нсл. hleifr). Балтийские языки и их взаимосвязи со славянскими, финно-угорскими и германскими языками. Тезисы докладов научной конференции, посвященной 100-летию со дня рождения акад. Я. Эндзелина, Рига 1973, стр. 30-35.
- А. И. Попов, Названия народов СССР, Ленинград 1973.

Fondid ja käsikirjalised kogud:

P.Ariste Tartu Riikliku Ülikooli soome-ugri keelte ka-
teedris asunud liivi keele materjalid. =

P.A.

Besti NSV TA Fr.R.Kreutzwaldi nim. Kirjandusmuuseumi ar-
hiiviraamatukogu liivi keele fondid. = LF

Besti NSV TA Fr.R.Kreutzwaldi nim. Kirjandusmuuseumi kä-
sikirjade osakonna liivi keele fondid. = F

Besti NSV TA Fr.R.Kreutzwaldi nim. Kirjandusmuuseumi
rahvaluuleosakonna liivi keele materjalid. =
LF kat.

Besti NSV TA Keele ja Kirjanduse Instituudi materjalid.
= KKI

Besti NSV TA Keele ja Kirjanduse Instituudi murdesekto-
ri materjalid. = MS

Besti NSV TA Keele ja Kirjanduse Instituudi soome-ugri
keelte sektori materjalid. = SU

F.Leinbock-Linnuse liivi etnograafia. (J.Linnuse valdu-
ses.) = LE

O.Locritsa käsikirjalised liivi keele materjalid. = LM

E.H.Setälä käsikirjaline liivi ainek. (Helsingis.)
= KA

L U H E N D I D

- asks - alamsaksa keel
- blt - balti keeled
- e - eesti keel
- el - lõunaeesti murre
- germ - germaani keeled
- holl - hollandi keel
- Ii - Iira küla murrak
- i.-eur. - indo-euroopa
- Ir - Ire küla murrak
- Jhm - eesti keele Jämaja murrak
- Kl - Kolka küla murrak
- Kod - eesti keele Kodavere murrak
- Kr - Koströgi küla murrak
- krj - karjala keel
- Krk - eesti keele Karksi murrak
- ld - ladina keel
- lms - läänemeresoome keeled
- lt - läti keel
- lv - liivi keel
- lvi - liivi keele idamurre
- lvL - liivi keele läänemurre
- lvSal - liivi keele salatsi murre
- nn - Mustanumme küla murrak
- Mär - eesti keele Märjamaa murrak

Plv - eesti keele Põlva murrak
Pr - Pitrõgi küla murrak
Pz - Piza küla murrak
rts - rootsi keel
Saa - eesti keele Saarde murrak
Se - eesti keele setu murre
aks - saksa keel
sl - slaavi keeled
sm - soome keel
Sr - Siskrõgi küla murrak
Trv - eesti keele Tarvasta murrak
Va - Vaide küla murrak
vdj - vadja keel
vn-vene keel
vps - vepsa keel

Märkus. Loetelus on keelte, murrete ja murrakute lühendid, tavalisi lühendeid ei esitata.